

Begroting 2009

Begroting van

naam

telefoon

1	BEGROTING IN KORT BESTEK	
1.1	INLEIDING	5
1.2	BELEIDSACCENTEN 2009	5
1.3	TABEL SALDO LENTENOTA 2008 / MEERJARENBEGROTING	6
1.4	TABEL NIEUW BELEID PER PROGRAMMA	9
1.5	TOELICHTINGEN NIEUW BELEID	9
1.6	VERDELING MIDDELEN OVER DE PROGRAMMA'S IN 2009	11
1.7	COLLEGELEDEN EN PORTEFEUILLES	12
1.8	DIRECTIE	14
2	PROGRAMMAPLAN	
2.1	BESTUUR EN BURGER	17
2.2	BESTUUR EN ANDERE OVERHEDEN	25
2.3	WEGEN, VERKEER EN MOBILITEITSMANAGEMENT	35
2.4	OPENBAAR VERVOER	49
2.5	WATER	57
2.6	MILIEU	73
2.7	RECREATIE EN TOERISME, NATUUR EN LANDSCHAP	87
2.8	ECONOMIE EN LANDBOUW	101
2.9	WELZIJN EN JEUGDZORG	113
2.10	KUNST EN CULTUUR	123
2.11	RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING	131
2.12	STAF EN ONDERSTEUNING	145
2.13	FINANCIERING EN DEKKINGSMIDDELEN	149
3	PARAGRAFEN	
3.1	INLEIDING	154
3.2	WEERSTANDVERMOGEN EN RISICOMANAGEMENT	154
3.3	ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	165
3.4	FINANCIERING	170
3.5	BEDRIJFSVOERING	172
3.6	VERBONDEN PARTIJEN	176
3.7	GRONDBELEID	181
3.8	PROVINCIALE HEFFINGEN	185
3.9	EXTRA INVESTERINGSIMPULS NOORD-HOLLAND	190
4	FINANCIËLE BEGROTING	
4.1	INLEIDING	195
4.2	OVERZICHT BATEN EN LASTEN EN TOELICHTING	195
4.2.1	OVERZICHT BATEN EN LASTEN	195
4.2.2	UITGANGSPUNTEN VOOR DE RAMINGEN	198
4.2.3	INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	198
4.2.4	AANMERKELIJKE VERSCHILLEN	198
4.3	UITEENZETTING FINANCIËLE POSITIE EN TOELICHTING	204
4.3.1	UITGANGSPUNTEN VOOR DE RAMINGEN	204
4.3.2	OPBOUW VAN HET SALDO VAN DE BEGROTING	205
4.3.3	NIEUW BELEID	208
4.3.4	JAARLIJKS TERUGKERENDE ARBEIDSKOSTENGERELATEERDE VERPLICHTINGEN	209
4.3.5	INVESTERINGEN	210
4.3.6	FINANCIERING	211
4.3.7	STAND EN VERLOOP VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN	212
4.3.8	ONDERZOEK FINANCIËLE POSITIE	212
4.4	MEERJARENRAMING	214
4.5	EMU SALDO	215
5	BIJLAGEN	
5.1	STAAT VAN GEACTIVEERDE INVESTERINGEN / DEELNEMINGEN (ACTIVAKANT)	218
5.2	STAAT VAN VERSTREKTE LANGLOPENDE LENINGEN (ACTIVAKANT)	224
5.3	OVERZICHT VAN HET VERLOOP VAN DE INVESTERINGSKREDIETEN	226
5.4	STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN	230
5.5	STAAT VAN OPGENOMEN LANGLOPENDE LENINGEN	234

5.6	STAAT VAN GEWAARBORGDE GELDLeningen EN ANDERE GARANTIEVERPLICHTINGEN	236
5.7	OVERZICHT VAN HET RENTERESULTAAT EN DE KAPITAALSlastEN	237
5.8	OVERZICHT SPECIFICATIE INCIDENTELE lastEN EN BATEN	238
5.9	OVERZICHT lastEN EN BATEN GESPECIFICEERD NAAR soORTEN	240
6	MEERJARENramING 2009-2012	
6.1	MEERJARENramING PER PROGRAMMA	243
6.2	MEERJARENramING KAPITAALLASTEN	246
6.3	MEERJARENramING RESERVES EN VOORZIENINGEN	248
6.4	MEERJARENoverZICHT FINH, UNA EN EXIN-H	252
6.4.1	MEERJARENoverZICHT BESTEMMINGSRERVE FINH	252
6.4.2	MEERJARENoverZICHT BESTEMMINGSRERVE UNA	256
6.4.3	MEERJARENoverZICHT BESTEMMINGSRERVE EXIN-H	262
6.4.4	MEERJARENoverZICHT EXIN-H TOTAAL PER PROGRAMMA	268
6.5	MEERJARENoverZICHT BOEKWAARDE EN FINANCIERING VASTE ACTIVA	278
6.5.1	STAAT VAN INVESTERINGEN IN DIENSTJAAR 2009	278
6.5.2	STAAT VAN INVESTERINGEN IN DIENSTJAAR 2010	279
6.5.3	STAAT VAN INVESTERINGEN IN DIENSTJAAR 2011	280
6.5.4	STAAT VAN INVESTERINGEN IN DIENSTJAAR 2012	281
7	BESTUUR EN DIRECTIE	283
8	FEITEN EN CIJFERS	287
9	WAAR ZIJN WIJ TE BEREIKEN	291
10	LIJST MET GEMEENTEN	293
11	COLOFON	295

1

BEGROTING IN KORT BESTEK

1.1 Inleiding

Met genoegen bieden wij u de Begroting 2009 aan. Deze Begroting 2009 is de tweede Begroting die ons college in de zittingsperiode 2007-2011 aan Provinciale Staten aanbiedt.

Het collegeprogramma 2007-2011 is uitgangspunt voor dit beleidskader voor 2009 en verder. Sinds de vaststelling van dit document heeft de wereld niet stilgestaan. Aan de hand van de in het collegeprogramma benoemde hoofdlijnen van beleid schetsen wij de diverse ontwikkelingen en geven wij aan op welke wijze wij hierop in (willen) spelen.

Oogsten

Voor Noord-Holland is 2009 een oogstjaar. Een jaar waarin veel beleid tot uitvoering komt en vooral wordt ingezet op succesvolle en concrete realisatie van provinciale doelstellingen. Om te kunnen blijven oogsten willen wij blijven investeren in de Noord-Hollandse samenleving. Investeringsprogramma's die met name gericht zijn op initiatieven die bijdragen aan concrete en tastbare resultaten voor de Noord-Hollandse burgers. Investeren in kwaliteit, waarbij de provincie snelle en duurzame oplossingen wil bieden om knelpunten aan te pakken, waarbij er oog is voor de gevolgen voor het klimaat.

Zaaien = investeren

Om te kunnen oogsten moet er eerst worden gezaaid. De provincie doet dit door te investeren. Investeren door geld te geven, maar ook door samenwerking en kennisoverdracht te organiseren. De keuze waarin wordt geïnvesteerd wordt vooral bepaald door de kansen op succes en de ruimte die de provincie ziet om maatschappelijke knelpunten op te lossen. Maar uiteraard ook door de hoge eisen die we stellen aan goede invulling van onze wettelijke taken en verantwoordelijkheden. Uitgangspunt is dat Noord-Holland de provincie met de laagste opcenten blijft.

1.2 Beleidsaccenten 2009

Concreet zijn de volgende beleidsaccenten aangebracht:

- Voor nieuw beleid is voor de periode 2009-2012 zo'n € 19 miljoen beschikbaar (zie paragraaf 1.4 van dit hoofdstuk).
- Wij stellen aan uw Staten voor om een tweede investeringsimpuls (TWIN-H) te realiseren van netto ca. € 400 miljoen (bruto € 780 miljoen, inclusief rente en afschrijvingen), die wij willen besteden aan wegen, openbaar vervoer, sociaal culturele infrastructuur en groen.

Investeren in kwaliteit: TWIN-H

In 2004 besloten Provinciale Staten tot de Extra Investeringsimpuls Noord-Holland (EXIN-H) om een aantal knelpunten in Noord-Holland versneld op te lossen. Nu stellen wij aan PS voor om de EXIN-H een vervolg te geven in de vorm van een tweede investering in de kwaliteit van de Noord-Hollandse samenleving: TWIN-H. Het gaat niet alleen om het sneller aanpakken van knelpunten, maar ook om rekening te houden met de gevolgen van de investeringen voor duurzaamheid en klimaat. Er kan zo'n € 400 miljoen worden vrijgemaakt voor TWIN-H. Voor de dekking hebben wij bij de Lentenota voorgesteld om de provinciale belasting met vier opcenten te verhogen. Daarmee blijft Noord-Holland de provincie met de laagste opcenten. Bij het samenstellen van het investeringsprogramma denken wij aan de volgende hoofdthema's:

- Wegen.
- Openbaar vervoer.
- Sociaal-culturele infrastructuur.

- Groen.
- Water.
- Duurzaamheid.
- Klimaat.

Bestuursakkoord

In het bestuursakkoord is de bijdrage van de provincie Noord-Holland voor de periode 2009-2011 bepaald op € 105 miljoen (3 x € 35 miljoen). De bijdrage van de provincie Noord-Holland aan het Rijk wordt in de vorm van substitutie van rijksuitgaven voor Randstad Urgent Projecten betaald. Meerjarig als volgt:

Project	2009	2010	2011	Totaal
A6/A9	8,3	8,3	8,3	25
Natuurpilot IJmeer/Markermeer	8,3	8,3	8,3	25
Ruimtelijke ordening Haarlemmermeer	18,3	18,3	18,3	55

Bedragen in miljoenen €

In Programma 2 wordt nader toegelicht hoe de bijdrage aan het Bestuursakkoord wordt gedekt.

1.3 Tabel saldo Lentenota 2008/Meerjarenbegroting 2009-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Saldo Begroting 2008	0,0	6,2	2,6	11,5	51,2
Actualisering Meerjarenraming i.k.v. Lentenota					
Prognose provinciefonds. aanpassing raming VJN2007	5,7	7,1	4,7	3,0	
MRB: aanpassing raming opcenten motorrijtuigenbelasting		-0,0	3,2	3,2	0,0
Aanpassing raming renteresultaat	-10,1	-16,7	-12,6	-12,4	-14,9
Vrijval op peil houden voorzieningen	7,8	7,8	5,2	3,4	3,4
Apparaatskosten bijstelling CAO onderhandelingen en indexatie	-0,6				
Vrijval reserves structureel m.i.v. 2010			2,5	2,5	2,5
Inzet surplus saldireserve (inclusief rekening resultaat 2007)	14,7				
Vrije Ruimte na actualisatie	17,6	4,5	5,5	11,1	42,2
Honoreren bij voorjaarswijziging-Lentenota	-14,9	-0,6	-0,9	-0,9	-0,9
Saldo na de Lentenota 2008	2,7	3,9	4,6	10,2	41,3
Actualisatie Meerjarenraming i.k.v. begroting 2009					
Actualisering Provinciefonds n.a.v. junicirculaire 2008		6,1	5,7	4,3	4,4
Aanpassing prognose renteresultaat		8,6			
Verhoging opcenten met 1 door GS 20 mei en storting t.g.v. reserve 2 ^e Investeringsimpuls (per saldo)		0,0	0,0	0,0	0,0

	2008	2009	2010	2011	2012
Communicatieadviseur statengriffie		-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Aanpassing meerjarenraming jaarschijf 2012					2,5
Saldo meerjarenbegroting (overschot voor nieuw beleid)	2,7	18,6	10,2	14,5	48,2
Nieuw beleid		-5,7	-5,5	-5,5	-2,4
Saldo meerjarenbegroting (overschot na nieuw beleid)	2,7	12,9	4,7	8,9	45,7
Vrijval macro economische tegenvallers t.b.v. bestuursakkoord 2009-2011		10,0	10,0	10,0	
Stelpost bijdrage bestuursakkoord 2009-2011		15,0	25,0	25,0	
Bijdrage Bestuursakkoord 2009-2011		-35,0	-35,0	-35,0	
Storting saldireserve		-2,9			
Saldo meerjarenbegroting (na storting/onttrekking saldireserve)	2,7	0,0	4,7	8,9	45,7

Bedragen in miljoenen €. Positieve bedragen zijn voordelig voor de financiële ruime, negatieve nadelig

Toelichting opbouw saldo meerjarenraming 2009-2012

Ontwikkelingen van Begroting 2008 naar Lentenota

Bij de Lentenota is de prognose voor de uitkering uit het Provinciefonds geactualiseerd naar aanleiding van de maartcirculaire 2008. De raming van de inkomsten uit Motorrijtuigenbelasting (MRB) is geactualiseerd en aangepast aan een groeiende omvang van het opcentenplichtige voertuigenpark en aan een tariefverhoging van 3 procenten per 1 april 2009. De tariefverhoging wordt ingezet voor een tweede investeringsimpuls (TWIN-H) en t.b.v. EXIN-H en het mobiliteitsfonds. Deze zijn bij de Lentenota aangepast, evenals de raming van het renteresultaat. Als gevolg van een wijziging in het BBV zijn ramingen voor het op peil houden van voorzieningen afgeraamd. Voor bijstelling van apparaatskosten is voor 2008 incidenteel een bedrag opgenomen. Een vrijval als gevolg van herijking van reserves is geoormerkt voor de realisatie van het project A6/A9 en het surplus in de saldireserve inclusief het rekeningresultaat 2007 is toegevoegd aan de ruimte in de jaarschijf 2008. Per saldo leidden voornoemde mutaties tot een vrije ruimte van € 17,6 miljoen in 2008 en € 4,5 miljoen in 2009 tot € 42,2 miljoen in 2012. Deze ruimte is bij de Lentenota benut voor € 14,9 miljoen in 2008, voor € 0,6 miljoen in 2009 en voor € 0,9 miljoen in de jaren daarna.

Junicirculaire provinciefonds

De accrescijfers voor de komende jaren laten een gunstig beeld zien. Voor de rijksuitgaven is groei geprognosticeerd en het gemeente- en provinciefonds groeien mee. Bij de septembercirculaire zal de bevoorschotting worden bijgesteld naar aanleiding van de actuele accresontwikkeling, zodat in het geval van een achterblijvende ontwikkeling van het accres niet alles aankomt op nacalculatie in maart 2009. Deze bijstelling in september vindt in 2008 voor het eerst plaats.

	2008	2009	2010	2011	2012
Accres volgens junicirculaire 2008	7,09%	5,41%	2,62%	1,43%	2,41%
Uitkering volgens junicirculaire 2008	130,6	136,5	136,5	138,1	141,1
Raming Lentenota	125,8	130,4	130,8	133,8	136,7
Verschil	4,8	6,1	5,7	4,3	4,4

x miljoen €

Aanpassing renteresultaat

Als gevolg van bijstellingen in de rente en in de kasritmes in het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur (PMI) en van mutaties in de reserves en in beleggingen stijgt het verwachte renteresultaat met € 8,6 miljoen ten opzichte van de raming in de Lentenota 2008.

Tariefverhoging met 1 opcent

We hebben op 20 mei jl. vastgesteld om het tarief motorrijtuigenbelasting met ingang van 1 april 2009 met 1 opcent extra te verhogen en de opbrengsten daarvan ten gunste te brengen van de reserve Impuls 2.

	2009	2010	2011	2012
Extra opbrengst 1 opcent	-2,1	-2,9	-2,9	-3,0
Storting reserve t.g.v. de 2 ^e Investeringsimpuls	2,1	2,9	2,9	3,0
	-	-	-	-

x miljoen €

Communicatieadviseur statengriffie

Voor een communicatieadviseur voor de statengriffie is met ingang van 2009 structureel een bedrag van € 70.000 in de begroting opgenomen.

Aanpassing meerjarenraming jaarschijf 2012

Bij de aanpassing van de meerjarenraming naar 2012 is een aantal posten ten onrechte meegenomen. De bijdrage voor het op afstand plaatsen van Stivas is onterecht in de jaarschijf 2012 opgenomen en wordt gecorrigeerd voor een bedrag van € 0,35 miljoen. Daarnaast is ook in 2012 de stelpost cultuurnota als bate opgevoerd voor ruim € 1 mln omdat het een structurele taakstelling betreft. Doordat voor EXIN-H twee projecten eerder gerealiseerd zijn dan gepland valt in 2012 een bedrag van € 1,2 mln vrij.

Nieuw beleid

Zie paragraaf 1.4 Nieuw beleid voor een nadere specificatie.

Bijdrage bestuursakkoord 2009-2011

- Voor 2009 komt € 10 miljoen ten laste van de algemene middelen. Deze ruimte is beschikbaar als gevolg van een hoger positief saldo naar aanleiding van de herberekening van het renteresultaat en de doorrekening van de junicirculaire 2008.

- Voor 2009-2011 valt de stelpost macro economische tegenvallers vrij (3 x € 10 miljoen) ten gunste van programma 2.
- Voor de nog resterende dekking wordt een stelpost 'bijdrage bestuursakkoord' gecreëerd. Voor 2009 ter hoogte van € 15 miljoen en voor 2010 en 2011 ter hoogte van € 25 miljoen per jaar.

Storting saldireserve

€ 2,9 miljoen te storten in de saldireserve en te oormerken voor opkomende initiatieven van Provinciale Staten.

1.4 Tabel nieuw beleid per programma

Omschrijving	2009	2010	2011	2012
PB09-02-1 Coördinatie van het Europebeleid	75	0	0	0
PB09-04-1 Exploitatie openbaar vervoer (alg)	695	1.176	1.176	1.176
PB09-07-1 ILG-P Recreatieschappen	222	75	77	0
PB09-08-1 Uitvoering Agenda Landbouw en Visserij	1.290	1.000	1.000	0
PB09-08-2 kenniseconomie/cofinanciering pieken in de delta	2.000	2.000	2.000	0
PB09-09-1 Bemoeizorg riscogezinnen (A 8-25)	1.000	1.000	1.000	1.000
PB09-10-1 Advisering en overige cultuur	130	0	0	0
PB09-10-2 Erfgoed educatie	270	270	270	270
Totaal nieuw beleid	5.682	5.521	5.523	2.446

x duizend €

1.5 toelichtingen nieuw beleid

PB09-07-01: ILG-P Recreatieschappen (beheerbijdrage bestaande gebieden)

Op dit moment draagt de provincie structureel bij in de exploitatietekorten van 7 recreatieschappen, namelijk Spaarnwoude, Geestmerambacht, Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Groengebied Amstelland, Twiske, Landschap Waterland en Plassenschap Loosdrecht. Via de constructie van gemeenschappelijke regelingen zijn afspraken gemaakt over de procentuele bijdrage van de provincie en de participerende gemeenten. Deze bijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd, daarnaast vindt er een doorrekening plaats van verhoging CAO-lonen en BTW-tarief.

PB09-08-01: Uitvoering Agenda Landbouw en Visserij

Het collegeprogramma beoogt het verder versterken en uitbouwen van de economische positie van agrarisch Noord-Holland én stimulering van meer duurzame productie.

PB09-08-02: Kenniseconomie/Cofinanciering Pieken in de Delta

Het Rijksprogramma Pieken in de Delta beoogt kenniseconomie en innovatie te stimuleren. Noord-Holland scoort al jaren goed in dit programma. In 2007 zijn 12 Noord-Hollandse projecten gehonoreerd. Door het Rijk wordt een cofinanciering van 40% verplicht gesteld.

PB09-02-01: Coördinatie van het Europeseleid

In 2008 hebben Gedeputeerde Staten besloten om in 2009 de jaarlijkse “annual business meeting” (ABM) van de North Sea Commission te organiseren in Noord-Holland. Deze grote Europese conferentie wordt georganiseerd in samenwerking met het met het INTERREG secretariaat

PB09-04-01: Exploitatie Openbaar Vervoer (alg)

Voor de exploitatie van het openbaar vervoer beschikbare provinciale middelen waren abusievelijk lagere bedragen in de meerjarenraming opgenomen, dat wordt met dit voorstel gecorrigeerd.

PB09-09-01: Bemoeizorg risicogezinnen

In het kader van de wet op de Jeugdzorg zijn de provincies verantwoordelijk voor de jeugdzorg aan jeugdigen en het afstemmen met gemeenten van die zorg. Bemoeizorg richt zich op risicogezinnen (multi-problem) waarbij meervoudige problematiek speelt en die niet makkelijk via de gewone toegang zijn te benaderen (zorg mijden). Kinderen kunnen in deze gezinnen onaanvaardbare risico's lopen. Om in 2009 continuïteit aan het provincie dekkende plan voor bemoeizorg te kunnen geven is dit budget nodig.

PB09-10-01: Advisering en overige cultuur

In 2008 wordt gestart met de herstructurering van de ondersteuningsstructuur voor kunst-educatie en erfogoededucatie in Noord-Holland. De provincie financiert de kosten van procesbegeleiding en mogelijke frictiekosten.

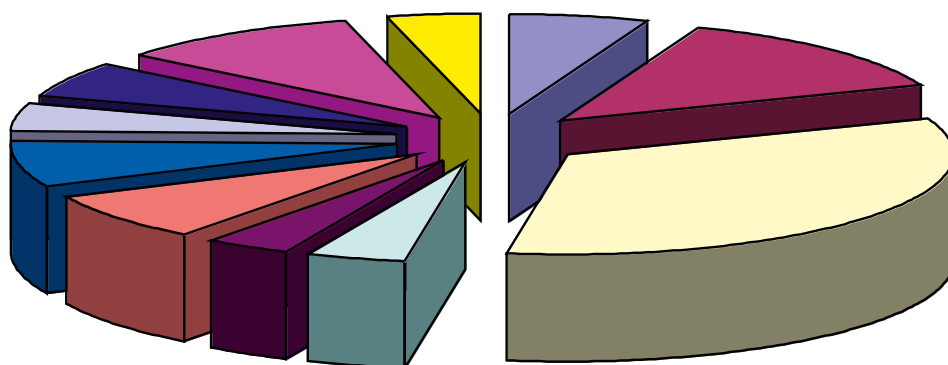
PB09-10-02: Erfogoededucatie St. Cultureel Erfgoed N-H

De afgelopen 4 jaar is in het kader van het Actieplan Cultuurbereik 2005-2008 een inhaalslag gemaakt m.b.t. ondersteuning van het onderwijs op het gebied van cultureel erfgoed, gezien de relatieve achterstand van cultureel erfogoededucatie ten opzicht van kunsteducatie. Door Bureau Erfogoededucatie van de Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland (CENH) is in de periode 2005-2008 een adequate infrastructuur op het gebied van erfogoededucatie gerealiseerd voor zowel het primair als het voortgezet onderwijs. Gedeputeerde Staten hebben in de op 11 maart 2008 vastgestelde Kadernota Cultuur op de kaart, inzake het cultuurbeleid 2009-2012 uitgesproken, te blijven inzetten op jongeren en erfogoededucatie. Om uitvoering te geven aan de door het college gestelde kader, de in de afgelopen jaren opgebouwde expertise te behouden én de continuïteit van de dienstverlening aan het onderwijs te waarborgen is de komende 4 jaar budget nodig.

1.6 Verdeling middelen over de programma's in 2009

In onderstaande grafiek vindt u een overzicht van de verdeling van de middelen over de programma's in de Begroting 2009.

Verdeling middelen over de programma's in 2009

■ Bestuur en Burger	■ Bestuur en andere overheden
■ Wegen, verkeer en mobiliteitsmanagement	■ Openbaar vervoer
■ Water	■ Milieu
■ Recreatie, natuur en landschap	■ Economie en landbouw
■ Welzijn en (jeugd) zorg	■ Kunst, cultuur en educatie
■ Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	

1.7 Collegenleden en portefeuilles

Mr. H.C.J.L. Borghouts

- PS- en GS-zaken
- Openbare orde en veiligheid
- Risicokaart
- Coördinatie Veiligheidsgebieden
- Internationale Betrekkingen
- Facilitaire Zaken
- Leveringen door derden
- Juridische Zaken
- Integriteit
- Huisvestingsfaciliteiten
- Paviljoen Welgelegen
- Intern provinciaal archief
- Voormalig personeel en Outsourcing
- ICT intern

A.M.C.A. Hooijmaijers

- Ruimtelijke Ordening, incl. bouwen in het water Grondbeleid
- Volkshuisvesting kwantitatief
- Investeringsimpuls Stedelijke Vernieuwing (ISV)
- Financiën en Deelnemingen
- Strategie en Beleidsplanning
- Schiphol, Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS),
- Commissie Regionaal Overleg Schiphol (CROS)
- Mainport & Groen
- Communicatie & Sponsoring, Promotie & Acquisitie (primus)
- Huisvesting

J.H.M. Bond

- Economische zaken
- Landbouw en Landinrichting
- Visserij
- Ontwikkeling en Beheer Recreatieschappen
- Provinciaal Overleg Landelijk Gebied (POL)
- Nationale Parken (Texel, Kennemerduinen)
- Promotie & Acquisitie (secundus)
- Acquisitie Havens Buitenland (secundus)
- Toerisme en Recreatie
- Herstructurering en Innovatief Ruimtegebruik op Bedrijventerreinen (HIRB) in combinatie met duurzaamheid.
- Water als economische drager

Drs. C. Mooij

- Wegen
- Verkeer
- Vervoer
- Zeehavens
- Acquisitie Havens Buitenland (primus)
- Regionale Samenwerking Amsterdam (RSA) (primus)
- Baggeren van vaarten

Drs. R. Kruisinga

- Water
- Kustvisie (Markermeer, IJmeer)
- Waddenzee Waddencommissie (excl. Waddenfonds)
- Europa
- Stelling van Amsterdam (incl. Hollandse Waterlinie)
- Provinciale archiefinspectie

Drs. B. Heller

- Milieu
- Coördinatie Baggerproblematiek
- Duurzame Energie
- Ontwikkeling en Beheer Natuur
- Ontgrondingen
- Stimulering Gemeentelijke Samenwerking
- Coördinatie Luchtkwaliteit

Drs. P.S. Visser

- Coördinatie Landelijk Gebied (incl. Groene Hart, Laag Holland, GNR)
- Flora- en Faunabeleid
- Coördinatie Klimaat
- Bestuurszaken (incl. Randstad, IPO en secundus RSA)
- Personeel & Organisatie
- Kennis & Beleidsevaluatie
- Subsidies
- Financieel Toezicht Gemeenten
- Waddenfonds en ICT (extern)
- Woonschepen

Drs. S. Baggerman

- Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport
- Onderwijs en Arbeidsmarkt
- Volkshuisvesting kwalitatief (regionale woonvisies, doelgroepen)
- Mediabeleid
- Emancipatie
- Regionale en Historische Archieven

1.8 De directie

Haro Oppenhuis de Jong
Algemeen directeur

Nico Bot
Directeur Subsidies, Handhaving en Vergunningen

Annemieke van Dam
Directeur Middelen

Chris de Vries
Directeur Beheer en Uitvoering

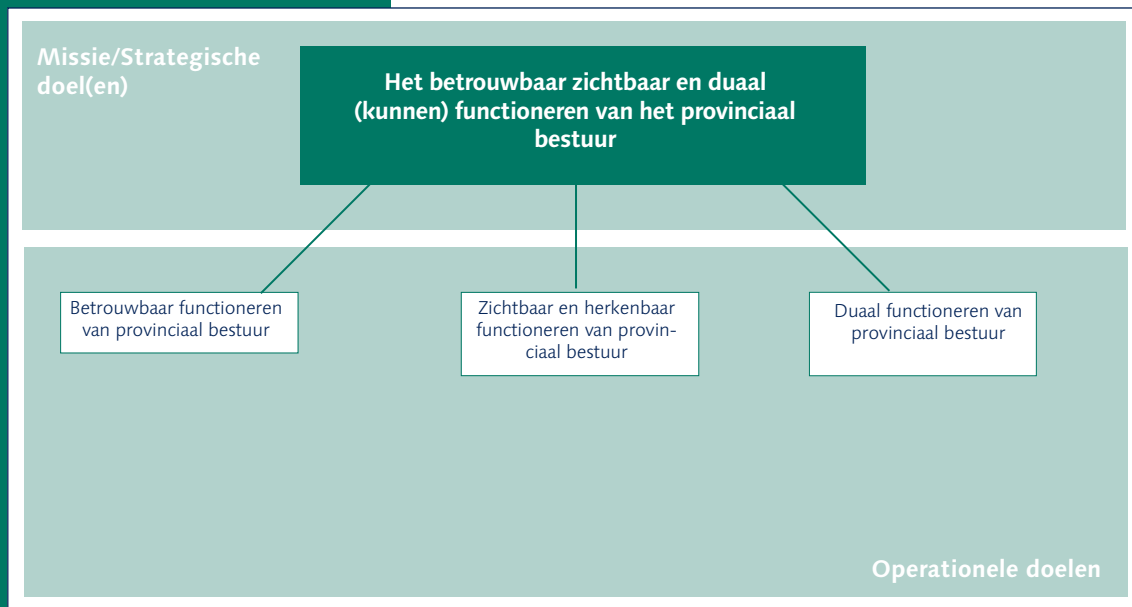
Tjeerd Kampstra
Directeur Beleid

2.1

BESTUUR EN BURGER

Wat willen we bereiken?

Missie

Het betrouwbaar, zichtbaar en duaal functioneren van het provinciaal bestuur.

Waarom van het beleid

Wij vinden het als provinciaal bestuur belangrijk dat er bij de burgers en de relaties van de provincie Noord-Holland draagvlak, betrokkenheid en vertrouwen is voor hetgeen de provincie doet.

Wat moeten wij daarvoor (meer laten)doen?

Bovenstaande missie valt uiteen in 3 doelstellingen:

- Het provinciaal bestuur functioneert betrouwbaar om het vertrouwen van de burgers in de provincie te verhogen;
- Het provinciaal bestuur functioneert zichtbaar en herkenbaar om de bekendheid bij de burgers van de provincie van haar activiteiten en doelstellingen te vergroten en op die wijze draagvlak en betrokkenheid bij deze burgers te verhogen;
- Het duaal functioneren van de provincie.

Dit om het vertrouwen van de burgers in de democratische van het provinciaal bestuur te verhogen en daarmee het draagvlak voor beleid van de provincie te verhogen.

Operationeel doel

Betrouwbaar functioneren van provinciaal bestuur

Beoogd resultaat

Het betrouwbaar functioneren van het provinciaal bestuur komt tot uiting door:

- binnen de daarvoor gestelde termijnen bezwaarschriften van burgers ten aanzien van door het provinciaal bestuur genomen besluiten af te handelen;
- binnen de daarvoor gestelde termijnen een beslissing te nemen op ingediende subsidieverzoeken;
- binnen de daarvoor gestelde termijnen aangevraagde vergunningen en ontheffingen te verlenen;
- de landelijke sanctiestrategie voor handhaving uit te voeren;
- binnen de daarvoor gestelde termijnen verzoeken tot bemiddeling door de cdK te behandelen.

Indicator	Basiswaarde in referentiejaar 2007	Waarde in begrotingsjaar 2009	Streefwaarde
Percentage binnen de termijn afgehandelde bezwaar- en beroepschriften	75%	80%	85%
Percentage binnen de termijn genomen beslissingen op subsidieverzoeken deelverordeningen	95%	>95%	>95%
Percentage binnen de daarvoor gestelde wettelijke termijn verleende vergunningen en ontheffingen	90%	>92%	>95%
Het percentage uitgevoerde handavingsacties conform de sanctiestrategie	93%	>90%	>90%
Aantal verleende ontheffingen, vergunningen en toestemmingen	4.930	4.300	4.000
Aantal binnen de termijn behandelde bemiddelingsverzoeken	108	110	110

Instrumenten

A *Vergunningen*

- Verlenen vergunningen, onttrekkingen enz. binnen de gestelde (wettelijke) termijnen.
- Maatwerkafspraken (zo nodig) bij gecompliceerde aanvragen.
- Harde termijnafspraken voor gecombineerde procedures met onze partners.
- Zo vroeg mogelijke melding van voorzienbare afwijkingen aan de aanvrager.

B *Handhaving*

- Handhavingscontroles vinden plaats op basis van HUP (Handhavings Uitvoeringsprogramma) 2009-2011 en de sanctiestrategie.
- Waar mogelijk en nodig werken wij samen met de verschillende provinciale partners.

C *Bezwaar en beroep*

- Extra inspanning om bezwaar- en beroepsprocedures op een andere manier op te lossen dan via een juridische procedure.

D *Bemiddelingsverzoeken aan de cdK*

- Door toepassing van het principe van hoor en wederhoor de briefschrijvers zoveel mogelijk een oplossing gericht antwoord geven.
- Door bemiddeling bereiken dat de desbetreffende partij aan een oplossing gaat werken.
- Nadrukkelijk informeren naar het effect van de bemiddeling; met andere woorden: had de briefschrijver er wat aan.

E *Koninklijke Onderscheidingen*

- Door het (landelijke) automatiseringssysteem Daisy meer inzicht voor de burger in het verloop van de aanvraagprocedure.
- Toezien op de voortgang van de procedures en het proces, op de voorlichting en informatieverstrekking richting gemeenten.
- Kwaliteitsbewaking voor voorstellen vanuit de gemeenten.
- Advisering aan het Kapittel voor de civiele orden over de aanvragen.

Operationeel doel

Zichtbaar en herkenbaar functioneren van provinciaal bestuur

Beoogd resultaat

Het zichtbaar en herkenbaar functioneren van de Commissaris van de Koningin (cdK) Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten komt tot uiting door:

- Ambtsbezoeken van de cdK.
- Verslag over door de cdK gedane toezeggingen.
- Burgemeestersbenoemingen.
- Communicatieactiviteiten van de provincie.
- Promotie & acquisitieactiviteiten van de provincie.

Indicator	Basiswaarde in referentiejaar 2007	Waarde in begrotingsjaar 2009	Streefwaarde
Aantal ambtsbezoeken van de cdK	13	16	20
Percentage adviezen over burgemeestersbenoemingen binnen 6 maanden na vrijgave vacature uitgebracht	100%	100%	100%

Instrumenten

- A Het bevorderen van de stabiliteit van bestuur door vaker gebruik te maken van het instrument ‘burgemeesters’ assessments. Een nieuw element daarvan zijn de zogenaamde potential assessments. Een assessment vindt uitsluitend plaats door tussenkomst van de commissaris van de Koningin. Daardoor kan hij toezien op de kwaliteit van het assessment en de geheimhouding bevorderen.
- B Gebruik van de ‘Handreiking evaluatiegesprek gemeenteraad en burgemeester’ bevorderen. Deze is in februari 2008 is verschenen. Deze handreiking die in de eerste plaats is bedoeld voor griffiers, raadsleden en burgemeesters, geeft suggesties en mogelijke oplossingen voor evaluatiegesprekken tussen burgemeester en raad.
- C Ambtsbezoeken van de cdK. Bewaken van en zonodig informeren van betrokkenen over de acties naar aanleiding van meldingen van de cdK (uit ontmoetingen met inwoners en vertegenwoordigers van verschillende maatschappelijke groeperingen tijdens ambtsbezoeken).
- D Interne zichtbaarheid. Werken volgens de kaders voor interne communicatie.
- E Zichtbaarheid naar relaties en samenwerkende partners:
Eenduidige afspraken en manier van werken om een goede samenwerkingspartner te kunnen zijn.
- F Externe zichtbaarheid: nieuwe website, campagne naar aanleiding van de begroting ‘wat kies jij’, lancering nieuwe huisstijl, mediaprogramma met een thematische insteek die aansluit bij organisatiebrede issues waarmee de provincie zich deze collegeperiode wil profileren, zichtbaarheidsmeting.
- G Sponsorprogramma. Dit zet in op sport, cultuur, relatiemarketing en mega-evenementen.
- H Proactief persbeleid inzetten. Dit betekent het opbouwen van duurzame relaties, actieve voorbereiding en begeleiding van en bij collegeleden, media-analyses maken, eenduidige/uniforme persberichten schrijven.
- I Crisiscommunicatie: draaiboek en uitgangspunten kunnen in de praktijk worden gebracht.
- J Promotie en acquisitie: nieuwe internationale website.
- K Bestuurlijke evenementen en optredens.

Operationeel doel

Duaal kunnen functioneren van provinciaal bestuur

Beoogd resultaat

Het duaal functioneren van Provinciale Staten van Noord-Holland komt tot uiting door het met verve en vanuit een zelfstandige informatiepositie invulling geven aan het (bij)stellen van kaders, het controleren van het college en het onderhouden van intensieve contacten met maatschappelijke organisaties, bedrijven en burgers.

Instrumenten

- A *Externe oriëntatie Provinciale Staten*
Implementatie van (vorig opgestelde) beleidskaders. Werkbezoeken om voeling te houden met hoe het beleid uitpakt in de praktijk en om te kunnen beoordelen of de beoogde doelen van het beleid ook daadwerkelijk onder handbereik komen.

B Kaderstelling

Waar nodig zullen Provinciale Staten vastgestelde kaders wijzigen. Organiseren van symposia over diverse thema's, die ertoe moeten leiden dat nieuwe ideeën uit de Noord-Hollandse samenleving onder de aandacht van Provinciale Staten komen.

C Banden met externe relaties

Daar waar grensoverschrijdende thema's aan de orde zijn zullen de banden met de provinciale volksvertegenwoordigers uit de aanliggende provincies worden aangehaald. Initiatieven om vertegenwoordigers van de Noord-Hollandse samenleving uit te nodigen bij de vergaderingen van Provinciale Staten in het gerenoveerde Paviljoen Welgelegen, met hieraan gekoppeld de gelegenheid om het Paviljoen te bezichtigen.

Wat mag het kosten?

1 Burger en Bestuur	Jaarrekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
(Bedragen x 1.000 €)	2007	2008	na Lentenota	2009	2010	2011	2012
Nieuw beleid	-	-	-	-	-	-	-
Bestaand beleid	10.112	9.091	11.722	8.896	8.870	8.870	7.070
Lasten	10.112	9.091	11.722	8.896	8.870	8.870	7.070
Baten	357-	54	354	54-	54-	54-	54-
Apparaatskosten	12.916	13.848	13.059	11.204	11.505	11.998	11.983
Resultaat voor bestemming	22.671	22.885	24.427	20.046	20.321	20.814	18.999
Storting reserves	-	-	150	150	150	150	-
Onttrekking reserves	777-	-	150-	-	-	-	-
Resultaat na bestemming	21.894	22.885	24.427	20.196	20.471	20.964	18.999

Toelichting Meerjarenraming

De daling in de lastenraming tussen 2007 en 2009 hangt met name samen met;

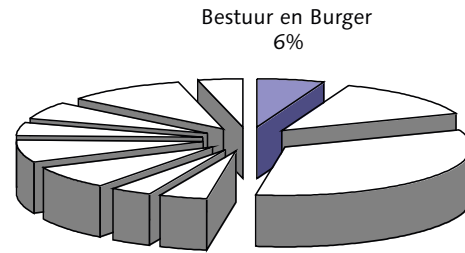
- Ontwikkeling en implementatie Huisstijl.
- Storting in voorziening voor pensioenen (oud-)GS leden.
- Verkiezingen en wisseling GS/PS.
- De lagere uitgaven die zijn geraamd voor PS in verband met de vermindering van het aantal leden van PS.
- De incidentele middelen die beschikbaar waren voor de verkiezingen.
- De incidentele middelen(2007-2008) samenhangend met de vervangende huisvesting voor PS en GS vanwege de verbouwing van het Paviljoen Welgelegen.

De daling in de lastenraming tussen 2008 en 2009 hangt met name samen met;

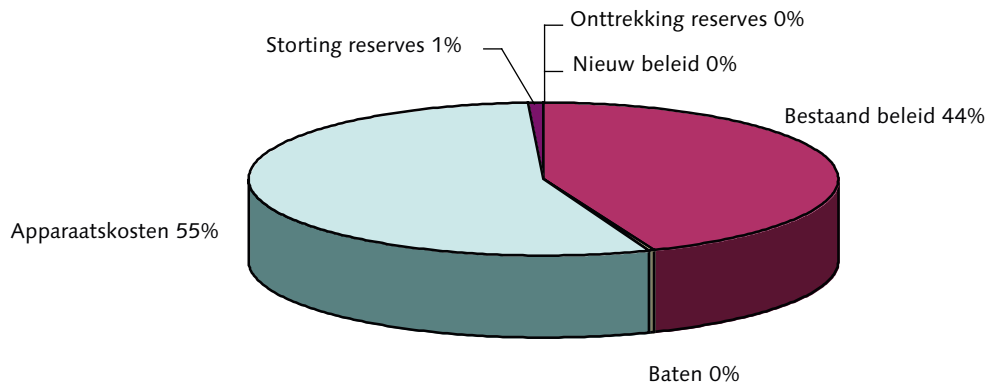
- Ontwikkeling en implementatie Huisstijl.
- De incidentele middelen die voor 2008 beschikbaar zijn gesteld bij Lentenota (ca. € 1,6 mln.) voor onder andere het mediaprogramma en promotie en acquisitie.

De mutatie in de batenraming hangt samen met waardeoverdrachten van GS-leden (deze worden gestort in een voorziening).

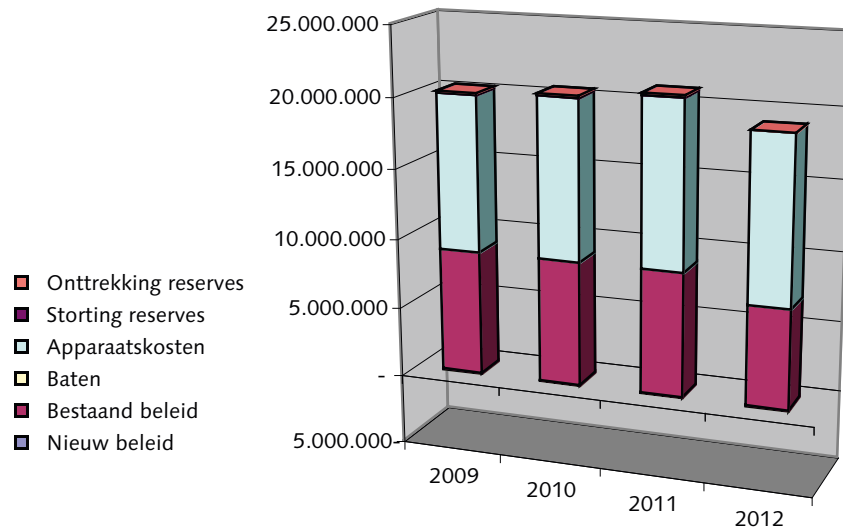
Cijfers in beeld

Middelen 2009

Middelen 2009-2012

2.2

BESTUUR EN ANDERE OVERHEDEN

Wat willen we bereiken?

Missie

Het beter positioneren van de provincie en het verbeteren van de bestuurskracht van de provincie en haar (gemeentelijke) partners.

Waarom van het beleid

De provincie is verantwoordelijk voor het goed functioneren van lokale overheden. Daarnaast en daarvoor vinden wij het belangrijk dat de provincie – als middenbestuur – goede contacten dient te hebben met Europa, het Rijk, andere provincies, samenwerkingsverbanden, gemeenten en waterschappen.

Beoogde maatschappelijke effecten

Wij staan voor een goed functioneren van de lokale overheden en het versterken van de relaties met de andere overheden vanuit een bestuurskrachtige positie. Eén van de belangrijkste taken binnen dit programma is het op de juiste momenten inbrengen van het provinciale (Noord-Hollandse) belang. Wij beschikken niet over een relevante indicator voor het beoogde maatschappelijke effect van het totale programma. Wel hebben wij indicatoren benoemd voor de afzonderlijke operationele doelen.

Niet te beïnvloeden beleidscontext

Bij het realiseren van onze doelstellingen hebben we te maken met zeer veel partijen op Europees, nationaal en lokaal niveau. Daarnaast hebben wij bij het uitvoeren van ons beleid bij gemeentelijke herindelingen te maken met het een rijkskader voor gemeentelijke herindelingen. Verder hebben wij te maken met Europese wet- en regelgeving op het terrein van de archivering en crisismanagement.

Beleidspeerpunten

In 2009 organiseren wij in Noord-Holland een groot Europees congres (de “annual business meeting” (ABM) van de North Sea Commission) i.s.m. het INTERREG secretariaat. Met dit congres dragen wij bij aan de positionering en profilering van provincie Noord-Holland in Europa. Onze belangenbehartiging in Brussel baseren wij op de Agenda voor de Europese Strategie. Wij zullen daarbij doorgaan met het koppelen van Europese subsidies en onze eigen co-financiering aan diverse projecten. In het bijzonder gaat het hierbij om projecten gebaseerd op het Operationele Programma West (vooral op gebied van kennis en innovatie) en Interreg.

Wat moeten wij daarvoor (meer laten) doen?

Vijf operationele doelen (hieronder uitgewerkt):

- In nauwe samenwerking met gemeenten dragen wij zorg voor een kwalitatief goed bestuur van de lokale overheid;
- Wij dragen zorg voor goede positionering van de Noord-Hollandse belangen t.o.v. van het Rijk en Europa;
- Wij dragen zorg voor een bestuurskrachtig middenbestuur zodanig dat de Noord-Hollandse belangen goed worden behartigd in de bestuurlijke context en met zo weinig mogelijk bestuurlijke drukte;
- Voorbereiden/coördineren van crisismanagement;
- Wij dragen zorg voor goed beheerde en toegankelijke archieven.

Operationeel doel

Lokale overheid met bestuurskracht
In nauwe samenwerking met gemeenten dragen wij zorg voor een kwalitatief goed bestuur van de lokale overheid.

Beoogd resultaat

Indicator	Basiswaarde in referentiejaar	Waarde in begrotingsjaar	Streefwaarde in jaar Y
Het stimuleren en faciliteren van het debat over bestuurlijke indeling van de regio's door middel van discussiebijeenkomsten voor gemeentebestuurders	In 2 regio's heeft er een debat plaats gevonden (West-Friesland en de kop van Noord-Holland)	3 regio's in totaal (dus 1 er bij)	In 2010: in 5 regio's heeft een debat plaats gevonden.
Het aantal preventieve gemeenten o.b.v. financiële positie en financieel proces.	2007: 10	10	0

Bestuurskrachtige gemeenten zijn gemeenten die in staat zijn om oplossingen te genereren voor de maatschappelijke problemen die zich binnen de gemeente afspelen. Het gaat om de juiste inzet van kennis, geld, instrumenten en capaciteit van het gemeentelijk apparaat.

Instrumenten

- A Het stimuleren en faciliteren van het debat over bestuurlijke indeling van de regio's door middel van onder andere discussiebijeenkomsten voor gemeentebestuurders.
- B Het uitvoeren van financieel toezicht. Het begrotingstoezicht op gemeenten is in beginsel repressief. Als de financiële situatie binnen een gemeente daartoe aanleiding geeft, kunnen wij preventief begrotingstoezicht instellen. Dit dient te voorkomen dat de gemeenten een beroep moeten doen op artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet. Financieel toezicht heeft tot doel het vertrouwen van de burger in een goed werkende overheid te bewaken. Jaarlijks worden hiertoe analyses gemaakt van de financiële positie en het financiële proces van iedere gemeente in Noord-Holland.
- C Het uitvoeren van burgemeestersassessment (zie ook programma 1).

Operationeel doel

Wij dragen zorg voor goede positionering van de Noord-Hollandse belangen t.o.v. van het Rijk en Europa

Beoogd resultaat

Besluitvorming op Rijks- en Europees niveau waarin het Noord-Hollandse belang is meegenomen.

Instrumenten

Goede positionering van de Noord-Hollandse belangen ten opzichte van het Rijk en Europa (strategische overlegstructuren) door belangenbehartiging in Brussel en Den Haag.
Wij zullen ons in 2009 toeleggen op het beïnvloeden van Europese wet- en regelgeving voor zover deze onze provinciale beleidspraktijk raken. Dit staat ook in de Agenda voor de Europese Strategie. Bij de uitvoering van ons beleid effectief maken wij gebruikt van de verschillende Europese fondsen (naast EFRO, o.a. POP, Life+, ESF, KP7 en CIP). Hiervoor hebben wij vanaf 2008 jaarlijks € 2 miljoen aan co-financieringsmiddelen ter beschikking gesteld. In 2009 gaan wij door met het actief (laten) aanvragen van projecten die uit het Operationeel Programma West kunnen worden gefinancierd. Het in 2007 opgerichte interne Steunpunt Europese Subsidies ondersteunt ons hierbij.
De belangenbehartiging in Brussel is gebaseerd op de Agenda voor de Europese Strategie. Wij zullen daarbij Europese subsidies en onze eigen co-financiering koppelen aan diverse projecten. Extra aandacht is er voor projecten die gebaseerd zijn op het Operationele Programma West.

Welke prestaties willen we behalen?

Te behalen waarde in begrotingsjaar	
Belangenbehartiging in Brussel	Realiseren van de speerpunten in de Agenda voor Europese Strategie
Belangenbehartiging in Den Haag	Alle speerpunten gerealiseerd

Operationeel doel

Wij dragen zorg voor een bestuurskrachtig middenbestuur zodanig dat de Noord-Hollandse belangen goed worden behartigd in de bestuurlijke context.

Instrumenten

- A Ontwikkelen bestuurskrachtig middenbestuur: In het nieuwe strategisch beleidsonderzoekprogramma voor 2008-2009 staat nader gespecificeerd welke en hoeveel strategische verkenningen worden uitgevoerd.
- B Belangenbehartiging binnen de Randstad met als streven een geslaagde samenwerking in Randstadverband, zodat de concurrentiepositie van de Randstad als geheel verbeterd is.
- C Het uitvoeren van accountmanagement. Hieronder verstaan wij het vervullen van de rol van het eerste aanspreekpunt voor de regio binnen onze organisatie, het daartoe opvangen en vertalen van (bestuurlijke) signalen uit de regio en het versterken van de interne samenhang, afstemming en coördinatie.
- D Het uitvoeren van strategische (toekomst)verkenningen.

Het verbeteren van de coördinatie en communicatie op het gebied van veiligheid

Welke prestaties willen we behalen?

	Basiswaarde in referentiejaar X=2004	Waarde start begrotingsjaar 2009	Te behalen waarde in begrotingsjaar	Streven langere termijn (2010)
Strategische (toekomst)-verkenningen	4	0	2	2 per jaar

Operationeel doel

Het verbeteren van de voorbereiding op en de coördinatie van crisismanagement

Beoogd resultaat

Indicator	Basiswaarde in referentiejaar X	Streefwaarde in jaar Y
Het percentage gemeenten dat over tenminste 90% van de risico-objecten informatie heeft aangeleverd	80%	100%
Percentage rampenplannen van de Noord-Hollandse gemeenten dat voldoet aan de vastgestelde toetsingscriteria	33% van de gemeenten voldoet aan de vastgestelde toetsingscriteria	100%

Instrumenten

A *Beheer risicokaart*

Door middel van rapportages in reguliere P&C documenten en weergave van de risicokaart met de stand van zaken op internet, wordt informatie verspreid. De nieuwe planvormen rampenbestrijding en de aangepaste plannen worden getoetst aan de daarvoor geldende wettelijke eisen en toetsingscriteria.

B *Bestuurlijk overleg veiligheid*

Het uitbrengen van een bestuurlijke rapportage inzake de voorbereiding van rampenbestrijding aan BZK en het rapporteren in de reguliere P&C documenten.

C *Houden van oefeningen*

Wij coördineren de voorbereiding van deze oefeningen o.a. door voorzitterschap van de ambtelijke werkgroep met daarin vertegenwoordigers van de verschillende veiligheidsregio's en waterschappen. Tevens bereiden wij de oefeningen voor.

De daadwerkelijke organisatie en begeleiding van de oefeningen wordt uitbesteed.

Welke prestaties willen we behalen?

Indicator	Streefwaarde begrotingsjaar 2008
Vorbereiden en coördineren van crisismanagement	Minimaal twee interregionale oefeningen houden in 2008 met als thema overstromingen en evacuatie met deelname van dijkgraven en voorzitters van de veiligheidsregio's.

Operationeel doel

Goede (publieks-)toegankelijke en goed beheerde papieren en digitale archieven en informatiebestanden van provincie, gemeenten, waterschappen, politieregio's en gemeenschappelijke regelingen.

In zes regio's in Noord-Holland zijn mede dankzij provinciaal stimuleringsbeleid Regionaal Historische Centra (RHC's) gevormd. Hier zijn de historische archieven en verzamelingen van alle gemeenten, waterschappen, families, verenigingen en andere instellingen op één plaats geconcentreerd. In de zevende regio, de Gooi en Vechtstreek, is dit nog niet bereikt. Daar zijn drie kleinere archiefdiensten werkzaam. De kwaliteit blijft achter bij die in de andere regio's.

Drie gemeenten in Noord-Holland: Texel, Haarlemmermeer en Diemen zijn nog niet aangesloten bij RHC's. Haarlemmermeer en Diemen zijn nog in gesprek met het Noord-Hollands Archief in Haarlem (Haarlemmermeer) en het Stadsarchief Amsterdam (Diemen) over aansluiting. De Texelse raad heeft besloten het historisch archief op het eiland te behouden. De provincie streeft nu naar kwaliteitsverbetering ter plaatse.

Gemeenten, waterschappen, politiekorpsen en gemeenschappelijke regelingen zijn wettelijk verplicht hun archieven te beschermen tegen calamiteiten en verval. Daarvoor horen zij archiefbewaarplaatsen (historisch archief) en archiefruimten (recent archief) te bouwen en in te richten, die aan wettelijke normen voldoen.

Beoogd resultaat

Indicator	Basiswaarde in referentiejaar 2006	Evt. waarde in begrotingsjaar	Streefwaarde in jaar 2010
Aantal Regionale Historische Centra	6	7	7
Percentage gemeenten en waterschappen aangesloten bij Regionale Historische Centra	96%	100%	100%
Percentage gemeenten en waterschappen met archiefbewaarplaats (historisch archief) cf. normen	95%	100%	100%
Percentage gemeenten en waterschappen met archiefruimte (recent archief) cf. normen	80.6%	90%	100%

Instrumenten

- A Eenmalige stimulering uit EXIN-H voor de historische website Gooi en Vechtstreek; Inspectie-rapporten en verslagen door de provinciale archiefinspectie en gesprekken op bestuurlijk en management niveau;
- B Coördinatie en stimulering samenwerking door de provinciale archiefinspectie;
- C Bestuursdwang, in laatste instantie, bij het niet voldoen aan wettelijke verplichtingen.

Wat mag het kosten?

2 Bestuur en andere overheden							
(Bedragen x 1.000 €)	Jaarrekening 2007	Begroot 2008	Begroot na Lentenota	Begroot 2009	Begroot 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
Nieuw beleid	-	-	-	35.075	35.000	35.000	-
Bestaand beleid	4.210	3.956	7.323	5.816	4.444	4.390	1.920
Lasten	4.210	3.956	7.323	40.891	39.444	39.390	1.920
Baten	1.312-	100-	183-	100-	150-	150-	150-
Apparaatskosten	5.012	4.432	4.608	4.848	4.979	5.194	5.187
Resultaat voor bestemming	7.910	8.288	11.747	45.639	44.273	44.434	6.957
Storting reserves	6.817	2.363	2.363	2.363	2.363	2.363	363
Onttrekking reserves	951-	1.543-	4.748-	3.489-	2.069-	2.000-	-
Resultaat na bestemming	13.776	9.108	9.362	44.513	44.567	44.797	7.320

Nieuw Beleid

PB-09-02-1: Coördinatie van het Europese beleid

In 2008 hebben Gedeputeerde Staten besloten om in 2009 de jaarlijkse 'annual business meeting' (ABM) van de North Sea Commission te organiseren in Noord-Holland. Deze grote Europese conferentie wordt georganiseerd in samenwerking met het met het INTERREG secretariaat. De voorbereidende kosten zijn meegenomen in de reguliere Begroting voor 2008. De additionele claim voor 2009 is noodzakelijk voor de uitvoering.

Dekking bijdrage Bestuursakkoord

In het bestuursakkoord is de bijdrage van de provincie Noord-Holland voor de periode 2009-2011 bepaald op € 105 miljoen (3 x € 35 miljoen). De bijdrage van de provincie Noord-Holland aan het Rijk wordt in de vorm van substitutie van rijksuitgaven voor Randstad Urgent Projecten betaald. Meerjarig als volgt:

Bedragen in miljoenen €	2009	2010	2011	Totaal
A6/A9	8,3	8,3	8,3	25
Natuurpilot IJmeer/Markermeer	8,3	8,3	8,3	25
Ruimtelijke ordening Haarlemmermeer	18,3	18,3	18,3	55
Totaal	35	35	35	105

De dekking voor de bijdrage aan het Bestuursakkoord is als volgt geregeld:

- Voor 2009 komt € 10 miljoen ten laste van de algemene middelen. Deze ruimte is beschikbaar als gevolg van een hoger positief saldo naar aanleiding van de herberekening van het renteresultaat en de doorrekening van de junicirculaire 2008.
- Voor 2009-2011 valt de stelpost macro economische tegenvallers vrij (3 x € 10 miljoen) ten gunste van programma 2.
- Voor de nog resterende dekking wordt een stelpost 'bijdrage bestuursakkoord' gecreëerd. Voor 2009 ter hoogte van € 15 miljoen en voor 2010 en 2011 ter hoogte van € 25 miljoen per jaar.

De stijging in de lastenraming tussen 2007 en 2009 hangt met name samen met:

- de geraamde bijdrage van de PNH voortvloeiend uit het bestuursakkoord met het Rijk;
- de verwachte kasuitgaven uit de reserve Europese projecten.

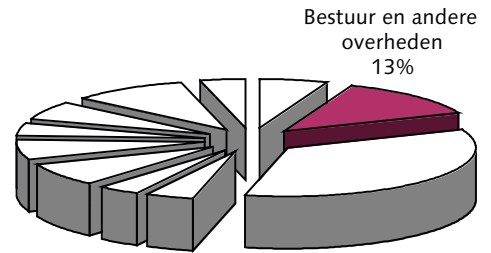
De daling in de lastenraming tussen 2008 en 2009 hangt met name samen met de bij Lentenota voor 2008 geraamde (aanvullende) kasuitgaven uit de reserve Europese projecten.

De daling in de batenraming tussen 2007 en 2009 hangt samen met de in 2007 incidenteel ontvangen bijdrage uit 'Brussel' voor Europese projecten.

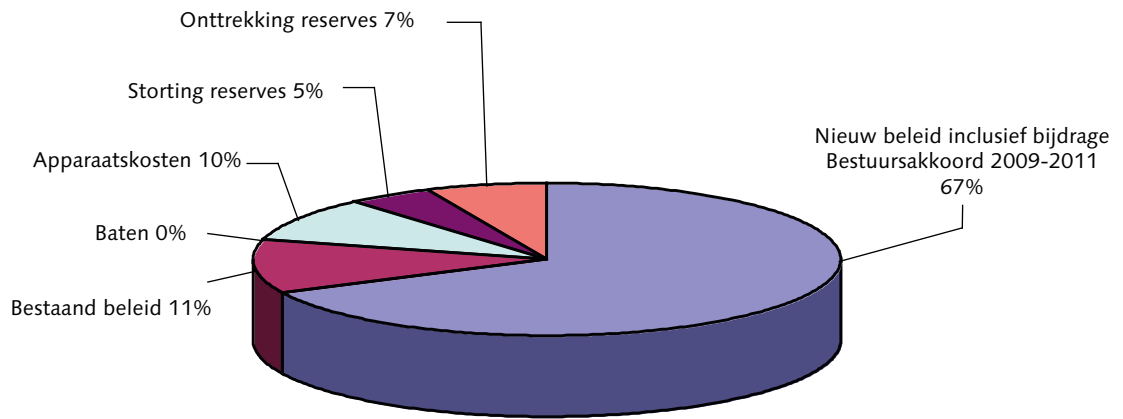
De daling van de stortingen in de reserves tussen 2007-2009 vloeit voort uit het gegeven dat in 2007 eenmalig een extra storting van € 4 miljoen heeft plaatsgevonden ten behoeve van cofinanciering van Europese projecten, structureel is hiervoor een bedrag van € 2 miljoen geraamd.

Toelichting meerjarenraming

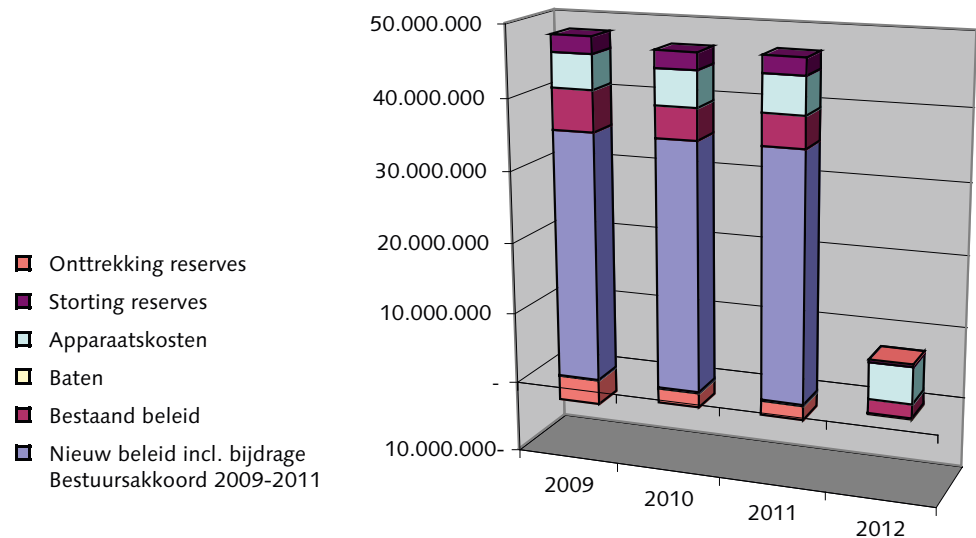
Cijfers in beeld

Middelen 2009

Middelen 2009-2012

Risico's

Onderstaand treft u aan hoe hoog het risicobedrag is dat gemoeid is met het uitvoeren van de afzonderlijke programmadoelstellingen. Toelichtingen vindt u in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicomanagement (Hoofdstuk 3.2).

Risico	Bedrag
Beoordeling gemeentelijke plannen	€ 3 miljoen
Inkoop en aanbestedingszaken	€ 3 miljoen
Totaal	€ 6 miljoen

2.3

WEGEN, VERKEER EN MOBILITEITSMANAGEMENT

Wat willen we bereiken?

Missie

Vlot en veilig door Noord-Holland.

Wij realiseren, binnen onze invloedssfeer, vlot en veilig verkeer door Noord-Holland. Dit doen wij door te investeren in infrastructuur, door het beheer en onderhoud van de provinciale wegen op orde te houden en door subsidies te verlenen aan andere wegbeheerders en een aantal organisaties op het gebied van verkeer en vervoer.

Waarom van beleid

Een vlotte doorstroming van het verkeer, zowel van openbaar vervoer en de auto als van de fiets is van belang voor het optimaal kunnen functioneren van het economisch veld, het sociaal-maatschappelijk functioneren van de Noord-Hollandse samenleving en draagt bij aan een betere leefomgeving. Wij realiseren doorstroming en veiligheid via ontwikkeling van algemene planvorming, het bevorderen van ontwikkelingen in plannen en studies voor meer specifieke regio's, eigen investeringen en uitvoering van aanleg van infrastructuur en beheer en onderhoud van provinciale infrastructuur.

Wat moeten we daarvoor (meer laten) doen?

Operationeel doel

Verkeers- en vervoersplannen die veiligheid en doorstroming verbeteren

Beoogd resultaat

Provinciaal Verkeers en Vervoers Plan (PVVP)

In 2009 moeten de voor gemeenten essentiële onderdelen uit het PVVP verwerkt zijn in het gemeentelijk beleid. Wij zien toe op verwerking in de gemeentelijke verkeers- en vervoersplannen dan wel het gemeentelijk beleid.

Inhoudelijk gaat het om de onderstaande speerpunten.

Instrumenten

A Anders Betalen voor Mobiliteit

De bereikbaarheid van de Metropoolregio Amsterdam staat onder druk ten gevolge van toenemende files. Vorig jaar heeft het kabinet het tijdpad gepresenteerd van de invoering van Anders Betalen voor Mobiliteit (ABvM); in 2011 zal worden gestart met kilometerheffing voor vracht, en personenvervoer in 2012. Om voor 2012 iets aan de bereikbaarheid te kunnen doen, is landelijk € 100 miljoen beschikbaar gesteld voor pilots met techniek, gedrag en voor maatregelen. Daarbij heeft het kabinet aangegeven dat een substantieel deel van de € 100 miljoen naar projecten binnen de Metropoolregio Amsterdam zal gaan. Voor deze regio zal voor de periode 2008-2011 in samenwerking met het bedrijfsleven concrete voorstellen worden uitgewerkt voor invulling van dit mobiliteitspakket. De inzet van Noord-Holland blijft in 2009 gericht op een zo snel mogelijke invoering van beprijzen binnen de Metropoolregio in 2010 conform de tussenfase, en daarnaast het uitwerken van de doorgroei naar het landelijke eindbeeld 'Anders Betalen voor Mobiliteit', waarbij in de Metropoolregio gestart wordt met gedifferentieerde tarieven.

B Ketenmobiliteit en Mobiliteitsmanagement

Onder ketenmobiliteit wordt verstaan het 'slim' combineren van de diverse netwerken (fiets, openbaar vervoer, auto) in één reis. Met onze partners in de Noordvleugel is daartoe in samenwerking met het Rijk een actieplan Ketenintegratie opgesteld. Het actieplan bestaat uit een aantal op korte termijn

uit te voeren maatregelen en een aantal maatregelen die op de middellange termijn kunnen worden uitgevoerd. Eén en ander vloeit voort uit de nota Mobiliteit waarin één van de doelstellingen is de betrouwbaarheid van de reistijd van deur tot deur te verbeteren. Voor de uitvoering dient nog de nodige financiering van het Rijk te komen (onder meer in het kader van Randstad Urgent project korte termijn maatregelen openbaar vervoer).

C Impuls Fiets

Wij willen het gebruik van de fiets bevorderen als vervoermiddel voor verplaatsingen over afstanden korter dan 7,5 km. Wij gaan uitbreiding van het fietsnetwerk en verbetering van de kwaliteit ervan bevorderen in samenwerking met gemeenten en fietsersbond. Hierbij worden gemeenten gestimuleerd de knelpunten uit de nota van de Fietsersbond op te lossen, cq te realiseren. Verbetering en uitbreiding van (bewaakte) stallingmogelijkheden bij openbaar vervoer-knooppunten bevorderen wij en zijn voor een deel opgenomen als korte termijn maatregelen in het genoemde actieplan Ketenintegratie. Wij stellen hiervoor extra middelen ter beschikking door naast een deel van de beschikbare BDU en de in de Begroting opgenomen middelen, 4 jaar lang € 3,7 miljoen uit de middelen van het PMI in te zetten. Wij integreren de fietsimpuls in de jaarlijkse programma's 'kleine infrastructuur'.

D Hoogwaardig Openbaar Vervoer

Bus: Onze inspanningen voor Hoogwaardig Openbaar Vervoer zetten wij onverminderd voort. Onder de 'werktitel' RegioNet werken wij in de Metropoolregio aan een samenhangend stelsel van spoor-, metro-, (snel)tram- en buslijnen.

Studies die in dit kader in gang zijn gezet worden in 2009 afgerond en deels zijn en worden voorgestelde maatregelen gerealiseerd. Wij verwachten in 2009 voortzetting te kunnen geven aan de door ons voorgestane vrije openbaar vervoerbaan tussen Huizen en Hilversum waarover wij in 2008 besluiten zullen nemen.

De Zuidtangent staat hoog op de prioriteitenlijst van het 'Platform Bereikbaarheid Metropoolregio'. Wij wensen de vrije OV-infrastructuur van het huidige exploitatietraject van de Zuidtangent verder te realiseren. Begin 2009 ronden wij de uitwerking van de tunnelvisie uit 2008 af.

Onze ambitie om opdrachtgever te worden voor contractsectorlijnen hebben wij niet losgelaten. Het spoorvervoer is immers de grote ontbrekende factor in een regionaal aangestuurd Hoogwaardig Openbaar Vervoersysteem wat nu nog de naam RegioNet draagt.

Wij participeren in het rijksproject Evaluatie Spoorwetgeving en in het rijksonderzoek naar alternatieve ordeningsmodellen voor de spoorsector. Wij stemmen onze bijdrage af met de andere provincies. Daarbij streven wij naar een (gedelegeerde) opdrachtgeverrol. Wij voeren bestuurlijk overleg met NS en Prorail over de lopende realisatie van de BOR RegioNet-afspraken. Wij richten ons o.m. op de bouw van een nieuw station Halfweg-Zwanenburg.

E Netwerkmanagement

Met netwerkmanagement wordt beoogd de bestaande capaciteit van het wegennet beter te gebruiken door een optimale afstemming van capaciteit en vraag naar ruimte door het verkeersaanbod.

Aan de aanbodzijde staat de beschikbare capaciteit van het wegennet geplaatst. Die capaciteit wordt beïnvloed door incidenten maar ook door wegwerkzaamheden. Voor het eerste is Incident Management (IM) een maatregel om te beheersen, voor het tweede is Regioregie ontwikkeld (zie voor beide het hoofdstuk Beheer). Aan de vraagzijde staat het autoverkeer. Ten behoeve van actuele en betrouwbare verkeersinformatie is op dit moment een landelijke monitoringscentrale, het 'Nationaal Data-warehouse' (NDW) in ontwikkeling. Het NDW zal vanaf einde 2008 voor een deel van Nederland (waaronder Noord-Holland) operationeel zijn en is dan de gegevensbank die alle relevante verkeersgegevens verzamelt, verwerkt, opslaat en distribueert. De provincie neemt actief deel aan het opzetten

van het NDW. In 2009 zal de samenwerkingsovereenkomst worden geïmplementeerd en zullen de gegevens beschikbaar komen voor “sturing” van het verkeer. Onder meer streven wij naar het gebruik van de gegevens in een verkeerscentrale. Op dit punt onderzoeken wij samenwerking met Rijkswaterstaat.

F Goederenvervoer

Het goederenvervoer over de weg groeit sneller dan personenvervoer. Het initiatief voor verbetering ligt primair bij marktpartijen en belangenorganisaties. De ontwikkeling van het Kwaliteitsnet Goederenvervoer (weg, spoor, water) draagt onder andere hiertoe bij.

Voor wat betreft transport over water, hebben Gedeputeerde Staten de ambitie uitgesproken binnenvaart te willen stimuleren. Op basis van de vastgestelde netwerkstrategie vaarwegen en binnenvaarts, zullen voor de periode 2009-2012 hiervoor quick win maatregelen worden uitgewerkt. Verkeer en Waterstaat heeft landelijk € 55 miljoen beschikbaar gesteld als rijkssubsidie voor deze quick win maatregelen. In oktober 2008 wordt duidelijk hoeveel rijkssubsidie Noord-Holland kan verwachten. In 2009 wordt gestart met de uitvoering.

G Ruimtelijke ontwikkeling

Infrastructuur is een belangrijke randvoorwaarde bij het zoeken naar nieuwe locaties voor wonen en werken. In de structuurvisie 2040 komen de randvoorwaarden van de andere beleidsterreinen (milieu, water, natuur, economie en ruimtelijke kwaliteit) samen en krijgt de planvorming gestalte. Integrale afweging vindt hier plaats. Bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen wordt de bereikbaarheid duidelijk gemaakt en vormgegeven. Deze bereikbaarheid moet gegarandeerd zijn, pas dan kan de beoogde ruimtelijke ontwikkeling worden voortgezet.

Vlot en veilig in de regio (Randstad)

Het Randstad Urgent programma is in volle gang.

De projecten vallen deels onder programma 3 (Verkeer & Vervoer) en deels onder programma 11 (Ruimtelijke Ordening & Volkshuisvesting). Voor programma 3 betreft dit ondermeer de planstudie Schiphol-Almere (A6-A9), de Schaalsprong Almere, de SAAL-studie, de gebiedsuitwerking Haarlemmermeer c.a., Mainport Schiphol (incl. de landzijde) en de Zuidas.

A Planstudie Schiphol-Almere (A6-A9)

In 2009 zullen in vervolg op de onderhandeling die in 2008 over de inpassingmaatregelen definitieve besluiten worden genomen in het kader van de tracéwetprocedure. Wij zullen in overleg met het Rijk een zo spoedig mogelijke uitvoering van dit grote rijksproject bevorderen.

B Zuidas

Wij herkennen ons in het Prospectus c.a., op die onderdelen waar wij onze voorwaarden aan gekoppeld hebben, zodat wij, onze bijdrage aan de ZuidasDok-Onderneming ter beschikking kunnen stellen. Voorwaarde hierbij is dat stad en Staat uiteraard het prospectus ook goedkeuren. Afhankelijk van de uitkomsten hiervan zullen wij uw staten nader informeren over onze inzet. Wij verwachten dat in 2009 en verder wordt gewerkt aan een verdere uitwerking van de OV-terminal.

C Landzijdige bereikbaarheid Schiphol

Over de onder onze verantwoordelijkheid uitgevoerde ‘Verkenning Bereikbaarheid Schiphol Corridor A4-zuid’ is in mei 2008 een besluit genomen door de Minister. De inzet is dat in 2010 een Planstudie start. De resultaten van het onderzoek naar de infrastructuur in het zuidwestelijk grensgebied van

Operationeel doel

Beoogd resultaat

Instrumenten

Noord- en Zuid-Holland worden verwacht in de tweede helft van 2008. In 2009 geven wij hieraan uitwerking en zullen wij in overleg met het Rijk bezien of van onze kant de planstudie kan worden voorbereid.

D Planstudie Schiphol-Amsterdam-Almere-Lelystad (SAAL)

Het kabinet heeft voor infrastructurele maatregelen heeft € 1,35 miljard gereserveerd. Voor 2030 worden verschillende modaliteiten (trein, metro en een hoogwaardige tussenvorm ('RER') met verschillende tracévarianten onderzocht. Tussen Amsterdam en Almere gaat het om verbindingen via de bestaande route (Hollandsebrug) of een nieuwe verbinding via het IJmeer. Eén van de varianten is een magneetzwefbaan. Een rijksbijdrage voor SAAL 2030 is nog niet gereserveerd. In 2009 wordt een keuze gemaakt uit deze varianten, in relatie met besluitvorming over de groei van Almere en het IJmeer-Markermeer.

Operationeel doel

Regionale studies en ontwikkelingen

Samen met gemeenten in en buiten de Stadsregio Amsterdam ontwikkelen en realiseren wij projecten als Mediapark Hilversum, A8-A9, Bereikbaarheid Kust

Instrumenten

A Mediapark Hilversum

Voor de realisatieovereenkomst 'Integraal Bereikbaarheidsplan Hilversum e.o.' is een taakstellend budget van € 50 miljoen. De provincie draagt € 12,5 miljoen bij in het kader van de Extra Investeringsimpuls. Op basis van het plan is uitvoering in volle gang en worden maatregelen uitgevoerd binnen de gestelde termijn tot 2011. Ook in 2009 is onze inzet nodig voor de projectorganisatie, de uitwerking van maatregelen en het uitvoeren van die maatregelen.

B A8-A9

Er ontbreekt een schakel in het hoofdwegennet boven het Noordzeekanaal tussen Alkmaar/IJmond en Zaanstad. Op basis van de in 2008 afgeronde verkennende studie naar probleemanalyse, oplossingsrichtingen en financieringsmogelijkheden hebben wij een keuze gemaakt. Vervolgstappen worden gezet en zullen in 2009 tot uitvoering komen. Het gaat dan om een inpassingstudie i.o.m. de PARK en een MER die nodig is om tot uitvoering over te kunnen gaan.

C Bereikbaarheid Kust

Het uitvoeringsprogramma Zandvoort-Bloemendaal is afgesloten. Maatregelen voortvloeiende uit dit programma worden voortgezet door de respectievelijke gemeenten terwijl de gezamenlijke aanpak van verkeersknelpunten tot uiting zal komen in het programma Gebieds Gericht benutten Zuid-Kennemerland. Dit loopt door in 2009.

Het uitvoeringsprogramma 'Bergen-Zijpe 2006-2008' wordt eind 2008 afgerond. Eind 2008, begin 2009 nemen wij een besluit of, en eventueel welk vervolg, de activiteiten in de jaren daarna krijgen, naast de uitvoering van Velsen-Castricum die nog door zal lopen in 2009.

Operationeel doel

Infrastructuur PMI 2008-2012

Het PMI is een voortschrijdend vijfjarenplan, waarin alle provinciale infrastructuurprojecten zijn opgenomen. Alle projecten doorlopen de studie- plan- en realisatiefase. In de studiefase wordt onderzoek gedaan naar de problematiek en worden mogelijke oplossingen uitgewerkt. Als hieruit een keuze is gemaakt promoveert het project naar de planfase. In deze fase wordt het project voorbereid totdat het besteksklaar is. Dan promoveert een project naar de realisatiefase en wordt het krediet bij Provinciale Staten aangevraagd, zodat het project kan worden uitgevoerd.

In de meerjarenraming houden wij rekening met € 28,2 miljoen ter dekking van de kapitaalslasten. Dit bedrag is inclusief de Impuls Fiets/Ketenintegratie. In 2009 wordt het PMI twee keer voorgelegd aan uw Staten. Eenmaal bij de Lentenota (Actualisering PMI 2008-2012) en eenmaal bij de vaststelling van de begroting 2009 (PMI 2009-2013).

A *N242*

Het gedeelte van de N242 vanaf de A9 tot het Nollencircuit is inmiddels gereconstrueerd en andere delen van deze weg zullen overeenkomstig het PMI worden aangepakt (onder meer Broekhornpolder).

B *Uitvoering Masterplan N201*

De uitvoering van het Masterplan is in volle gang. Het deelproject 'Verbreding Kruisweg 2x3' is gerealiseerd en de eerste werkzaamheden voor de omlegging Aalsmeer en het aquaduct onder de Ringvaart zijn gestart. Over de aansluiting Fokkerweg op de A9 vindt nog definitieve besluitvorming plaats. Volgens planning wordt het totale project nog steeds in 2011 opgeleverd.

C *Verkeersafwikkeling Amstel- en Meerlanden na 2015*

Conform het collegeprogramma zijn wij gestart met een verkenning naar de verkeersafwikkeling in dit gebied als vervolgaanpak op het Masterplan N201+. Wij werken samen met betrokken gemeenten en de provincie Utrecht, alsmede de stadsregio. Wij verwachten de verkenning eind begin 2009 af te ronden, waarna vervolgstappen kunnen worden gezet.

D *Zuidtangent*

De Zuidtangent is in ontwikkeling. Voor het westelijke deel (onderdeel van het kerntraject) bij het gedeelte Schipholweg - Station Haarlem wordt met de gemeente Haarlem verder gewerkt aan de genoemde tunnelstudie. Dit project maakt onderdeel uit van de Extra Investeringsimpuls Noord-Holland.

De Zuidtak Hoofddorp-Nieuw-Vennep zal in 2009 volledig in gebruik zijn.

Van de Oosttak Hoofddorp-Aalsmeer/Uithoorn, het gedeelte tot aan de N201, is de verwachting dat dat eind 2008 in uitvoering is gekomen. Het gedeelte van de Zuidtangent in Aalsmeer wordt verder uitgewerkt en kan pas in 2011 na realisering van de N201 worden aangelegd. Uitvoering van het gedeelte in Uithoorn is in 2009 in volle gang.

Over de tak Hoofddorp-Schiphol-Oost heeft in 2008 besluitvorming plaatsgevonden.

De realisatiekosten van deze vrije busbanen worden voor een groot deel gedekt uit subsidies, onder meer van de Stadsregio Amsterdam.

E *Westfrisiaweg (Alkmaar-Hoorn)*

De Westfrisiaweg is onderdeel van de verbinding van Alkmaar naar Zwolle (van A naar Z). De provincie levert een bijdrage van € 100 miljoen (uit de EXI) aan een totale regionale bijdrage van ca. € 170 miljoen. De rest van deze bijdrage wordt gefinancierd door de betrokken gemeenten, het hoogheemraadschap en het georganiseerd bedrijfsleven. Samen met de provincies Flevoland en Overijssel is bij het Rijk een MIRT-aanvraag ingediend.

In 2008 is de MER verfijnd op basis van het Voorlopig Ontwerp, is het Inpassingsplan opgesteld op basis van de nieuwe Wet RO en hebben uw Staten in augustus/september een besluit over de vaststelling van het Inpassingsplan genomen. Na het besluit van de Minister worden in 2009 de plannen uitvoeringsgereed gemaakt.

Operationeel doel

Beheren van (droge en natte) provinciale infrastructuur

Het beheer van de provinciale infrastructuur is de afgelopen jaren sterk verbeterd en op een meer professionele grondslag gesteld. Hiertoe is bijvoorbeeld voor het beheer en onderhoud aan de vaarwegen het zogenoemde 'Risico Gestuurd Beheer' ontwikkeld met de daarbij behorende systematiek van schouw en risicobeheersing.

Het beheer en onderhoud van wegen baseren wij op de door het 'CROW' ontwikkelde normkostensystematiek en de op grond daarvan ontwikkelde beheerprogrammatuur. We hebben geconstateerd dat de gebruikte beheersystemen onvoldoende onderlinge samenhang vertonen. Om dit wel te bereiken gaan we de komende jaren werken aan een integraal en centraal toegankelijk beheer- en informatiesysteem als instrument ter borging van een optimaal onderhoud van onze infrastructuur. We willen daarmee de procesgang beter beheersen om meer pro-actief en minder reactief op de maatschappelijk gestelde eisen aan onderhoud in te spelen.

Instrumenten

A *Uitvoeren jaarprogramma onderhoud provinciale wegen*

De provinciale weginfrastructuur wordt in 2009 zoveel als mogelijk planmatig op basis van trajecten beheerd en onderhouden. De provinciale wegen zijn verdeeld in 82 trajecten. Ieder jaar wordt aan een aantal trajecten variabel (groot) onderhoud gepleegd. Van de in 2009 te onderhouden trajecten worden, indien nodig, alle infrastructuurobjecten (bv. verhardingen, openbare verlichting, verkeersregelinstallaties, bruggen enz.) integraal onderhouden.

Het volgende moment van variabel onderhoud is dan na 10-15 jaar, afhankelijk van de aard van de objecten in het traject.

Op deze wijze ondervindt de gebruiker van de infrastructuur eenmalig hinder van de werkzaamheden op het gebied van variabel onderhoud en vervolgens lange tijd tot het volgende onderhoudsmoment niet meer. Niet alleen vermindert deze aanpak de hinder voor de weggebruiker maar verbetert ook de doorstroming van het verkeer en daarmee de bereikbaarheid.

De staat van onderhoud van de infrastructuur van een traject bepaalt het jaar van onderhoud. Voor 2009 wordt de staat van onderhoud getoetst aan de door PS in 2003 vastgestelde kwaliteitseisen. Deze eisen zijn:

	Besluit PS 2003	Begroting 2009 e.v.
Provinciale stroomwegen	R: kwaliteit conform het landelijk gemiddelde niveau	R- : kwaliteit op een zodanig laag niveau dat nog voldaan wordt aan minimale wettelijke vereisten en landelijke richtlijnen
Overige provinciale wegen	R- : kwaliteit op een zodanig laag niveau dat nog voldaan wordt aan minimale wettelijke vereisten en landelijke richtlijnen;	
Fietspaden	R+: kwaliteit op een meer dan gemiddeld niveau	
Milieuaspecten	R+: kwaliteit in lijn met het provinciaal milieubeleidsplan	

B Onderhoud Zuidtangent (ZT)

De Zuidtangent is relatief nieuwe openbaar vervoer infrastructuur. Groot onderhoud werd voor 2011 niet verwacht. Echter, de laatste jaren komen regelmatig onverwachte ernstige gebreken aan het licht die leiden tot onvoorziën extra onderhoud. In 2009 moeten alle nu aan het licht gekomen gebreken zijn hersteld. Sinds 1 mei 2006 is de WARVW (Wet Aanvullende Regels Veiligheid Wegverkeerstunnels) van kracht. Voor wat betreft de Zuidtangent is de provincie beheerder van de Zuidtangents tunnel onder de A4 en de tunnel ter plaatse van de Buitenveldertbaan op Schiphol (eigenaar hiervan is Schiphol). Voor deze tunnels moet aan de geldende veiligheidseisen worden voldaan. Er zijn hoge investeringen nodig om aan de eisen te voldoen. De aanbevolen aanpassingen voeren we op dit moment uit.

C Beheer provinciale vaarwegen

Het variabel onderhoud aan de vaarwegen wordt in 2009 zoveel als mogelijk gebaseerd op het planmatig beheer, waarbij we ook bij de vaarwegen in beginsel uitgaan van een integrale trajectbenadering. Per traject worden streefbeelden opgesteld en op basis daarvan worden voor elke brug, sluis of oever, instandhoudingsplannen ontwikkeld en meerjarenprogramma's gemaakt. Deze worden voor een periode van zes jaar uitgewerkt en komen tot stand door een integrale clustering van beheer- en onderhoudsmaatregelen. Op deze wijze vindt de vaarweggebruiker beperkt hinder.

D Onderhoud aan de oevers van de vaarwegen

Het onderhoud aan de oevers van de vaarwegen vindt plaats conform de in 2004 door Provinciale Staten vastgestelde strategie van 'Risico Gestuurd Beheer'. Daarbij worden met prioriteit oevers vervangen die een gevaar voor de functie als vaarweg, waterkering en andere opleveren.

E Onderhoud aan de bruggen en sluizen van de vaarwegen

Het onderhoud aan de bruggen en sluizen voeren wij uit op basis van een beheersstrategie die is gebaseerd op algemeen landelijk geldende onderhoudsniveaus voor bruggen en sluizen. Deze beheersstrategie wordt de komende jaren, op basis van inzichten vanuit planmatig beheer opnieuw beschouwd en indien nodig aangepast. Voor 2009 zien wij een intensivering van het noodzakelijke onderhoud aan met name de beweegbare bruggen. Dit wordt vooral veroorzaakt door het steeds intensievere wegverkeer.

F Vervangingsprogramma kunstwerken

In de Begroting 2008 is aangegeven dat veel provinciale bruggen en sluizen stammen uit de jaren 30 van de vorige eeuw, waardoor zij de komende jaren het einde van de levensduur bereiken. In 2009 gaan we een aantal vaste bruggen vervangen.

Wij werken op dit moment de kosten uit die voortkomen uit de nadere inventarisatie en van het onderhoudsniveau van bestaande kunstwerken. Prioritering en kosten worden in 2009 aan u voorgelegd. In 2008 is een verdere prioritering op basis van gericht technische inspecties en eventuele berekeningen bepaald. In 2009 en 2010 zullen de voorbereiding voor de meest urgente bruggen plaatsvinden en het zwaartepunt van de uitvoering zal in de periode 2011 tot en met 2014 liggen.

G Baggerprogramma Noord-Hollandse Vaarwegen

Het baggerprogramma Noord-Hollandse Vaarwegen is in december 2003 door Provinciale Staten vastgesteld. Het baggeren van het traject Alkmaar-Den Helder is vertraagd door het vinden van munitie waardoor de oplevering pas in 2008 heeft plaatsgevonden. In 2009 wordt gestart met het uitvoeren van het Noordhollandsch Kanaal te Alkmaar (saneringslocatie), Hoornse Vaart te Alkmaar (deels saneringslocatie) en Noordhollandsch Kanaal: Akersloot-Amsterdam. Deze projecten zijn in 2010 uitgevoerd.

In 2008 zijn wij gestart met de onderzoeken en voorbereidingen voor de Broekervaart en Trekvaart, de Ringvaart van de Haarlemmermeerpolder en de Amstel.

De werkzaamheden worden in goede samenwerking met Rijkswaterstaat, gemeenten en waterschappen uitgevoerd. Het maatschappelijk effect is gesaneerde vaarwegen die voldoen aan nautische, hydraulische en milieutechnische normen.

H Vergunningen en handhaving

Indicator	Basiswaarde (Realisatie 2007)	2009	Streefwaarde
Het percentage binnen de daarvoor gestelde wettelijke termijn verleende ontheffingen (vaar)wegen	98%	>95%	>95%

	2007 (Realisatie)	2008 (Begroting)	2009 (Prognose)
Aantal verleende ontheffingen	2.550	2.200	2.200
Aantal handhavingsacties vaarwegen	190	200	190

A Vergunningen

Ontheffingen in het kader van regelgeving voor (vaar)wegen verlenen wij binnen de gestelde termijnen. Voorzienbare afwijkingen worden per omgaande aan de aanvrager gemeld.

B Handhaving

Toezicht en handhaving voeren wij uit conform het Handhavinguitvoeringprogramma (HUP 2009-2011) en de sanctiestrategie. Waar nodig/mogelijk werken we samen met de partners.

Wat mag het kosten?

3 Wegen, verkeer en mobiliteitsmanagement							
(Bedragen x 1.000 €)	Jaarrekening 2007	Begroot 2008	Begroot 2008 na Lentenota	Begroot 2009	Begroot 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
Nieuw beleid	-	-	-	-	-	-	-
Bestaand beleid	173.480	125.627	207.178	127.930	129.591	120.793	112.182
Lasten	173.480	125.627	207.178	127.930	129.591	120.793	112.182
Baten	57.693-	21.727-	17.822-	23.073-	23.122-	23.126-	23.130-
Apparaatskosten	28.845	30.821	29.067	31.494	32.346	33.741	33.697
Resultaat voor bestemming	144.632	134.722	218.423	136.352	138.815	131.407	122.750
Storting reserves	31.068	6.184	29.084	7.384	3.684	3.684	3.684
Onttrekking reserves	49.477-	30.755-	89.289-	30.587-	26.732-	23.254-	17.582-
Resultaat na bestemming	126.223	110.150	158.218	113.149	115.766	111.837	108.851

In dit programma zijn de lasten opgenomen van diverse omvangrijke FINH, UNA en EXIN-H projecten opgenomen. Het kasritme van die projecten vertoont jaarlijks fluctuaties met als gevolg grote jaarlijkse schommelingen in de omvang van de onttrekkingen van de reserves.

Het verschil in de lastenraming tussen de jaren 2007 en 2009 houdt vooral verband met;

- lasten die in 2007 zijn gemaakt voor de N201;
- beheer en onderhoud van vaarwegen.

Het verschil in de lastenraming tussen de jaren 2008 en 2009 houdt vooral verband met;

- lasten die in 2008 zijn geraamd voor de N201;
- groot onderhoud wegen.

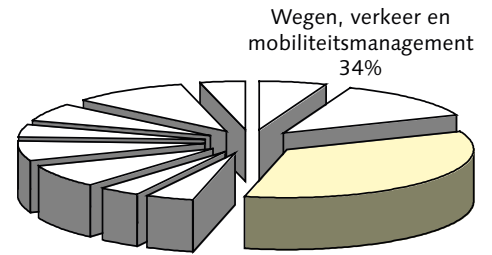
De daling in de batenraming tussen 2007 en 2009 wordt verklaard door:

- Een rijksbijdrage die in 2007 is ontvangen voor de bereikbaarheid van het mediapark Hilversum en een incidentele bijdrage voor de Zuidtangent.

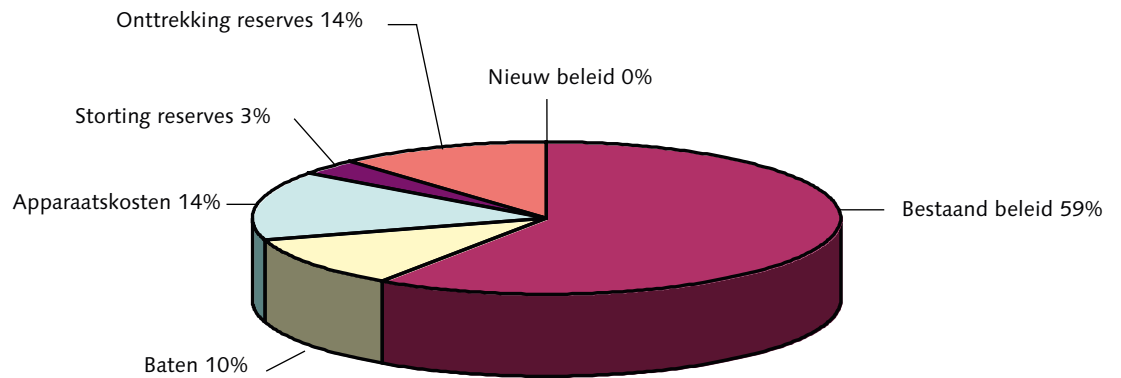
De daling in de batenraming tussen 2008 na Lentenota en 2009 wordt verklaard door:

- Een incidentele Rijksbijdrage BDU die in 2008 incidenteel is ontvangen

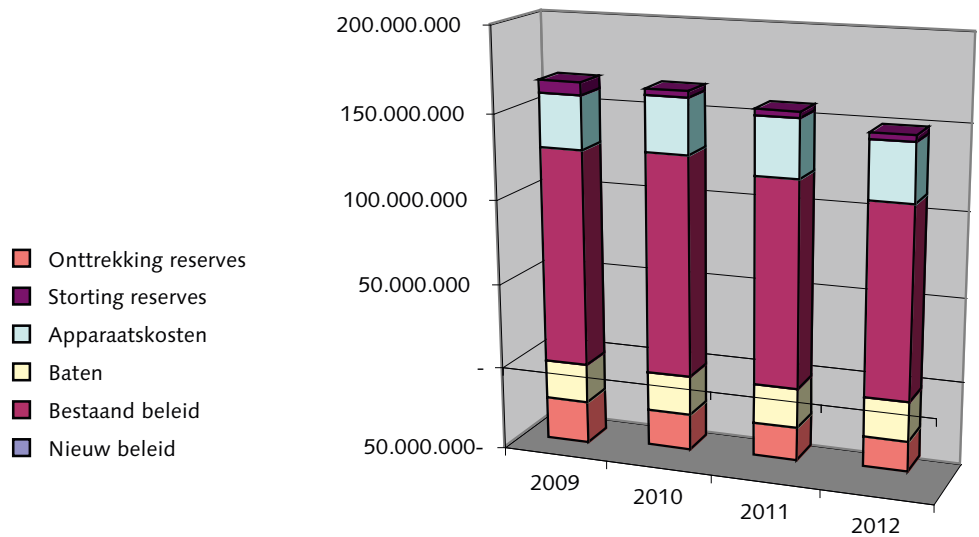
Cijfers in beeld

Middelen 2009

Middelen 2009-2012

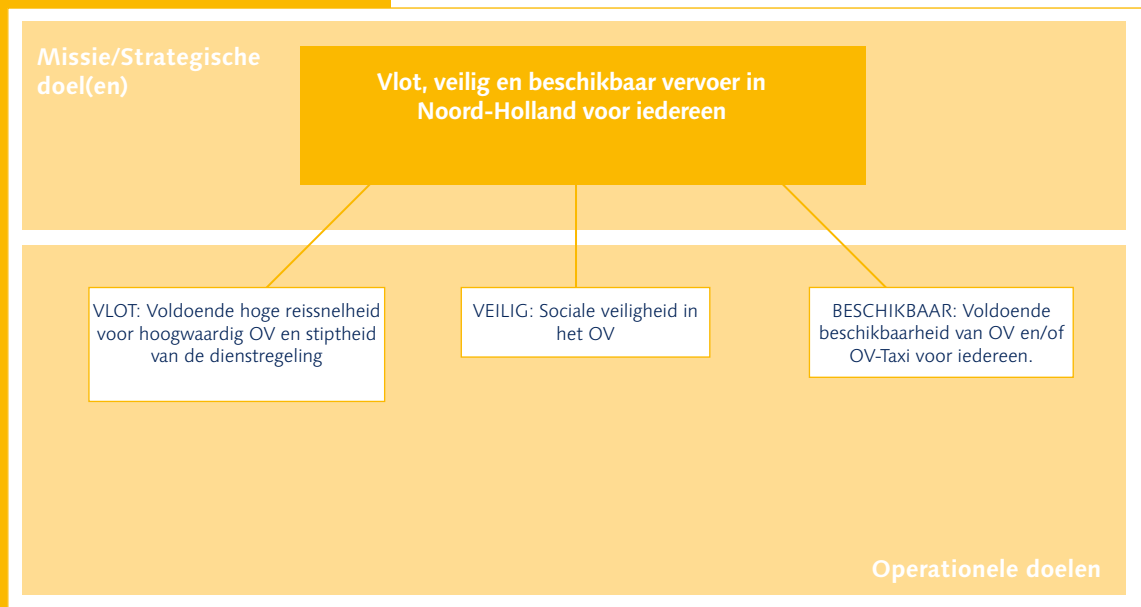
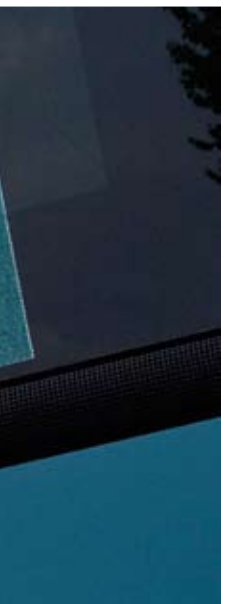
Risico's

Onderstaand treft u aan hoe hoog het risicobedrag is dat gemoeid is met het uitvoeren van de afzonderlijke programmadoelstellingen. Toelichtingen vindt u in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicomanagement (Hoofdstuk 3.2).

Risico	Bedrag
Brede doeluitkering verkeer en vervoer	€ 5 miljoen
Wet aanvullende regels veiligheid wegverkeertunnels (WARVW)	€ 2,5 miljoen
Totaal	€ 7,5 miljoen

2.4 OPENBAAR VERVOER

Wat willen we bereiken?

Missie

Vlot, veilig en beschikbaar vervoer in Noord-Holland voor iedereen.

Dit maken wij mogelijk door het toetsen van sociale veiligheidsplannen van de vervoerders, het verstrekken van subsidies aan vervoerders, het aanbesteden van het openbaar vervoer en het monitoren van de prestaties van de vervoerders.

Waarom van het beleid

Een vlotte doorstroming van het verkeer, zowel openbaar vervoer, auto als fiets, is van belang voor het optimaal kunnen functioneren van het economisch veld, het sociaal-maatschappelijk functioneren van de Noord-Hollandse samenleving en de verbetering van de leefomgeving.

Beoogde maatschappelijke effecten

VLOT: Voldoende hoge reissnelheid voor hoogwaardig OV en stiptheid van de dienstregeling.

Indicator	Basiswaarde in referentiejaar	Streefwaarde
Reissnelheid hoogwaardig OV	38,5	39,5 (in 2015 75% van de maximaal toegestane gemiddelde snelheid)
Aantal bussen dat op tijd rijdt	55%	75%

VEILIG: Sociale veiligheid in het OV

Indicator	Basiswaarde in referentiejaar 2005	Streefwaarde
Gevoel van sociale veiligheid van reizigers in de bus		
- Gooi & Vechtstreek:	8,2	8,2
- Haarlem/IJmond:	8,1	8,2
- Noord Holland Noord:	8,2	8,2

BESCHIKBAAR: Voldoende beschikbaarheid van OV en/of OV-Taxi in Noord-Holland.

Indicator	Basiswaarde in referentiejaar 2005	Streefwaarde
% inwoners van Noord-Holland dat met OV en/of OV-Taxi kan reizen	Op dit moment beschikken alle inwoners in Noord-Holland Noord (met uitzondering van Texel) en Haarlem/IJmond over openbaar vervoer: de bus (80% woont binnen 500 meter van een bus- of treinhalte) en/of de OV-Taxi.	80% van alle inwoners wonen binnen 500 meter (hemelsbreed) van een OV-halte en alle inwoners van Noord-Holland Noord (met uitzondering van Texel), Gooi en Vechtstreek en Haarlem/IJmond beschikken over de OV-Taxi.

Door de interne samenhang op dit programma vallen missie en operationele doelstellingen samen. Hierdoor zijn de instrumenten rechtstreeks opgehangen aan de missie.

Wat moeten wij daarvoor (meer laten) doen?

Instrumenten

A *Concessieontwikkeling*

De prestaties van de verschillende vervoerders worden gemonitord om na te gaan of reizigers snel en veilig met bus, OV-taxi en vervoer over water door Noord-Holland kunnen reizen. Het monitoring-systeem vormt de basis voor de concessieontwikkeling. De bevindingen leggen wij vast in jaarverslagen per concessie voor het openbaar busvervoer, buurtbussen en vervoer over water en jaarverslagen voor de OV-taxi per regio. Voor de Zuidtangent wordt een apart jaarverslag gemaakt. Enige malen per jaar wordt overlegd met consumentenorganisaties en gemeenten. In 2009 zetten wij het beleid van het handhaven van de afspraken met de vervoerders door het opleggen van bonussen en malussen verder door.

b *OV-chipkaart*

Wij streven naar ingebruikname van de OV-chipkaart, in nauw overleg met betrokken partijen, in het najaar van 2008 in het openbaar vervoer in de concessies Haarlem-IJmond, Gooi en Vechtstreek en de Zuidtangent en hogesnelheidsveerdienst Velsen - Amsterdam. Vanwege landelijke problemen met de introductie van de OV-chipkaart is dat ongeveer een jaar later dan eerder voorzien en mogelijk loopt dit verder uit waardoor implementatie pas in 2009 aan de orde is. De concessie Noord-Holland Noord zou moeten volgen in december 2008. Wij willen de OV-chipkaart zo veel mogelijk gelijktijdig in de noordelijke Randstad invoeren in bus en trein. In eerste instantie is er een duale fase, waarbij reizigers kunnen kiezen of ze gebruik maken van de OV-chipkaart of van de strippenkaart en papieren abonnementen. Het streven is de OV-chipkaart ook toepasbaar te maken voor de OV-taxi.

C *Tarievenbeleid OV*

Met de komst van de OV-chipkaart voeren wij voor het eerst regionaal tarievenbeleid.

De OV-chipkaart zorgt voor eerlijker prijzen (betalen naar daadwerkelijk gebruik, gemeten in gereisde kilometers) en maakt het mogelijk differentiatie aan te brengen naar tijd, plaats en doelgroep. In de gehele Noordvleugel geldt straks een kilometer tarief van 10 cent. Daarnaast gelden de landelijke tarieven. In de plaats van de huidige abonnementen komt een beperkt aantal 'kortingsproposities'. Vanaf 2009, in ieder geval na een geruime gewenningsperiode, ontwikkelen wij meer eigen tarievenbeleid.

D *DRIS*

De provincie Noord Holland wil een volledig open, vervoerders en leveranciersafhankelijk DRIS systeem realiseren op alle belangrijke haltes. Wij werken samen met de Stadsregio Amsterdam, Flevoland, gemeente Amsterdam en de vervoerbedrijven GVB, Connexxion, Veoli en Arriva om dit systeem binnen de Metropoolregio operationeel te krijgen. Gelijktijdig is er ook een landelijke werkgroep in actie om ook landelijk tot een eenduidige standaard te komen. In Alkmaar zijn de eerste resultaten al te zien. Wij werken in 2008 aan een openbare aanbesteding voor de 'uitrol' van DRIS. IN 2009 kan dan de uitvoering van start gaan. Inmiddels heeft iedere inwoner van Noord-Holland Noord (met uitzondering van Texel), Gooi en Vechtstreek en Haarlem/IJmond openbaar vervoer van deur tot deur tot zijn/haar beschikking. De OV-Taxi wordt voor een groot deel gebruikt door Wmo-geïndiceerden. De kwaliteit van de OV-taxi wordt nauw gemonitord. Op basis van het onderzoek door uw Statencommissie werken wij aan verbeteringsmaatregelen om de OV-taxi te laten voldoen aan de eisen die wij hebben gesteld. In 2009 zullen de eerste resultaten hiervan moeten blijken.

F *Aanbesteding concessie Noord-Holland Noord*

We hebben de nieuwe concessie scherp kunnen aanbesteden. Dat heeft ertoe geleid dat Connexxion vanaf december 2008 circa 20% meer vervoer aanbiedt, waarmee met name de bereikbaarheid van de stedelijke gebieden in Noord-Holland Noord sterk verbetert. In 2009 zal de eerste periode in het teken staan van startperikelen en zullen wij in overleg met de vervoerder zoeken naar oplossingen voor eventuele problemen. In 2008 is ook de aanbesteding van de OV-taxi gestart. Ook hier geldt dat startproblemen aan de orde kunnen zijn in 2009.

G *Hogesnelheidsveerdienst Velsen-Amsterdam*

Sinds 1 januari 2008 vaart de hogesnelheidsveerdienst Velsen-Amsterdam op basis van een nieuw, aanbesteed contract met verschillende verbeteringen. In 2009 zullen wij de reizigersontwikkeling monitoren en bespreken met de vervoerder. h) Proef met gratis reizen.

Naast de proef die er in 2007 is gehouden met gratis reizen voor ouderen, starten wij begin 2009 een proef met gratis reizen op de verbinding Huizen-Amsterdam. De verdere uitwerking van de proef is mede afhankelijk van wegwerkzaamheden die plaats zullen vinden op de A9.

Wat mag het kosten?

4 Openbaar vervoer	Jaarrekening	Begroot	Begroot 2008	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
(Bedragen x 1.000 €)	2007	2008	na Lentenota	2009	2010	2011	2012
Nieuw beleid	-	-	-	695	1.176	1.176	1.176
Bestaand beleid	70.595	57.939	78.769	60.872	58.496	56.855	57.415
Lasten	70.595	57.939	78.769	61.567	59.672	58.031	58.591
Baten	57.948-	46.530-	55.965-	47.305-	45.708-	46.622-	48.405-
Apparaatskosten	1.370	1.767	1.784	1.786	1.834	1.913	1.911
Resultaat voor bestemming	14.018	13.176	24.589	16.048	15.798	13.322	12.098
Storting reserves	2.784	8.945	8.945	1.945	1.945	1.945	1.945
Onttrekking reserves	8.308-	2.222-	12.617-	4.076-	3.777-	1.222-	-
Resultaat na bestemming	8.494	19.899	20.916	13.917	13.966	14.045	14.042

Nieuw Beleid

PB-09-04-1: Exploitatie Openbaar Vervoer (alg)

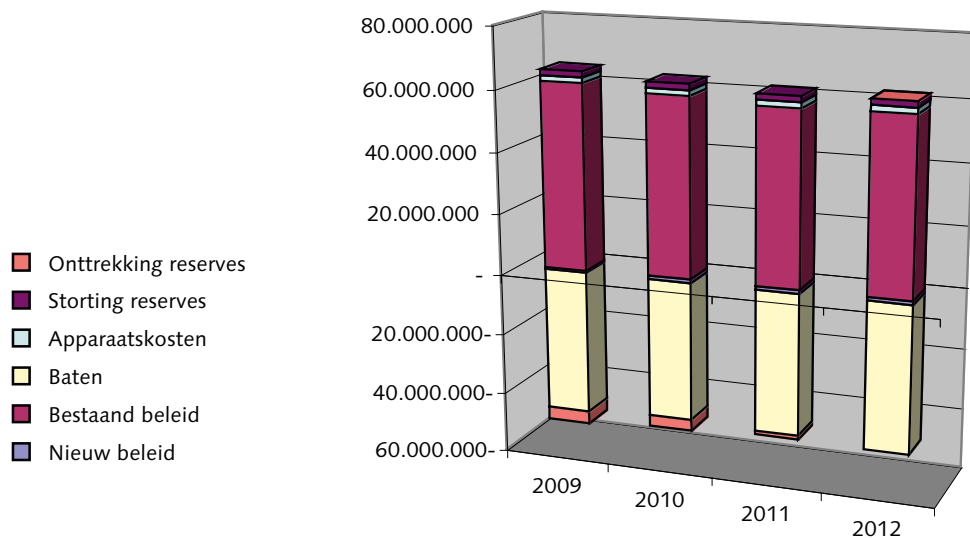
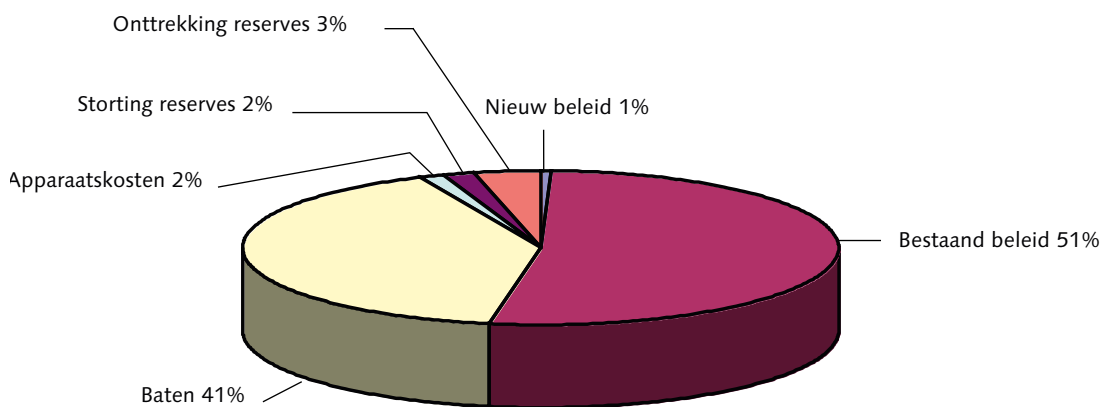
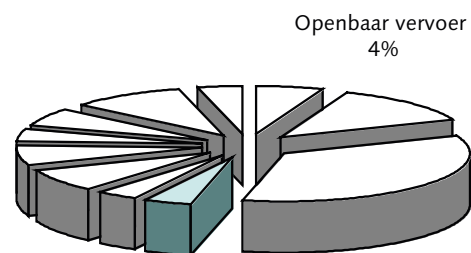
Voor de exploitatie van het openbaar vervoer beschikbare provinciale middelen zijn abusievelijk lagere bedragen in de meerjarenraming opgenomen. Omdat hier geen expliciete PS-beslissing aan ten grondslag ligt en het geld nodig is om de doelen voor OV te verwezenlijken, wordt voorgesteld dit middels deze wijziging correct in de meerjarenraming te verwerken.

Toelichting Meerjarenraming

Een groot deel van de op dit programma geraamde lasten worden gedekt middels rijksbijdragen (ca. € 45 miljoen). Het verschil op de lastenraming na aftrek van het rijksdeel wordt door de provincie bijgelegd om de exploitatie van het openbaar vervoer mogelijk te maken.

De dalende lijn in de lasten vanaf 2007 is vooral te verklaren door (voorlopig) lagere kasramingen met betrekking tot een aantal projecten die uit de BDU/EXIN-H-reserve worden gefinancierd.

Cijfers in beeld

Risico's

Onderstaand treft u aan hoe hoog het risicobedrag is dat gemoeid is met het uitvoeren van de afzonderlijke programmadoelstellingen. Toelichtingen vindt u in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicomanagement (Hoofdstuk 3.2).

Risico	Bedrag
Beheer en onderhoud Zuidtangent	€ 2,9 miljoen
Totaal	€ 2,9 miljoen

2.5 WATER

Missie/Strategische
doel(en)

**Optimaal watergebruik met reële bescherming
van mens, natuur en bedrijvigheid**

Wij voeren onze
wettelijke water-
taken uit.

De wateroverlast
beperken

Mens, natuur
en bedrijvigheid
beschermen tegen
water

De hoeveelheid grond- en
oppervlaktewater in goede balans
benutten door mens, economie en
natuur door

- het zoetwatertekort in droge
tijden aan te pakken
- een kosteneffectieve oppervlak-
tewater hoeveelheid voor het
grondgebruik te faciliteren
- de grondwater hoeveelheid in
evenwicht te houden/brengen

De kwaliteit van grond- en
oppervlaktewater in goede
balans benutten door mens,
economie en natuur door;

- de kosteneffectieve opper-
vlaktewater kwaliteit voor het
grondgebruik te faciliteren
- de oppervlaktewaterkwaliteit
te bevorderen
- de grondwaterkwaliteit te
bevorderen
- de zwemwateren te onder-
houden en uit te breiden
- de samenwerking in de
waterketen te faciliteren en
coördineren
- de gemeentelijke riolerings-
plannen te stimuleren en
toetsen
- het warmte en koude opslag
beleid vast te stellen

Operationele doelen

Wat willen we bereiken?

Missie

Optimaal watergebruik met reële bescherming van mens, natuur en bedrijvigheid.

Waarom van het beleid

Ons Waterplan 2006-2010 vormt het strategisch beleidskader voor ons, de drie waterschappen, de gemeenten in Noord-Holland en Rijkswaterstaat. De uitvoering van het waterbeheer ligt grotendeels bij Rijkswaterstaat en de drie waterschappen en bij de gemeenten. De provincie is uitvoerder voor het grondwaterbeheer, provinciale vaarwegbeheer en de muskusrattenbestrijding. De provincie is handhaver voor de zwemwaterkwaliteit en is toezichthouder voor de waterschappen en toetst de gemeentelijke rioleringsplannen.

In de nieuwe Waterwet, die in 2009 in werking treedt, veranderen wettelijke bevoegdheden, taken en rollen van provincie, waterschappen en gemeenten binnen het waterbeheer. Deze veranderingen krijgen samen met de afspraken uit het Nationaal Bestuursakkoord Water actueel gestalte in het nieuwe provinciale Waterplan 2010-2015 en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Het ontwerp-provinciaal Waterplan (2010-2015) ligt van 22 december 2008 tot en met 1 maart 2009 ter visie en wordt voor 22 december 2009 ter vaststelling aan uw Staten voorgelegd.

Om in Noord-Holland veilig te kunnen wonen, werken en recreëren, moet ons regionaal watersysteem op orde zijn. Wij moeten bij de ruimtelijk-economische ontwikkelingen rekening houden met de eisen die een kosteneffectief waterbeheer stelt, want water is een medesturend element in de ruimtelijke ordening.

Beoogde maatschappelijke effecten

De maatschappelijke effecten van ons beleid zijn niet in één indicator te vatten. Daarom wordt er per deelonderwerp van water gemonitord.

Niet te beïnvloeden beleidscontext

Wetenschappers verwachten dat de zeespiegel verder zal stijgen als gevolg van de klimaatverandering. Daarnaast daalt de Noord-Hollandse bodem. De verandering van het klimaat veroorzaakt een grotere kans op natte winters, droge zomers en extreme buien.

Ook het steeds intensievere ruimtegebruik in Noord-Holland en de toenemende economische waarde van wat beschermd moet worden, leiden tot nieuwe eisen aan het watersysteem.

Beleidspeerpunten

Wij geven in 2009 prioriteit aan:

- Het voorbereiden van de realisatie van primair zeewaartse in plaats van landinwaartse kustverdediging;
- Het inzichtelijk maken van de gevolgen van overstromingen en dit vertalen naar ruimtelijk beleid en naar verbetering van de calamiteitenorganisatie;
- Bij Rijkswaterstaat en waterschappen pleiten voor veilige waterkeringen, en dat bij versterkingen rekening wordt gehouden met de waarden van landschap, natuur, economie, cultuurhistorie en ruimtelijke kwaliteit;
- Het realiseren van waterberging, zowel in gebiedsprojecten als fijnmazig;
- Het vastleggen van doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) in het Waterplan 2010-2015 en besluiten over de financiering van niet meer dan strikt noodzakelijke KRW maatregelen;
- Het vaststellen van het nieuwe Waterplan (2010-2015);
- Het uitbreiden van het aantal kwalitatief goede zwemlocaties in het buitenwater.

Wat moeten wij daarvoor doen?

Operationeel doel

Instrumenten

Wij voeren onze wettelijke watertaken uit.

A Implementatie Waterwet in provinciaal beleid

Begin 2009 worden de nieuwe verordeningen per waterschap, voor grondwater en overige zaken op grond van de Waterwet ter visie gelegd. Deze waterverordeningen komen in de plaats van onder andere de bestaande verordeningen waterkering, verordeningen waterhuishouding en grondwaterverordening.

B Vaststellen Waterplan 2010-2015

In 2008 is het ontwerp-waterplan 2010-2015 door ons vastgesteld. Het ontwerp-waterplan ligt van 22 december 2008 tot en met 1 maart 2009 ter visie. Voor 22 december 2009 stellen uw Staten het waterplan 2010-2015 vast. In 2009 wordt het uitvoeringsprogramma opgesteld en door ons vastgesteld.

C Behandelen beroepszaken tegen waterschapsbesluiten voor belanghebbenden

Tegen bepaalde besluiten van een waterschap (legger, keur en besluiten omtrent de regeling van de waterbeheersing of besluiten tot de aanleg of verbetering van waterstaatswerken) kan door belanghebbenden administratief beroep worden ingesteld bij ons. Wij organiseren een hoorzitting en beslissen vervolgens op de beroepschriften.

D Goedkeuren waterbeheersplannen van de waterschappen

Wij keuren eind 2009 de waterbeheersplannen 2010-2015 van de Hoogheemraadschappen Rijnland en Hollands Noorderkwartier. Bij het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht wordt het huidige waterbeheersplan partieel herzien voor de Kaderrichtlijn Water.

Operationeel doel

Mens, natuur en bedrijvigheid beschermen tegen water

Wij zorgen, samen met de waterschappen en Rijkswaterstaat, dat Noord-Holland voldoende beschermd is tegen overstroming met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit (veiligheid) door:

- Primaire waterkeringen kust periodiek te toetsen en waar nodig te versterken;
- Primaire waterkeringen IJssel- en Markermeer periodiek te toetsen en waar nodig te versterken;
- Regionale waterkeringen aan te wijzen, periodiek te toetsen en waar nodig te versterken;
- Muskusratten te bestrijden;
- Gevolgen van watercalamiteiten (overstromingen, drinkwater en waterkwaliteit) te beperken.

Beoogd resultaat

Indicator	Basiswaarde in 2007	Waarde eind 2009	Streefwaarde latere jaren
• primaire waterkeringen (totaal = 450 km) –	340 km	349 km	450 km op orde in 2020
• regionale waterkeringen (totaal = ca. 2.000 km Boezemkades)	Normering en toetsing loopt	20 km extra versterkt en 750 km boezemkade op hoogte getoetst	Alle boezemkaden zijn omstreeks 2020 op orde

Operationeel doel

Instrumenten

Primaire waterkeringen kust periodiek toetsen en waar nodig versterken

A Opstellen integraal versterkingsplan zwakke schakel Kop van Noord-Holland

In 2009 onderzoeken wij, samen met het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, de gemeenten en Rijkswaterstaat, de verschillende varianten voor de zeewaartse zandige versterking van duinen in de Kop van Noord-Holland. Ook kijken we daarbij naar mogelijkheden om de strand- en duinzone en de zone achter de duinen aantrekkelijker te maken voor recreanten, bezoekers en ondernemers. Wij maken uiteindelijk een keuze op basis van een afweging van de integrale effecten, de maatschappelijke kosten/baten en de financiële dekking.

B Opstellen dijkversterkingsplan zwakke schakel Hondsbossche en Pettemer Zeewering

Voor de Hondsbossche en Pettemer Zeewering onderzoekt het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier in 2009, samen met ons, de gemeenten en Rijkswaterstaat, de mogelijke versterkingsmaatregelen en de effecten daarvan. Wij zorgen ervoor dat bij deze zwakke schakel langs de kust de maatregelen goed ingepast worden in de lokale gemeenschap en het landschap, en dat ze per saldo een positieve bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit.

C Opstellen van lange termijn visie kust

Hoe gaan wij op langere termijn om met de veiligheid langs de Noord-Hollandse kust en hoe kunnen wij de Noord-Holland kust meer op de kaart zetten? In de provinciale structuurvisie geven wij de ruimtelijke consequenties aan.

D Bevorderen van de veiligheidstoetsing van de primaire waterkeringen kust

Eens in de vijf jaar worden de primaire waterkeringen kust door de waterbeheerders getoetst op veiligheid. In 2009 zullen wij overleg voeren met de waterbeheerders en het Rijk over de voortgang van de knelpunten bij de veiligheidstoetsingen. Hiermee bevorderen wij dat de veiligheidstoetsingen tijdig (in 2010) gereed zijn om ze aangevuld met ons eigen oordeel naar de minister te sturen.

Operationeel doel

Instrumenten

Primaire waterkeringen IJssel- en Markermeer periodiek toetsen en waar nodig versterken

E Bevorderen van de veiligheidstoetsing van de primaire waterkeringen

Eens in de vijf jaar worden de primaire waterkeringen door de waterbeheerders getoetst op veiligheid. In 2009 zullen wij overleg voeren met de waterbeheerders en het Rijk over de voortgang van de knelpunten bij de veiligheidstoetsingen. Hiermee bevorderen wij dat de veiligheidstoetsingen tijdig (in 2010) gereed zijn om ze aangevuld met ons eigen oordeel naar de minister te sturen.

F Goedkeuren versterkingsplannen van primaire waterkeringen

Wij dragen bij aan een goede ruimtelijke inpassing van dijkverbeteringsplannen rekening houdend met de waarden van natuur, economie, landschap en cultuurhistorie. Waar mogelijk bevorderen wij dat andere projecten worden meegekoppeld met de uitvoering van de dijkversterking. In 2009 treffen wij voorbereidingen om de inwerkingtreding van Waterwet goed te laten verlopen. We starten in dit kader met het actualiseren van de waterkeringparagraaf van de provinciale waterverordening. In 2009 wordt het advies dat in 2008 is opgesteld over de Integrale Verbetering van de Afsluitdijk aangeboden aan de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat. Hierbij is aandacht voor de zoetwatervoorraad van het IJsselmeer van groot belang.

G Stimuleren waterveilig bouwen in buitendijkse gebieden van IJssel- en Markermeer

Door de economische groei worden momenteel veel plannen opgesteld dan wel uitvoeringsgereed gemaakt voor het vitaliseren van bestaande buitendijks gelegen bebouwde gebieden en campings. Wij

zijn terughoudend ten aanzien van nieuwe buitendijkse ontwikkelingen. Wij adviseren en stimuleren gemeenten om waterveilig te bouwen waarbij wij innovatief denken aanmoedigen conform ons beleid in de streekplannen en het Waterplan.

H Vaststellen veiligheidsnormen

Wij zetten in overleg met de waterschappen en het Rijk de eerste stappen om te komen tot het aanwijzen en normeren van regionale waterkeringen die buitendijkse gebieden beschermen en van waterkeringen die grote gebieden in compartimenten verdelen. Dit doen wij op basis van de in 2008 opgestelde richtlijn “Compartimenteringskeringen” en door het rijk verrichtte onderzoeken over nut en noodzaak van Compartimenteringskeringen. De normen worden uiteindelijk in de provinciale waterverordening vastgelegd. Tevens wordt de kaart van boezemkaden geactualiseerd.

I Toetsen boezemkaden

De waterbeheerders hebben in 2008 hun boezemkaden in ieder geval op hoogte getoetst op basis van door ons beschikbaar gesteld toetsinstrumentarium. In 2009 overleggen wij met de waterschappen over de resultaten van deze toetsing en maken afspraken over de te nemen maatregelen.

Muskusratten bestrijden

J Bestrijding muskusratten

In de periode 2005-2008 is de bestrijding geïntensiveerd door de inzet van extra personeel. Doel was de muskusrattenpopulatie terug te brengen naar het niveau in 2000. In 2008 is de intensivering van de muskusrattenbestrijding in de jaren 2006 en 2007 geëvalueerd. Deze evaluatie bepaalt de personeelsinzet voor de bestrijding in 2009.

De nieuwe Waterwet wordt in 2009 van kracht. Hierbij komt de wet Muskusrattenbestrijding te vervallen en wordt bestrijding een taak van de waterschappen. De overdracht van deze taak naar de waterschap(pen) is in 2008 gestart en wordt in 2009 verder uitgewerkt.

Gevolgen watercalamiteiten (overstromingen, drinkwater, waterkwaliteit) beperken

K Ontwikkelen gebiedsdekkende overstromingskaarten

Wij zorgen voor gebiedsdekkende overstromingskaarten in samenwerking met de waterbeheerders en de aangrenzende provincies. Deze kaarten geven inzicht in overstromingsverloop en helpen bij voorbereiding op eventuele overstroming. Wij gaan de overstromingskaarten gebruiken om de betekenis van ruimtelijke en economische ontwikkelingen voor het waterveiligheidsbeleid te bepalen.

L Hulp verlenen aan de regio bij watercalamiteiten en houden van oefeningen

Samen met de waterbeheerders, gemeenten, verschillende ministeries en de door de regering ingestelde Taskforce Management Overstromingen (TMO) gaan wij de aanbevelingen uit de evaluaties van de in 2008 gehouden TMO oefeningen en bijbehorende planvorming implementeren in de crisisbeheersplannen van de waterbeheerders. Wij zullen samen met de gemeenten en waterbeheerders de rampenbestrijdingsplannen overstromingen definitief maken en waar nodig actualiseren.

De nieuwe kennis en inzichten worden gebruikt voor de in 2009 te houden (regionale) oefeningen. Naast overstromingen besteden wij aandacht aan calamiteiten op het gebied van waterkwaliteit en drinkwater.

Operationeel doel

Instrumenten

Operationeel doel

Instrumenten

M Informeren over het beschermingsniveau van buitendijks gebied kustplaatsen naar bewoners
 Wij hebben samen met de overige leden van de landelijke 'Werkgroep Beschermingsniveau 13 kustplaatsen' in 2008 het beschermingsniveau van het buitendijkse, aaneengesloten bebouwd, stedelijk gebied bepaald. In onze provincie gaat het om de buitendijkse gebieden van Zandvoort, IJmuiden, Egmond aan Zee en Bergen aan Zee. In 2009 wordt hier samen met deze gemeenten en de betrokken waterschappen een communicatietraject uitgevoerd om de burgers te informeren.

Welke prestaties willen we behalen?

	2004	2005	2006	Begroting 2009	Streven langere termijn
<i>Muskusratten verminderen</i>					
gevangen muskusratten	6443	7770	5765	4300	Wordt begin 2009 opnieuw bezien.
Besmettingsgraad(vangsten per uur)					
Unit Noord					
Unit Zuid	0,22	0,23	0,14	0,12	
	(totaal)	0,29	0,18	0,25	
Verspreiding muskusrat	–	–	–	max. op 42% van ons grondgebied	
Uren per km. watergang					
Unit Noord					
Unit Zuid	–	–	–	0,79	
	–	–	–	2,30	
Vangsten per km watergang					
Unit Noord					
Unit Zuid	–	–	–	0,03	
	–	–	–	0,21	

Actuele calamiteitenplannen	2007	2009
Aantal calamiteiten plannen	4	4
Aantal rampenbestrijdingsplannen overstromingen		4
Oefeningen met waterbeheerders		Jaarlijks

Operationeel doel

De wateroverlast beperken

Wij stellen kaders en normen voor wateroverlast (waterkwantiteit) vast en stimuleren inpassing van wateropgaven in ruimtelijke plannen met behoud van ruimtelijke kwaliteit.

- Wateroverlast beperken in landelijk gebied
- Wateroverlast beperken in stedelijk gebied

Beoogd resultaat

Indicator	Gerealiseerde waarde in 2007	Begroting 2008	Waarde eind 2009 prognose	Streefwaarde 2015
Gerealiseerde fijnmazige seizoensberging (uitvoering door waterschappen)	130 ha	200 ha	250 ha	op orde (ongeveer 2.000 ha)

De streefwaarde voor 2015 is dat het watersysteem op orde is. Dat wil zeggen dat voor een omvang van ongeveer 2000 ha wateroverlast in Noord-Holland een oplossing gevonden moet worden. Dit kan door fijnmazige waterberging te realiseren zoals sloten verbreden en verdiepen, of realiseren van enkele integrale projecten waar waterberging van uitmaakt

Operationeel doel

Wateroverlast beperken in landelijk gebied

Instrumenten

A *Deelnemen aan gebiedsprojecten*

Voor de Horstermeerpolder voeren wij het plan uit waarmee 250 ha nieuwe natuur en 850.000 m³ bergingscapaciteit wordt gerealiseerd. Voor de Haarlemmermeer werken we in het kader van de gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek integraal aan de realisatie van zowel piek- als seizoensberging.

B *Co-financieren van waterberging in het landelijk gebied d.m.v. ILG*

Wij toetsen de maatregelen van de gebiedscommissies ILG, stellen deze vast en stimuleren de koppeling van waterberging aan recreatie, natuur en cultuurhistorie met behoud van landschappelijke (ruimtelijke) kwaliteit.

C *Ondersteunen van de waterschappen bij de uitvoering van de wateroverlast maatregelen*

Regelmatig overleggen we met de waterschappen over de voortgang van de uitvoering van maatregelen voor wateroverlast. Waar nodig ondersteunen we de waterschappen bij de uitoefening van deze taak.

D *Vaststellen gebiedsnormen wateroverlast*

In 2009 stellen uw Staten op basis van de nieuwe Waterwet een verordening vast waarin de gebiedsnormen voor wateroverlast zijn vastgelegd. De waterschappen hebben hiertoe, voor zover mogelijk, in 2008 een voorstel gedaan.

E *Vaststellen waterberging opgave in structuurvisie en waterplan 2010-2015*

In 2008 hebben wij de door de waterschappen aangegeven maatregelen benodigd voor waterberging verwerkt in het ontwerp-waterplan en in de structuurvisie of eventueel in andere ruimtelijke instrumenten die de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening biedt, bijvoorbeeld instructieverordening, aanwijzing, inpassingsplan. In 2009 worden zowel het waterplan als de structuurvisie vastgesteld.

Operationeel doel

Wateroverlast beperken in stedelijk gebied

Instrumenten

F *Stimuleren van maatregelen die stedelijke grondwateroverlast tegengaan*

Wij blijven kennisontwikkeling en kennisuitwisseling tussen gemeenten in het omgaan met stedelijk grondwateroverlast (en -onderlast) stimuleren en faciliteren. In 2008 hebben wij hiertoe het initiatief genomen voor het opzetten van het plan van aanpak 'Kennisuitwisseling over de stedelijke grondwaterproblematiek in Noord-Holland'. In 2009 gaan wij verder met de acties uit dit plan van aanpak.

Welke prestaties willen we behalen?

	Basiswaarde in 2008	Waarde start begrotingsjaar 2009	Te behalen waarde in 2009	Streven langere termijn
Gebiedsproject Haarlemmermeer- Bollenstreek: Gerealiseerde piekberging	Nvt	Nvt	Nvt	1 miljoen m ³ piekberging gerealiseerd in 2012

Voor 1 miljoen m³ piekberging is een ruimtebeslag voorzien van circa 50 hectare. Naar gelang de inrichting van de berging kan de oppervlakte variëren, een diepere berging vraagt een kleiner ruimtebeslag, ondieper een groter ruimtebeslag.

Operationeel doel

De hoeveelheid grond- en oppervlaktewater in goede balans benutten door mens, economie en natuur door

- het zoetwatertekort in droge tijden aan te pakken;
- een kosteneffectieve oppervlaktewater hoeveelheid voor het grondgebruik te faciliteren;
- de grondwater hoeveelheid in evenwicht te houden/brengen.

Beoogd resultaat

Indicator	2007 (realisatie)	2008 (begroting)	2009 (prognose)	Streefwaarde
Het aantal schadegevallen door grondwateronttrekking	0	0	0	0

Operationeel doel

Het zoetwatertekort in droge tijden aan te pakken

Instrumenten

A *Bepalen en vastleggen omvang watertekortopgave*

In 2009 gaan wij de onderzoeksresultaten van eerdere (klimaat)studies (landelijk en regionaal) verwerken in Waterplan.

B *Vastleggen van de regionale verdringingsreeksen bij watertekort*

In 2009 zullen wij de vastgestelde regionale verdringingsreeksen vastleggen in het beleid van het Waterplan en in de nieuwe verordening op basis van de Waterwet. Deze reeksen geven de prioriteit in de verdeling van zoet water bij zoetwatertekort aan en zijn opgesteld in samenwerking met de waterbeheerders, de buurprovincies en het Rijk.

C *Actualisatie van alle peilbesluiten per 2010*

Wij toetsen peilbesluiten aan de uitgangspunten van provinciaal beleid en willen dat in 2010 alle peilbesluiten actueel zijn. De monitor Waterplan 2007 geeft aan dat dit niet gehaald wordt. Over mogelijke oplossingen zijn wij in overleg met de waterschappen. Zij bedden de actualisatie van peilbesluiten

zoveel mogelijk in de programmering van integrale Watergebiedsplannen in en passen hierbij zoveel mogelijk het systeem van het Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR) toe. Het GGOR is de uitkomst van een brede belangenafweging door een waterschap over het vast te stellen waterpeil, waarbij de feitelijke situatie en de gewenste situatie worden afgewogen aan de hand van de belangen van de grondgebruikers.

D Onderzoeken of de kosteneffectiviteit van het peilbeheer verhoogd kan worden

Waterschappen zijn verplicht gebruikers te faciliteren in hun grondgebruik. Dit houdt in dat de juiste hoeveelheid water wordt geleverd voor de ruimtelijke functie. Natuur vraagt bijv. een ander waterpeil dan landbouw. In toenemende mate hebben waterschappen hier echter moeite mee. Dit kan bijvoorbeeld veroorzaakt worden door veel verschillende functies met verschillende gewenste waterpeilen in een peilvak. Wij hebben aangegeven dat waterschappen in hun waterbeheersplannen het zogenaamde faciliteringsniveau moeten opnemen. Dat wil zeggen welke waterpeilen mogelijk zijn in een gebied. Gemeenten dienen daar bij toekenning van ruimtelijke functies dan rekening mee te houden. In 2009 zullen wij in overleg met de waterschappen onderzoek doen op welke wijze wij het faciliteringsniveau inzichtelijk kunnen maken zodanig dat ruimtelijk grondgebruik en waterbeheer optimaal op elkaar kunnen worden afgestemd.

De grondwaterhoeveelheid in evenwicht houden en of brengen

E Verlenen van vergunningen voor onttrekkingen en infiltratie

Bij behandeling van ongeveer 70 vergunningaanvragen voor grondwateronttrekking of -infiltratie beoordelen wij of er schade kan ontstaan. Wanneer dit het geval is schrijven wij maatregelen voor om schade te voorkomen. Voorzienbare afwijkingen worden per omgaande aan de aanvrager gemeld. Zodra in 2009 de Waterwet van kracht wordt zullen de waterschappen de handhaving van de vergunningen voor bemalingen en industriële onttrekkingen kleiner dan 150.000 m³ overnemen van de provincie. De verwachting is dat de waterschappen ongeveer 30 aanvragen beoordelen in 2009.

F Bestrijden van de verdroging van de natuur

Wij bestrijden de verdroging van natuur en geven daarbij prioriteit aan projecten in gebieden, die zijn opgenomen in de zogeheten TOP-lijst bestrijding verdroging. Wij stimuleren en subsidiëren de uitvoering van projecten via het Investeringsbudget Landelijk Gebied. in Noord-Holland.

G Monitoren en evalueren van grondwater kwantiteitsbeleid

Wij voeren metingen uit via ons provinciale grondwater kwantiteitsmeetnet om de effecten van ons beleid te toetsen, het beleid verder vorm te geven en voor onze monitoring verplichting voor de Kaderrichtlijn Water.

Operationeel doel

Instrumenten

Welke prestaties willen we behalen?

Indicator	2007 (realisatie)	2008 (begroting)	2009 (prognose)	2010 (streefwaarde)
Totaal aantal verleende vergunningen, ontheffingen en goedkeuringen	390	410	410	410
Het percentage binnen de wettelijke termijn verleende ontheffingen regelgeving grondwater	95%	>95%	>95%	>95%
Percentage actuele peilbesluiten	75%	75%	85%	100%

Operationeel doel

De kwaliteit van grond- en oppervlaktewater in goede balans benutten door mens, economie en natuur door:

- de kosteneffectieve oppervlaktewater kwaliteit voor het grondgebruik te faciliteren;
- de oppervlaktewaterkwaliteit te bevorderen;
- de grondwaterkwaliteit te bevorderen;
- de zwemwateren te onderhouden en uit te breiden;
- de samenwerking in de waterketen te faciliteren en coördineren;
- de gemeentelijke rioleringsplannen te stimuleren en toetsen;
- het warmte en koude opslag beleid vast te stellen.

Beoogd resultaat

Indicator	Realisatie in 2007	Streefwaarde per jaar
<i>Zwemwater:</i>		
Negatieve zwemwater adviezen	10 (op 6 locaties)	12 (normaal) 22 (warme zomer)
Zwemverboden	0	0
Aantal handhavingen controles zwembaden en sauna's		
Fysieke controles	443	400
Administratieve controles	8200	8200
Percentage naleefgedrag handhaving zwemwater (inclusief zwembaden, sauna's)		
Kernvoorschriften	90%	>85%
Overige voorschriften	85%	>75%

Voor schoon water voor mens en natuur is het doel dat de waterkwaliteit op orde is, d.w.z. een goede ecologische en chemische kwaliteit van het (oppervlakte)water bereikt wordt in 2015, 2021 of 2027. Deze doelen worden nu bepaald in het kader van de Kaderrichtlijn Water en zijn nog niet aan te geven.

Operationeel doel

Instrumenten

De kosteneffectieve oppervlaktewaterkwaliteit voor grondgebruik faciliteren

A Onderzoeken of de kosteneffectiviteit van het oppervlaktewater kwaliteitbeheer verhoogd kan worden

Waterschappen zijn verplicht gebruikers te faciliteren in hun grondgebruik. Dit houdt in dat de juiste waterkwaliteit wordt geleverd voor de ruimtelijke functie. Bollenteelt vraagt een andere waterkwaliteit dan grasland. In toenemende mate hebben waterschappen hier echter moeite mee. Dit kan bijvoorbeeld veroorzaakt worden door veel verschillende functies met verschillende gewenste waterkwaliteiten in een polder. Wij hebben aangegeven dat waterschappen in hun waterbeheersplannen het zogenaamde faciliteringsniveau moeten opnemen. Dat wil zeggen welke waterkwaliteit mogelijk is. Gemeenten dienen daar bij toekenning van ruimtelijke functies dan rekening mee te houden. In 2009 zullen wij in overleg met de waterschappen onderzoek doen op welke wijze wij het faciliteringsniveau inzichtelijk kunnen maken zodanig dat ruimtelijk grondgebruik en waterbeheer optimaal op elkaar kunnen worden afgestemd

Operationeel doel

Instrumenten

Oppervlaktewaterkwaliteit bevorderen

B Implementeren KRW in het provinciale waterplan

Wij leggen de KRW doelen en provinciale maatregelen van oppervlaktewater vast in het waterplan. Alsmede de (co)financiering van oppervlaktewatermaatregelen uit te voeren door provincie, waterschappen, gemeenten en derden. Tenslotte bepalen we in overleg met de uitvoerders van de KRW maatregelen op welke wijze er toezicht wordt gehouden op de uitvoer van de maatregelen.

C Subsidiëren integrale waterkwaliteitsprojecten

Wij zetten de Tender Water in om organisaties en particulieren die samenwerken op het gebied van waterbeheer te stimuleren om een innovatieve bijdrage te leveren aan waterdoelen uit het Provinciaal Waterplan 2006-2010. Uw Staten heeft voor deze tender het thema Waterkwaliteit in samenhang met andere beleidsterreinen als natuur, milieu, landschap, recreatie, cultuurhistorie of economische ontwikkeling grote prioriteit gegeven.

D Uitvoering van de onderzoeksagenda KRW bloembollen

Wij zitten de projectgroep onderzoeksagenda KRW bloembollen voor en voeren het secretariaat. De projectgroep bestaat uit de KAVB, LTO, HHNK, Rijnland, provincie Noord en Zuid-Holland. Voor de onderzoeksagenda voeren wij een deskstudie uit naar bestaand onderzoek over de bloembollen en de effecten op de KRW doelen.

E Stimuleren van de waterparels in Noord-Holland

In 2009 maken we met de beheerders van de waterparels afspraken op welke wijze de waterparels behouden en ontwikkeld kunnen worden.

Operationeel doel

Instrumenten

Grondwaterkwaliteit bevorderen

F Implementeren KRW in het provinciale waterplan

Wij leggen de provinciale KRW maatregelen van grondwater vast in het waterplan. Alsmede de (co)financiering van grondwatermaatregelen uit te voeren door provincie, waterschappen, gemeenten en derden. Tenslotte bepalen we in overleg met de uitvoerders van de KRW maatregelen op welke wijze er toezicht wordt gehouden op de uitvoer van de maatregelen.

G Beschermen van de bronnen voor de drinkwatervoorziening

Wij doen samen met de waterleidingbedrijven mede in het kader van de Kaderrichtlijn Water onderzoek naar de bescherming van de bronnen voor de drinkwatervoorziening. Daarnaast voeren wij het Masterplan 't Gooi uit.

H Monitoren en evalueren van grondwaterkwaliteitsbeleid

Wij voeren metingen uit via ons provinciale grondwaterkwaliteitsmeetnet om de effecten van ons beleid te toetsen, het beleid verder vorm te geven en voor onze monitoringsverplichting voor de Kaderrichtlijn Water.

Zwemwateren onderhouden en uitbreiden

I Handhaven van de zwemwaterkwaliteit van bestaande zwemwateren

Toezicht en handhaving voeren wij uit conform het Handhavinguitvoeringsprogramma (HUP 2009-2011) en de sanctiestrategie. Verder doen wij jaarlijks veiligheidsonderzoek op zwemlocaties.

J Uitbreiden en promoten van buiten zwemwaterlocaties

Wij gaan verder met uitvoering van de acties uit het gezamenlijk plan van aanpak 'Zwemwater in Noord-Holland' van de provincie en de waterkwaliteitsbeheerders. In 2009 bekijken wij of er meer locaties in aanmerking komen voor de kwalificatie officiële zwemlocatie. Hiervoor voeren we overleg met de waterbeheerders over haalbaarheid en betaalbaarheid van eventueel benodigde maatregelen op zwemlocaties. Wij blijven informatie over de zwemwaterkwaliteit geven aan het publiek.

K Subsidiëren sanering van de riooloverstorten op strand bij Wijk aan Zee en Egmond aan Zee

Wij zien er op toe dat de gemeenten Beverwijk en Bergen doorgaan met de saneringen van de riooloverstorten op het strand bij respectievelijk Wijk aan Zee en Egmond aan Zee. Dit moet leiden tot de blauwe vlag op beide stranden. De sanering wordt ondersteund door de provincie in de periode 2008-2015, onder voorwaarde dat beide overstorten voor 1 januari 2015 gesloten zijn, conform het besluit van Uw Staten op 11 februari 2008.

Samenwerking in de waterketen faciliteren en coördineren

L Uitvoering convenant en actieprogramma 'Samenwerken Waterketen Noord-Holland

Wij vervullen een faciliterende en coördinerende rol in het proces om te komen tot een verbeterde samenwerking in de waterketen. In 2008-2011 vindt uitvoering plaats van de gemaakte afspraken uit het convenant 'Samenwerken Waterketen Noord-Holland'. Hiertoe is in 2008 het Actieprogramma 'Uitwerking convenant samenwerken waterketen Noord-Holland' opgesteld. Wij zullen partijen regelmatig bijeen brengen voor kennisuitwisseling, de voortgang van het convenant bestuurlijk agenderen, de voortgang van de samenwerking monitoren en sturen, zonodig bemiddelen en inbreng leveren voor de rijksmonitor waterketen in 2009.

M Toetsen van gemeentelijke rioleringsplannen

Wij zijn samen met de waterschappen bij de start en conceptbespreking betrokken bij de gemeentelijke rioleringsplannen. Wij verwachten alleen nog verbrede rioleringsplannen. Het toetsen van de plannen gebeurt op basis van criteria vastgelegd in het waterplan. Het accent zal bij het toetsen liggen op de financiële consequenties, als bijvoorbeeld kostendekkend rioolheffing. Wij blijven inzetten op mogelijke verbetering en samenwerking in de regio om de doelmatigheid te bevorderen in de rioleringszorg.

Operationeel doel

Instrumenten

Operationeel doel

Instrumenten

Operationeel doel

Warmte en koude opslag beleid vaststellen

Instrumenten

N Verlenen vergunningen voor warmte-koude opslag

Voor warmte-koude opslag wordt een aanzienlijke toename van het aantal vergunningaanvragen in het kader van de Grondwaterwet verwacht.

O Vastleggen van warmte-koude opslag beleid warmte in het Provinciaal Milieubeleidsplan

Eind 2008 hebben uw Staten op basis van onderzoek besloten of en op welke wijze warmte-koude opslag bevorderd wordt in Noord-Holland. Het provinciaal beleid ten aanzien van warmte-koude opslag zal in 2009 vastgelegd worden in het Provinciaal Milieubeleidsplan en via vergunningverlening tot uitvoer worden gebracht.

Welke prestaties willen we behalen?

Indicator	2007 (realisatie)	2008 (begroting)	2009 (prognose)	streefwaarde
Getoetste gemeentelijke	15	17	11	(2010) 17
Rioleringsplannen/jaar				(2011) 7

Wat mag het kosten?

5 Water	Jaarrekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
(Bedragen x 1.000 €)	2007	2008	na Lentenota	2009	2010	2011	2012
Nieuw beleid	-	-	-	-	-	-	-
Bestaand beleid	2.667	3.529	12.544	2.900	2.822	2.820	1.567
Lasten	2.667	3.529	12.544	2.900	2.822	2.820	1.567
Baten	2.284-	1.939-	1.946-	1.816-	1.837-	1.858-	1.880-
Apparaatskosten	9.380	11.398	11.473	12.247	12.579	13.121	13.104
Resultaat voor bestemming	9.764	12.988	22.071	13.332	13.564	14.083	12.791
Storting reserves	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	1.760-	-	750-	750-	750-	750-	-
Resultaat na bestemming	8.004	12.988	21.321	12.582	12.814	13.333	12.791

Nieuw beleid

Uitvoering agenda Landbouw en visserij (onderdeel Water voor bollen LN08-102)

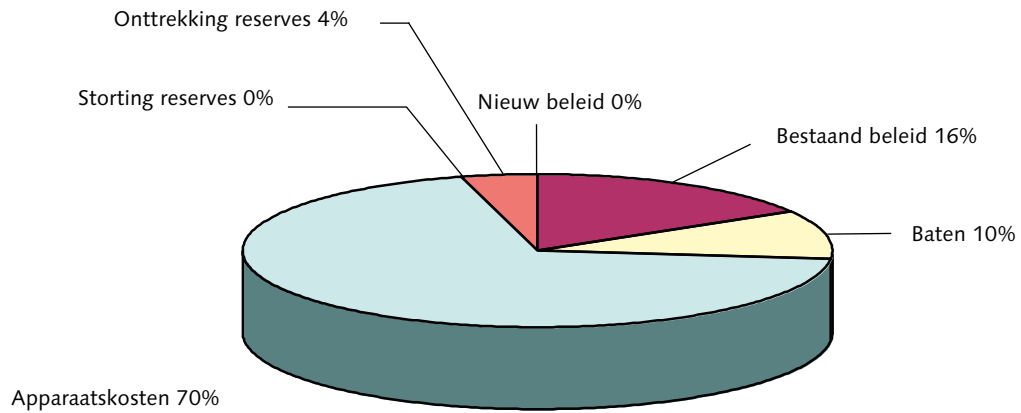
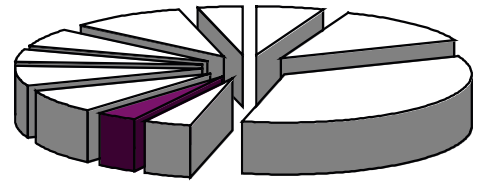
Voor de kaderrichtlijn Water is een onderzoeksagenda KRW-Bloembollen opgesteld. De provincie is initiatiefnemer van twee onderzoeken die in 2009 uitgevoerd gaan worden en zal meefinancieren aan onderzoeken waar de waterschappen, de landbouwsector of gemeenten trekker van zijn.

Toelichting Meerjarenraming

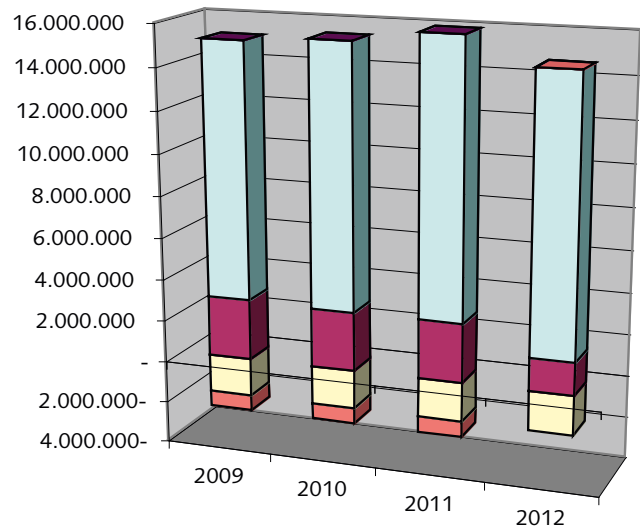
Het verschil in de lastenraming tussen 2007 en 2009 hangt met name samen met het bij het collegeakkoord voor 2008 en verder beschikbaar gestelde budget voor zwakke schakels (€ 0,5 mln.). Het verschil tussen 2008 en 2009 wordt grotendeels verklaard door de door de provincie aan het Hoogheemraadschap te vergoeden kosten ad € 8,3 mln van de dijkversterking Medemblik-Andijk (onderdeel Waterkeringen). Daarbij zijn er bij de Lentenota 2008 incidentele middelen beschikbaar gesteld voor het ontwikkelen van een Waterplan muskusrattenbestrijding.

Cijfers in beeld

Water
4%

- Onttrekking reserves
- Storting reserves
- Apparaatskosten
- Baten
- Bestaand beleid
- Nieuw beleid

Risico's

Onderstaand treft u aan hoe hoog het risicobedrag is dat gemoeid is met het uitvoeren van de afzonderlijke programmadoelstellingen. Toelichtingen vindt u in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicomanagement (Hoofdstuk 3.2).

Risico	Bedrag
Kustplaatsen	€ 15 miljoen
Totaal	€ 15 miljoen

2.6 MILIEU

Missie/Strategische
doel(en)

Een fysiek veilig, schoon, gezond
en klimaatbestendig Noord-Holland

Wij streven voor een goede gezondheid van onze inwoners naar een (reële) minimalisatie van verontreiniging in bodem, lucht en water

Wij streven voor een goede gezondheid van de inwoners van Noord-Holland naar een (reële) minimalisatie van hinder door geluid

Om een aanvaardbaar niveau van externe veiligheid te realiseren streven wij naar (reële) minimalisatie van veiligheidsrisico's in woon- en werkgebieden

Om een bijdrage te leveren aan vermindering van klimaatverandering werken we aan de reductie van het huidige gebruik en stimuleren we de ontwikkeling van nieuwe vormen van milieuvriendelijke energie en voeren we het met het rijk gesloten Energie Akkoord uit.

Wij willen duurzaamheidsambities en wettelijke milieueisen in een vroeg stadium in de ruimtelijke planvorming meenemen.

Het vergroten van de aantrekkelijkheid om te investeren in milieu en overheden en private partijen stimuleren tot activiteiten ter verbetering van de luchtkwaliteit. Duurzame afwegingen waarbij economie, ecologie en milieu en sociale aspecten in samenhang worden betrokken.

Integrale, kwalitatief hoogwaardige vergunningverlening en doelmatige milieuhandhaving, in lijn met de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht en de Wet Handhavingstructuur.

We willen een bijdrage leveren aan het voorkomen en beperken van de gevolgen van klimaatverandering. Innovatieve aanpakken willen we faciliteren.

Operationele doelen

Wat willen we bereiken?

Missie

Een fysiek veilig, schoon, gezond en klimaatbestendig Noord-Holland.

Waarom van het beleid

Door de combinatie van tal van functies binnen ons grondgebied kan er spanning ontstaan op het gebied van leefbaarheid en gezondheid. We vinden het belangrijk dat er zuinig gebruik wordt gemaakt van de ruimte en sprake is van duurzaamheid. Wij houden in onze afwegingen dan ook rekening met de gevolgen voor de leefomgeving.

Beoogde maatschappelijke effecten

De maatschappelijke effecten van ons beleid zijn niet in één indicator te vatten. Daarom wordt er per deelonderwerp van milieu gemonitord.

Niet te beïnvloeden beleidscontext

Binnen het werkveld milieu hebben we te maken met een aantal autonome ontwikkelingen zoals: de groei van het aantal inwoners van Noord-Holland, de groei van de vervoersbewegingen en de klimaatverandering. Binnen deze ontwikkelingen neemt de provincie haar eigen verantwoordelijkheid. Een groot aandeel van deze ontwikkelingen ligt echter buiten onze invloedssfeer.

Beleidspeerpunten

- De provincie werkt aan verbetering van de luchtkwaliteit om gezondheidsrisico's te verminderen.
- De provincie levert een nadrukkelijke bijdrage aan het voorkomen en beperken van de gevolgen van klimaatverandering, door middel van de uitvoering van het vastgestelde Actieprogramma Klimaat.
- De provincie stimuleert energiebesparing, het opwekken en het gebruik van duurzame energie.
- De provincie stimuleert clustervorming 'Duurzame energie' voor Noord-Holland.
- De provincie richt zich op integraliteit en kwaliteit bij vergunningverlening en handhaving, aansluitend op de Wabo (omgevingsvergunning).

De provincie werkt samen met de noordelijke provincies en het bedrijfsleven, in Energy Valley-verband, aan realisatie van de doelen, zoals opgenomen in het met het rijk gesloten EnergieAkkoord.

In 2008 is een Provinciaal Milieubeleidsplan (PMP) opgesteld dat naar verwachting begin 2009 aan uw Staten ter vaststelling wordt aangeboden. In het PMP worden de speerpunten voor milieubeleid voor de komende vier jaar weergegeven.

Wat moeten we daarvoor (meer laten) doen?

Operationeel doel

Wij streven voor een goede gezondheid van onze inwoners naar een (reële) minimalisatie van verontreiniging in bodem, lucht en water

Beoogde resultaten

Indicator	Basiswaarde in referentiejaar X	Evt. waarde in begrotingsjaar	Streefwaarde in jaar Y
Luchtkwaliteit: Aantal kilometers wegvak waarop niet aan de Europese norm voor NO ₂ wordt voldaan	107,3km (2006)	-	0 km (2015)
Luchtkwaliteit: Aantal kilometers wegvak waarop niet aan de Europese norm voor fijn stof (PM 10) wordt voldaan	121,6 km (2006)	-	0 km (2010)
Bodemverontreiniging levert geen beperkingen of risico's op voor de volksgezondheid en ruimtelijke ontwikkelingen	In 2004 hebben we het potentieel aantal verontreinigde bodems en het uitvoeringsprogramma 2004-2009 vastgesteld.	In 2009 weten we hoeveel bodemverontreinigingen met risico's er nog zijn en plannen we de aanpak hiervan in 2010-2015	In 2015 zijn alle risicovolle bodemverontreinigingen beheerst of gesaneerd.
Na 1996 gesloten stortplaatsen veroorzaken geen nadelige gevolgen voor het milieu en omgeving	Nog geen gesloten stortplaats	Nazorg vindt plaats bij de in 2008 gesloten stortplaats	Eeuwigdurende nazorg bij alle stortplaatsen na sluiting

De norm voor luchtkwaliteit waaraan getoetst wordt, is pas in 2015 en in 2010 van kracht. Het is belangrijk de voortgang van de afname van de verontreinigingen tot die tijd te monitoren.

Instrumenten

A Bodem

- Het opstellen van een bodemvisie teneinde dit als strategisch document te gebruiken voor implementatie van 'bodem' in verschillende maatschappelijke activiteiten (RO, waterplan, prioritering ISV en ILG).
- Het in stand houden van waardevolle bodemkwaliteitsaspecten door middel van beschermingsregels uit de Provinciale Milieuverordening en het onthullen van aardkundige monumenten.
- In 2009 is de daadwerkelijke omvang van de bodemverontreinigingsproblematiek volledig in beeld gebracht, inclusief de uitvoering van veldonderzoek. Dit beeld bepaalt in belangrijke mate de aanpak voor de jaren 2010-2014. Deze aanpak wordt gebaseerd op een provinciebrede bodemsaneringsstrategie. Een snelle afwikkeling is, met name voor verontreiniging waar sanering spoed heeft, noodzakelijk. Om doelstellingen op het gebied van bodemsanering te bereiken, werken we aan de uitvoering van het Meerjarenprogramma Bodemsanering 2005 – 2009. Wij werken samen

met externe partners en andere overheden in onder meer het Programma Gasfabrieken Noord-Holland, plan Anna's Hoeve, Gebiedsprogramma IJperveld Integraal, Masterplan Grondwater-sanering Het Gooi en het waterbodemsaneringsproject Alkmaar. Deze samenwerking zal ook na 2009 gecontinueerd worden.

- In het kader van de Wet stedelijke vernieuwing gaan wij gemeenten aansturen en ondersteunen bij het aanpakken van bodemproblemen in het stedelijk gebied. Samen met gemeenten maken wij een planning voor 2010-2014.
- Nazorg van na 1996 gesloten stortplaatsen. Uitvoeren Provinciaal Baggerprogramma en Provinciaal programma sanering waterbodems.
Stimuleren (o.a. via voorlichting en pilots) van gemeenten, waterschappen en ILG-commissies om gebiedsgerichte oplossingen voor baggerspecie te initiëren onder het regime van het Besluit Bodemkwaliteit.
- Stimuleren tot saneren bodemverontreiniging door inzet van juridisch instrumentarium Wet bodembescherming.

B Luchtkwaliteit

- Oplossen van de luchtkwaliteitknelpunten in Noord-Holland door regie op de uitvoering van het samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit Noordvleugel door het Regionaal samenwerkingsverband luchtkwaliteit (RSL-NV).
- Middels subsidieregeling uitvoering geven aan de provinciale speerpunten 'stedelijke distributie en milieuzonering' en het stimuleren van schone wagenparken
- Regie voeren op en uitvoeren van de resultaatafspraken ten aanzien van het havengebied Amsterdam-Zaanstad uit het RSL.
- Met partners inrichten van een emissie-meetnet in het havengebied Amsterdam (Westpoort).

Welke prestaties willen we behalen?

Prestaties	Basiswaarde in referentiejaar X=2004	Waarde start begrotingsjaar 2009	Te behalen waarde in begrotingsjaar	Streven langere termijn (2010)
B Onthullen aardkundige monumenten	Jaarlijks twee monumenten onthullen. Er zijn er in totaal 17	In 2008 nr. 10 en 11	13	Alle 17 onthuld in 2011.
C Sanering bodemverontreiniging	Ruim 22 miljoen bodemprestatie-eenheden (bodemprestatie-eenheden in eigen projecten)	14 miljoen bodemprestatie-eenheden gerealiseerd of onderhanden in nog lopende projecten		Realisatie van ruim 22 miljoen bodemprestatie-eenheden in 2015
I Volume verwijderde niet verwerkbaar baggerspecie en onderhoudsbaggerspecie (Uitvoering Regionaal Bestuursakkoord Bagger Rijn-west)	0 m ³	In 2008 hebben we 150.000 m ³ niet verwerkbaar baggerspecie afgevoerd naar het Rijksdepot IJsselooij	300.000 m ³	600.000 m ³
D Uitvoering Pilots 'Gebruik Bodeminformatie'		In 2008, start 1 ^e pilot	3	6

Ruim 22 miljoen bodemprestatie-eenheden staat equivalent voor gesaneerde/beheerste hoeveelheid grond en grondwater). Staat grofweg voor 4 miljoen m² grond, 5 miljoen m³ grond en 20 miljoen m³ grondwater.

Operationeel doel

Wij streven voor een goede gezondheid van de inwoners van Noord-Holland naar een (reële) minimalisatie van hinder door geluid

Beoogde resultaten

Indicator	Basiswaarde in referentiejaar X=2006	Evt. waarde in begrotingsjaar	Streefwaarde in jaar 2015
Geluid: Verminderen geluidshinder wegverkeerslawaaï	13.685 gehinderden ten gevolge van alle provinciale wegen		9.850 woningen

Instrumenten

In het kader van actieplan geluid, dat opgesteld is het kader van de EU-richtlijn Omgevingslawaaï, zal uitwerking worden gegeven aan de in het plan opgenomen maatregelen, waaronder de toepassing van stil asfalt op provinciale wegen.

Op grond van het naar verwachting in 2009 in werking tredende wetsvoorstel Regelgeving Burgerluchthavens en Militaire Luchthavens zal invulling worden gegeven aan de nieuwe provinciale taken op het gebied van de kleine luchtvaart.

Voor industrielawaaï wordt de provinciale (geluid)zonebeheerstaak voor de havengebieden nader ingevuld.

Operationeel doel

Om een aanvaardbaar niveau van externe veiligheid te realiseren streven wij naar (reële) minimalisatie van veiligheidsrisico's in woon- en werkgebieden.

Beoogde resultaten

Indicator	Basiswaarde in referentiejaar X	Evt. waarde in begrotingsjaar	Streefwaarde in jaar Y
Externe veiligheid: Aantal opgeloste knelpunten Besluit externe veiligheid inrichtingen (sanering Bevi)	0 (in 2007)	1	4 (in 2010)

Instrumenten

- A Coherente en effectieve uitvoering extern veiligheidsbeleid door gemeenten, provincie en regionale samenwerkingsverbanden door inzet van de subsidieregeling, 'Programmafinanciering EV-beleid voor andere overheden (2006-2010)'. Regie op hoofdlijnen, sturing middels jaarlijkse Actualisatie en beschikkingen. Toetsen regionale voortgang door middel van tussentijdse rapportages.
- B Uitvoeren projecten sanering BEVI (Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen) en maatlat Brzo (Besluit risico's zware ongevallen). Het BEVI richt zich op bedrijven met een mogelijk risico als gevolg van de opslag en/of verwerking van gevaarlijke stoffen buiten de inrichting. Het BEVI beoogt deze risicovolle activiteiten en de leefomgeving van elkaar te scheiden. In het BEVI zijn saneringstermijnen vastgelegd voor urgente (2007) en voor niet-urgente sanering (2010). Het BRZO richt zich op industriële bedrijven waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen verwerkt en/of opgeslagen kunnen worden, waardoor bij incidenten effecten tot ver buiten deze inrichtingen mogelijk zijn.
- C Afronding en implementatie beleidsvisie externe veiligheid met uitgangspunten per gebied/gebiedstype.

- D Actualisatie bestaande Wm-vergunningen op externe veiligheid
- E Implementatie maatlat externe veiligheid
- F Anticiperen op het landelijk beleidskader voor het transport van gevaarlijke stoffen.

Welke prestaties willen we behalen?

Indicator	Basiswaarde in referentiejaar 2008	Waarde start begrotingsjaar 2009	Te behalen waarde in begrotingsjaar	Streefwaarde (2010)
Actualisatie van bestaande Wm-vergunningen op externe veiligheid	Nog niet bekend	Nog niet bekend	75%	100%

Operationeel doel

We werken aan de reductie van het huidige energie gebruik en stimuleren de ontwikkeling van nieuwe vormen van duurzame energie en voeren we het met het rijk gesloten Energie Akkoord uit

Beoogde resultaten

Indicator	Basiswaarde in referentiejaar 2007	Evt. waarde in begrotingsjaar 2009	Streefwaarde in jaar 2010
Hoeveelheid opgesteld vermogen windenergie in Noord-Holland	228 MW	285 MW	300 MW
<i>Additioneel hanteren wij de volgende twee doelstellingen: 350-400 MW (Megawatt) duurzame energie in 2014 en 750 MW duurzame energie in 2030.</i>			

Instrumenten

- A Voortzetten CO₂-servicepunt, continuering van de subsidieregeling 'Duurzame Energie Paketten'. Stimuleren van grootschalige toepassing van duurzame energiemaatregelen, zoals wind, zon, warmte-koude opslag, geothermie.
- B Stimuleren van vraag naar en aanbod van naar alternatieve brandstoffen.
- C Stimuleren van bewustwording, door continuering van het programma 'Leren voor Duurzame Ontwikkeling', de 'Energiebus' en de handhaving van de steunpunten 'Natuur- en Milieueducatie'. Bewustwording is met name gericht op ons consumptief, mobiliteits- en energiegebruik.
- D Actualiseren van de aanpak ten aanzien van energiebesparing in vergunningen en convenanten.
- E Promotie, onderzoek en netwerkvorming door het stimuleren van de ontwikkeling en de groei van het cluster Duurzame Energie binnen Noord-Holland. Daarnaast ontwikkeling van projecten die zich richten op warmte-koude opslag.
- F Intensivering van de samenwerking met de noordelijke provincies binnen Energy Valley.
- G Akkoord over energie en klimaat tussen Rijk en Provincies (in IPO-verband).

Operationeel doel

Wij willen duurzaamheidsambities en wettelijke milieu-eisen in een vroeg stadium in de ruimtelijke planvorming meenemen

Instrumenten

- A Inzetten van wettelijke RO-instrumenten.
De Wet Stad en Milieu: in dit kader zijn wij bevoegd gezag om de ingediende plannen van de gemeenten te toetsen en goed te keuren of af te keuren.
- B Hanteren en stimuleren van een gebiedsgerichte aanpak.
- C Uitvoeren van milieu-effectrapportages.
- D Het regisseren en stimuleren van de sanering van verontreinigde locaties in samenhang met ruimtelijke processen. (zie ook het 2^e Meerjaren Programma Bodemsanering 2005-2009, Programma Gasfabrieken en het ISV-programma)
- E Mogelijk via het programma Leren voor Duurzame Ontwikkeling.

Operationeel doel

Het vergroten van de aantrekkelijkheid om te investeren in milieu en overheden en private partijen stimuleren tot activiteiten ter verbetering van de luchtkwaliteit. Duurzame afwegingen waarbij economie, ecologie en milieu en sociale aspecten in samenhang worden betrokken

Instrumenten

- A Ontwikkelingsfonds Duurzame Energie Noord-Holland: Provinciaal investeringsfonds dat de provincie in staat stelt om door middel van deelneming in ondernemingen, duurzame energieproductie of technologie te stimuleren.
- B EFRO, Waddenfonds: Europese en rijksfondsen die (deels) in het leven zijn geroepen om duurzame energietechnologie en duurzame energie innovatie te stimuleren. De provincie draagt projecten voor bij deze fondsen en stelt bij acceptatie van de voordracht een deel co-financiering ter beschikking.
- C SLOK en BLOW (2): Rijksregelingen die in het leven zijn geroepen om gemeenten financieel te ondersteunen bij het formuleren en uitvoeren van hun klimaatmaatregelen. Ook hiervoor geldt dat de provincie een deel co-financiert.
- D in 2008 treedt de subsidieregeling 'Stimulering verbetering luchtkwaliteit Noord-Holland 2008' in werking.
- E Co-financiering van het Rijksprogramma Leren voor Duurzame Ontwikkeling.

Welke prestaties willen we behalen?

Prestaties	Basiswaarde in referentiejaar 2008	Waarde start begrotingsjaar 2009	Te behalen waarde in begrotingsjaar	Streven langere termijn (2010)
A Toename van het aantal deelnemingen in ondernemingen dat duurzame energie technologie produceert in Noord-Holland	Nog geen deelname in ondernemingen		5 deelnemingen	
B Gemeenten formuleren duurzame energie maatregelen, formuleren en voeren een klimaatbeleidsplan uit			47 gemeenten en 14 Amsterdamse deelraden die hun plan van aanpak hebben geschreven en uitgevoerd	

Operationeel doel

Integrale, kwalitatief hoogwaardige vergunningverlening en doelmatige milieuhandhaving, in lijn met de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht en de Wet Handhavingstructuur

Beoogde resultaten

Indicator	Basiswaarde	2009	Streefwaarde
Het percentage binnen de daarvoor gestelde termijn verleende ontheffingen en vergunningen	75%	85%	95%
Percentage Naleefgedrag Wet Milieubeheer Industrie			
Kernvoorschriften	88%	73%	>90%
Overige voorschriften	>75%	>90%	>90%
Percentage Naleefgedrag Wet Milieubeheer Branches			
Kernvoorschriften	81%	75%	>80%
Overige voorschriften	>75%	>80%	>80%

Instrumenten

- Binnen de gestelde termijnen de vergunningen en ontheffingen verlenen- i.c. voor de Wet milieubeheer, het Vuurwerkbesluit, de Wet bodembescherming en de Ontgrondingenwet. Voorzienbare vertragingen, bijvoorbeeld in geval van gecompliceerde aanvragen, worden per omgaande aan de aanvrager gemeld en omgezet in maatwerkafspraken. Voor gecombineerde procedures met onze partners hanteren wij harde termijnafspraken.
- Toezicht en handhaving conform het eind 2008 vast te stellen handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP 2009-2011) en de sanctiestrategie.
- De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) treedt naar verwachting op 1 januari 2010 in werking. De wet regelt de invoering van de 'omgevingsvergunning' en de handhaving hierop. Door integrale uitvoering van de onderhavige wetten beoogt de Wabo een betere kwaliteit van de vergunningverlening en handhaving te realiseren. Dit leidt tot een betere dienstverlening en minder administratieve lasten voor het bedrijfsleven. Voor de inrichtingen waarvoor de provincie thans in het kader van de Wet Milieubeheer bevoegd gezag heeft, wordt de provincie het bevoegd gezag voor de Wabo. Met de komst van de Wabo is bovendien de regierol van de provincie verbreed en niet alleen meer gericht op de regie op de milieuhandhaving. Dit resulteert in een uitbreiding van taken en verantwoordelijkheden.
- Waar nodig inzet van rechtsmiddelen (dwangsommen e.a.) en/of opmaak van proces-verbaal opgemaakt. Dit gebeurt in het zogenaamde autonome spoor door onze eigen organisatie.
- Samenwerking NZKG.

Welke prestaties willen we behalen?

	2007 (realisatie)	2008 (begroting)	2009 (prognose)
A. Aantal verleende ontheffingen, meldingen, vergunningen en toestemmingen	1.100	1.100	1.100
B. Aantal handhavingacties	1.876	1.700	1.700
C. Aantal audits andere overheden	0	35	29

Kerngegevens

	2007	2008	2009
Aantal bedrijven, waarbij de Provincie Noord-Holland bevoegd gezag is ten aanzien van de milieuvergunning/Wabo	550	550	550

Operationeel doel

Omgaan met klimaatverandering.

- Verminderen van de CO₂-uitstoot en uitstoot van andere broeikasgassen (mitigatie).
- Voorbereid zijn op de gevolgen van klimaatverandering (adaptatie).
- Bevorderen van breed gevoelde verantwoordelijkheid en samenwerking met anderen.

Beoogde resultaten

Indicator	Streefwaarde in jaar 2010
Klimaatneutrale provinciale organisatie	In 2010 is er zicht op het realiseren van een klimaatneutrale organisatie
Verminderde uitstoot broeikasgassen	In 2010 is er een afname van de netto uitstoot van broeikasgassen in Noord-Holland
Klimaatbestendige ruimtelijke inrichting	In 2010 is in de ruimtelijke provinciale beleidsplannen zoveel mogelijk rekening gehouden met gevolgen van klimaatverandering

Instrumenten

Stappenplan klimaatneutrale provinciale organisatie.

- A Interne klimaatweek.
- B Klimaatscan voor Noord-Holland.
- C Programma Leren voor Duurzame Ontwikkeling.
- D Stimuleringsregeling klimaat Noord-Holland.
- E Prijsvraag klimaat.
- F CO₂-servicepunt
- G Klimaatafspraken 2008 t/m 2011 tussen gemeente/stadsdeel en provincie Noord-Holland.
- H Akkoord over energie en klimaat tussen rijk en provincies (in IPO-verband, naar verwachting 2^e helft van 2008 te sluiten).
- I Klimateffectschetsboek Noord-Holland.
- J Afwegingskader klimaat: tbv het toetsen van provinciale ruimtelijke ontwikkelingen op klimaatbestendigheid, ism provincies Zuid-Holland en Zeeland.
- K Ronde tafel gesprekken.

Welke prestaties willen we behalen?

Prestaties	Basiswaarde in referentiejaar X=2008	Waarde start begrotingsjaar 2009	Te behalen waarde in begrotingsjaar	Streven langere termijn (2010)
A. Uitvoerings programma Klimaat 2009	GS stellen uitvoeringsprogramma 2009 vast met doorkijk 2009-2011	Uitvoeringsprogramma 2009 is vastgesteld	Realiseren uitvoeringsprogramma 2009 Opstellen uitvoeringsprogramma 2010 met doorkijk 2010-2011	Realiseren uitvoeringsprogramma 2010 Opstellen uitvoeringsprogramma 2011
B. Klimaatneutrale provinciale organisatie	Provinciale wagenpark; Beleid duurzaam inkopen is opgesteld	De helft van het totale park vervangen Implementatie gestart van duurzaam inkopen; Stappenplan klimaatneutrale organisatie is opgesteld	De overige auto's worden vervangen. Maatregelen klimaatneutrale organisatie worden volgens stappenplan uitgevoerd	Acties uit stappenplan zijn uitgevoerd.
C. prestatieafspraken met gemeenten en waterschappen	Gerelateerd aan de nieuwe BANS-accorden worden afspraken gemaakt met gemeenten over reductie van uitstoot van broeikasgassen	BANS-akkoorden zijn getekend; CO ₂ -servicepunt biedt ondersteuning aan gemeenten	Continuering ondersteuning door CO ₂ -servicepunt	Continuering ondersteuning door CO ₂ -servicepunt
D. stimuleren innovatieve aanpak klimaat	Ontwikkeling stimuleringsregeling en prijsvraag	Eerste tranche stimuleringsregeling is uitgevoerd; eerste maal prijsvraag is uitgevoerd	Openstellen stimuleringsregeling klimaat; openstellen prijsvraag klimaat	Openstellen stimuleringsregeling klimaat; openstellen prijsvraag klimaat
E. Stimuleren van anderen in klimaataanpak	Afronden Leren voor Duurzame Ontwikkeling, periode tot en met 2007	Voorbereiden en openstellen Leren voor Duurzame Ontwikkeling 2008-2011 is gerealiseerd	Openstellen en uitvoeren LvDO 2008-2011	Openstellen en uitvoeren LvDO 2008-2011

Wat mag het kosten

6 Milieu	Jaarrekening 2007	Begroot 2008	Begroot 2008 na Lentenota	Begroot 2009	Begroot 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
(Bedragen x 1.000 €)							
Nieuw beleid	-	-	-	-	-	-	-
Bestaand beleid	35.963	24.029	44.864	20.171	16.991	16.185	13.714
Lasten	35.963	24.029	44.864	20.171	16.991	16.185	13.714
Baten	26.336-	11.055-	26.541-	11.425-	11.685-	11.425-	11.685-
Apparaatskosten	18.441	19.326	19.510	21.209	21.783	22.722	22.693
Resultaat voor bestemming	28.067	32.300	37.803	29.956	27.089	27.483	24.722
Storting reserves	10	-	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	9.039-	5.497-	8.592-	3.844-	1.303-	750-	-
Resultaat na bestemming	19.039	26.804	29.211	26.112	25.786	26.733	24.722

Toelichting Meerjarenraming

De daling in de lasten tussen 2007 en 2009 heeft met name betrekking op:

- de storting van de Rijksbijdrage voor luchtmeetnetten in de desbetreffende voorziening (ca. € 12 miljoen), dit verklaart mede de daling in de geraamde baten;
- terugloop in de kasramingen van EXIN-H projecten duurzame energie (ca. 2 miljoen).

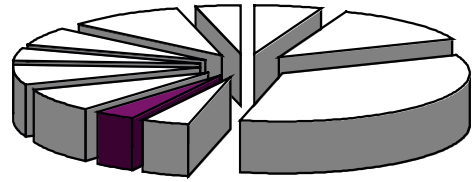
De daling in de lasten tussen 2008 en 2009 heeft met name betrekking op:

- aframing van de lasten verband houdende met het programma externe veiligheid;
- verder terugloop in de kasramingen van EXIN-H projecten duurzame energie.

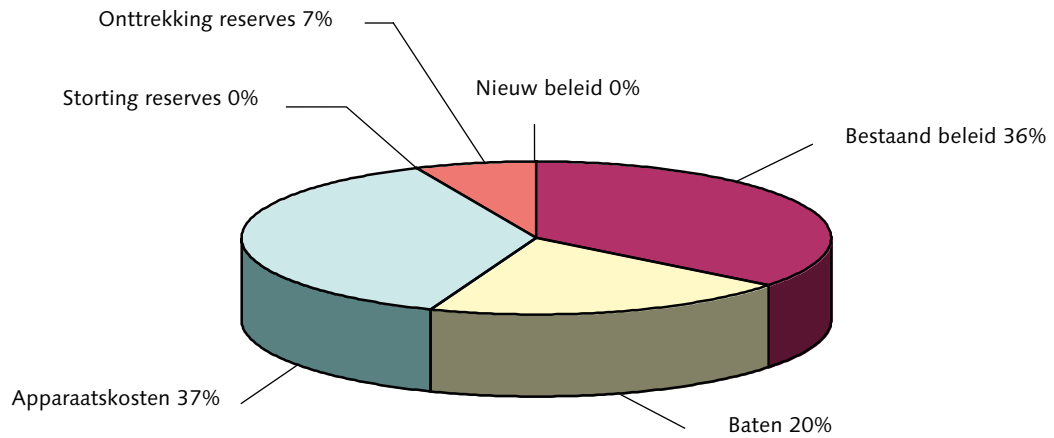
De daling in de baten tussen 2007 en 2009 en tussen 2008 en 2009 wordt verklaard door incidentele Rijksbijdragen die in 2007/2008 zijn ontvangen in het kader van het Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (RSL).

Cijfers in beeld

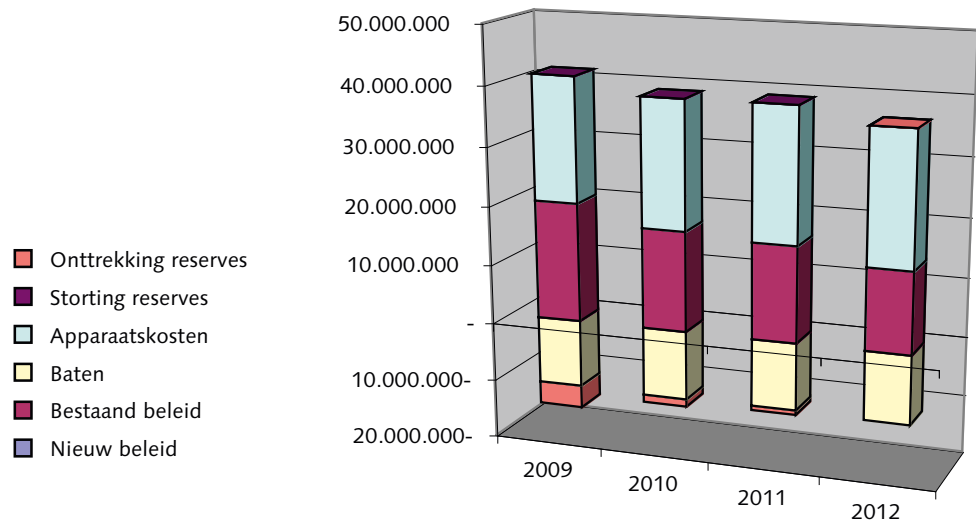
Milieu
8%

Middelen 2009

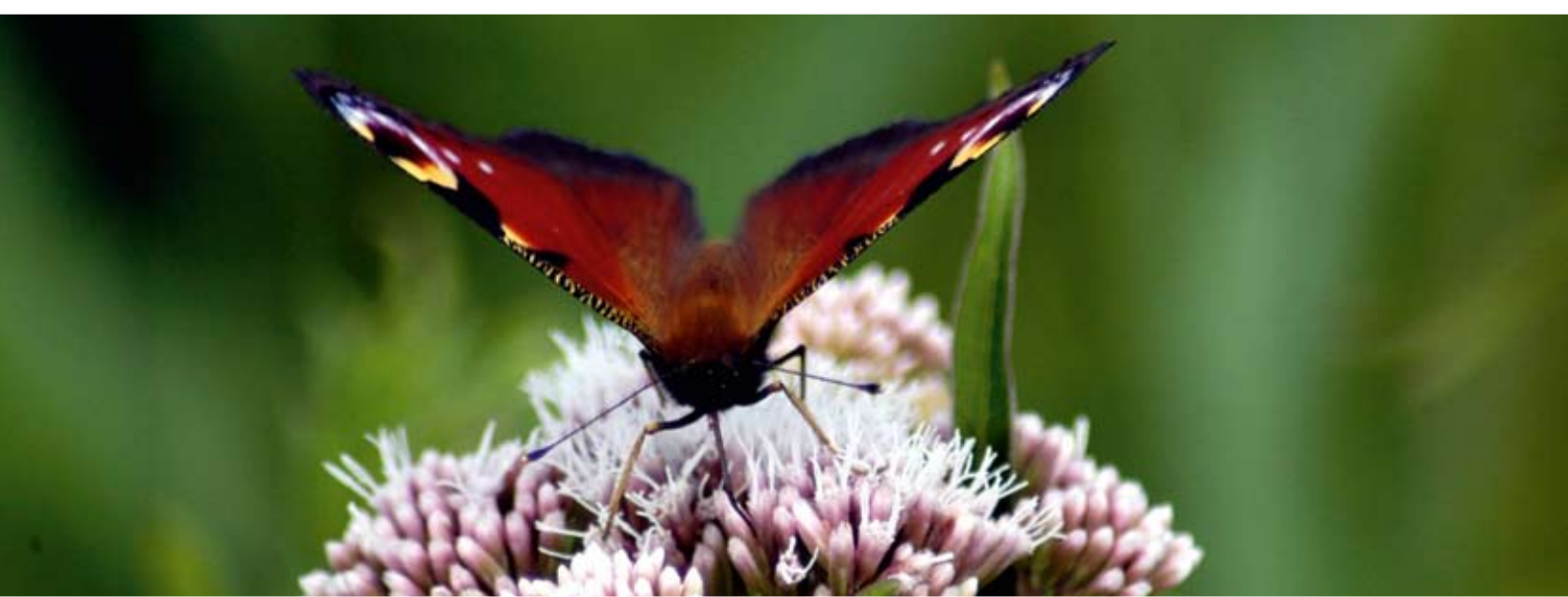
Middelen 2009-2012

Risico's

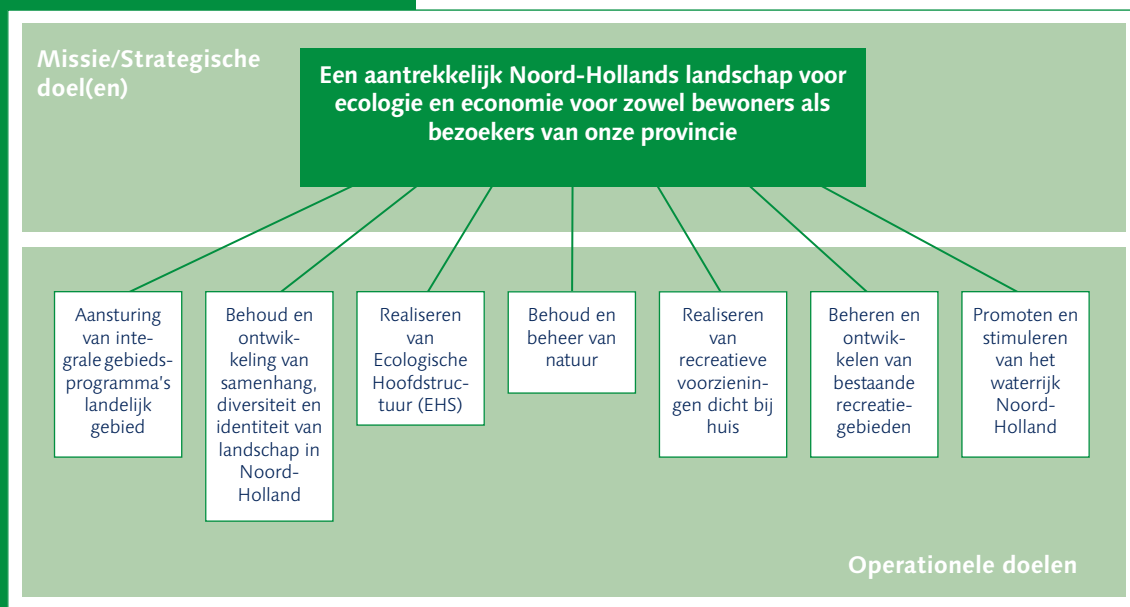
Onderstaand treft u aan hoe hoog het risicobedrag is dat gemoeid is met het uitvoeren van de afzonderlijke programmadoelstellingen. Toelichtingen vindt u in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicomanagement (Hoofdstuk 3.2).

Risico	Bedrag
Garantstelling DarwinD	€ 8,5 miljoen
Verkeerde Wm-procedure en fouten daarbij	€ 3 miljoen
Totaal	€ 11,5 miljoen

2.7 RECREATIE EN TOERISME, NATUUR EN LANDSHCAP

Wat willen we bereiken

Missie

Een aantrekkelijk Noord-Hollands landschap voor ecologie en economie voor zowel bewoners als bezoekers van onze Provincie.

Dat doen wij via de volgende vier sporen:

- Inrichting landelijk gebied: wij pakken de uitvoering van projecten in het landelijk gebied aan via een integrale benadering en in nauwe samenspraak met betrokkenen uit de regio;
- Landschap: wij streven naar behoud en ontwikkeling van samenhang, verscheidenheid en identiteit van het landschap in de provincie;
- Natuur: wij werken aan behoud en versterking van de biodiversiteit in de provincie;
- Recreatie en toerisme: wij zorgen voor voldoende en kwalitatief goede recreatief / toeristische voorzieningen voor Noord-Hollanders en bezoekers en zorgen voor de promotie hiervan.

Waarom van het beleid

Het Noord-Hollandse landschap varieert van betrekkelijk ongerepte natuur, zoals de grote wateren, het strand en de duinen tot louter door de mens gemaakte cultuurlandschappen van polders en droogmakerijen, zoals het UNESCO-werelderfgoed de Beemster. Deze landschappelijke variëteit draagt bij aan de grote biodiversiteit in onze provincie, zoals de weidevogels in de veenweidegebieden. Ons waterrijke cultuurlandschap is zeer aantrekkelijk voor recreanten en toeristen.

Wij hebben de opgave om de landschappelijke verscheidenheid en de mogelijkheden voor natuur (biodiversiteit) en recreatie in stand te houden, te herstellen en verder te versterken. Dit geldt zowel voor de betekenis van natuur en landschap op zich, als voor het welbevinden van onze inwoners. Deze kwaliteiten zijn ook een bijdrage aan een internationaal concurrerend vestigingsmilieu dat onze provincie kan bieden.

Behoud en ontwikkeling van natuur, landschap en recreatie gaat vrijwel altijd over gemeentegrenzen heen. Marktwerking is maar heel beperkt mogelijk. Voor dit beleidsveld is daarom een regierol weggelegd voor de provincie.

Het areaal natuur neemt de laatste jaren weer toe, maar de teruggang van het aantal soorten is nog niet gestopt.

De tekorten aan recreatieve voorzieningen voor onze inwoners zijn nog steeds groot, maar er liggen veel kansen in het beter bekendmaken en toegankelijk maken van dat wat onze provincie al wel biedt. Toerisme levert een groeiende directe bijdrage aan onze economie en dus aan de werkgelegenheid. Om onze positie te behouden en te versterken is aandacht nodig voor goede, gezamenlijke promotie en kwaliteitsverbetering en product vernieuwing.

Beoogde maatschappelijke effecten

Indicator	Basiswaarde in referentiejaar 2006	Evt. tussentijdse streefwaarde	Streefwaarde in jaar 2011
Aantal bezoeken recreatiegebieden	12,1 miljoen bezoeken	Een jaarlijkse stijging van 2,5%	13,5 miljoen
Stijging aantal toeristische overnachtingen	10,6 miljoen (doorgerekend 1,8 miljard bestedingen en 18.000 banen)	Een jaarlijkse stijging van 2,5%	12 miljoen

Het aantal bezoekers van de recreatiegebieden is een indicatie of wij erin slagen de bekendheid en het gebruik van deze gebieden te laten stijgen om zodoende in ieder geval een deel van de recreatieve tekorten op te vangen. Het aantal toeristische overnachtingen wordt gezien als een indicator voor de aantrekkelijkheid van onze provincie voor toeristen. Bovendien kan via een berekeningsmethode uit dit cijfer een indicatie worden gegeven voor het effect op bestedingen en werkgelegenheid.

Niet te beïnvloeden beleidscontext

Het resultaat van ons beleid wordt door een aantal exogene factoren beïnvloed. Evident is dat een zomer met relatief slecht weer van grote invloed is op het aantal bezoekers van recreatiegebieden en het strandbezoek. Verder is het aantal toeristische overnachtingen sterk afhankelijk van de conjunctuur. De verstedelijking blijft doorgaan, zoals deze al eeuwen plaatsvindt in Nederland.

Onze invloed hierop is beperkt. Het landelijke gebied zal daarom in omvang blijven afnemen, waardoor de druk op het open landschap en de natuur verder toeneemt.

Ten slotte zijn wij afhankelijk van de besluitvorming van andere partijen, zoals waterschappen, natuurorganisaties en gemeenten.

Kerngegevens

Kerngegevens	hectare	percentage
Verkeersterrein	11.566 ha.	2,8%
Bebouwd en semi-bebouwd terrein	48.731 ha.	11,9%
Recreatieterrein	13.398 ha.	3,3%
Agrarisch terrein	162.767 ha.	39,8%
Bos en open natuurlijk terrein	30.641 ha.	7,5%
Binnenwater	73.478 ha.	18,0%
Buitenwater	68.595 ha.	16,8%
Totaal Noord-Holland	409.176 ha.	100,0%

Grondgebruik Noord-Holland (Bron CBS)

Beleidspeerpunten

- Opstellen gebiedsplannen EHS, beheerplannen Natura 2000 en realisatie nieuwe natuur (EHS);
- Uitvoering van de robuuste ecologische verbindingen;
- Implementatie van een nieuw stelsel voor de subsidiering van het natuurbeheer;
- Onderzoek naar aansluiting bij landelijk beleid dierenwelzijn;
- Beheer van natuur- en recreatiegebieden;
- Promotie van wat onze waterrijke provincie te bieden heeft;
- Verbeteren stad-land relatie, onder andere door nieuwe recreatieve verbindingen.

Wat moeten wij daarvoor (meer laten) doen?

Operationeel doel

Aansturing van integrale gebiedsprogramma's landelijk gebied

Beoogd resultaat

Indicator	Basiswaarde in referentiejaar 2006	Evt. waarde in begrotingsjaar	Streefwaarde in jaar 2013
Met regionale partners overeengekomen uitvoeringsprogramma's landelijk gebied	-	Eén jaarprogramma op basis van zeven gebiedsprogramma's en het programma Stelling van Amsterdam	Realisatie provinciaal meerjarenprogramma ILG (PMJP deel A) inclusief Rijksdoelen Bestuursovereenkomst Rijk/provincie NH

Instrumenten

A *ILG-gebiedsprogramma's*

Met ingang van 2007 heeft de provincie de regie overgenomen van het Rijk voor de uitvoering van het beleid voor het landelijke gebied. Voor de periode 2007-2013 hebben wij middelen van het Rijk beschikbaar gekregen voor de inrichting van het landelijk gebied: het Investeringsbudget Landelijk Gebied. ILG-gebiedcommissies hebben hierbij een belangrijke adviserende taak op basis van de door ons aangereikte inhoudelijke en financiële kaders.

De provinciale dekking van de ILG-programma's bestaat uit:

- de overgedragen ILG-middelen van het Rijk (Groenfonds);
- een deel van de middelen vanuit de provinciale Begroting voor onder andere natuur, recreatie, landschap, water en landbouw;
- de middelen vanuit de provinciale groene investeringsimpuls 2007-2013.

B *Realisatie Projectenprogramma Groene Uitweg*

In 2007 hebben wij het Projectenprogramma Groene Uitweg vastgesteld. Het Rijk heeft hiervoor € 83 miljoen toegezegd. Wij hebben besloten tot co-financiering voor de jaren 2008-2010. In het voorjaar van 2008 hebben wij afspraken gemaakt met het Rijk over de (voor)financiering van de toegezegde rijksmiddelen. Op basis hiervan kunnen wij een stevige slag maken met de uitvoering van een aantal projecten: twee fietsbruggen over het Amsterdam-Rijnkanaal, de vaarverbinding Naardertrekvaart, de natuurboulevard IJmeer bij Muiden/Muiderberg, de kanoroutes in de Vechtstreek, de Horstermeer-polder en de verbreding van de landbouw/agrarische structuurversterking.

C *Realisatie Gebiedsprogramma's Nationale Landschappen Groene Hart en Laag Holland*

In Noord-Holland liggen vier Nationale Landschappen: Laag Holland, Groene Hart, Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Op verzoek van het Rijk hebben wij (samen met andere provincies) hiervoor uitvoeringsprogramma's opgesteld. Belangrijke onderdelen komen hiervan in ILG-verband tot uitvoering. Voor Laag Holland wordt in 2009 het project Wormer-Jisperwater verder uitgevoerd in het kader van de door het Rijk beschikbaar gestelde FES-middelen voor behoud en ontwikkeling van de veenweiden (Nota Ruimte). In het verlengde hiervan heeft het Rijk € 45 miljoen beschikbaar gesteld voor een tweede tranche pro-

jecten in de westelijke veenweiden (Laag Holland en Groene Hart). De projecten moeten een bijdrage leveren aan het remmen van de bodemdaling, perspectieven leveren voor de landbouw, een impuls geven aan het landschap en de recreatieve mogelijkheden. In 2009 zullen wij drie tot vier nieuwe projecten in Laag Holland verder uitwerken tot businesscases en voordragen bij het Rijk. Voor het Groene Hart wordt in 2009 verder gewerkt aan de gezamenlijke iconprojecten.

D *Realisatie Gebiedsprogramma Waddenzeegebied*

Binnen het Regionaal College Waddengebied (RCW) is de provincie Noord-Holland regisseur voor de portefeuille Recreatie en Toerisme (R&T). De uitvoering van het in 2007 gesloten convenant vaarrecreatie staat centraal in deze portefeuille.

Voor het Waddenfonds zetten wij co-financiering in voor zowel natuur- als duurzame sociaal-economische projecten, inclusief duurzame energie. In 2009 wordt het Waddenfonds geëvalueerd en wordt over de cofinanciering voor de jaren daarna besloten.

Samen met andere partners (het primaat ligt bij het RCW) werken wij aan het Beheer- en Ontwikkelingsplan Waddengebied

Welke prestaties willen we behalen?

	Te behalen waarde in begrotingsjaar	Streven langere termijn (2011)
Jaarprogramma ILG	nb.	Meerjarenprogramma uitgevoerd in 2013
Groene Uitweg	Vier projecten in uitvoering genomen	Projectenprogramma uitgevoerd in 2013
Instandhouding van de veenweiden	Drie uitgewerkte projectvoorstellen (FES) voor het Rijk	
Waddenzeegebied	Uitvoering van het convenant vaarrecreatie. Co-financiering projecten Waddenfonds	Opstellen en uitvoeren van een beheer- en ontwikkelplan Wadden

Operationeel doel

Behoud en ontwikkeling van samenhang, diversiteit en identiteit van het landschap in Noord-Holland.

Beoogd resultaat

Indicator	Streefwaarde in jaar 2011
Indicatoren zullen worden geformuleerd als de monitor landschap is ontwikkeld.	Ruimtelijke ontwikkeling zijn ingepast in het landschap conform het Beleidskader Landschap en Cultuurhistorie

Instrumenten

- A Het Beleidskader Landschap en Cultuurhistorie vormt de input voor de inbreng van landschap in de ruimtelijke ordening (in 2009 de Structuurvisie). In het kader van de Noordvleugelconferentie over het Metropolitane Landschap van eind 2007 zijn concrete afspraken gemaakt met bestuurders uit de regio tot het adopteren van projecten waar ook in 2009 aan gewerkt wordt.
- B Wij stimuleren met een subsidieregeling de aanleg of het herstel van landschapselementen door particulieren. Noord-Holland heeft vele beeldbepalende landschapselementen: rijen knotbomen, laanbeplanting, erfbeplantingen, rietkragen, duinrellen, hoogstamboomgaarden. Met de provinciale Landschapsverordening reguleren wij het plaatsen van reclameborden en het aanleggen van woonschepen buiten de bebouwde kom. In verband met ordehandhaving is dit een belangrijk instrument.

- C Coördinatie iepziektebestrijding. In 2008 heeft de provincie de mogelijkheden onderzocht voor het oprichten van een iepenbeheerorganisatie. Mits de onderhandelingen succesvol verlopen zal dit medio 2008 leiden tot ondertekening van een intentieverklaring met betrokken gemeenten en terreinbeheerders. De inzet is om met ingang van 2009 een iepenbeheerorganisatie in het leven te roepen die namens betrokken partijen de iepziekte gaat bestrijden.

Welke prestaties willen we behalen?

	Te behalen waarde in begrotingsjaar	Streven langere termijn (2011)
Metropolitane Landschap Noordvleugel	Uitvoeringsafspraken met regionale bestuurders	Regionale bestuurders werken aan uitvoeringsafspraken
Aanleg en herstel van landschapselementen	100 projecten in uitvoering	400 projecten uitgevoerd in 2008-2011

Operationeel doel

Realiseren van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Beoogd resultaat

Indicator	Waarde in begrotingsjaar	Streefwaarde in jaar 2013 (ILG)
Realisatie Ecologische Hoofdstructuur	250 ha nieuwe natuur erbij	1.500 ha nieuwe natuur erbij van 2008-2013 (incl. robuuste verbindingen) en 100 km overige (smallere) verbindingen

Instrumenten

A Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

In 2008 is de EHS herijkt met het oog op kwaliteit, efficiënt beheer en tempo van realisatie. Wij stellen op basis van de herijking van de EHS per regio herziene begrenzingenplannen vast, met aankoopstrategieplannen voor de realisatie van de EHS. Onderdeel hiervan vormen de robuuste verbindingen van de Natte As in de Vechtstreek en Kust-tot-Kust in Laag Holland. In deze nieuwe natuurgebiedsplannen is tevens de omvorming van Programma Beheer verwerkt. De ecologische verbindingen zullen wij via een toegespitste realisatiestrategie aansturen.

B Verwerving en inrichten natuur

Vanouds is een belangrijk onderdeel van de realisatie van de EHS de aankoop van gronden ten behoeve van natuurorganisaties. In veel gevallen dienen daarbij maatregelen te worden getroffen voor inrichting van deze terreinen. Daarnaast is het van belang de natuurgebieden te verbinden en barrières van vooral infrastructuur op te heffen (ontsnippering).

C Particuliere Natuurontwikkeling en -beheer

Wij stimuleren particulieren tot realisatie van natuur via een goede voorlichting en door de inzet van de subsidieregeling Programma Beheer (functiewijziging). In beginsel is particuliere natuur in de gehele EHS mogelijk. Door haar stimuleringsbeleid in de realisatie van de particuliere natuurontwikkeling loopt Noord-Holland ver voorop in vergelijking met andere provincies. In het kader van de voorbereiding op de Mid Term Review van het ILG in 2010 zal aangedrongen worden bij Rijk en het IPO om de financiële problemen ten aanzien van de tekortschietende middelen voor het (particulier) natuurbeheer in Noord-Holland op te lossen.

Welke prestaties willen we behalen?

	Te behalen waarde in begrotingsjaar	Streven langere termijn (resterende ILG periode 2008 tot 2013)
Zeven natuurgebieds- en aankoop-strategieplannen	Zeven plannen	
Verwerving EHS	200 ha.	900 ha.
Particuliere natuurontwikkeling	50 ha.	300 ha.

Operationeel doel

Behoud en beheer van natuur

Beoogd resultaat

Indicator	Evt. waarde in begrotingsjaar	Streefwaarde in jaar 2013
Realisatie provinciale natuurdoelen ("kwaliteit en kwantiteit van de beoogde natuur")	Bestaande beheercontracten verlengd	Alle bestaande en nieuwe natuur wordt adequaat beheerd o.a. door inzet van het instrument Programma Beheer.
Voor de kwaliteit van de natuur wordt het systeem dat in het kader van het nieuw Programma Beheer wordt ingevoerd. In 2010 is dat operationeel	Nieuwe contracten (circa 100 ha. natuur en 50 ha. particulier beheer)*	geen verlies van kwaliteit of kwantiteit door ruimtelijke ingrepen in EHS, verbindingzones of weidevogelgebieden

* De realisatie van nieuwe contracten natuurbeheer is afhankelijk van een herverdeling van middelen Programma Beheer tussen de provincies dan wel het ter beschikking stellen van extra middelen door het Rijk.

Instrumenten

A Natuurbeheer

In 2009 zullen we de mogelijkheden onderzoeken om te komen tot een efficiënter beheer van o.m. natuur- en recreatiegebieden. De financiering van dit beheer is op dit moment reeds een probleem en de komende jaren zal dit probleem toenemen.

Recreatie, natuur, landschap, cultuurhistorie en water worden op verschillende manieren en door verschillende organisaties, privaat en publiek, beheerd. Het is voor de provincie vrijwel onmogelijk om op de beheerskosten te sturen. Onderzocht zal o.m. worden of schaalvergroting en samenvoeging van beheersorganisaties mogelijkheden bieden tot verlaging van de beheerskosten per hectare. Daarnaast kan gedacht worden aan nieuwe financiële constructies, maar ook aan samenwerkingsverbanden tussen bestaande beheerorganisaties.

B Subsidiering beheer

Via de provinciale subsidieregeling natuurbeheer (SN) en agrarisch natuurbeheer (SAN) verstrekken wij subsidie aan natuurbeheerders en particulieren voor het natuurbeheer en het beheer van natuur als nevenfunctie op het agrarisch bedrijf (bijvoorbeeld het weidevogelbeheer). In 2010 vervangen wij deze als bureaucratisch ervaren regelingen in overleg met de andere provincies, het Rijk en de doelgroepen. Dit doen wij om tot een eenvoudiger en meer gebiedsgerichte regeling. Daarnaast verlenen wij (aanvullende) subsidie voor onder andere de ondersteuning van vrijwilligers, natuur- en milieu educatie en specifieke projecten die uitstijgen boven het basis-natuurbeheer.

C Beheer (eigen) terreinen

Wij beheren onze eigen terreinen via PWN conform het meerjarenbeheerplan. Daarnaast nemen wij bestuurlijk en financieel deel in de Stichting Gooisch Natuurreservaat) en het overlegorgaan van de Nationale Parken Duinen van Texel en Zuid-Kennemerland.

D Monitoring

Het is van belang om de voortgang in de kwaliteit van de natuur te meten, daartoe wordt een monitoringsinstrument ontwikkeld: in het vereenvoudigde Programma Beheer is ook een systeem van verantwoording opgenomen. In 2010 zal dit monitoringsinstrument operationeel zijn.

E Vergunningen en handhaving

Wij verlenen vergunningen, ontheffingen e.d. en handhaven de groene wetten, zoals de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en de Provinciale Landschapsverordening. In het kader van de nieuwe Natuurbeschermingswet stellen wij zes beheerplannen voor Natura 2000-gebieden op, waarvan vier plannen in 2009. Wij zijn bevoegd gezag voor de vergunningverlening en de handhaving van de Natuurbeschermingswet. Op basis van de in 2008 herziene faunabeheerplannen zullen wij het flora- en faunabeheer in de provincie op adequate wijze, onder andere via ontheffingen, implementeren.

G Soortenbeleid

Naast het realiseren van nieuwe natuurgebieden en het beheer daarvan voeren wij beleid voor bijzondere soorten. Dit is nodig omdat het gebiedenbeleid alleen onvoldoende (specifiek) is. Wij subsidiëren (via ILG) projecten die leiden tot verbetering van de biotoop van 25 soorten. Het Rijk zoekt extra geld voor de leefgebiedenbenadering die zich richt op het verbeteren van leefomstandigheden van 300 soorten. Mogelijk komt hier in 2009 geld beschikbaar. De leefgebiedenbenadering sluit aan op het provinciale soortenbeleid.

De achteruitgang van het aantal weidevogels maakt dat wij extra aandacht hieraan geven. In 2009 voeren wij via de provinciale stuurgroep regie over de uitvoering van rijks- en provinciaal weidevogelbeleid.

H Ruimtelijke bescherming

Wij nemen de ruimtelijke bescherming van de EHS, de ecologische verbindingzones en de weidevogelgebieden, inclusief het compensatiebeleid voor deze categorieën als provinciaal belang op in de provinciale Structuurvisie. Lopende projecten toetsen wij aan het geldende streekplanbeleid en de geldende beleidsregel 'compensatie natuur en recreatie Noord-Holland'.

J Sanctiestrategie

Toezicht en handhaving voeren wij uit conform ons Handhavingsuitvoeringsprogramma en de sanctiestrategie.

Welke prestaties willen we behalen?

	Basiswaarde in referentiejaar 2007	Waarde start begrotingsjaar 2009	Streefwaarde
Aantal ha. beheer EHS onder Programma Beheer			100 ha. extra onder natuurbeheer
Vergunningen	220	220	220
Handhavingacties (incl. controles ter verkrijging machtiging op basis van de Flora- en faunawet)	532	460	650
Het percentage binnen de daarvoor gestelde termijn verleende ontheffingen en vergunningen	99%	>95%	>95%

Operationeel doel

Realiseren van recreatieve voorzieningen dicht bij huis

Beoogd resultaat

Indicator	Basiswaarde in referentiejaar 2006	Streefwaarde in jaar 2011
Het realiseren van een samenhangend en aantrekkelijk aanbod van recreatieve voorzieningen dicht bij huis	Behoeft aan: - uitbreiding van recreatiegebieden en meer samenhang tussen de bestaande recreatiegebieden in de stadsranden; - meer, veilige en aantrekkelijke verbindingen tussen de recreatie- en natuurgebieden en de steden; - oplossen van knelpunten in de routenetwerken voor wandelen, fietsen en varen	- nieuwe deelgebieden ingericht; - meer veilige en aantrekkelijke verbindingen gelegd tussen recreatie- en natuurgebieden en de steden - belangrijkste knelpunten in de routenetwerken opgelost, met prioriteit op veiligheid.

Instrumenten

- Aankoop, inrichten en afspraken maken over het beheer van nieuwe recreatiegebieden, om de bestaande structuur aan te vullen en te versterken en daarmee de recreatieve tekorten te vermindere(n) (RodS opgave uit ILG).
- Subsidies verstrekken voor het oplossen van knelpunten in recreatieve routenetwerken.
- Openstellingvergoedingen voor boerenlandpaden.

Welke prestaties willen we behalen?

Indicator	Basiswaarde in referentiejaar X=2004	Waarde start begrotingsjaar 2009	Te behalen waarde in begrotingsjaar	Streven langere termijn (2013)
Aantal aangekochte, ingerichte en in beheer genomen ha nieuwe recreatiegebieden	0	140	210	1093 op basis van herijking
Knelpunten in routenetwerken opgelost, met name tussen stad en recreatie- en natuurgebieden	n.v.t.	10	20 knelpunten opgelost	50 knelpunten opgelost
Openstelling boerenlandpaden	16 km	26 km	50 km	100 km

Operationeel doel

Beheren en ontwikkelen van bestaande recreatiegebieden

Beoogd resultaat

Indicator	Basiswaarde in referentiejaar 2006	Evt. waarde begrotingsjaar 2009	Streefwaarde in jaar 2011
Het beheren van de bestaande recreatiegebieden, zodanig dat ze voorzien in de huidige recreatiebehoeften	Wens beter in te spelen op de huidige wensen van recreanten en daarbij in toenemende mate ondernemers te betrekken	Meer zicht op de wensen van recreanten, o.a. op basis van de recreatiemonitor van de recreatiegebieden	Verbeteringen op basis van de wensen van recreanten in samenwerking met ondernemers doorgevoerd

Instrumenten

- A Vaststellen van een uitwerking van de 'Strategische visie recreatiegebieden' per recreatiegebied, gericht op het zo efficiënt mogelijk inzetten van onze bijdrage in het beheer van deze gebieden gericht op betere bekendheid en gebruik;
- B Bestuurlijke en financiële deelname in recreatieschappen.

Welke prestaties willen we behalen?

Indicator	Basiswaarde in referentiejaar X=2004	Waarde start begrotingsjaar 2009	Te behalen waarde in begrotingsjaar	Streven langere termijn (2010)
Het vaststellen van een strategische visie per recreatiegebied		0	1	3

Operationeel doel

Promoten van het waterrijke Noord-Holland

Beoogd resultaat

Indicator	Basiswaarde in referentiejaar X	Evt. waarde begrotingsjaar	Streefwaarde in jaar Y
Een grotere bekendheid van de recreatief-toeristische mogelijkheden van onze waterrijke provincie	Versnipperde informatievoorziening		Meer samenhangende informatievoorziening, ook in relatie tot cultuur

Instrumenten

- A Uitvoeren strategisch uitvoeringsprogramma Marketing en Promotie 2007-2010;
- B Onderzoeken en communicatieactiviteiten gericht op efficiency beheer en innovatie;
- C Kwaliteitsverbetering ondernemerschap door inzet van Noord-Hollandse Ondernemers Recreatie en Toerisme (NORT) programma.

Welke prestaties willen we behalen?

	Basiswaarde in referentiejaar X=2004	Waarde start begrotingsjaar 2009	Te behalen waarde in begrotingsjaar	Streven langere termijn (2010)
Uitvoeren Strategisch Uitvoeringsprogramma Marketing en Promotie 2007-2010	n.v.t.	n.v.t.	Acties 2008 uitgevoerd	Nieuw programma voor periode na 2010 gericht op verder groei overnachtingen
Onderzoek uitvoeren en communicatieactiviteiten	n.v.t.	n.v.t.	Onderzoeken uitgevoerd en communicatieplan uitgevoerd	Acties genomen op basis van onderzoeken

Wat mag het kosten?

7 Recreatie en toerisme, natuur en landschap							
(Bedragen x 1.000 €)	Jaarrekening 2007	Begroot 2008	Begroot na Lentenota	Begroot 2009	Begroot 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
Nieuw beleid	-	-	-	222	75	77	-
Bestaand beleid	68.573	34.999	95.603	29.078	23.903	15.531	13.376
Lasten	68.573	34.999	95.603	29.078	23.903	15.531	13.376
Baten	43.256-	254-	45.599-	1.224-	684-	461-	461-
Apparaatskosten	9.427	7.055	8.148	8.635	8.868	9.250	9.238
Resultaat voor bestemming	34.744	41.800	58.153	36.711	32.162	24.396	22.153
Storting reserves	412	2.010	50	50	50	50	50
Onttrekking reserves	13.361-	16.868-	32.896-	11.035-	7.113-	456-	-
Resultaat na bestemming	21.795	26.942	25.307	25.726	25.099	23.990	22.203

Nieuw beleid

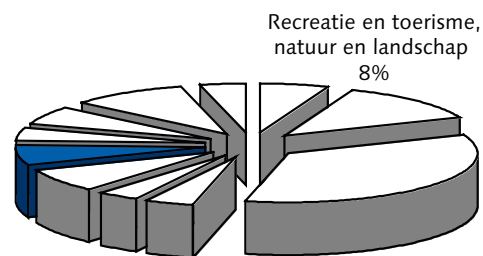
PB-09-07-1: ILG-P Recreatieschappen (beheerbijdrage bestaande gebieden)

Op dit moment draagt de provincie structureel bij in de exploitatietekorten van 7 recreatieschappen, namelijk Spaarnwoude, Geestmerambacht, Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Groengebied Amstelland, Twiske, Landschap Waterland en Plassenschap Loosdrecht. Via de constructie van gemeenschappelijke regelingen zijn afspraken gemaakt over de procentuele bijdrage van de provincie en de participerende gemeenten. Deze bijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd, daarnaast vindt er een doorrekening plaats van verhoging CAO-lonen en BTW-tarief. De provincie is voor haar financiële bijdrage aan het beheer van de recreatieschappen juridisch gebonden via de gemeenschappelijke regelingen met de gemeenten die met de provincie deelnemen in de recreatieschappen.

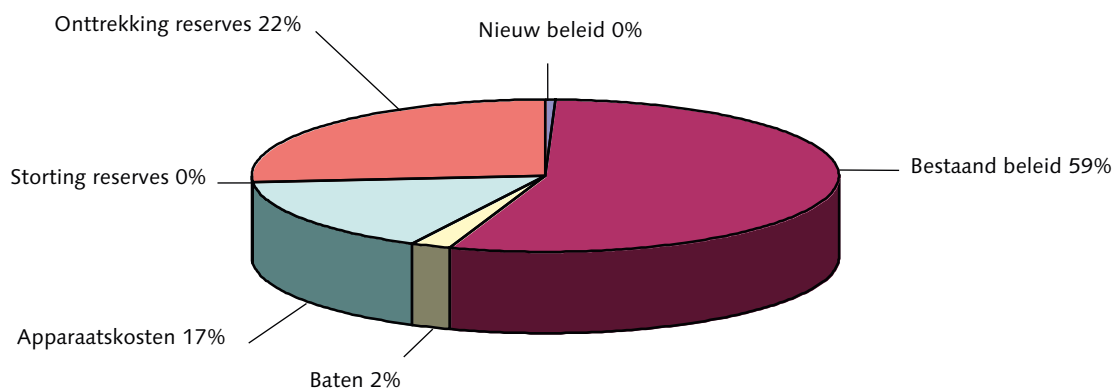
Toelichting Meerjarenraming

Het grote verschil tussen 2007 en de jaren erna is vrijwel volledig te verklaren doordat de rijksbijdrage ILG en de hiermede samenhangende uitgaven (afgerond € 46 mln.) nog in de ramingen voor 2009 en verder verwerkt moeten worden. Dit gebeurt pas op het moment dat besluitvorming heeft plaatsgevonden over de ingediende (subsidie)voorstellen. De overige (grote) verschillen tussen de lasten in de jaren 2007 t/m 2011 worden veroorzaakt door kasramingsverschillen van de FINH, UNA en EXIN-H projecten en uitgaven in het kader van de EHS (ontwikkeling natuur).

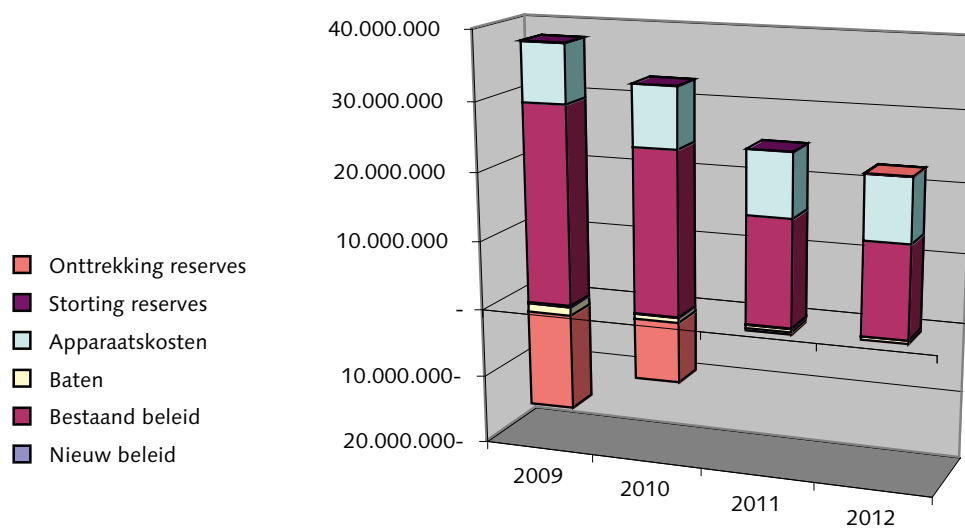
Cijfers in beeld

Middelen 2009

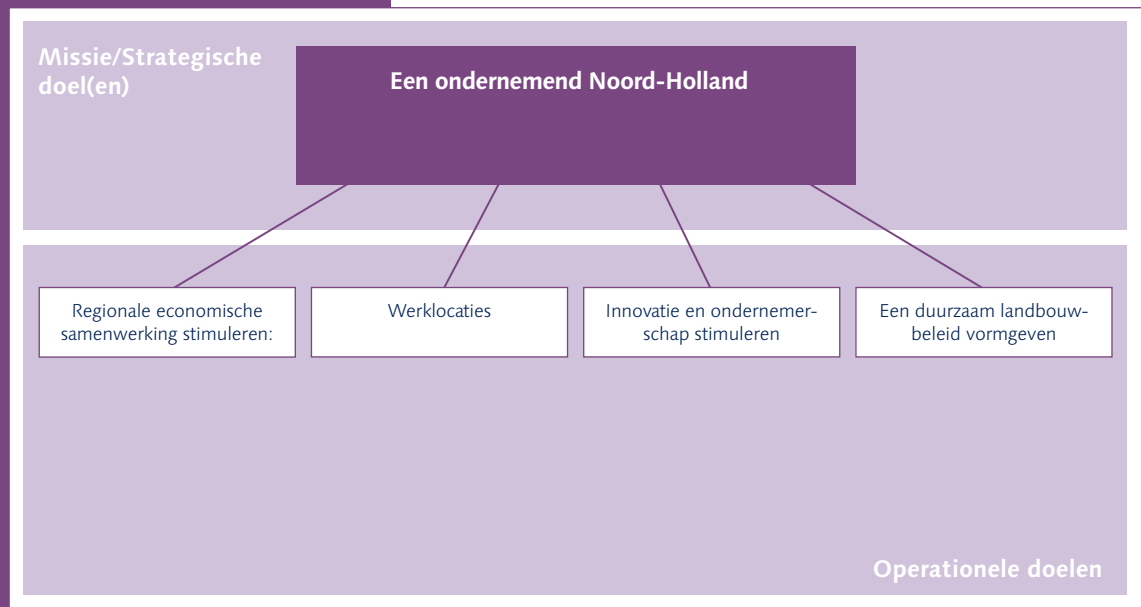

Middelen 2009-2012

2.8 ECONOMIE EN LANDBOUW

Wat willen we bereiken

Missie

Een ondernemend Noord-Holland

Waarom van het beleid

Wij streven naar een evenwichtige economische ontwikkeling voor de hele provincie. Wij willen zoveel mogelijk de knelpunten wegnemen die economische ontwikkeling belemmeren, met name waar het gaat om zaken die de (boven)regionale afstemming, coördinatie en samenwerking betreffen. Daarnaast is het van belang om ook de aanwezige kansen optimaal te benutten.

Het noorden en het zuiden van de provincie zijn qua karakter zeer verschillende regio's. Het noorden heeft een sterk landelijk karakter en ongeveer 70% van de ruimte wordt in beslag genomen door de landbouw. Non-profit diensten zijn in Noord-Holland Noord sterk vertegenwoordigd maar zakelijke dienstverlening is er juist ondervertegenwoordigd.

De economische groei van de regio is niet sterk genoeg om voldoende werkgelegenheid te creëren om de regionale beroepsbevolking aan het werk te helpen. Die is voor een belangrijk deel aangewezen op werk buiten de eigen regio met een grote uitgaande pendel tot gevolg. De centrale opgave voor dit deel van de provincie is voldoende groei van binnenuit te realiseren.

Het grootste deel van de Noord-Hollandse werkgelegenheid (zo'n 80%) bevindt zich in het zuiden van Noord-Holland. De financiële en zakelijke dienstverlening zijn hier sterk vertegenwoordigd verder zijn de mainports Schiphol, de Amsterdamse havens en het sierteeltcomplex Aalsmeer prominent aanwezig. De belangrijkste economische opgave voor dit deel van de provincie is het behouden en versterken van de internationale concurrentiepositie.

Beoogde maatschappelijke effecten

Indicator	Basiswaarde in referentiejaar 2006/2007	Streefwaarde in jaar 2009
Behoud en zo mogelijk groei van werkgelegenheid in Noord-Holland.	Werkloosheid: NHN – 4% NHZ – 6%	< 4% < 6%
Versterking internationale concurrentiepositie van Noord-Holland Zuid	Relatieve economische groei regio groot-A'dam t.o.v. EU-25 : 0,8%	Streefnorm > 1%

Niet te beïnvloeden beleidscontext

De provincie is niet in staat de economische conjunctuur te beïnvloeden. De Nederlandse economie is een zeer open economie en daardoor extra gevoelig voor internationale ontwikkelingen. Wat wij kunnen doen is knelpunten oplossen, ruimte bieden voor de vestiging en uitbreiding van bedrijven, zorgen voor een goede bereikbaarheid van de economische centra in Noord-Holland, investeren in regionale projecten ter stimulering van de economie, lobbyen bij Rijk en EU om steun te verwerven voor de realisatie van Noord-Hollandse projecten, en afstemmen met andere overheden.

Demografische ontwikkelingen kunnen van grote invloed zijn op de economische ontwikkeling. Een vergrijzende bevolking heeft op termijn gevolgen voor het aanbod op de arbeidsmarkt. Het is van belang ook stil te staan bij wat dit betekent voor de te verwachten vervangingsvraag.

Met name de landbouwsector is gevoelig voor klimatologische aspecten. Te denken valt hier aan periodes van grote droogte dan wel overvloedige regenval, onverwachte vorst, hagelbuien etc.

Kerngegevens

Jaar	Variabele	Noord-Holland Noord	Noord-Holland Zuid
2006/07	Beroepsbevolking	282.000	962.000
	Arbeidsparticipatie	70%	70%
	Werkloosheid	4%	6%
	Arbeidsplaatsen	235.434	1.078.684
	Pendel(2005)	Uit: 45.000	In: 166.000

Economische situatie 2006

Beleidspeerpunten

Wij hebben voor de periode 2008-2011 drie nieuwe beleidsagenda's opgesteld:

- Economische agenda;
- Agenda Landbouw en Visserij;
- Agenda Recreatie en Toerisme (dit beleidsonderdeel komt aan de orde in programma 7).

De Economische agenda heeft als thema's:

- Regionale samenwerking;
- Werklocaties;
- Innovatie en Ondernemerschap; verbeteren innovatievermogen van het aanwezige bedrijfsleven met focus op het MKB.

In de nieuwe agenda Landbouw en Visserij zijn de speerpunten opgenomen:

- Regionale fundamenten;
- Innovatie en ondernemerschap;
- Agrarische bedrijven van de toekomst;
- Life Style (inclusief biologische landbouw);
- Ondernemerschap op het platteland;
- Visserij en aquacultuur.

Wat moeten wij daarvoor (meer laten) doen?

Operationeel doel

Regionale economische samenwerking stimuleren

Beoogd resultaat

Wij willen partijen samenbrengen en samenwerking stimuleren waardoor afstemming van economische activiteiten op een (boven)regionaal niveau plaatsvindt. Wij zoeken uitdrukkelijk de samenwerking met anderen op om niet alleen beleidsmatig maar vooral in uitvoerend opzicht hetzelfde doel na te streven.

Instrumenten

A Participeren in het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord (NHN)

Als belangrijkste aandeelhouder en financier van NHN houden wij een directe invloed op de activiteiten van NHN en zien wij erop toe dat de drie thema's uit onze economische agenda ook duidelijk in het activiteitenpalet van NHN herkenbaar zijn.

B Participeren in het Masterplan Noordzeekanaalgebied

De ambitie van de regio ligt in het duurzaam ontwikkelen en innoveren van de sterke punten, te weten de mix van overslag, verwerking en logistiek, én het aantrekken van nieuwe ladingstromen en logistieke activiteiten.

Een van de prioritaire projecten in het Masterplan is de aanleg van een tweede grote zeesluis bij IJmuiden. Een goede toegankelijkheid van de havens in het NZKG is cruciaal om de regionale ambities te kunnen realiseren.

C Onderzoeken van de mogelijkheden, c.q. realiseren van een Ontwikkelingsbedrijf Noordzeekanaalgebied.

De effectiviteit van ons economische beleid in Noord-Holland Zuid kan mogelijk worden vergroot door een bundeling van krachten. Wij proberen diverse bestuurlijke en organisatorische verbanden in het Noordzeekanaalgebied samen te voegen en te komen tot de oprichting van een ontwikkelingsbedrijf voor het Noordzeekanaalgebied.

D Participeren in 'Regionaal Economische Stimuleringsprogramma's' (RESsen)

Op dit moment zijn er RESsen operationeel in de regio's Zuid-Kennemerland, Gooi en Vechtstreek', de IJmond en Zaanstreek/Waterland. Wij participeren actief in deze samenwerkingsverbanden en bewaken zo dat de regionale economische ambities en ontwikkelingen ook aansluiten bij provinciale doelstellingen.

Werklocaties

Wij willen dat in zowel kwalitatief als kwantitatief opzicht tijdig voldoende ruimte beschikbaar is voor economische activiteiten, waarbij op een verantwoorde wijze met de schaarse ruimte wordt omgegaan en waarbij zaken (boven)regionaal zijn afgestemd. Dit geldt voor grote clusters van werklocaties zoals Schiphol/ANZKG/Aalsmeer maar ook om afzonderlijke werklocaties in de vorm van bedrijventerreinen, kantoorlocaties en grootschalige detailhandelslocaties.

Operationeel doel

Beoogd resultaat

Instrumenten

Indicator	Basiswaarde in referentiejaar 2007	Evt. waarde in begrotingsjaar	Streefwaarde in jaar 2011
Duurzame werklocaties met een verminderd ruimtebeslag	Behaalde ruimtewinst op bedrijventerreinen 2004-2007 : 11,9% (= 125 ha)	nvt.	Streefnorm 15%

A Uitvoeren van de HIRB-regeling

Doelstelling is om 15% ruimtewinst te behalen. Wij willen nog meer aansluiten op de herstructureringsopgaven per regio en meer accent leggen op duurzaamheid, vooral via een goede invulling van beheer/parkmanagement.

B Monitoren van bedrijventerreinen en kantoren

Wij gaan jaarlijks de monitoring van bedrijventerreinen en kantoren verzorgen.

In Noord-Holland Noord werken wij samen met het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord en de Kamer van Koophandel. Met de publieke partijen in de Noordvleugel werken wij in het Platform voor Bedrijven en Kantoren (Plabeka) samen om afstemming te krijgen over de ontwikkeling en uitgifte van kantoren en bedrijvenlocaties.

C Deelname in het Bestuursplatform Schiphol

Hier vindt regionale afstemming plaats voor de ontwikkeling en uitgifte van Schipholgebonden werklocaties.

D Participeren in de ontwikkeling van ACT (v/h Werkstad A4)

Met een selectieve ontwikkeling van Schiphol en de greenport Aalsmeer willen wij bereiken dat de knooppuntfunctie van Schiphol/greenport die essentieel is voor de internationale concurrentiepositie van Nederland, behouden blijft.

E Uitvoeren van het programma Water als Economische Drager (WED)

Het WED-programma is gericht op de optimale benutting van de economische potenties van het water. Het gaat met name om watergebonden bedrijventreinen, goederenvervoer over water en toerisme en recreatie (watersport).

Operationeel doel

Innovatie en ondernemerschap stimuleren

Beoogd resultaat

Wij willen een MKB dat daadwerkelijk innoveert en dat daarbij gebruik kan maken van de aanwezige kennis.

Indicator	Streefwaarde in jaar 2011
Sterkere economie door stimuleren innovatie en ondernemerschap	Ondersteunen van 500 ondernemers, waarvan 50 tech-nostarters

Instrumenten

A Cofinanciering Pieken in de Delta

Het betreffen hier onderdelen van het programma 'Pieken in de Delta' van het Rijk die specifiek op versterking van de internationale concurrentiepositie van de Noordvleugel zijn gericht.

B Participeren in Amsterdamse Innovatie Motor en Kenniskring Amsterdam

C Uitvoeren van het generieke innovatieprogramma Kanskanon

Operationeel doel

Een duurzaam landbouwbeleid vormgeven

Beoogd resultaat

De provincie Noord-Holland staat voor het versterken van de agrarische marktpositie door ruimte te bieden aan toekomstgericht en duurzaam ondernemerschap, inspelend op de maatschappelijke vraag en marktbehoeftes vanuit de ondernemers.

Wij voeren een duurzaam landbouwbeleid met daarin aandacht voor de drie P's:

Planet: duurzaam en milieuvriendelijk;

Profit: gericht op economische groei;

People: aandacht voor de maatschappelijke functie van de landbouw.

Wij gaan uitvoering geven aan de Agenda Landbouw en Visserij waarin de volgende speerpunten:

- Regionale fundamenten;
- Innovatie en ondernemerschap;
- Life style (incl. biologische landbouw);
- Ondernemerschap op het platteland;

- Agrarische bedrijven van de toekomst: structuurbehoud en -versterking;
- Visserij en aquacultuur.

Indicator	Waarde in 2007	Streefwaarde 2011
Areaal biologische landbouw	3,4%	Vergroting areaal in periode 2008-2011 tot 7%
Verbreding in de landbouw	nvt.	Minimaal 10 verbrede landbouwprojecten in periode 2008-2011
Visserij	nvt.	In periode 2008-2011 ondersteunen twee aquacultuurprojecten

Instrumenten

A *Ondersteunen totstandkoming Mainport Noord-Holland Noord*

Het gebied ten noorden van de lijn Alkmaar-Hoorn huisvest verschillende sterke agrarische sectoren die belangrijk zijn voor de regionale economie. In dit gebied zijn aanwezig de GlasDriehoek (glastuinbouw Agriport A7-Grootslag -Alton), het grootste bloembollenproductiegebied, vollegrondsgroentecentra, een sterke zaadcluster, akkerbouw en dierenhouderij. De regio heeft daarmee de potentie om als een belangrijke verscluster uit te groeien tot een Mainport Noord-Holland Noord.

B *Uitvoeringsprogramma Greenport Aalsmeer*

Dit programma geeft uitvoering aan de motie 9-29 van november 2004 (stimulering sierteelt). Ultimo 2006 heeft de Statencommissie met uitvoering van de motie via o.a. dit programma ingestemd. Het sierteelt- en agribusinesscomplex in Aalsmeer en omstreken is een landelijke greenport die van groot belang is voor de regionale economie en de internationale concurrentiepositie van Nederland. De uitdaging is deze greenport op lange termijn vitaal en krachtig te houden. De regio zelf heeft hier het voortouw maar de provincie ondersteunt dit proces o.a. door provinciale cofinanciering van een programmabureau en vervullen van het voorzitterschap van de stuurgroep Greenport Aalsmeer. Om beter aangetakt te zijn bij de relevante nationale ontwikkelingen en onze invloed daar te vergroten nemen wij deel aan het landelijk greenportplatform.

C *Ondersteunen risicodragende initiatieven gericht op innovatie, ondernemerschap en samenwerking, en inzet van regelingen uit het POP zoals de Regeling Jonge Agrariërs, gericht op concurrentieversterking door professionalisering*

De technologische stand en het ondernemerschap zijn de belangrijkste pijlers voor een duurzame ontwikkeling van de agrarische sector op basis waarvan de sector een concurrentievoorsprong heeft t.o.v. het buitenland.

D *Uitvoeren/cofinancieren onderzoeken m.b.t. bloembollen en KRW*

Voor de kaderrichtlijn Water is een onderzoeksagenda KRW-Bloembollen opgesteld. De provincie is zelf initiatiefnemer voor twee onderzoeken in 2009 en zal in dit kader ook door externe partijen (waterschappen/landbouwsector/gemeenten) geïnitieerde onderzoeken cofinancieren.

E *Stimuleren van de vraag en afzet van biologische en streekproducten*

- Verbeteren van imago en geven van voorlichting;
- Promotie van afzet van producten;
- Stimuleren van innovaties in de sectoren;
- Samenwerking tussen alle schakels in de keten en overheden;
- Kennisuitwisseling.

F Ondersteunen van projecten gericht op investeringen in niet-agrarische activiteiten
Multifunctionele landbouw draagt bij aan versterking van de plattelandseconomie, de sociaal-economische samenhang en biedt nieuwe economische perspectieven voor individuele agrarische bedrijven.

G Subsidiëren Stivas

Voor een efficiënte bedrijfsvoering, energiebesparing en verkeersveiligheid is een goede landbouwstructuur een van de eerste voorwaarden voor een gezonde concurrentiepositie. Wij willen de landbouw de ruimte bieden o.a. door verbeteringen van de kavelstructuur.

Kavelruil is een belangrijk instrument dat bijdraagt aan het behoud van een goed economisch rendement van agrarische bedrijven en verschuivingen van landbouwactiviteiten naar landschapsbeheer en biodiversiteit. Wij stellen met behulp van een subsidiebudget de inmiddels op afstand van de provincie gezette Stivas (Stichting ter verbetering van de agrarische structuur) in staat haar activiteiten te ontplooiën.

H Stimuleren van de samenwerking tussen de visafslagen

De samenwerking moet leiden tot grote logistieke, administratieve en marktvoordelen die de concurrentiepositie versterken.

I Ondersteunen van twee aquacultuurprojecten

Om dit te realiseren is onder meer een bestuurlijk platform aquacultuur opgericht.

Kansen zien wij vooral in slimme combinaties op land en langs de kust, en aquacultuur op de Noordzee bij windmolens en booreilanden.

J Verbeteren van imago en beeldvorming van de sector

In nauwe samenwerking met de sector, het ministerie van Landbouw en LTO Noord Glaskracht gaan we een communicatiecampagne realiseren.

Wat mag het kosten?

8 Economie en landbouw							
(Bedragen x 1.000 €)	Jaarrekening 2007	Begroot 2008	Begroot na Lentenota	Begroot 2009	Begroot 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
Nieuw beleid	-	-	-	3.290	3.000	3.000	-
Bestaand beleid	15.904	24.456	36.686	27.898	22.123	14.330	8.019
Lasten	15.904	24.456	36.686	31.188	25.123	17.330	8.019
Baten	553-	409-	1.051-	784-	784-	34-	34-
Apparaatskosten	2.895	3.817	3.927	4.043	4.153	4.332	4.326
Resultaat voor bestemming	18.246	27.865	39.561	34.447	28.492	21.628	12.311
Storting reserves	-	3.000	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	6.818-	11.110-	26.297-	19.806-	14.031-	7.313-	5.560-
Resultaat na bestemming	11.428	19.755	13.265	14.642	14.461	14.315	6.751

PB-09-08-1: Uitvoering Agenda Landbouw en Visserij

Het collegeprogramma beoogt het verder versterken en uitbouwen van de economische positie van agrarisch Noord-Holland én stimulering van meer duurzame productie. Hoe dat concreet gerealiseerd gaat worden is verwoord in de Agenda Landbouw en Visserij 2008-2011. De uitvoering van dit beleid is grotendeels financieel gedekt in de begroting met uitzondering van de volgende onderdelen:

- Ondernemerschap op het platteland
- Innovatie en ondernemerschap
- Ontwikkeling agroMainport Noord-Holland Noord
- Visserij en aquacultuur (ophoging budget)
- Imago en beeldvorming van de agrosector als werkgever

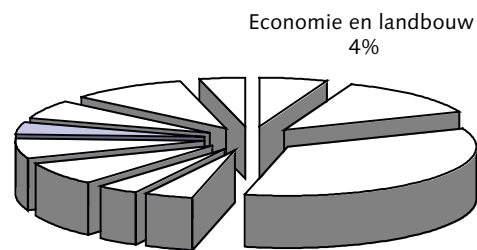
Hiernaast hebben PS bij motie 13-12 (2007) besloten te inventariseren hoe de agrarische sector haar aanbod aan biologische en duurzame producten kan uitbreiden en hoe de provincie de sector verder kan stimuleren en begeleiden in het transitieproces. De motie besloot verder tot inventarisatie van welke financiële middelen daarvoor vrijgemaakt moeten worden. Uit de uitgevoerde inventarisatie die ook in de statencommissie WAMEN aan de orde is geweest, blijkt dat een deel van de activiteiten uit bestaande budgetten kan worden gedekt maar dat er nog een tekort resteert.

PB-09-08-2: Kenniseconomie/Cofinanciering Pieken in de Delta

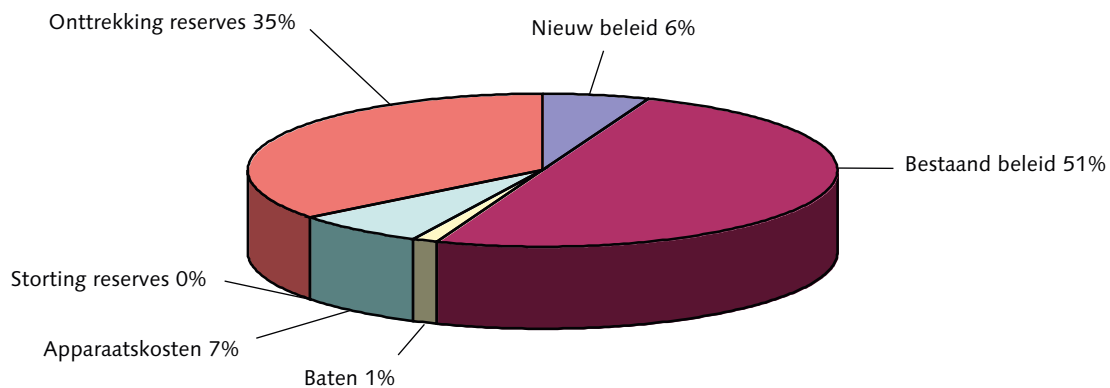
Het Rijksprogramma Pieken in de Delta beoogt kenniseconomie en innovatie te stimuleren. Noord-Holland scoort al jaren goed in dit programma. In 2007 zijn 12 Noord-Hollandse projecten gehonoreerd. Door het Rijk wordt een cofinanciering van 40% verplicht gesteld.

Met uitzondering van het nieuw beleid zijn de mutaties tussen 2007-2008-2009 met name toe te schrijven aan mutaties in de kasraming/uitfinanciering van verplichtingen uit de UNA reserve gerelateerde aan de programma's *Water als economische drager* en *Bedrijventerreinen*.

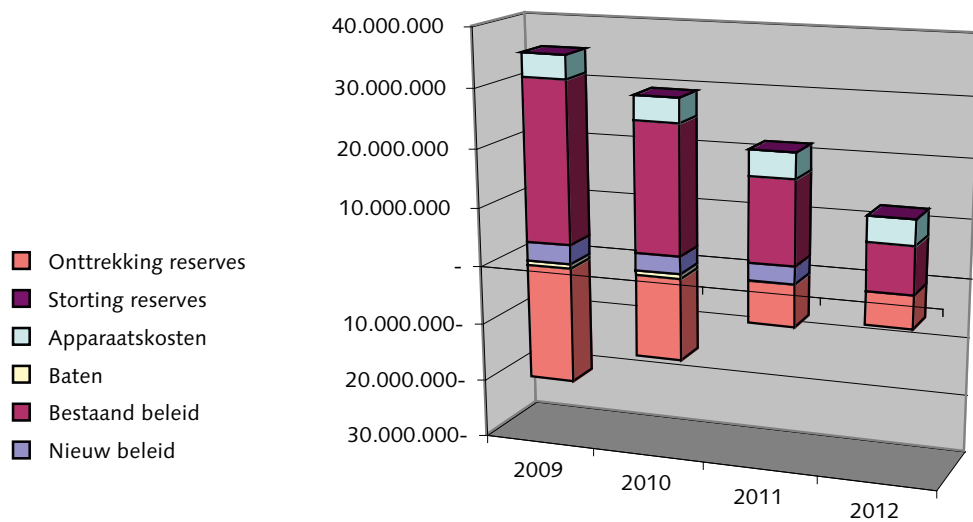
Cijfers in beeld

Middelen 2009

Middelen 2009-2012

Risico's

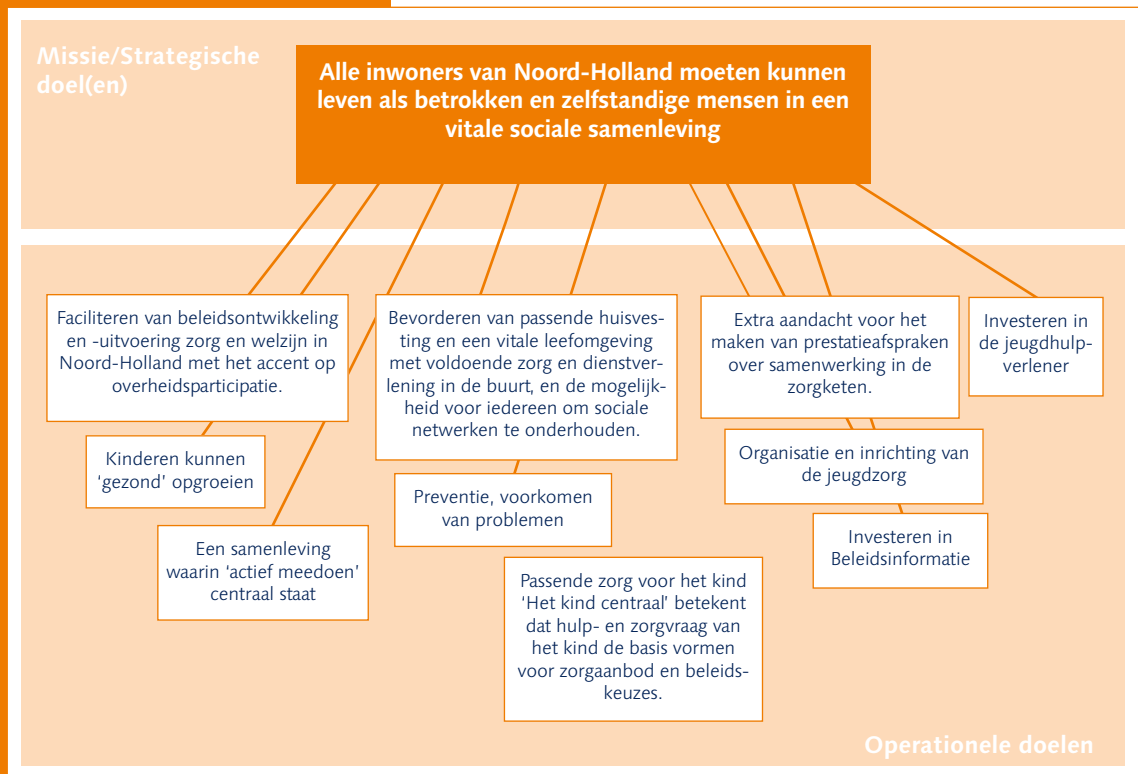
Onderstaand treft u aan hoe hoog het risicobedrag is dat gemoeid is met het uitvoeren van de afzonderlijke programmadoelstellingen. Toelichtingen vindt u in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicomanagement (Hoofdstuk 3.2).

Risico	Bedrag
Reservering investeringsfonds RO Noordzeekanaalgebied	€ 13,6 miljoen
Totaal	€ 13,6 miljoen

2.9

WELZIJN EN (JEUGD)ZORG

Wat willen we bereiken?

Missie

Alle inwoners van Noord-Holland moeten kunnen leven als betrokken en zelfstandige mensen in een vitale sociale samenleving.

Waarom van het beleid

Mensen zijn individuen én sociale wezens, zij hebben elkaar nodig en hebben daarom belang bij een samenleving waarvan ze het gevoel hebben deel uit te maken. Een voorwaarde voor sociale samenhang is dat iedereen mee kan doen. Dat vergt ontwikkeling en onderhoud van de sociale infrastructuur, waaronder bruikbare en toegankelijke voorzieningen.

De zorg voor een goede, sociale infrastructuur is een verantwoordelijkheid van verschillende partijen: mensen, het maatschappelijk middenveld en de overheid. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor uitvoering op lokaal niveau, de provincie draagt verantwoordelijkheid voor ondersteuning en bovenlokale samenhang. Op grond van haar wettelijke taken en op grond van haar eigen keuzes, richt de provincie Noord-Holland zich op de volgende gebieden:

Welzijn en zorg
Jeugdzorg

Beoogde maatschappelijke effecten

De maatschappelijke effecten van ons beleid zijn niet in één indicator te vatten. Daarom worden per programma, Welzijn en Zorg en Jeugdzorg, de gewenste resultaten en waar mogelijk het maatschappelijk effect benoemd.

Niet te beïnvloeden beleidscontext

1 *Beperkte verantwoordelijkheid voor het beleidsterrein*

De provincie heeft een beperkt aantal wettelijke taken als het gaat om zorg en welzijn. Het beleid op dit terrein is de afgelopen jaren gedecentraliseerd, en is daarmee aan gemeenten om te bepalen. De provincie speelt vooral een rol in het ondersteunen van gemeenten, het stimuleren en faciliteren van regionale samenwerking, en het bijdragen aan vernieuwing van methoden om problemen aan te pakken.

2 *Veranderingen in wet- en regelgeving*

De provincie heeft hierop beperkte invloed.

3 *Economische ontwikkelingen*

Dit zijn ontwikkelingen die van grote invloed kunnen zijn op ontstaan en mate van maatschappelijke problemen.

4 *Demografische ontwikkelingen*

De toe- of afname van de bevolkingsomvang, de samenstelling van bevolkingsgroepen en vergrijzing en ontgroening in specifieke gebieden.

Wat moeten wij daarvoor (meer laten) doen?

Dit programma is onderverdeeld in twee beleidsterreinen:

I Welzijn en zorg

II Jeugdzorg

Door in 2009 in te zetten op deze beleidsterreinen willen wij de missie van het Programma Welzijn en (jeugd)zorg realiseren. De beoogde doelen worden in de tekst hieronder apart per beschreven. Waar mogelijk worden beoogde resultaten en in te zetten instrumenten genoemd.

I Welzijn en Zorg

Operationeel doel

Faciliteren van beleidsontwikkeling en –uitvoering zorg en welzijn in Noord-Holland met het accent op overheidsparticipatie.

Onder overheidsparticipatie wordt verstaan dat de provincie participeert en aansluit bij initiatieven van burgers, professionals, instellingen en andere bestuurslagen.

Instrument

Om facilitering van beleidsontwikkeling en –uitvoering ten behoeve van zorg en welzijn in Noord-Holland, vanuit het perspectief van overheidsparticipatie te bereiken, wordt in 2009 het uitvoeringsprogramma Zorg en Welzijn uitgevoerd. Mogelijke instrumenten zijn kennisoverdracht en -ontwikkeling, netwerken en bevordering van bovenlokale samenhang.

Operationeel doel

Kinderen kunnen ‘gezond’ opgroeien

Hierbij gaat het om ‘gezond opgroeien van lijf en leden’, maar vooral ook om opgroeien in een veilige omgeving die kinderen alle kansen biedt om hun talenten te ontplooien. We willen de keten van zorg voor jeugdigen op lokaal niveau versterken en de instroom in de jeugdzorg verminderen. Gemeenten zijn lokaal verantwoordelijk voor het jeugdbeleid. Wij ondersteunen gemeenten bij hun Wmo-taken op het gebied van jeugd.

Beoogd resultaat

Het huidige beleid op het gebied van onder andere zwerfjongeren en opvoedingsondersteuning wordt voortgezet in 2009. De Agenda Jeugd krijgt in de programmalijn ‘Gezond Opgroeien’ haar plek.

Daarnaast kan worden aangegeven dat onder meer de volgende overige resultaten worden behaald.

- In West-Friesland wordt een pilot uitgevoerd, gericht op het tegengaan van alcoholmisbruik onder jongeren. Deze pilot loopt tot en met 2011.
- Centra voor Jeugd en Gezin:
Gemeenten en instellingen nemen kennis van diverse modellen van Centra voor Jeugd en Gezin en worden, desgewenst ondersteund bij de implementatie. Dit resultaat heeft een looptijd van 2009-2012.
- Jeugdmonitor (Agenda Jeugd):
Ontwikkeling van een jeugdmonitor die gemeenten voorziet van informatie over jeugdigen, van gegevens over kindermishandeling tot cijfers over startkwalificaties (2009-2012).
- Participatie van jongeren (Agenda Jeugd):
Jongeren worden betrokken bij het beleid via Agenda Jeugd.

Instrument

Om de zojuist genoemde resultaten te behalen wordt het uitvoeringsprogramma Zorg en Welzijn uitgevoerd, met daarin de programmalijn Gezond Opgroeien.

Operationeel doel

Een samenleving waarin 'actief meedoen' centraal staat

Wij streven naar een vitale Noord-Hollandse samenleving. Een samenleving die geen mensen uitsluit en burgers stimuleert te investeren in zichzelf en in de gemeenschap waarin ze leven.

Binnen deze doelstelling beogen we zowel de ontwikkeling, participatie en integratie van burgers te ondersteunen, als 'actief meedoen' in de zin van sport en bewegen te stimuleren.

Beoogd resultaat

A *Arbeidsmarkt en onderwijs*

- Realiseren van een 'Monitor Arbeidsmarkt en Onderwijs' waarin bestaande kennis van verschillende partijen worden samengevoegd, aangevuld en voorzien van een regionale en provinciale analyse;
- Verbetering aansluiting van praktijkonderwijs - vmbo - mbo;
- Meer schoolverlaters behalen een werk- en startkwalificatie;
- Nieuwe deelnemers aan de Herstellingsprojecten i.h.k.v. arbeidsmarkt en onderwijs;
- Bestrijding van laaggeletterdheid;
- Ontwikkeling stageloket;
- In verschillende sectoren meer leerwerkplekken creëren en vullen;
- Projecten gericht op creëren van maatschappelijke stages.

B *Vrijwilligerswerk*

- Training en deskundigheidsbevordering op het gebied van vrijwilligerswerk;
- Overdracht van good practices ten behoeve van vrijwilligerswerk;
- Versterking van steunpunten voor vrijwilligers;
- Deelnemen van diverse groepen aan vrijwilligerswerk.

C *Mantelzorg*

- Projecten die leiden tot verbetering van de mantelzorg en gericht zijn op vernieuwing of implementatie van kennis, methodieken of vaardigheden.

D *Emancipatie, participatie en integratie*

- Training en deskundigheidsbevordering;
- Overdracht van good-practices;
- Faciliteren van burgerparticipatie en initiatieven;
- Bestrijding huiselijk geweld;
- Bestrijding discriminatie en uitsluiting.

E *Zorgvragersparticipatie*

- Versterking van de positie van de zorgvrager als countervailing power;
- Participatie van de zorgvrager;
- Verbetering van de zorg en meer vraaggerichte zorg.

F *Sport en bewegen*

- Stimuleren breedtesport en topsport;
- Instellen van een provinciaal jeugdsportfonds;
- Tegengaan en bestrijden van overgewicht door stimulering sportdeelname;
- Ondersteuning bovenlokale sportaccommodaties en Huizen van Sport.

G Wmo beleidsondersteuning en uitvoering

- Integratie Wmo kennisbank in provinciale kennisstructuur;
- Mogelijke voortzetting beleidsondersteuning en uitvoering.

H Telefonische hulpdiensten/Sensor Noord-Holland

- Voortzetting ondersteuning telefonische hulpdiensten.

Instrument

Om bovenstaande resultaten te behalen wordt in 2009 het uitvoeringsprogramma Zorg en Welzijn uitgevoerd, met daarin de programmalijn Actief Meedoen.

Operationeel doel

Bevorderen van passende huisvesting en een vitale leefomgeving met voldoende zorg en dienstverlening in de buurt, en de mogelijkheid voor iedereen om sociale netwerken te onderhouden. Dit doel vereist een integrale aanpak van wonen en woonomgeving, welzijn en zorg. Ons uitgangspunt voor de leefomgeving is dat voorzieningen en diensten toegankelijk moeten zijn voor iedereen, ook voor mensen met fysieke of mentale beperkingen en mensen met een kwetsbare maatschappelijke positie. Waar het niet anders kan zijn er specifieke voorzieningen nodig.

Beoogd resultaat

De provincie richt zich op het vergroten van de kwaliteit en kwantiteit van geschikte woningen en het verbeteren van (de toegankelijkheid van) voorzieningen. We ondersteunen en stimuleren gemeenten bij een integrale aanpak.

- Stimulering van innovatie in verbindingen en voorzieningen;
- Accent op kwaliteit en resultaat van lokale en regionale woonvisies;
- We zetten ons in voor het welslagen van de WWZ- voorbeeldprojecten in 10 gemeenten in het landelijk gebied en voor de borging van de eerste reeks voorbeeldprojecten;
- We volgen en verspreiden de ervaringen en resultaten van de WWZ-voorbeeldprojecten;
- We gebruiken de ervaring die we met WWZ hebben opgedaan om provinciebreed te komen tot nieuwe, eigentijdse vormen voor het delen van kennis;
- We houden onze afzonderlijke regelingen gericht op accommodaties kritisch tegen het licht om te komen tot een samenhangend aanbod dat meer ruimte biedt voor lokaal en regionaal maatwerk;
- We ondersteunen initiatiefnemers bij de ontwikkeling van kleinschalige woonvormen.

Instrument

Om passende huisvesting en een vitale leefomgeving te bevorderen, wordt in 2009 het uitvoeringsprogramma Zorg en Welzijn uitgevoerd, met daarin de programmalijn Vitaal Wonen.

II Jeugdzorg

Uitgangspunt is dat het kind centraal staat.

Operationeel doel

Preventie, voorkomen van problemen

Ouders of opvoeders zijn primair verantwoordelijk voor het bieden van optimale ontwikkelingskansen aan kinderen. Bij het aanpakken van problemen hieromtrent past geen vrijblijvendheid. Als de ontwikkeling van het kind dat vereist en het in het belang van het kind is, is ingrijpen noodzakelijk. Soms is daarbij een kinderbeschermingsmaatregel nodig. Goed functionerende Centra voor Jeugd en Gezin garanderen dat kinderen niet te snel maar ook zeker niet te laat in de geïndiceerde jeugdzorg belanden.

Beoogd resultaat

Wij maken afspraken over de afbakening van verantwoordelijkheden tussen gemeenten en provincie. Ook worden afspraken gemaakt over de afstemming tussen de Centra voor Jeugd en Gezin, de zorgstructuur en Bureau Jeugdzorg. Daarnaast maken we afspraken over gezamenlijke projecten als de implementatie van het risicosignaleringssysteem, de bemoeizorg en de opvoedingsondersteuning. Bureau Jeugdzorg heeft gesprekken met gemeenten, onderwijs en politie gevoerd en afspraken gemaakt over de concrete invulling van de schakelfunctie.

Instrument

Om het doel en beoogde resultaten te bereiken, wordt het Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg 2009 uitgevoerd

Operationeel doel

Passende zorg voor het kind

'Het kind centraal' betekent dat hulp- en zorgvraag van het kind de basis vormen voor zorgaanbod en beleidskeuzes.

Beoogd resultaat

Uitgangspunt is dat kinderen zoveel mogelijk in een gezin moeten kunnen opgroeien. Dat betekent prioriteit bij het pleegzorgaanbod en gebruik maken van Eigen Kracht Conferentie/Familienetwerkberaad. De wachtlijsten zijn teruggelopen tot een aanvaardbaar niveau. Instellingen monitoren de wachtlijsten. Daar waar kinderen risico lopen wordt onmiddellijk actie ondernomen. De 5 belangrijkste bureaucratische knelpunten in de relatie cliënten/instellingen en in de relatie instellingen/provincie zijn geïdentificeerd en er zijn afspraken gemaakt met de betrokken partijen om deze aan te pakken.

Instrument

Om het doel en beoogde resultaten te bereiken, wordt het Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg 2009 uitgevoerd.

Operationeel doel

Extra aandacht voor 5 scharnierpunten.

Wij willen prestatieafspraken maken over samenwerking in de zorgketen op de volgende punten.

Beoogd resultaat

- Schakelfunctie Bureau Jeugdzorg naar Centra voor jeugd en Gezin;
- Samenwerking Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders;
- Samenwerking provinciale jeugdzorg en AWBZ-zorg (Jeugd GGZ en licht verstandelijk gehandicaptenzorg);
- Samenwerking van zorgaanbieders onderling;
- Pleegzorg.

Instrument

Om het doel en beoogde resultaten te bereiken, wordt het Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg 2009 uitgevoerd

Operationeel doel

Organisatie en inrichting van de jeugdzorg
Jeugdzorg wordt zo snel mogelijk en zo dichtbij mogelijk geboden en duurt niet langer dan nodig. Uitgangspunt is dat een kind dat zorg nodig heeft passende zorg ontvangt. Daar waar deze niet onmiddellijk voorhanden is, is overbruggingszorg beschikbaar.

Beoogd resultaat

- Bureau Jeugdzorg gaat in regionale kantoren alle functies aanbieden zodat deze dichtbij beschikbaar zijn en men goed kan aansluiting op de werkzaamheden van ketenpartners in de regio.
- Wij laten een onderzoek doen naar de voor- en nadelen en risico's van het toelaten van nieuwe jeugdzorgaanbieders.

Instrument

Om het doel en beoogde resultaten te bereiken, wordt het Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg 2009 uitgevoerd

Operationeel doel

Investeren in Beleidsinformatie
Er wordt een nieuw landelijk financieringssysteem (Kaiser) voor de jeugdzorg ingevoerd. Een belangrijke randvoorwaarde voor het functioneren van het nieuwe stelsel is dat er betrouwbare beleidsinformatie beschikbaar is en er vraag-aanbod analyses worden gemaakt.

Beoogd resultaat

- Het simulatiemodel wordt ingezet in de beleidscyclus;
- Er zijn afspraken gemaakt met het Instellingenberaad over het aanleveren van gegevens voor de kwartaalrapportages en ad hoc rapportages;
- Er is een keuze gemaakt t.a.v. instrumenten waarmee wij inzicht kunnen krijgen in de vraag naar trends en prognoses in de jeugdzorg;
- Het implementatieplan voor het nieuwe stelsel is in 2009 uitgevoerd. Er zijn afspraken met het Instellingenberaad. De subsidieverordening en de bijbehorende uitvoeringsregeling zijn aangepast.

Instrument

Om het doel en beoogde resultaten te bereiken, wordt het Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg 2009 uitgevoerd

Operationeel doel

Investeren in de jeugdhulpverlener
Het aantrekken en behoud van professionele jeugdzorgwerkers is moeilijk. De sector kampt met een negatief imago, de instroom van jonge werkers stagneert en de uitstroom is hoog. Om te stimuleren dat ook in de toekomst voldoende zorg van goede kwaliteit beschikbaar is, is investeren in de jeugdzorgwerkers noodzakelijk.

Beoogd resultaat

- Wij sluiten aan bij landelijke initiatieven op het gebied van versterking van het imago en de werving en het behoud van de jeugdzorgwerker;
- Er is een inventarisatie beschikbaar van knelpunten op de arbeidsmarkt en van 'good practices';
- Het Instellingenberaad heeft een actieplan opgesteld.

Instrument

Om het doel en beoogde resultaten te bereiken, wordt het Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg 2009 uitgevoerd

Wat mag het kosten?

9 Welzijn en (jeugd) zorg	Jaarrekening	Begroot	Begroot 2008	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
(Bedragen x 1.000 €)	2007	2008	na Lentenota	2009	2010	2011	2012
Nieuw beleid	-	-	-	1.000	1.000	1.000	1.000
Bestaand beleid	107.218	100.542	123.687	110.730	103.103	94.964	94.393
Lasten	107.218	100.542	123.687	111.730	104.103	95.964	95.393
Baten	85.264-	71.185-	86.993-	80.084-	80.084-	80.084-	80.084-
Apparaatskosten	3.927	4.588	4.624	4.792	4.922	5.134	5.128
Resultaat voor bestemming	25.881	33.945	41.319	36.438	28.941	21.014	20.436
Storting reserves	-	-	-	-	500	500	-
Onttrekking reserves	6.883-	14.439-	18.660-	16.026-	8.714-	570-	-
Resultaat na bestemming	18.998	19.506	22.659	20.412	20.726	20.943	20.436

Nieuw beleid

PB-09-09-1: Bemoeizorg risicogezinnen

In het kader van de wet op de Jeugdzorg zijn de provincies verantwoordelijk voor de jeugdzorg aan jeugdigen en het afstemmen met gemeenten van die zorg. Bemoeizorg richt zich op risicogezinnen (multi-problem) waarbij meervoudige problematiek speelt en die niet makkelijk via de gewone toegang zijn te benaderen (zorg mijden). Kinderen kunnen in deze gezinnen onaanvaardbare risico's lopen. Samenwerking tussen gemeentelijke instellingen en jeugdzorginstellingen is een voorwaarde voor slagen en uit zich in gedeelde financiering voor deze vorm van hulp. In 2008 is het bedrag van € 470.000 voor bemoeizorg middels een amendement met € 300.000 uitgebreid. Door deze uitbreiding is de bemoeizorg niet langer beperkt tot de noordelijke regio's. De drie zuidelijke regio's dienen eind april hun plannen in. Om in 2009 continuïteit aan het provincie dekkende plan voor bemoeizorg te kunnen geven is budget nodig. Wordt er niet minimaal het beschikbare bedrag in 2008 beschikbaar gesteld, dan eindigt in 2009 de bemoeizorg in Noord-Holland. Door de Statencommissie SI is hierover reeds zorg geuit.

Toelichting Meerjarenraming

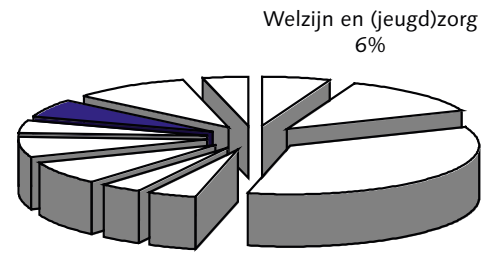
Het verschil tussen de lastenraming 2007 en 2009 wordt verklaard door (per saldo)

- hogere uitgavenramingen ten laste van de EXIN-H reserve (waaronder het Transferium/DV Wijksteunpunten);
- een ten opzichte van 2007 behoudende raming van de uitgaven uit de (voormalig) voorziening Jeugdzorg.

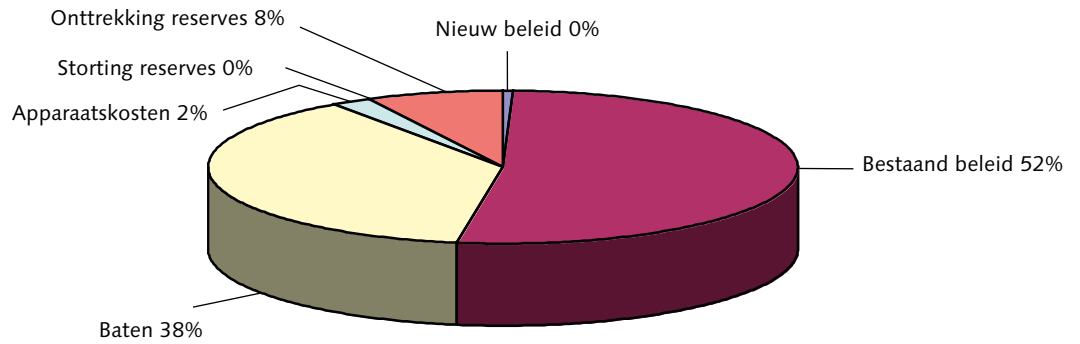
Het verschil tussen de lastenraming 2008 en 2009 wordt verklaard door;

- aflopende uitgavenraming ten laste van de EXIN-H reserve;
- een ten opzichte van 2008 behoudende raming van de uitgaven uit de (voormalig) voorziening Jeugdzorg;
- wegvallen van incidentele middelen (zoals gelden voor de motie armoede, anti-discriminatie, maaltijdvoorziening Albert Schweitzer).

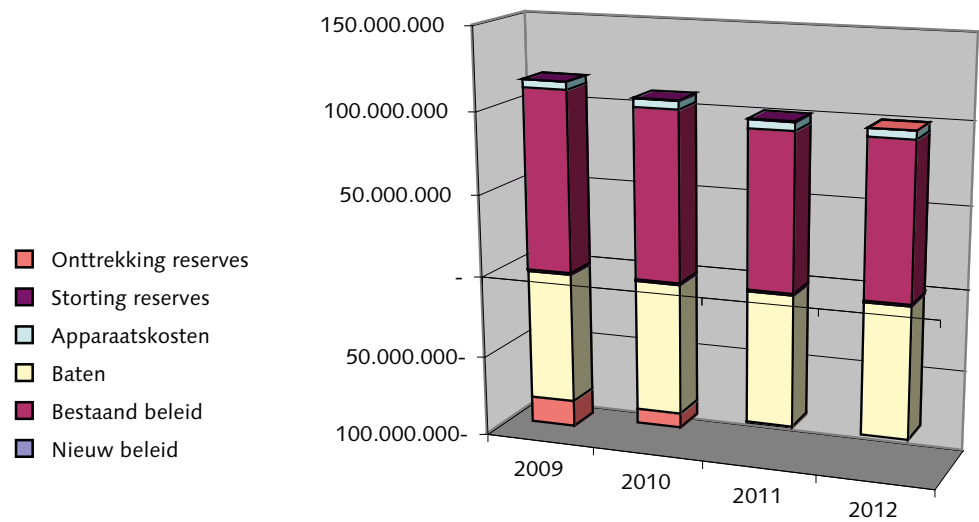
Cijfers in beeld

Middelen 2009

Middelen 2009-2012

2.10 KUNST EN CULTUUR

Missie/Strategische
doel(en)

Bewoners en bezoekers interesseren voor het Noord-Hollands verleden, hen prikkelen mee te doen aan het cultureel aanbod en een aantrekkelijk Noord-Holland voor wonen werken en recreëren realiseren

Noord-Hollands erfgoed behouden en promoten

Noord-Holland heeft een zeer ruim en veelzijdig cultuuraanbod voor bewoners en bezoekers van Noord-Holland. Wij willen meer bewoners en bezoekers van Noord-Holland laten profiteren van kunst en cultuur

Onze positie van aantrekkelijke provincie voor wonen, werken en recreëren behouden

Een kwalitatief en goed toegankelijk netwerk van bibliotheekvoorzieningen realiseren

Een onafhankelijk, gevarieerd en kwalitatief hoogwaardig (regionaal) media aanbod waarborgen

De Stelling van Amsterdam als cultuurhistorische en landschappelijke eenheid behouden en recreatieve waarden ervan ontwikkelen

Operationele doelen

Wat willen we bereiken

Missie

De Provincie Noord-Holland wil bewoners en bezoekers interesseren voor het Noord-Hollandse verleden, hen prikkelen mee te doen aan het culturele aanbod en een aantrekkelijker Noord-Holland voor wonen, werken en recreëren realiseren.

Waarom van beleid

Cultuur is een belangrijke voorwaarde geworden voor een goed vestigingsklimaat in de provincie. Culturele en cultuurhistorische waarden zijn mede bepalend voor de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit van Noord-Holland. Wij willen door middel van cultuur en cultuurhistorie een mooier Noord-Holland bieden om in te wonen, te werken en te recreëren.

Met ons cultuurbeleid sluiten wij aan op de activiteiten van Rijk en gemeenten. De rol van de Provincie is daarbij afwisselend die van aanjager, facilitator en/of samenwerkingspartner voor ontwikkelingen op bovenlokaal niveau. Een actieve rol van de provincie draagt bij tot de instandhouding van het cultureel erfgoed in en boven de grond en toegang van bewoners en bezoekers tot cultuur.

Beoogde maatschappelijke effecten

Het is niet mogelijk om op het niveau van het programma één indicator voor het maatschappelijk effect aan te geven. Per operationeel doel is getracht het maatschappelijk resultaat zichtbaar te maken. Ten tijde van de totstandkoming van de Begroting 2009 is de nieuwe Cultuurnota in ontwikkeling. Dit betekent dat ten aanzien van de beoogde prestaties en de in te zetten instrumenten nog geen definitieve keuzes zijn gemaakt.

Niet te beïnvloeden beleidscontext

Op het gebied van media, archeologie, monumenten en bibliotheken heeft de provincie Noord-Holland wettelijk vastgelegde taken. Hoewel het ons streven is de deelname aan cultuur te stimuleren, hebben wij een beperkte invloed op cultuurdeelname.

Beleidspeerpunten

In 2009 start een nieuwe Cultuurnotaperiode. Het motto voor de nieuwe Cultuurnota voor de periode 2009-2012 is: 'Cultuur op de Kaart.' Dit doet de Provincie vanuit een aantal wettelijke taken op het terrein van media, archeologie, monumenten en bibliotheken.

Daarnaast voert de Provincie zelfstandig beleid vanuit de gedachte dat een sterker cultureel bewustzijn bijdraagt aan verbondenheid tussen groepen en het ontwikkelen van een eigen identiteit. Daarom vinden wij het van belang dat bewoners en bezoekers van Noord-Holland deelnemen aan cultuur en bewust worden gemaakt van het Noord-Hollandse verleden. Ons cultuurbeleid voor de periode 2009-2012 richt zich op drie thema's: 'Levend Verleden', 'Genieten en Meedoen' en 'Mooi Noord-Holland'. Hierbij besteden wij bijzondere aandacht aan jeugd. Wij kiezen ervoor om jongeren zoveel mogelijk met cultuur in aanraking te laten komen, zodat zij later daarin zelf keuzes kunnen maken.

Binnen het thema 'Levend Verleden' zetten wij met name in op digitalisering om de toegankelijkheid van het Noord-Hollands erfgoed te vergroten en voor latere generaties te behouden. Het stelt ons in staat om op een laagdrempelige manier erfgoed voor bewoners en bezoekers van Noord-Holland te ontsluiten, om digitale projecten van derden (archieven, musea, etc.) aan elkaar te koppelen en om bewoners en bezoekers te verleiden erfgoed fysiek te gaan bekijken.

Binnen het thema 'Genieten en Meedoen' kiezen wij ervoor bijzondere aandacht te geven aan kinderen en jongeren (4-18 jaar), vanuit het belang dat wij hechten aan het duurzaam ontwikkelen van de vraag naar cultuur. Zij vormen het culturele publiek en de makers van de toekomst. Kunst en cultuur is voor hen bovendien belangrijk bij het vormen van een eigen culturele identiteit en het ontwikkelen van cultuur- en mediawijsheid.

In het kader van 'Mooi Noord-Holland' zetten wij primair in op provinciale voorbeeldprojecten. Hierdoor kunnen we anderen laten zien hoe cultuur een meerwaarde kan zijn in ruimtelijke en landschappelijke inrichting van de provincie. Gemeenten willen wij ondersteunen en stimuleren cultuur vroegtijdig in te brengen in ruimtelijke ordeningsprocessen en cultuur evenredig mee te wegen in de besluitvorming.

Wat moeten wij daarvoor (meer laten) doen?

Operationeel doel

Noord-Hollands erfgoed behouden en promoten.

Beoogd resultaat

Indicator	Basiswaarde in 2009	Waarde in 2009
Het aantal verleende subsidies voor onderhoud en restauratie van provinciale monumenten*	40	40
Percentage bewoners en bezoekers dat betrokken is bij de Noord-Hollandse cultuurhistorie en deze ook kent	Nulmeting in 2009	
* In totaal zijn er 620 provinciale monumenten		

Instrumenten

- A Het uitvoeren van het programma Bewonen en Beheren.
- B Het uitvoeren van het programma Vertellen en Ontsluiten.

Welke prestaties willen we behalen?

Prestaties kunnen nu nog niet worden omschreven. Deze worden opgenomen in de nieuwe Cultuurnota 2009-2012 en kunnen bij de Lentenota 2009 nader gepreciseerd worden.

Operationeel doel

Noord-Holland heeft een zeer ruim en veelzijdig cultuuraanbod voor bewoners en bezoekers van Noord-Holland. Wij willen meer bewoners en bezoekers van Noord-Holland laten profiteren van kunst en cultuur.

Beoogd resultaat

Indicator	Basiswaarde in 2009
Percentage Noord-Hollanders dat actief dan wel passief deelneemt aan culturele activiteiten	Nulmeting 2009
Percentage Noord-Hollanders dat bekend is met het culturele aanbod in Noord-Holland	Nulmeting 2009
Percentage leerlingen dat deelneemt aan culturele activiteiten	Nulmeting 2009

Instrumenten

- A Het uitvoeren van het programma Leren en Ontdekken
- B Het uitvoeren van het programma Doen en Ontplooiën
- C Het uitvoeren van het programma Verbinden en Promoten

Welke prestaties willen we behalen?

Prestaties kunnen nu nog niet worden omschreven. Deze worden opgenomen in de nieuwe Cultuurnota 2009-2012 en kunnen bij de Lentenota 2009 nader gepreciseerd worden.

Operationeel doel

Onze positie van aantrekkelijke provincie voor wonen, werken en recreëren behouden

Beoogd resultaat

Indicator	Basiswaarde in 2009	Waarde in 2009	Streefwaarde voor periode 2009-2012
Aantal voorbeeldprojecten (opdrachten) in het kader van culturele planologie.	3		12

Instrument

Het uitvoeren van het programma Ontwikkelen en Beleven

Welke prestaties willen we behalen?

Prestaties kunnen nu nog niet worden omschreven. Deze worden opgenomen in de nieuwe Cultuurnota 2009-2012 en kunnen bij de Lentenota 2009 nader gepreciseerd worden.

Operationeel doel

Een kwalitatief en goed toegankelijk netwerk van bibliotheekvoorzieningen realiseren

Beoogd resultaat

Indicator	Basiswaarde op 1 januari 2008	1 januari 2010	Streefwaarde 1 januari 2008
Percentage gecertificeerde bibliotheken	15%	60%	100%

Begin 2007 is door de 'Vereniging Openbare Bibliotheken' (VOB) en 'VNG' een 'Certificeringsnorm Openbare Bibliotheken' vastgesteld.

Instrument

- A Het verlenen van subsidie aan ProBiblio voor de uitvoering van activiteiten
- B Het verlenen van subsidies aan basisbibliotheken
- C Het (onder voorbehoud) uitvoeren van het Provinciaal Bibliotheekplan 2009-2012. Het Marsrouteplan Bibliotheekvernieuwing Noord-Holland is 31 december 2008 afgesloten. In het najaar 2008 is bekend of er ook voor de periode 2009-2012 weer rijksmiddelen beschikbaar komen voor de provincie en of er een provinciaal bibliotheekplan nodig is.

Operationeel doel

Een onafhankelijk, gevarieerd en kwalitatief hoogwaardig (regionaal) media aanbod waarborgen

Beoogd resultaat

Indicator	Basiswaarde in 2005	Waarde in 2007	Streefwaarde voor periode 2009-2013
Kijkcijfers gemiddeld dagbereik	15,6%	15,7%	16%
Luistercijfers radiomarktaandeel	9,9%	12,5%	12,5%

Deze indicatoren worden landelijk gebruikt om kijk- en luistercijfers met elkaar te vergelijken.

Instrumenten

Operationeel doel

Beoogd resultaat

Het verlenen van subsidie aan RTV-NH

De Stelling van Amsterdam als cultuurhistorische en landschappelijke eenheid behouden en recreatieve waarden ervan ontwikkelen

Indicator	Basiswaarde in referentiejaar 2007	Streefwaarde in jaar Y
Bezoekerscentra Stelling van Amsterdam	0	2
Aantal knelpunten doorgaande wandelroute opgelost	1	15
Start gebiedsprojecten	0	3

In 2009 wordt voorzien dat twee van de drie bezoekerscentra gerealiseerd zijn en dat de vijftien knelpunten in de doorgaande wandelroute zijn opgelost. In 2009 gaan tevens 3 grote gebiedsprojecten van start, waaronder de realisatie van het ontwerp voor het Geniepark in de Haarlemmermeer.

Instrumenten

Kaderstellend is het door uw Staten eind 2008 vastgestelde gebiedsprogramma Stelling van Amsterdam 2009-2013. Hieruit vloeien de onderstaande acties voort

A Versterken ruimtelijke samenhang en landschappelijke herkenbaarheid

Het in 2008 vastgestelde Beeldkwaliteitsplan 'Stelling van Amsterdam' wordt verwerkt in de structuurvisie Noord-Holland. Daarnaast wordt er een definitief besluit genomen over welk instrument zal worden ingezet voor de uitvoering van het Beeldkwaliteitsplan. Gestart wordt met drie grote gebiedsprojecten.

B Bevorderen recreatie en toeristische ontwikkeling

Subsidie wordt verstrekt voor de realisatie van de bezoekerscentra. Wandel- en fietsroutes worden verder ontwikkeld.

C Economische benutting

De verdere ontwikkeling van het vuurtoreneiland bij Durgerdam, de batterij bij Diemerdam, het fort Benoorden Spaarndam, fort Nekkerweg en het terrein van fort Uitermeer wordt projectmatig opgepakt.

D Marketing en communicatie

Oprichting tot de organisatie van het jaarlijkse voorjaarsevenement en de Stellingmaand. Daarnaast worden er verhalen verzameld en gebundeld over de Stelling van Amsterdam.

E Restauratie en cultuurhistorie

De restauratie van de Schansen in Weesp en het fortterrein van Fort H vindt in 2009 plaats. De Stichting Herstelling levert met haar arbeidsprojecten een belangrijke bijdrage aan de restauratie van diverse forten.

Wat mag het kosten?

10 Kunst, cultuur en educatie	Jaarrekening	Begroot	Begroot 2008	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
(Bedragen x 1.000 €)	2007	2008	na Lentenota	2009	2010	2011	2012
Nieuw beleid	-	-	-	400	270	270	270
Bestaand beleid	50.693	38.480	46.428	36.534	33.484	33.057	32.060
Lasten	50.693	38.480	46.428	36.934	33.754	33.327	32.330
Baten	5.344-	2.342-	4.386-	2.359-	2.361-	2.361-	2.361-
Apparaatskosten	3.927	4.347	4.076	4.237	4.352	4.540	4.534
Resultaat voor bestemming	49.276	40.486	46.119	38.812	35.744	35.506	34.503
Storting reserves	1.057	1.014	1.010	1.060	990	990	990
Onttrekking reserves	17.336-	7.628-	12.782-	5.686-	2.388-	1.971-	983-
Resultaat na bestemming	32.997	33.872	34.346	34.186	34.346	34.525	34.510

Nieuw beleid

PB-09-10-1: Erfgoededucatie St. Cultureel Erfgoed N-H

De afgelopen 4 jaar is in het kader van het Actieplan Cultuurbereik 2005-2008 een inhaalslag gemaakt m.b.t. ondersteuning van het onderwijs op het gebied van cultureel erfgoed, gezien de relatieve achterstand van cultureel erfgoededucatie ten opzicht van kunsteducatie. Door Bureau Erfgoededucatie van de Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland (CENH) is in de periode 2005-2008 een adequate infrastructuur op het gebied van erfgoededucatie gerealiseerd voor zowel het primair als het voortgezet onderwijs. CENH heeft hiervoor jaarlijks € 270.000,- uit de Actieplanmiddelen ontvangen. Aangezien de rijksbijdrage en de autonome provinciale bijdrage voor het Actieplan beperkt is tot de periode 2005-2008, is voor de periode 2009-2012 geen budget beschikbaar voor de ondersteuning van erfgoededucatie in Noord-Holland. Wij hebben in de op 11 maart 2008 vastgestelde Kadernota Cultuur op de kaart, inzake het cultuurbeleid 2009-2012 uitgesproken, te blijven inzetten op jongeren en erfgoededucatie. Om uitvoering te geven aan het door ons gestelde kader, de in de afgelopen jaren opgebouwde expertise te behouden én de continuïteit van de dienstverlening aan het onderwijs te waarborgen is de komende 4 jaar budget nodig.

PB-09-10-2: Advisering en overige cultuur

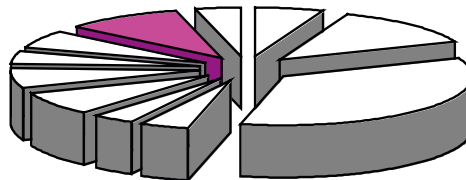
In 2008 wordt gestart met de herstructurering van de ondersteuningsstructuur voor kunsteducatie en erfgoededucatie in Noord-Holland. Op dit moment worden de provinciale taken op het gebied van kunst- en erfgoededucatie uitgevoerd door de zeven regionale steunpunten kunsteducatie, het Bureau Erfgoededucatie ondergebracht bij Cultureel Erfgoed Noord-Holland en Kunst en Cultuur Noord-Holland (educatieve tentoonstellingen). Uitgangspunt voor de nieuwe Cultuurnota is het realiseren van één provinciale organisatie voor de ondersteuning op het gebied van kunst-, erfgoed- en media-educatie, waarin alle taken die nu verdeeld zijn over de diverse instellingen worden samengebracht. De herstructurering wordt in 2009 afgerond. Het transitieproces naar de nieuwe organisatie vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de betrokken steunfuncties. De provincie financiert de kosten van procesbegeleiding en mogelijke frictiekosten. Hiervoor is in 2009 een budget nodig.

Toelichting Meerjarenraming

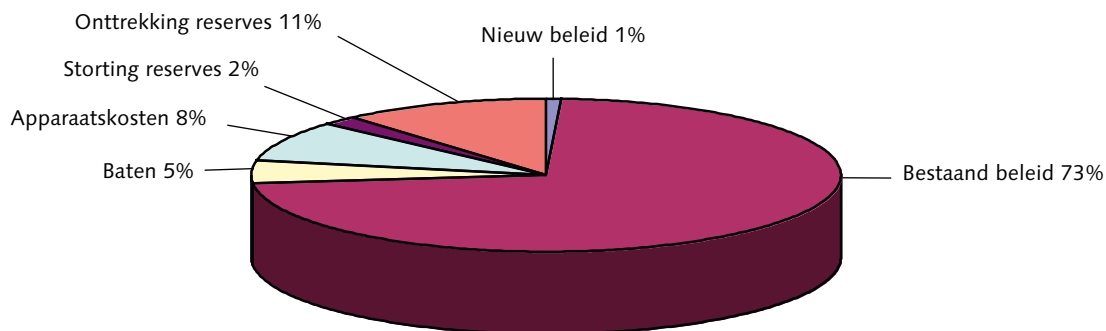
De lagere lasten in 2009 ten opzichte van 2007/2008 zijn grotendeels te verklaren door lagere uitgaven ten laste van de EXIN-H reserve ten behoeve van diverse projecten op de onderdelen cultureel erfgoed/bibliotheekwerk.

Cijfers in beeld

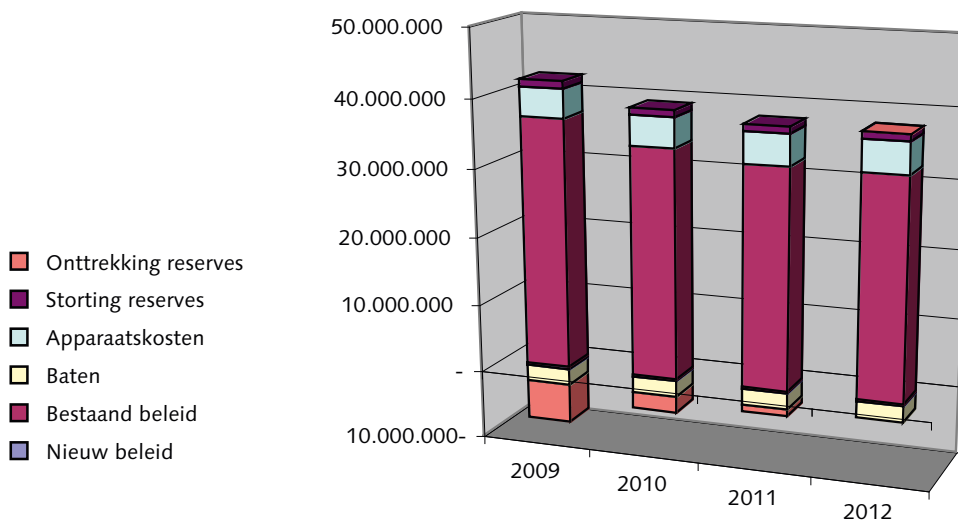
Kunst, cultuur en educatie
10%

Middelen 2009

Middelen 2009-2012

2.11 RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING

Wat willen we bereiken?

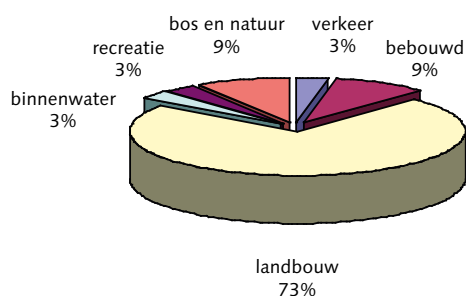
Missie

Ruimte bieden aan wonen, werken, infrastructuur, natuur en vrije tijd
Behoud en verbetering van de leefomgeving voor de huidige bevolking van de provincie Noord-Holland, maar ook voor de volgende generaties vinden wij bij het bieden van ruimte van groot belang. Wij realiseren de benodigde ruimte door in intensief overleg met onze omgeving op uitvoering gerichte, kwalitatief hoogwaardige en duurzame plannen te maken voor woon-, werk-, verkeers-, groen- en watergebieden.

Waarom van het beleid

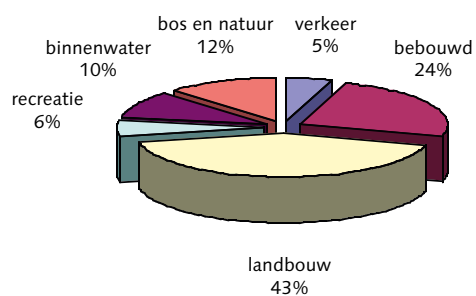
In de ruimtelijke ordening gaat het om het maken van duidelijke keuzes. Er zijn meer ruimteclaims in Noord-Holland dan dat er ruimte te verdelen is. Het zuiden van Noord-Holland is sterk verstedelijkt maar wij hebben ook veel open en groen landschap. Ter informatie is in het onderstaande cirkeldiagram het bodemgebruik weergegeven van het streekplangebied Noord-Holland Noord en -Zuid.

Bodemgebruik

Noord-Holland Noord

Bron: CBS 2007

Noord-Holland Zuid

Bron: CBS 2007

Ruimtelijke opgaven overstijgen steeds vaker het niveau van gemeenten of regio's en komen nadrukkelijker op het terrein van de provincie te liggen. Daar komt bij dat veel partijen betrokken zijn bij en/of belang hebben bij die ruimtelijke opgaven. Daar waar belangen tegenstrijdig zijn, zullen wij knopen doorhakken en daarbij de lusten en de lasten in de samenleving evenwichtig verdelen.

Op 1 juli 2008 treedt de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) in werking. Deze nieuwe wet heeft grote gevolgen voor onze rol in de ruimtelijke ordening. De controlerende rol achteraf verandert in een proactieve ontwikkelende rol. Om deze rol te kunnen vervullen, krijgen wij meer en andere instrumenten om ons beleid te ontwikkelen en daarop te sturen of zelf uit te voeren. In het kader van deze wet stellen wij de komende jaren een Structuurvisie op. De Structuurvisie is een strategisch beleidsdocument waarin staat welke ruimtelijke doelen wij belangrijk vinden en waar onze prioriteiten liggen.

De beoogde maatschappelijke effecten verschillen per project en zijn eerder in kwalitatieve dan in kwantitatieve termen aan te duiden. Wij streven de maatschappelijke missie met tal van concrete projecten na. We willen temidden van de andere spelers in het veld van de ruimtelijke ordening een krachtige en zichtbare rol vervullen. Wij zijn deze rol aan het (her)definiëren, mede in het kader van de Structuurvisie en de nieuwe Wro.

Beoogde maatschappelijke effecten

Niet te beïnvloeden beleidscontext

Zoals aangeven is de omgeving waarin ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden dynamisch en complex. Om ons beleid te realiseren zijn wij bovendien afhankelijk van andere partijen en ontwikkelingen waar wij zelf weinig tot geen invloed op hebben.

Het beleid en de wetgeving van het Rijk hebben een grote invloed op ons beleid. Wij kunnen hierbij denken aan bijvoorbeeld de Nota Ruimte, de nieuwe Wro, de Grondexploitatiewet en de Woningwet. Europese regelgeving zoals Natura 2000 en wetgeving op het gebied van luchtkwaliteit zijn ook afhankelijkheden die moeilijk door ons zijn te beïnvloeden.

Bovenregionaal of landsdelig wordt ook beleid ontwikkeld waar wij rekening mee moeten houden, zoals het Urgentieprogramma Randstad (UpR) en het Ontwikkelingsbeeld Metropoolregio Amsterdam 2040, maar hierbij hebben we als deelnemende partij wel een sterke invloed.

Gemeenten hebben hun eigen beleidsvrijheid die wij maar tot op zeker hoogte kunnen beïnvloeden. Vanwege onze veranderende rol naar ontwikkelingsplanologie werken wij steeds intensiever samen met marktpartijen en maatschappelijk relevante organisaties die hun eigen belangen en werkwijze hebben.

Demografische, sociaal-culturele, technologische, economische en klimatologische ontwikkelingen zijn van invloed op hoe we onze ruimte in Noord Holland inrichten. Het aantal inwoners bepaalt hoeveel huizen er gebouwd moeten worden, de toename aan vrije tijd is van invloed op de vraag naar recreatiegebieden, klimatologische ontwikkelingen bepalen de oppervlakten aan waterbergingsgebieden Deze (met elkaar samenhangende) ontwikkelingen kunnen wij niet of nauwelijks beïnvloeden maar bepalen wel mede het resultaat van ons beleid.

Beleidspeerpunten

We hebben een aantal speerpunten, dat specifiek op het terrein van de ruimtelijke ordening en volkshuisvesting liggen. Hier gaan wij het beleid de komende jaren op toespitsen:

- opstellen en vaststellen van de Structuurvisie en daarbij inspelen op de nieuwe Wro;
- de projecten zijn: Wieringerrandmeer, Wonen in het Groen, Haarlemmermeer Bollenstreek en KNSF/Bloemendalerpolder;
- ontwikkeling Schiphol binnen de door het Rijk bepaalde milieugrenzen;
- versterking van het provinciale grondbeleid;
- realiseren van voldoende woningbouw;
- zuinig ruimtegebruik;
- tegengaan van veronachtzaming van het landschap;
- behoud (door ontwikkeling) van industrieel erfgoed;
- terughoudend met bebouwing in het IJmeer, Markermeer en IJsselmeer;
- bevorderen van doorstroming op de woningmarkt.

Wat moeten wij daarvoor (laten) doen?

De hoofddoelstelling van dit programma valt uiteen in 5 operationele doelen, die worden nagestreefd door het uitvoeren van projecten in samenhang met het gebruik van verschillende beleidinstrumenten.

Het gaat in de ruimtelijke ordening enerzijds om generieke doelen voor heel Noord-Holland (zoals de ontwikkeling van een Structuurvisie, de invoering van de nieuwe Wro en het realiseren van ruimtelijke kwaliteit) en anderzijds om meer gebiedsgerichte ontwikkelingen die zich doorgaans geen van

Beoogde resultaten

allen goed lenen voor concrete indicatoren en streefwaarden. Daarom hebben wij vooral kwalitatieve informatie opgenomen in ons programma met waar mogelijk kwantificering in de na te streven prestaties.

Operationeel doel

Een heldere en resultaatgerichte ruimtelijke visie op provinciale schaal en een daadkrachtige rol in de uitvoering

Instrumenten

A *Invoering nieuwe Wro/structuurvisie Noord-Holland*

Op 1 juli 2008 treedt de nieuwe Wro in werking. Dit heeft grote gevolgen voor onze rol in de ruimtelijke ordening: van controlerend naar proactief, met nieuwe en meer instrumenten. In het kader van deze wet stellen wij de komende jaren een Structuurvisie voor heel Noord-Holland op.

De Structuurvisie legt het ruimtelijk beleid van de provincie Noord-Holland voor een langere periode vast. Dit beleid is zelfbindend. Voor de gemeenten in en de burgers van Noord-Holland geeft de Structuurvisie meerjarige zekerheid over de ruimtelijke ontwikkelingen die de provincie nastreeft.

In 2009 stellen wij de Structuurvisie verder via een aantal stappen op, voor de zomer van 2009 zal deze aan uw Staten ter vaststelling worden aangeboden.

B *Metropoolregio Amsterdam*

Het project Noordvleugel werkt nu verder onder de noemer Metropoolregio Amsterdam.

Kaderstellend voor de uitvoering van het project is de in 2007 tijdens de Metropoolregio Amsterdam-conferentie vastgestelde strategie. Het project behelst:

- het brengen van samenhang naar de uitvoering van grote opgaven: aan de oostzijde TMIJ, OV-SAAL en schaalsprong Almere en aan de westzijde de A4, Haarlemmermeer, ACT!;
- de uitwerking van 11 strategische opgaven uit het ontwikkelingsbeeld en de voor ons relevante opgaven uit RandstadUrgent;
- de organisatie van de eerste MetropoolregioAmsterdam conferentie in 2009 onder leiding van Amsterdam en de provincie.

C *Schiphol*

De ontwikkeling van Schiphol is onder andere vanuit economisch oogpunt van groot belang voor de regio. Daarnaast is voor ons de verbetering van de kwaliteit van woon-, werk- en leefomgeving in de Schipholregio van essentieel belang. Deze doelen streven wij na door:

- de regie op de ontwikkeling van schiphol in deze regio te voeren door o.a. het voorzitterschap en secretariaat van het Bestuurs Forum Schiphol en de Bestuurlijke Regie Schiphol;
- de door ons ontwikkelde lange termijn visie in te zetten voor de discussies op rijks- en regionaal niveau;
- uitvoering convenanten omgevingskwaliteit voor zowel de korte als de middellange termijn;
- mede ontwikkelen van hinderbeperkende maatregelen;
- mede-financiering van drie gebiedsgerichte projecten en de oplossing van individuele schrijnende gevallen;
- bijdrage aan de kosten voor de stichting Omgevingskwaliteit;
- uitvoering en begeleiding aan het in ARC-verband (Airport Regions Conference) in uitvoering zijnde project 'Quality of life in airport regions'. In 2009 worden in dit kader ook regionale projecten uitgevoerd en mede gefinancierd.

D *Markermeer/IJmeer*

Met ons project Markermeer/IJmeer ontwikkelen wij samen met de provincie Flevoland een visie voor

het Markermeer/IJmeergebied waarna een vertaling naar concretere inrichtingsvoorstellen kan worden gemaakt.

E Haalbaarheidsonderzoek verplaatsing Circuit Zandvoort

Samenhangend met de ontwikkeling van de structuurvisie onderzoeken we oplossingen voor problemen die er nu zijn of in de toekomst komen. Een project waar we nu al mee zijn gestart is het haalbaarheidsonderzoek verplaatsing Circuit Zandvoort. Het circuit Zandvoort kent op zijn huidige plek veel beperkingen en in de kop van Noord-Holland is een economische impuls hard nodig. Met het onderzoek naar de mogelijke verplaatsing van het circuit Zandvoort naar Den Helder kijken we of een verplaatsing haalbaar is en wat dat betekent voor de toekomst van Zandvoort en Den Helder. Het eerste kwartaal van 2009 worden de eindresultaten verwacht.

Operationeel doel

Wij nemen het voortouw bij gebiedsontwikkeling waar het gaat om grote projecten die de gemeentegrenzen overschrijden

Instrumenten

A Strategisch Grondbeleid

Met name wanneer provinciale belangen aan de orde zijn willen wij een proactieve rol spelen bij gebiedsontwikkeling. Een actief strategisch grondbeleid is daarvoor belangrijk. Door middel van aankoop van gronden in een vroegtijdig stadium willen wij borgen dat de doelstellingen in de gebiedsontwikkeling werkelijkheid worden. Zonodig nemen wij deel in de exploitatie van projecten om daarmee maatschappelijke doelen te realiseren. Wij nemen daarbij verantwoorde risico's. Wij maken tevens duidelijk onder welke condities de ontwikkelingsbedrijven (NHN, SADC, RON) kunnen optreden; Bij aan- en verkopen zal marktconform worden gehandeld, waarbij actief ingespeeld wordt op (aanbod)kansen die de markt biedt. Samenwerking met andere overheden en private partijen staat hoog in het vaandel. In veenweidegebieden kan ter ondersteuning van landschap, cultuurhistorie en natuur de beheergrondbank worden toegepast.

B Westflank-Haarlemmermeer

Het project Westflank Haarlemmermeer, een deelgebied van Gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek, is onderdeel van één van de grootste woningbouwlocaties in de Metropoolregio Amsterdam. Uit de gebiedsuitwerking is gebleken dat tussen 2010 en 2030 in totaal 24.600 woningen kunnen worden gebouwd in de Haarlemmermeer-Bollenstreek, waarvan 10.000 woningen in de Westflank. Met de verschillende betrokken overheden worden nu afspraken gemaakt over de organisatie en inzet van middelen om er voor te zorgen dat de plannen ook werkelijkheid worden. Wij voeren in deze fase de regie. In april 2009 is vaststelling van het Programma van Eisen voorzien op basis waarvan een publiek-private overeenkomst kan worden afgesloten eind 2009.

C Bloemendalerpolder

In het kader van de Nota Ruimte willen de provincie en het Rijk komen tot een integrale gebiedsontwikkeling Bloemendalerpolder waarin een hoogwaardig woongebied is ingebed en verweven met robuuste en aaneengesloten groen- en waterstructuur. De opgave voor de realisatie van 4.500 woningen (inclusief 1.474 voor het KNSF-terrein) en 330 ha nieuwe natuur is vastgelegd in de op 19 december 2006 vastgestelde streekplanuitwerking.

D Wieringerrandmeer

Voor het Wieringerrandmeer hebben alle partijen besloten tot uitvoering van het project. Voorbereidingen worden getroffen voor het oprichten van een 'Gemeenschappelijke Exploitatie Maatschappij' (GEM).

E Driehoek Oude Schipholweg A4-A5

Het project Driehoek A4-A5 Oude Schipholweg is van belang vanwege de verbetering van de leefbaarheid in Badhoevedorp door het omleggen van de A9. Daarnaast moet het project er voor zorgen dat een belangrijke schakel in de recreatieve- ecologische verbinding (de Groene As) tussen Spaarnwoude en Amstelland tot stand komt. Verder moet de invulling van de driehoek bijdragen aan de metropolitane strategie voor de Metropoolregio Amsterdam. De Driehoek vormt daarbij een schakel tussen Schiphol en Amsterdam. Voor dit project wordt een streekplanuitwerking voorbereid.

F Crailo

Met het project Crailo in Gooi en Vechtstreek willen wij samen met de gemeenten Bussum, Hilversum en Laren en het Goois Natuurreservaat een actieve bijdrage leveren aan het oplossen van het regionale tekort aan woningen en ruimte voor bedrijven en aan de versterking en ontsnippering van de 'Provinciale Ecologische Hoofdstructuur'.

G Wonen in het Groen

Wij zijn initiatiefnemer en trekker van het rood voor groen voorbeeldproject Wonen in het Groen Heiloo/Limmen. Met de woningbouwopbrengst van 2.000-2.400 woningen wordt geïnvesteerd in projecten in het landelijk gebied en een aansluiting op de A9. Wij hebben dit samen met de gemeenten Alkmaar, Heiloo en Castricum vastgelegd in de op 16 december 2005 ondertekende Bestuursovereenkomst. Als ook de 'Nadere Overeenkomst Financiële Afspraken' is ondertekend kan de uitvoering van de projectonderdelen grotendeels door de reguliere organisaties worden opgepakt. Voor de uitvoering van de groene projecten zal naar verwachting een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie worden opgezet. De aanjaagrol van de provincie is na ondertekening van de NOFA beëindigd.

H Hembrugterrein

Het Hembrugterrein is een cultuurhistorisch waardevol voormalig industrieel militair complex. Het maakt door zijn historische bebouwing en groen deel uit van de ruimtelijke kwaliteit van het Noordzeekanaalgebied. Mede door de niet aflatende inzet van de bestuurders van gemeente Zaanstad en de provincie Noord-Holland is – nadat Domeinen en de provincie Noord-Holland niet tot overeenstemming konden komen over aankoop van het terrein door de provincie – het Hembrugterrein als GOB-waardig project aangemerkt;

Wij zetten ons in voor een maatschappelijk en economisch hergebruik van deze complexen. Het uitgangspunt is bedrijvigheid in combinatie met maatschappelijke en recreatieve functies en (indien mogelijk) met wonen.

Welke prestaties willen we behalen?

Project/indicator	Streven langere termijn
B. Haarlemmermeer-Bollenstreek woningbouwopgave	2010-2030 24.600
C. Bloemendalerpolder groen	2020 240 ha
water	70 ha
totale woningbouwopgave	4.500
aandeel KNSF-terrein	1.475 maximaal
aandeel binnenstedelijk kantoren	700 à 800 75.000 m ²

Project/indicator	Streven langere termijn
D. Wieringerrandmeer woningbouwopgave	2.100 (800 voor 2015)
natuur/water	2.300 ha (1300 ha voor 2015)
F. Crailo	
- Bussum: woningdichtheid	20-25 woningen/ha
kleinschalige bedrijvigheid	2 ha
- Hilversum: bedrijventerrein	9 ha netto
- Laren: kantoren	3 ha
G. Wonen in het Groen	2008-2020
woningbouwopgave	2.000-2.400
aandeel topsegment	250-300
natuur en waterberging	200 ha
fiets en wandelpaden	10 km
compensatie natuur/weiland voor aansluiting A9	80 ha

Operationeel doel

Instrumenten

Stimuleren van een hoogwaardige ruimtelijke kwaliteit en efficiënt en multifunctioneel ruimtegebruik

A *Beeldkwaliteitsplannen*

De samenleving vraagt steeds meer om hoogwaardige ruimtelijke kwaliteit en multifunctioneel ruimtegebruik, ons derde operationele doel. Sinds een aantal jaren zetten wij ons instrument beeldkwaliteitsplannen in, nu in Noord-Holland Noord en Laag Holland, straks in heel Noord-Holland. Deze worden opgesteld door gemeenten volgens provinciale richtlijnen (voorbeeld: Zanderij, Castricum).

B *PARK*

Om de ruimtelijke kwaliteit verder te bevorderen hebben wij een 'provinciaal bouwmeester' aangesteld in Noord-Holland, 'Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit' (PARK) geheten.

De PARK zet in op 3 sporen:

Atelier: intern ondersteunen van majeure ruimtelijke projecten van verschillende sectoren, samenwerkend met de betrokken medewerkers. Kennisontwikkeling hoort ook bij dit spoor. Contacten met kennisinstellingen en het uitzetten van onderzoeksopdrachten, zijn daarbij van belang;

Forum: het betrekken van het maatschappelijk veld bij het provinciale ruimtelijke kwaliteitsstreven: als breed geschakeerd klankbord en als ambassadeurs van de provincie;

Etalage: het zichtbaar maken van wat wij aan ruimtelijke kwaliteit doen, waarbij de vorm nog nader moet worden ingevuld.

In 2008 is door de PARK een reeks 'salons' georganiseerd rond de op te stellen Structuurvisie voor heel Noord-Holland. In deze salons verkennen deskundigen van buiten de provinciale organisatie een aantal actuele thema's.

C *Waterlands Wonen*

Een bijzondere vertaling is het streven naar ruimtelijke kwaliteit in het project Waterlands Wonen. In een kwetsbaar gebied wordt gespreid bouwen mogelijk gemaakt, met de landschappelijke en cultuurhistorische waarden als vertrekpunt. In Zeevang wordt dit concreet begeleid.

D *Task Force Ruimtelijke winst (TFR)*

Met onze Task Force Ruimtelijke winst (TFR) helpen we in concrete situaties gemeenten om ruimtelijke winst te boeken door efficiënt en meervoudig ruimtegebruik. Met zogenaamde 'assists' vervult de provincie een duidelijke rol als kennismakelaar.

E *UNA/ISV*

Wij willen dat stedelijke problematiek integraal wordt opgepakt. Dat wil zeggen met aandacht voor fysiek-ruimtelijke, economische maar ook voor sociale aspecten. Bodemsanering maakt ook vaak – als randvoorwaarde voor de ontwikkeling – onderdeel uit van ISV. De verantwoordelijkheid voor ISV ligt echter bij de gemeenten, zij voeren de projecten uit. Wij zijn een partner die stedelijk vernieuwingsprojecten stimuleert en ondersteunt.

F *Waterlandoverleg IJmondregio*

In de IJmond regio wordt heel specifiek gewerkt aan efficiënt ruimtegebruik en leefbaarheid met het zogenaamde Waterlandoverleg. Bij grote milieudruk worden woningen en bedrijven in combinatie met milieumaatregelen ontwikkeld in een regio die over vrijwel geen uitbreidingsruimte meer beschikt.

Welke prestaties willen we behalen?

Indicator	Te behalen waarde in begrotingsjaar		Streven langere termijn
A. Aantal gemeenten met een structureel BKP	12	(2008)	
C. Woningopgave in Waterland	6.000	(2020)	
Bestaand Stedelijk gebied	- 2.000	(2013)	
Nieuwe uitleglocaties	- 3.000	(2020)	
Buffervoorraad woningen op moeilijk te realiseren locaties	- 1.000	(na 2013)	
F. 1) ISV – reserveren van budget P-ISV	1) 14/15 gemeenten		
2) ISV – intensiveren contacten met de gemeenten	2) langs bij alle programmagemeenten (16) en de helft van alle notitiegemeenten (23)		-
Waterlandoverleg - Realisatie woningen in combinatie met milieumaatregelen		-	1.835 (2011)

Operationeel doel

Wij nemen de verantwoordelijkheid voor Nimby-projecten met bovenlokale functies

Wij richten ons bij concrete gebiedsprojecten meestal op de grote projecten die meer dan één gemeente beslaan. Een uitzondering geldt voor de Nimby-projecten ('not in my back yard'), waarbij wij een rol hebben om in overleg met alle partijen een locatie te vinden. Hiertoe behoren momenteel de projecten motorcrossterrein (Wieringermeer als optie) en zweefvliegveld (Schermer).

Instrumenten

A *Durfsportlocaties/Motorcrossterrein*

Er is geen locatie voor de 600 beoefenaars van motorcross in de Kop van Noord-Holland. Dit heeft als gevolg dat hier regelmatig illegale activiteiten plaats vinden. Om die reden zijn partijen op zoek gegaan naar een permanente locatie. Wij zijn eind 2005 toegetreden tot de stuurgroep. Op ons verzoek wordt ook onderzocht of een vliegveld voor micro light aircraft (MLA) kan worden gerealiseerd op de locatie.

Operationeel doel

Instrumenten

Welke prestaties willen we behalen?

B *Zweefvliegveld Schermer*

Samen met PWN willen wij op de locatie van het zweefvliegveldterrein, Watervlak Duinen van Castricum, overgaan tot het herstel van het natte duinmilieu vanwege verdrogingsbestrijding. Dit betekent dat het zweefvliegveld uit de duinen verplaatst moet worden. Wij voeren de regie om gezamenlijk met betrokken partijen (PWN, Eerste Zaanse Zweefvliegclub en gemeente Schermer) onze besluiten uit te voeren en daarmee de verplaatsing van het zweefvliegveld te realiseren.

Wij maken ons sterk voor voldoende huisvesting voor alle Noord-Hollanders

A *Aanjaagteam wonen*

Wij willen ervoor zorgen dat de woningbouw op peil blijft en het woningtekort wordt teruggebracht om er voor te zorgen dat er voldoende huisvesting is voor alle Noord-Hollanders. Waar de productie achterblijft, is het aanjaagteam in beeld. De woonmonitor wordt gekoppeld aan de zorgmonitor.

B *Regionale woonvisies*

Voor de afstemming van de woningbouwopgaven tussen gemeenten (kwantitatief en kwalitatief) zijn de regionale woonvisies bedoeld. Hierin hebben wij een stimulerende en regisserende rol. In de woonvisies en de daaruit voortvloeiende actieplannen zijn afspraken opgenomen. Ook maken we concrete woningbouwafspraken met regio's en stedelijke gebieden. Wij willen dat er bij onze acties extra aandacht is voor het bouwen voor starters en senioren. Vanuit het project wonen, welzijn, zorg stimuleren we woningbouw geschikt voor senioren. Zie voor uitwerking programma 9 welzijn en jeugdzorg. In het volkshuisvestingsbeleid (via de provinciale woonvisie in 2009) zal worden aangegeven op welke wijze de provincie kan bijdragen aan het vlottrekken van de vastgelopen woningmarkt. De bijdrage van de provincie zit met name in het stimuleren van particulier opdrachtgeverschap, vergroten van mogelijkheden van starters en heet levensloop bestendig maken van woningen.

C *Huisvesting statushouders*

Als toezichthouder hebben wij aandacht voor de huisvesting van statushouders. Wij stimuleren het bouwen van duurzame, energiezuinige en levensloopbestendige woningen. Jaarlijks brengen wij een woonmonitor uit.

Indicator	Streven langere termijn
A. Aanjaagteam wonen	
Woningtekort in percentage van het totale aantal woningzoekenden	1,5%*
C. Huisvesting statushouders	
Taakstelling (incl. achterstand)	Taakstelling voor 100% gehaald

* hierbij geldt in sterke mate dat de provincie hier een bijdrage in levert, maar dat de provinciale invloed op de woningproductie gelet op het grote aantal spelers uiteraard beperkt is.

Wat mag het kosten?

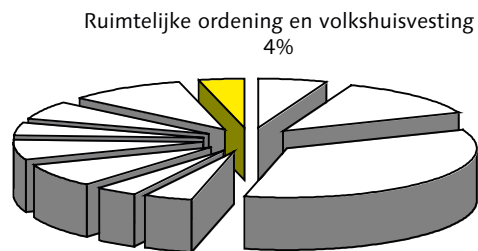
11 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting							
(Bedragen x 1.000 €)	Jaarrekening 2007	Begroot 2008	Begroot 2008 na Lentenota	Begroot 2009	Begroot 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
Nieuw beleid		-	-	-	-	-	-
Bestaand beleid	36.692	55.946	65.627	31.857	14.446	10.186	6.678
Lasten	36.692	55.946	65.627	31.857	14.446	10.186	6.678
Baten	20.375-	18.514-	19.259-	20.509-	3.502-	3.502-	3.502-
Apparaatskosten	8.662	7.187	8.311	8.581	8.813	9.193	9.181
Resultaat voor bestemming	24.979	44.619	54.679	19.929	19.757	15.877	12.357
Storting reserves	8.526	1.180	1.180	1.304	947	786	786
Onttrekking reserves	12.964-	31.012-	25.537-	7.695-	7.807-	3.508-	-
Resultaat na bestemming	20.541	14.786	30.322	13.539	12.897	13.154	13.142

Toelichting Meerjarenraming

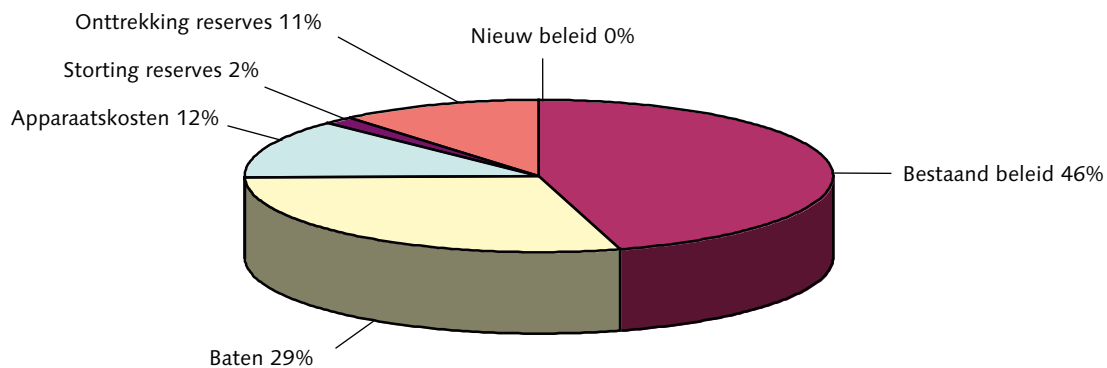
De lagere lasten in 2009 ten opzichte van 2007 en 2008 hangen met name samen met het verlagen cq. wegvallen van een aantal incidentele ramingen ten behoeve van:

- Waterland overleg (in 2007; € 2 miljoen, in 2008; € 3 miljoen);
- Structuurvisie Noord-Holland;
- Diverse projecten (zoals Crailoo, circuit Zandvoort, Haarlemmermeer-Bollenstreek);
- Terugloop in de uitgavenraming van de UNA-ISV reserve.

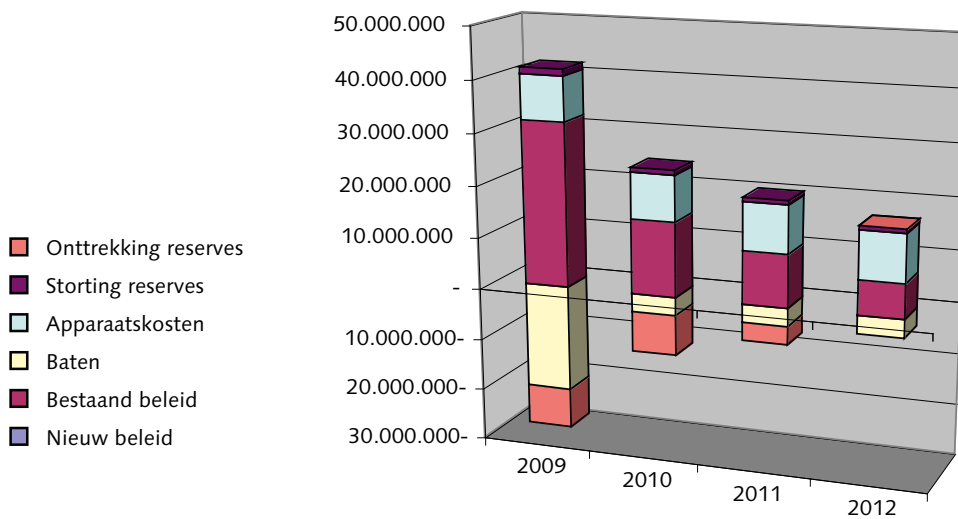
Cijfers in beeld

Middelen 2009

Middelen 2009-2012

Risico's

Onderstaand treft u aan hoe hoog het risicobedrag is dat gemoeid is met het uitvoeren van de afzonderlijke programmadoelstellingen. Toelichtingen vindt u in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicomanagement (Hoofdstuk 3.2).

Risico	Bedrag
Project Wieringerrandmeer	€ 86,5 miljoen
Bloemendalerpolder	€ 6 miljoen
Schadeclaim goedkeuring Koepelbesluit	€ 2,5 miljoen
Totaal	€ 95 miljoen

2.12 STAF EN ONDERSTEUNING

12 Staf en ondersteuning (Bedragen x 1.000 €)	Jaarrekening 2007	Begroot 2008	Begroot 2008 na Lentenota	Begroot 2009	Begroot 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
Nieuw beleid	-	-	-	-	-	-	-
Bestaand beleid	818-	1.041	1.041	1.054	1.054	1.054	1.054
Lasten	818-	1.041	1.041	1.054	1.054	1.054	1.054
Baten	888-	944-	731-	706-	729-	751-	775-
Apparaatskosten	242	-	-	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	1.463-	97	310	348	325	303	279
Storting reserves	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	125-	-	-	-	-	-	-
Resultaat na bestemming	1.588-	97	310	348	325	303	279

In het overzicht staf en ondersteuning zijn de lasten weergegeven betreffende het voormalige personeel (wachtgeld e.d. ca € 700.000), bijdragen in de kosten voormalig personeel gesubsidieerde instellingen (ca € 250.000) en de kosten voor de eigendommen niet voor de openbare dienst bestemd, zoals dienstwoningen (ca € 50.000).

Daartegenover staan de baten in verband met huuropbrengsten van provinciale gebouwen, waaronder de winkels van het Houtpleingebouw (in totaal ca € 310.000) en de opbrengsten van leveringen en diensten aan personeel en derden (ca € 400.000).

De hogere lasten in 2009 ten opzichte van 2007 in programma 12 hangen samen met voordelige afrekeningsverschillen uit voorgaande jaren die in 2007 incidenteel zijn ontvangen.

2.13 FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

13 Financiering en algemene dekkingsmiddelen							
(Bedragen x 1.000 €)	Jaarrekening 2007	Begroot 2008	Begroot na Lentenota	Begroot 2009	Begroot 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
Lasten	8.129	13.250	9.853	2.485	3.913	5.313	6.822
Stelpost lasten	-	11.161	7.775	1.285	2.713	4.113	5.622
Overige lasten	8.129	2.088	2.078	1.200	1.200	1.200	1.200
Baten	373.693-	351.488-	364.932-	404.069-	409.698-	413.555-	389.849-
Renteresultaat	45.263	41.974	39.700	39.800	28.900	27.400	25.000
Provinciefonds	121.955	120.124	125.842	136.522	136.451	138.108	141.102
Dividenden	47.324	17.940	17.940	17.940	17.940	17.940	17.940
Opcenten motorrijtuigen- belasting	156.506	165.700	175.700	188.000	194.600	198.300	202.000
Stelpost baten	-	4.000	4.000	20.057	30.057	30.057	2.057
Overige baten	2.644	1.750	1.750	1.750	1.750	1.750	1.750
Apparaatskosten	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	365.564-	338.238-	355.079-	401.584-	405.785-	408.242-	383.027-
Storting reserves	139.626	32.580	79.420	62.699	59.868	60.368	52.468
Onttrekking reserves	103.208-	11.133-	109.725-	434-	-	-	-
Resultaat na bestemming	329.146-	316.791-	385.384-	339.319-	345.917-	347.874-	330.559-

In het overzicht Financiering en algemene dekkingsmiddelen zijn de lasten en baten weergegeven welke niet in de programma's en in het overzicht Staf en ondersteuning zijn opgenomen. De belangrijkste onderdelen worden hieronder toegelicht.

Stelposten plus onvoorzien

De volgende stelposten zijn in de begroting en meerjarenraming opgenomen:

Omschrijving stelpost lasten	2009	2010	2011	2012
Stelpost prijsstiging	2.416	3.899	5.403	6.903
Stelpost onvoorzien uitgaven	1.200	1.200	1.200	1.200
Totaal lasten	3.616	5.099	6.603	8.103

Bedragen x 1.000 €

Overige baten

De volgende overige baten zijn in de begroting en meerjarenraming opgenomen:

Omschrijving stelpost baten	2009	2010	2011	2012
Stelpost afrekeningsverschillen	1.000	1.000	1.000	1.000
Stelpost cultuurnota 2009	1.057	1.057	1.057	1.057
Stelpost vitale meerjarenraming	3.000	3.000	3.000	
Stelpost Bijdrage Bestuursakkoord 2009-2011	15.000	25.000	25.000	
Totaal lasten	20.057	30.057	30.057	2.057

Bedragen x 1.000 €

Omschrijving overige baten	2009	2010	2011	2012
Bijdragen van overheden en derden i.v.m. doorschuif-BTW	1.750	1.750	1.750	1.750
Totaal lasten	1.750	1.750	1.750	1.750

Bedragen x 1.000 €

Stortingen reserves en voorzieningen en onttrekkingen reserves en voorzieningen

Voor een specificatie van de stortingen in reserves en voorzieningen en van de geraamde onttrekkingen naar bijlage 5.4 Staat van reserves en voorzieningen en naar bijlage 6.2 Meerjarenraming reserves en voorzieningen.

Renteresultaat

Het renteresultaat over de jaren 2009 t/m 2012 wordt geraamd op respectievelijk € 39,8 mln, € 28,9 mln, € 27,4 mln en € 25 miljoen. De dalende trend vanaf 2010 houdt met name verband met de verwachte terugloop van de reserves FINH, UNA en EXINH door hoge investeringsvolumes in de jaren 2008 e.v. Voorts wordt per saldo rekening gehouden met een terugloop in de omvang van de bestemmingsreserves. In het 'Overzicht van het renteresultaat en de kapitaallasten' (bijlage 5.7) wordt een specificatie gegeven van het voor 2009 geraamde renteresultaat.

Povinciefonds

Zie paragraaf 4.4.2 Junicirculaire Povinciefonds voor een nadere specificatie.

Dividenden

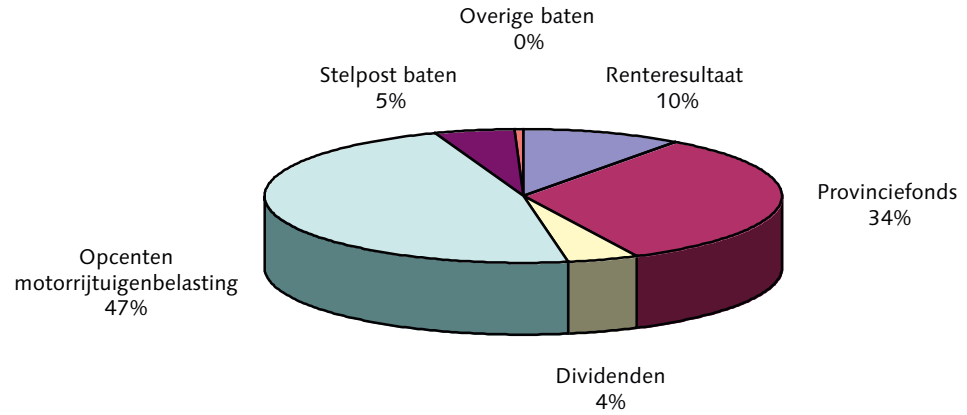
De dividendopbrengsten voor 2009 en volgende jaren zijn geraamd op € 17.939.900. Een specificatie van het geraamde bedrag luidt als volgt:

NV Nuon	15.000.000
NV PWN	476.500
NV Afvalzorg	1.111.800
SADC NV	127.600
NV Bank Nederlandse gemeenten	1.171.900
Nederlandse Waterschapsbank NV	52.100
Totaal	17.939.900

Opcenten motorrijtuigenbelasting

Voor een toelichting op de raming 2009 e.v. naar paragraaf 3.8 Provinciale heffingen.

Cijfers in beeld

Risico's

Onderstaand treft u aan hoe hoog het risicobedrag is dat gemoeid is met het uitvoeren van de afzonderlijke programmadoelstellingen. Toelichtingen vindt u in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicomanagement (Hoofdstuk 3.2).

Risico	Bedrag
Dividendenuitkering	€ 17,9 miljoen
Totaal	€ 17,9 miljoen

3.1 Inleiding

In de paragrafen lichten wij de beleidslijnen toe van beheersmatige aspecten met grote financiële invloed, met grote politieke betekenis of aanzienlijk belang voor de realisatie van beleidsprogramma's. Het gaat om de volgende verplichte paragrafen:

- Provinciale heffingen.
- Weerstandsvermogen en Risicomanagement.
- Onderhoud kapitaalgoederen.
- Financiering.
- Verbonden partijen.
- Grondbeleid.
- Bedrijfsvoering.

Naast de bovenstaande paragrafen hebben wij de paragraaf Extra investeringsimpuls Noord-Holland toegevoegd.

3.2 Weerstandsvermogen en Risicomanagement

Inleiding

Met de paragraaf weerstandsvermogen doet de provincie verslag van de risico's die zij loopt bij de uitvoering van de beleidsdoelstellingen genoemd in de programmabegroting of die zij heeft opgelopen tijdens de beleidsbepaling in vorige jaren. Deze paragraaf bevat minimaal een uiteenzetting van de wettelijk verplichte onderdelen:

- a Het beleid inzake de weerstandscapaciteit en de risico's;
- b Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- c Een inventarisatie van de risico's.

De provincie presenteert bovenop deze wettelijke vereisten onderdeel d. Hierin gaan wij in op de confrontatie tussen de risico's en de bepaalde en beschikbare weerstandscapaciteit en bieden wij conclusies over het weerstandsvermogen.

A *Het beleid inzake de weerstandscapaciteit en de risico's*

In de kadernota 'Weerstandsvermogen en Risicomanagement' (PS 01/10/07) is het provinciaal beleid over dit onderwerp opgenomen. De provincie stelt hierin vier hoofdkaders vast, te weten:

- 1 Weerstandscapaciteit;
- 2 Inventarisatie risico's en waardering van risico's;
- 3 Confrontatie risico's en weerstandscapaciteit;
- 4 Informatievoorziening.

Met behulp van de handreiking Weerstandsvermogen en Risicomanagement geven Gedeputeerde Staten vorm en inhoud aan dit door Provinciale Staten vastgestelde risicomanagementbeleid.

Doelstelling van de kadernota is om alle uitgangspunten te bepalen die de provincie in staat stelt een goed risicomanagementbeleid te voeren. De veelheid van aandachtspunten en spelregels is in de kadernota dus beperkt tot de afspraken die tussen Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten zijn gemaakt en die zijn gekoppeld aan de eerdergenoemde hoofdkaders. Dit stelt Provinciale Staten in staat een uitspraak te doen over de minimale hoogte van het weerstandsvermogen. Deze uitspraak luidt:

“Het weerstandsvermogen bedraagt minimaal 1 tot 1,5 keer de hoogte van de geïnventariseerde risico’s.”

Wanneer risico’s geëffectueerd worden en de provincie succesvol aansprakelijk wordt gesteld, zal de provincie moeten betalen. In zo’n geval wordt de financiële positie van de provincie aangetast en moeten maatregelen worden genomen om de gewenste situatie weer te bereiken, al dan niet op langere termijn. Het volgende is van toepassing met betrekking tot risicobeheer:

- 1 Allereerst worden tijdig beheersmaatregelen genomen;
- 2 Indien beheersmaatregelen niet werken, wordt de saldireserve aangesproken. In de saldireserve is 25% van de algemene dekkingsmiddelen gereserveerd en in de reserve Grondbeleid 25% van de anticiperende grondaankopen om risico’s uit de paragraaf weerstandsvermogen mee te dekken;
- 3 Indien de saldireserve niet toereikend is, moeten Gedeputeerde Staten een bezuinigingsvoorstel formuleren;
- 4 In het geval bezuinigingsvoorstellen niet leiden tot oplossing, dienen Gedeputeerde Staten een voorstel te formuleren om de belastingen te verhogen.

In alle gevallen waarbij de financiële positie van de provincie wordt aangetast, dient het dynamisch weerstandsvermogen weer op peil te worden gebracht door middel van een herstelplan dat bij de voordracht wordt bijgesloten.

Toekomst weerstandsvermogen en risicomanagement

Vanaf de begroting 2009 worden op alle programmabladen aangegeven hoe hoog het risicobedrag is dat gemoeid is met het uitvoeren van de afzonderlijke programmadoelstellingen. Hiermee bewerkstelligen wij een direct en duidelijk verband tussen de programmabladen en de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicomanagement.

B Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit betreft het vermogen om calamiteiten en financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van de bestaande taken. Dit ‘vermogen’ is het geheel van middelen en mogelijkheden binnen de financiële positie van de provincie die zij als ‘vrij aanwendbaar’ wil aanmerken. Het gaat dus om vrij aanwendbare middelen waar geen enkele verplichting tegenover mag staan en mogelijk alsnog te genereren (onbenutte) inkomsten.

Overeenkomstig het BBV maken we bij de opbouw en samenstelling van de weerstandscapaciteit onderscheid tussen incidentele en structurele componenten. Met het vaststellen van de kadernota Weerstandsvermogen en Risicomanagement is definitief en onvoorwaardelijk bepaald hoe deze capaciteit is samengesteld. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de saldireserve en de reserve Grondbeleid. De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit, het bedrag onvoorzien en de meerjarige begrotingsruimte.

De provincie hanteert het dynamisch weerstandsvermogen om te bepalen in hoeverre de risico’s zijn afgedekt. Dynamisch (meerjarig) omdat wij vooral geïnteresseerd zijn in hoeverre we structureel risico’s kunnen afdekken anders dan incidenteel (statisch weerstandsvermogen). In het laatste geval zijn de mogelijkheden voor risicodekking direct uitgeput indien de incidentele capaciteit volledig wordt ingezet.

Volgens de doorrekening van de financiële positie beschikt de provincie Noord-Holland bij het samenstellen van deze begroting over de volgende aanwendbare reservebestanddelen.

Berekening weerstandscapaciteit	Begroting 2009	Raming 2010	Raming 2011	Raming 2012	Dynamisch
<i>Incidentele capaciteit</i>					
Saldireserve	89				
Reserve Grondbeleid	7				
Totaal incidentele capaciteit	96				24,0
<i>Structurele capaciteit</i>					
Onbenutte belastingcapaciteit		125,4	125,4	125,4	94,1
Onvoorzien	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Meerjarenbegrotingsruimte		4,7	8,9	45,7	14,8
Totaal structurele capaciteit	1,2	131	136	172	134,1

Saldireserve

Deze reserve dient minimaal het door de provincie vastgestelde bedrag te bevatten. Het restant wordt beschouwd als de overmaat van de algemene reserve.

Reserve Grondbeleid

Deze reserve dient minimaal 25% van de anticiperende grondaankopen te bevatten. De reserve grondbeleid is uitsluitend bestemd voor dekking van risico's die aan de verwerving en exploitatie van grond zijn gelieerd.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit wordt meerjarig berekend. Elk jaar wordt van de onbenutte belastingcapaciteit van de drie jaren volgend op het begrotingsjaar het gemiddelde berekend voor vier jaar (incl. het begrotingsjaar). De onbenutte belastingcapaciteit over het huidige begrotingsjaar wordt niet meegenomen, omdat het haast onmogelijk is de belastingen gedurende het begrotingsjaar te verhogen. De niet benutte belastingruimte van het huidige begrotingsjaar telt dus niet mee. Het resultaat voegen wij toe aan het overzicht van het dynamisch weerstandsvermogen.

Onvoorzien

Het bedrag aan onvoorzien is een begrotingspost ter dekking van relatief kleine bedragen die bij het opstellen van de begroting 2009 niet kon worden voorzien.

Meerjarenbegrotingsruimte

De meerjarige begrotingsruimte is onderdeel van de berekening van de structurele weerstandscapaciteit. Elk jaar wordt van de meerjarige begrotingsruimte van de drie jaren volgend op het begrotingsjaar het gemiddelde berekend voor vier jaar (inclusief het begrotingsjaar). Begrotingsruimte in het begrotingsjaar zelf wordt namelijk verrekend met de saldireserve. Het resultaat voegen wij toe aan het overzicht van het dynamisch weerstandsvermogen.

C *Een inventarisatie van de risico's groter of gelijk aan € 2 miljoen, inclusief toelichting*

In het systeem van risicomanagement dat de provincie hanteert, worden risico's gerubriceerd in 7 soorten. Na verloop van tijd ontstaat inzicht op welke nader gespecificeerde gebieden de risico's zich ontwikkelen. Door de nadere specificatie van risico's is het beter mogelijk beheersmaatregelen te clusteren. Het betreft de volgende gebieden met de daarbij behorende totaalbedragen:

Risico-inventarisatie	Begroting	Rekening	Begroting
	2008	2007	2009
A. Juridische risico's	40.714.606	36.914.606	28.864.606
B. Beleidsrisico's	47.950.000	47.950.000	6.600.000
C. Bedrijfsvoeringsrisico's	700.000	700.000	700.000
D. Financiële risico's	4.000.000	900.000	89.900.000
E. Grondexploitatie- en risico's	13.220.000	13.000.000	6.000.000
F. Risico's Verbonden Partijen	17.939.900	17.939.900	40.039.900
Overige risico's			
Brutorisicobedrag	124.524.506	117.404.506	172.104.506

In de begrotings- en verantwoordingsdocumenten doen wij alleen opgave van risico's met een bedrag hoger dan € 2 miljoen. De overige risico's worden benoemd in de directieplannen en worden centraal binnen een risicodatabase gemonitord.

Juridische risico's

De risico's die hier worden benoemd zijn risico's die juridisch van aard zijn. Het totaalbedrag van deze geïnventariseerde brutorisico's bedraagt € 28,9 miljoen.

A.1 *Kustplaatsen*

Landelijk is er veel onduidelijkheid over ieders verantwoordelijkheid voor stormschade in de buitendijkse gebieden van de kustplaatsen. Dit geldt ook voor het Kennemerstrand met het bebouwde gebied rondom de jachthaven Seaport Marina. Waar zaken nog niet wettelijk zijn geregeld, loopt de provincie het risico dat schadeclaims worden ingediend. De doorlopende kans daarop is gering, want de kans op stormschade is ca. 1/500 per jaar. Deze schade kan echter zeer hoog uitvallen. Alleen wanneer sprake is van onrechtmatig handelen (verwijtbaar gedrag) en bij nadeelcompensatie en planschade is de provincie aansprakelijk. De financiële gevolgen daarvan zijn op voorhand moeilijk te kwantificeren, maar kunnen variëren van enkele tienduizenden euro's bij beperkte schade tot meer dan een miljard euro bij complete verwoesting van het buitendijkse gebied.

Een en ander is afhankelijk van de zwaarte van de storm, de omvang van de schade en de toerekening daarvan aan anderen, zoals rijk, gemeente, eigenaren en bewoners. Als de storm- en overstromingschade in buitendijks gebied van de Noord-Hollandse kustplaatsen groter is dan enkele (tientallen) miljoenen, moet er al snel een volledig beroep worden gedaan op het rijk. De regering zal dan waarschijnlijk de Wet Tegemoetkoming Schade bij Rampen en Zware Ongevallen (WTS) van toepassing verklaren. Hiervan uitgaande zou de maximale financiële consequentie voor de provincie bepaald kunnen worden op ca. € 15 miljoen.

A.2 *Verkeerde Wm-procedure en fouten bij Wm-procedure*

Tijdens het vooroverleg van een Wm-procedure wordt bepaald welke procedure wordt gevolgd. De gemaakte keuze kan fout zijn. Tijdens de procedure kunnen ook fouten gemaakt worden (voorbeelden zijn verkeerde publicatie, verkeerde adressenlijsten e.d.). De doorlopende kans daarop is benedengemiddeld, maar de provincie loopt het risico dat vergunningen op grond van de Wet Milieubeheer om formele redenen bij de Raad van State worden vernietigd. Mogelijk risicogevolg: bedrijven kunnen schadeclaims indienen en er wordt afbreuk gedaan aan het imago van de provincie. In voorkomende gevallen kunnen schadeclaims oplopen tot een bedrag van ca. € 3 miljoen.

A.3 *Beoordeling gemeentelijke plannen*

Diverse factoren kunnen een zorgvuldige naleving van de wettelijke beoordelingsbepalingen in de weg staan. Hierdoor kan de provincie bij de beoordeling van gemeentelijke plannen fouten maken of niet tijdig en/of juist handelen. Van de mogelijke gevolgen zijn de juridisch/financiële het meest relevant. De doorlopende kans daarop is bovengemiddeld. Eventuele schadeclaims kunnen oplopen tot zo'n € 3 miljoen.

A.4 *Schadeclaim in verband met goedkeuring bestemmingsplan 'Koepelbesluit'*

Vanwege de ruimtelijke beperkingen van het Koepelbesluit en de vernietiging van dit besluit door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State kan de provincie door gedupeerde projectontwikkelaars aansprakelijk worden gesteld voor het feit dat ze hun oorspronkelijke plannen niet meer kunnen verwezenlijken. In 2001 heeft een projectontwikkelaar reeds een pro forma schadeclaim ingediend. Het aantal nog in te dienen claims door anderen is niet bekend. Door recente ontwikkelingen en door het verstrijken van de tijd neemt de kans op meer claims echter af tot gemiddeld. Niettemin blijft het risico van claims hoger dan € 2,5 miljoen bestaan. De verwachte expiratiedatum van het risico is augustus 2011.

A.5 *Inkoop en aanbestedingszaken*

De provincie houdt op jaarbasis vele honderden aanbestedingen. De uitvoering van deze aanbestedingen is gebonden aan regelgeving. Alle Europese aanbestedingen worden door de sector Inkoop begeleid. Deelnemers (leveranciers) aan aanbestedingen hebben de mogelijkheid een gerechtelijke procedure te starten bij vermeende onrechtmatigheden of vermeende onrechtmatige gunningen. De provincie loopt hierbij het risico dat de rechter bepaalt dat de provincie juridisch en/of financieel onrechtmatig is geweest in haar handelingen. Hiervoor kan aan de provincie een schadeclaim worden opgelegd. Het risicobedrag wordt geschat op 10% van de gemiddelde aanbesteding van diensten, leveringen en werken ad € 20 miljoen. Het uiteindelijke schadebedrag hangt af van de omvang van de aanbesteding en de rechterlijke uitspraak (doorgaans 10-15%, ofwel € 2 miljoen tot € 3 miljoen). Wij waarderen de kans dat dit risico zich voordoet in combinatie met het effect op gemiddeld. Dit risico is een permanent risico, omdat de provincie altijd aanbestedingen zal houden.

Beleidsrisico's

De risico's die hier worden benoemd zijn risico's die gepaard gaan met de specifieke beleidskeuzes van de provincie. Het totaalbedrag aan deze geïnventariseerde brutorisico's bedraagt € 6,6 miljoen.

B.1 *Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer*

Met ingang van begrotingsjaar 2005 is de regelgeving inzake de Brede Doeluitkering (BDU) Verkeer en Vervoer in werking getreden en is er vanaf het uitkeringsjaar 2005 één gebundelde subsidiestroom vanuit het Ministerie van Verkeer en Waterstaat voor het verkeers- en vervoersbeleid. De voeding voor de subsidies, die verstrekt worden voor de programma's klein infrastructuur en gedragsbeïnvloeding zijn grotendeels afkomstig uit de BDU. Daarnaast is het programma kleine infrastructuur aangevuld met provinciale middelen. De verdeling van de middelen vanuit de Brede Doeluitkering 2006 is vastgesteld bij besluiten 2005-40789 en 2006-5846 en bij de najaarsnota 2005. Bij de verplichtingen die opgenomen zijn onder het onderdeel Kleine infrastructuur zijn ook meerjarenverplichtingen opgenomen voor 2007 en 2008 ten bedrage van € 2.849.048. Provinciale Staten hebben op 18 maart 2004 (2004-13380) besloten dat meerjarige financiële toezeggingen binnen dit programma aangegaan kunnen worden. Provinciale Staten hebben tevens besloten dat bij het vervallen van de rijksuitkering deze toezeggingen gedekt worden tot een bedrag van € 5 miljoen per jaar. Wij waarderen de doorlopende kans dat dit risico zich voordoet in combinatie met het effect op gemiddeld.

Bedrijfsvoeringsrisico's

De risico's die tot deze categorie behoren, zijn risico's die gepaard gaan met de bedrijfsvoering van de provincie. Er zijn geen afzonderlijke risico's groter dan of gelijk aan € 2 miljoen te melden. Het totaalbedrag aan geïnventariseerde brutorisico's gelieerd aan de bedrijfsvoering is € 700.000. Financieringsrisico's

De risico's die tot deze categorie behoren, zijn risico's die gepaard gaan met de financiering van provinciaal beleid. Het totaalbedrag aan deze geïnventariseerde brutorisico's bedraagt € 89,9 miljoen.

D1 Project Wieringerrandmeer

Het project Wieringerrandmeer is door besluitvorming in uw Staten een nieuwe fase ingegaan. Hiermee zijn eerdere risico's komen te vervallen maar treden er ook nieuwe risico's op. Deze risico's vallen uiteen in vier categorieën: risico's met betrekking tot een garantstelling, risico's met betrekking tot afkoopsommen en tenslotte risico's met betrekking tot bijdragen door derden en maatschappelijke opbrengsten.

De Samenwerkingsovereenkomst Wieringerrandmeer (SOK) bepaalt dat de provincie Noord-Holland voor een bedrag van € 30 miljoen een garantstelling zal afgeven ten behoeve van een bancaire financiering aan de Grondexploitatie maatschappij.

Daarnaast bepaalt de SOK dat de kosten van beheer na oplevering voor rekening van de publieke partijen komen. Voor een deel van de gronden zal overdracht naar de gemeenten plaatsvinden. Voor overdracht naar andere publieke eindgebruikers (bijvoorbeeld Staatsbosbeheer en het Hoogheemraadschap) zullen wellicht eenmalige afkoopsommen moeten worden betaald. Deze komen dan voor rekening van de provincie. In de tweede helft van 2007 zijn gesprekken gevoerd met de toekomstige beheerders. Uit deze gesprekken en een analyse is voortgekomen wie wat wil beheren en onder welke voorwaarden. Op basis hiervan wordt er vooralsnog van uitgegaan dat het totaalbedrag aan eenmalige afkoopsommen dat de provincie aan de toekomstige beheerders zal moeten betalen, tussen de € 15 miljoen en € 30 miljoen ligt. Met een bedrag van € 20 miljoen wordt rekening gehouden.

De provincie zal zich inspanssen om voor een bedrag van € 24,5 miljoen aan bijdragen door derden binnen te halen. Hierbij kan gedacht worden aan subsidies van het Rijk of vanuit Europa. Daarnaast zal de provincie zich inspanssen om voor een bedrag van € 12 miljoen aan maatschappelijke opbrengsten te realiseren. Het risico bestaat uit het niet of gedeeltelijk realiseren van deze doelstellingen.

Wij waarderen de kans dat deze risico's zich voordoen in combinatie met het effect redelijk hoog. De verwachte expiratiedatum van de risico's ligt tussen 2017 en 2032.

D2 WARVV

Sinds 1 mei 2006 is de WARVV (Wet Aanvullende Regels Veiligheid Wegverkeerstunnels) van kracht. De provincie Noord-Holland is beheerder van twee operationele tunnels: de Zuidtangenttunnel onder de A4 en de tunnel onder de Buitenveldertbaan op Schiphol (hiervan is Schiphol eigenaar). Voor deze tunnels moet aan de geldende veiligheidseisen worden voldaan. Er zullen nog nader te bepalen investeringen nodig zijn om aan de eisen te voldoen. Dit is een risico voor de provinciale begroting omdat hiervoor nog geen financiële dekking aanwezig is.

Wij waarderen de kans dat deze risico's zich voordoen in combinatie met het effect redelijk hoog

Grondexploitatie risico's

De risico's die tot deze categorie behoren, hebben een relatie met het grondbeleid dat is verwoord in de paragraaf grondbeleid. Het totaalbedrag aan deze geïnventariseerde brutorisico's bedraagt € 6 miljoen.

E1 Bloemendalerpolder

Het project Bloemendalerpolder wordt onder regie van de provincie tot ontwikkeling gebracht. Ten behoeve van een voortvarende planvorming is een professioneel projectbureau ingesteld dat onder de aansturing van de stuurgroep Bloemendalerpolder opereert. De provincie draagt evenredig bij (net als de andere 13 partijen) in de voorbereidingskosten die door dit projectbureau worden gemaakt.

Daarnaast is in de anticipatieovereenkomst Bloemendalerpolder afgesproken dat publieke partijen verantwoordelijk zijn voor de resterende grondverwervingen. Binnen publieke partijen is vervolgens afgesproken dat de provincie 87,5% van de kosten voorfinanciert.

De inzet van de provincie is erop gericht voornoemde kosten in te brengen in de planexploitatie. Dit is onderwerp van onderhandeling met de andere publieke en private partijen.

Het risico is aanwezig dat de door de provincie gemaakte kosten niet of niet geheel kunnen terugvloeien uit de grondexploitatie. Wij waarderen de kans dat dit risico zich voordoet in combinatie met het effect op bovengemiddeld. De verwachte expiratiedatum van dit risico is nog niet bekend.

Er is een strategisch plan voor de resterende verwervingen opgesteld, gericht op het minimaliseren van restverwervingsrisico's door de provincie. Daarnaast worden met een team van grondexperts en planeconomen de onderhandelingen over de grondexploitatie gedegen voorbereid met als doel het onderhandelingsresultaat voor de provincie te optimaliseren.

De actuele stand van zaken

Bij het afsluiten van de Samenwerkingsovereenkomst (in de loop van 2008) wordt duidelijk in hoeverre genoemde risico's zich ook daadwerkelijk gaan voordoen.

Zie ook de paragraaf Grondbeleid voor een nadere uiteenzetting van het grondbeleid.

Risico's Verbonden Partijen

De provincie voert in bepaalde gevallen beleidsdoelstellingen uit met behulp van samenwerkingsverbanden. Wanneer er sprake is van een financieel én een bestuurlijk belang voor de provincie en wanneer het samenwerkingsverband wordt verzelfstandigd in een publiek- of privaatrechtelijk rechtspersoon, wordt dit samenwerkingsverband betiteld als verbonden partij. In deze rubriek worden die risico's met betrekking tot de verbonden partijen benoemd waarvoor de provincie aansprakelijk is. Het totaalbedrag aan deze geïnventariseerde brutorisico's bedraagt € 40 miljoen.

F.1 Dividenduitkering

Gezien de dividendontwikkeling in de voorgaande jaren hebben wij de dividendraming uit deelnemingen vanaf begrotingsjaar 2008 structureel verhoogd met € 10 miljoen tot € 17,9 miljoen. Wij zien de dividenduitkering als een doorlopend brutorisico. Omdat de dividendinkomsten onderdeel uitmaken van onze structurele dekkingsmiddelen, reserveren we volgens besluitvorming van uw Staten 25% van de geraamde dividendinkomsten in de saldireserve. Tegelijkertijd nemen wij voor hetzelfde bedrag een nettorisico op in de risicodatabase. Dit houdt dus in dat wij het risico afdekken dat 25% van de geraamde bruto-dividendinkomsten niet tot uitkering komt. Zie ook paragraaf Verbonden Partijen.

F.2 Reservering investeringsfonds RO Noordzeekanaalgebied N.V. (RON)

Ten behoeve van de uitvoering van het Masterplan Noordzeekanaalgebied is de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Noordzeekanaalgebied (RON) opgericht met als kerntaak de ontwikkeling en herstructurering van bedrijventerreinen in het Noordzeekanaalgebied. Om de RON hierbij te faciliteren heeft de provincie een investeringskrediet van € 6,8 miljoen beschikbaar gesteld voor projecten van de RON.

Dit krediet plus verschuldigde rente moet de RON terugbetalen uit de resultaten van de investeringsprojecten. Door middel van besluitnummer 111 is op 7 november 2006 door Provinciale Staten nogmaals een krediet van € 6,8 miljoen beschikbaar gesteld door de provincie. Omdat echter nooit 100% vaststaat dat een project voldoende oplevert, bestaat een risico dat de RON niet in staat zal zijn de door provincie verstrekte kredieten ad. € 13,6 miljoen (volledig) af te lossen. Wij waarderen de kans dat dit risico zich voordoet in combinatie met het effect redelijk hoog. De verwachte expiratiedatum van dit risico is december 2010.

F.3 *Garantstelling DarwinD*

De provinciale garantie van € 8,5 miljoen strekt tot zekerheid van de nakoming van door DarwinD BV jegens de bank op zich te nemen verplichtingen in verband met een banklening ten behoeve van de ontwikkeling, productie en plaatsing van vier 3Mw-testwindturbines. De kans dat dit zich voordoet waarderen wij redelijk hoog. De provincie ondersteunt op deze wijze de organisatie DarwinD omdat mede dankzij dit initiatief de dubbeldoelstelling ten aanzien van Duurzame Energie en Werkgelegenheid in de Kop van Noord-Holland gerealiseerd kan worden. De verwachte expiratiedatum van dit risico is juli 2010.

Vervallen risico's

Binnen deze rubriek wordt alleen gerapporteerd over vervallen risico's boven het bedrag van € 2 miljoen. Over de overige vervallen risico's wordt binnen de ambtelijke organisatie gerapporteerd. Ten opzichte van het laatste rapportagemoment (jaarrekening 2007, besluitvorming in juni 2008), valt over onderstaande vervallen risico's het volgende te vermelden.

G.1 *(In jaarrekening B.1) Masterplan N201*

Bij de uitwerking van het programma N201+ van een voorlopig ontwerp naar een definitief ontwerp loopt de provincie het risico dat partijen in de omgeving daarop niet hun goedkeuring geven (RWS, gemeente, waterschap, bevolking). Dit vormt daarmee een risico voor de voortgang van de planologie/vergunningen, grondverwerving en de wettelijke bezwaarprocedures die daaraan gekoppeld zijn. Dit kan vertraging betekenen voor de realisatie van het programma N201 en latere aanbestedingen dan verwacht. Eventuele schade gelieerd aan dit risico waarderen wij op € 20 miljoen.

De markt voor aanleg van infrastructurele werken is conjunctuurgevoelig en onvoorspelbaar. In de komende jaren is een sterke ontwikkeling van orderportefeuilles van bouwondernemingen te voorzien, wat mogelijk tot hogere aanbestedingssommen zou kunnen leiden.

Wij waarderen de kans dat dit risico zich voordoet in combinatie met het effect redelijk hoog. De verwachte expiratiedatum van dit risico is augustus 2011.

Binnen het krediet voor het Masterplan N201 is een risicoreserve van € 20 miljoen opgenomen. Het risico is daarmee gedekt en kan binnen de paragraaf Weerstandsvermogen derhalve vervallen.

G.2 *(In jaarrekening E.1.) Project Wieringerrandmeer*

De provincie Noord-Holland heeft op 5 maart 2007 een Samenwerkingsovereenkomst Wieringerrandmeer gesloten met private partijen en de gemeenten Wieringen en Wieringermeer. In de overeenkomst is bepaald dat gedurende een periode van negen maanden vanaf 5 maart 2007 een aantal aspecten van het project verder dient te worden uitgewerkt voordat definitieve besluiten tot uitvoering kunnen worden genomen. Gedurende deze periode van negen maanden zijn de risico's voor de provincie te verdelen in grondrisico's en vergoeding van proceskosten. De grondrisico's bestaan uit het verschil tussen de aankoopkosten en bijgeboekte kosten en rente enerzijds en geschatte huidige marktwaarde anderzijds. Dit verschil wordt thans geschat op maximaal € 3 miljoen.

De risico's ten aanzien van de proceskosten bestaan uit de contractueel overeengekomen vergoeding

aan de private partijen voor door hen extern gemaakte kosten ad ca. € 2 miljoen en voor door hen intern gemaakte kosten ad maximaal € 2 miljoen.

Na afloop van de periode van negen maanden vervallen de genoemde risico's, maar treden nieuwe – thans nog niet te kwantificeren – risico's op.

Wij waarderen de kans dat dit risico zich voordoet in combinatie met het effect aanzienlijk. De verwachte expiratedatum van dit risico is juni 2008.

Het project Wieringerrandmeer is door besluitvorming in uw Staten een nieuwe fase ingegaan. De nieuwe risico's die de Provincie Noord-Holland loopt in dit project, staan in deze paragraaf vermeld onder D1.

G.3 *(In jaarrekening B.4.) Beheer en onderhoud Zuidtangent*

Als belangrijkste financier, beheerder en onderhoudsplichtige voor het kerntraject van de Zuidtangent draagt de provincie het risico van tegenvallende beheers- en onderhoudskosten.

In de afgelopen jaren zijn wij met regelmaat geconfronteerd met onverwachte gebreken aan de baan en de halten. Onderzoek heeft uitgewezen dat baan en halten nu reeds ernstige gebreken vertonen. Op dit moment zijn nog niet alle onvolkomenheden in beeld. De kans op nieuwe en onverwachte risico's is aanzienlijk als gevolg van structurele gebreken bij de bouw van de halten en de baan, de materiaalkeuze bij de perrons en de halten en constructiefouten.

Daarbij komt dat niet van tevoren (aan het begin van het jaar) bekend is hoe vaak vandalisme (vernielingen, graffiti e.d.) zal optreden. De kosten kunnen mogelijk veel hoger uitvallen dan nu is voorzien. De thans bekende gebreken worden geschat op circa € 2,9 miljoen voor 2007 en 2008. De voorlopige expiratedatum van dit risico is december 2008.

Voor de risico's van het beheer en onderhoud van de Zuidtangent is inmiddels budget opgenomen in de begroting vanuit de Reserve Openbaar Vervoerprojecten. Het is derhalve niet langer noodzakelijk dit risico op te nemen in de paragraaf Weerstandsvermogen.

G.4 *(In jaarrekening B.5.) Realisatie projectplan N197 Westelijke Randweg Beverwijk*

De bezwaren tegen de goedkeuring van Gedeputeerde Staten van de bestemmingsplannen zijn door de Raad van State inmiddels ongegrond verklaard. Hiermee zijn de bestemmingsplannen onherroepelijk geworden en kan op grote delen met de uitvoering worden gestart.

Het langdurig uitstel heeft voor het Design & Construct-contract financiële gevolgen. Er zal een indexatie moeten plaatsvinden op het aangeboden werk en een vergoeding voor het feit dat een aantal werkonderdelen niet meer gelijktijdig kunnen worden uitgevoerd. Met de aannemer moet de onderhandeling hierover nog starten.

Daarnaast is ook bezwaar ingediend tegen de recent verleende Ontheffing Flora- en faunawet.

Tegen de uitspraak van de rechter, dat de ontheffing terecht door de minister is verleend is weer beroep ingesteld bij de Raad van State. Als de ontheffing ook bij de Raad van State standhoudt, zullen aanvullende maatregelen moeten worden uitgevoerd, die oorspronkelijk niet in de opdracht naar de aannemer waren opgenomen. De kosten van deze aanvullende maatregelen worden nog uitonderhandeld.

Wij waarderen de kans dat dit risico zich voordoet in combinatie met het effect redelijk hoog. De verwachte expiratedatum van dit risico is februari 2008. De exacte kosten worden omstreeks april/mei van dit jaar bekend.

De bovengenoemde risico's kunnen worden opgevangen binnen het krediet voor het project. Er is derhalve geen noodzaak meer het risico op te nemen in de paragraaf Weerstandsvermogen.

G.5 *(In jaarrekening B.12.) Normen Luchtkwaliteit*

Vanwege de nieuwe Europese regelgeving kunnen de normen voor luchtkwaliteit binnen de provincie worden overschreden. Omwonenden van provinciale infrastructuurprojecten kunnen deze regelgeving aangrijpen voor het indienen van bezwaarschriften tegen bestemmingsplanprocedures. Inmiddels loopt er bij de Raad van State een procedure waarin een uitspraak moet worden gedaan over de be-

zwaarschriften die omwonenden van de N201 hebben ingediend. De gevolgen van vertraging of stopzetting van infrastructurele projecten zijn niet alleen van politieke, bestuurlijke aard (imago provincie) maar ook financieel, doordat bij projecten die al zijn aanbesteed (N201) aannemers een financiële claim zullen indienen. De impact hiervan is groot.

Op 18 augustus 2006 heeft de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State de beroepen tegen het besluit van Gedeputeerde Staten over het Bestemmingsplan N201-zone behandeld. Op 11 oktober 2006 heeft de Raad van State de bezwaren tegen dit bestemmingsplan ongegrond verklaard. De uitspraak komt samengevat op het volgende neer :

- Nut en noodzaak van het programma N201 staan niet ter discussie.
- De kwaliteit en uitkomsten van het TNO-onderzoek Luchtkwaliteit staan niet ter discussie.
- De saldo benadering is positief, bezwaren inzake luchtkwaliteit zijn derhalve niet gegrond.

Dit specifieke risico is met deze uitspraak afgedaan. Bij grote scope wijzigingen (zoals bijvoorbeeld bij eventuele verandering van het voorkeustracé van de nieuwe N201 Omliegging Schiphol-Rijk volgens de zogenaamde 'Boerenland variant') treedt echter dit risico opnieuw op.

Risico's < 2 miljoen

Vanwege het vaststellen van de rapportagegrens van € 2 miljoen wordt over de volgende risico's, niet extern gerapporteerd. Deze risico's worden wél betrokken bij het bepalen van het risicoprofiel en de ratio weerstandsvermogen. De risico's worden op directieniveau bewaakt en op concernniveau geconsolideerd.

Omschrijving	Risicobedrag (bruto)
Juridische risico's:	
Het Landelijk Faunafonds	1.000.000
Steunfunctie-instellingen Welzijn & Sport	600.000
Schadeclaim bij toepassing Bestuursdwang	500.000
Herstructurering Steunfunctie-instellingen Kunst- en erfgoededucatie	500.000
Financiële rechtmatigheid verlening subsidies	250.000
Flexibiliseren subsidierelatie steunfunctieinstellingen	250.000
Claims i.v.m. verleggen van kabels en leidingen bij reconstructie van wegwerken	164.606
Monumentenwacht	100.000
Beleidsrisico's:	
Realisatie van de zuid- en oosttak van de Zuidtangent	1.500.000
Optimum II	100.000
Bedrijfsvoeringsrisico's:	
Automatiseringsbeveiliging	500.000
Uitval Sap	100.000
Beveiliging provinciale gebouwen	100.000
Financieringsrisico's:	
Provinciaal garantiebeleid instellingen voor gezondheidszorg	900.000
Totaal	6.564.606

D Confrontatie tussen risico's en weerstandscapaciteit

Nadat risico-inventarisatie heeft plaatsgevonden, volgt het proces van risico's waarderen. Gedurende dit proces schatten wij in wat de kans is dat een risico tot negatieve financiële gevolgen leidt en tevens waarderen wij de grootte van het risicobedrag. Beide waarderingen worden gedaan volgens een schaalindeling die loopt van 1 tot 10. Van de gezamenlijke uitkomst nemen wij het gemiddelde en beschouwen wij dit als een percentage minimaal te reserveren in de saldireserve.

Risico-inventarisatie (netto)	Begroting 2008	Rekening 2007	Begroting 2009
Brutorisicobedrag	124.524.506	117.404.506	172.104.506
% minimaal te reserveren*	55,34%	55,97%	55,25%
Nettorisicobedrag	68.912.278	65.712.278	95.092.278

Wij maken de risico's netto, omdat de kans dat alle risico's zich zouden voordoen in één collegeperiode, laat staan begrotingsjaar, nagenoeg nihil is. Indien wij de bruto risico's hanteerden voor de minimale hoogte van de saldireserve, zou de saldireserve, in relatie tot de risico's bij het vastgestelde begrotingsbeleid, te hoog zijn. Door het proces van risicowaardering komen wij tot de conclusie dat wij minimaal 55,25 % van het totale bruto risicobedrag dienen te reserveren in de saldireserve. De uitkomst van deze berekening (€ 95 miljoen) relateren wij aan het begrotingstotaal, waardoor wij een risicoprofiel voor de huidige begroting kunnen bepalen.

Risicoprofiel	Begroting 2008	Rekening 2007	Begroting 2009
Nettorisicobedrag	68.912.278	65.712.278	95.092.278
Begrotingstotaal na resultaatbestemming	658.746.900	658.746.900	698.182.100
Provinciaal risicoprofiel	10,46%	9,98%	13,62%

Conclusies over het weerstandsvermogen

In totaal gaat het om 26 risico's. Vijf risico's uit eerdere rapportages zijn komen te vervallen. De resterende risico's hebben mogelijk financiële consequenties. Het totaal aan gekwantificeerde financiële tegenvallers dat daaruit kan voortvloeien, bedraagt maximaal € 172 miljoen. Hierbij wordt opgemerkt dat niet alle risico's voor het volledige bedrag en binnen één jaar tot uiting zullen komen. Dat hangt af van de verwachte afwikkelingsdatum, het feitelijk risicoverloop en het effect van de ingezette beheersmaatregelen. Er zijn immers maatregelen getroffen om de desbetreffende risico's te verkleinen en hun gevolgen te beperken.

Het na beschouwing te relativeren bedrag, zijnde het netto-risicobedrag (€ 95 miljoen) in relatie tot het daartoe benodigde financieel weerstandsvermogen, geeft aan dat de hierboven vermelde dynamische weerstandscapaciteit (€ 134 miljoen) toereikend is ter afdekking van de mogelijk optredende financiële risicogevolgen met betrekking tot de geïnventariseerde risico's. Het dynamisch weerstandsvermogen waarden wij op 1,4 (134/95). Dit is een waarde die binnen de minimale bandbreedte ligt van 1,0 tot 1,5 maal het netto-risicobedrag.

Aan de verhoging van het provinciaal risicoprofiel (13,62 % t.o.v. 9,98%) is te zien dat het toevoegen van de risico's met betrekking tot het Wieringerrandmeer een redelijk grote impact hebben gehad.

Voorziening financiële risico's

Als onderdeel van ons provinciaal risicomangementbeleid houden wij een voorziening aan ten behoeve van risico's waarvan wij met enige zekerheid kunnen verwachten dat die voor de provincie in de toekomst een uitgavenpost zullen gaan vormen. Hier is bijvoorbeeld sprake van als een (voorlopige) rechterlijke uitspraak in ons nadeel werkt. In het verleden is deze voorziening bijvoorbeeld gebruikt voor de inmiddels afgedane Chipsholkwestie.

In 2009 wordt er een onttrekking gedaan van 0,8 miljoen euro uit de voorziening en daalt deze naar nihil euro. Deze onttrekking wordt gedaan in verband met een opgelegde naheffing van de Belastingdienst. De voeding van de voorziening wordt vanwege de gevoeligheid van de informatie te allen tijde behandeld via de besloten agenda in de commissie Fepo (Financiën, Europa, Personeel en Organisatie). Een onttrekking uit deze voorziening wordt te allen tijde middels externe rapportage verantwoord.

3.3 Onderhoud Kapitaalgoederen

3.3.1 Algemeen

De provincie beheert wegen, fietspaden, openbaar vervoerinfrastructuur, vaarwegen en gebouwen. Onderdeel van dit beheer is de wettelijke zorgplicht om deze kapitaalgoederen volgens afgesproken kwaliteitseisen in stand te houden door middel van onderhoud en vervanging. Dit is nodig om de functionaliteit en kwaliteit van deze kapitaalgoederen op peil te houden en kapitaalvernietiging te voorkomen.

Instandhouding begroot in 2009	Bedrag in €
Wegen (incl.groen)	PM
Openbaar vervoerinfrastructuur	PM
Vaarwegen	PM
Gebouwen groot onderhoud	350.000
Gebouwen regulier (incl. tuinen)	400.000
Totaal	PM

De bedragen voor de gebouwen zijn begrepen in de budgetten van de materiële apparaatskosten, terwijl de bedragen voor (groot) onderhouden vervanging wegen en vaarwegen zijn terug te vinden op een aantal productgroepen binnen het programma wegen, verkeer en mobiliteitsmanagement van de begroting 2009.

De instandhouding van de provinciale infrastructuur en gebouwen is daarmee een veelomvattende en verantwoordelijke taak.

3.3.2 Infrastructuur

Algemeen

Om op adequate wijze invulling te geven aan deze instandhoudingstaak is een planmatige en gestructureerde aanpak nodig, die in de kern bestaat uit drie niveaus:

- **Kaderstelling.** Deze kaders bestaan uit wet- en regelgeving, beleid en daarvan afgeleide normen en richtlijnen, die leidend zijn voor de instandhoudingstaak. De kwaliteitsafspraken ten aanzien van de wegen, die zijn gekoppeld aan de normkostensystematiek, maken bijvoorbeeld onderdeel uit van een dergelijk kader. Een dergelijk kader wordt vastgelegd in beheer- en instandhoudingsplannen en vastgesteld door het bestuur. De kaderstelling vindt rond de éénmaal per 4 jaar plaats.
- **Maatregelprogrammering.** Dit betreft een meerjarig programma voor de te nemen instandhoudingsmaatregelen (vast en variabel onderhoud en vervanging). De vastgestelde kaders zijn hiervoor een belangrijke basis. Daarnaast is hiervoor inzicht in de aard, omvang en actuele kwaliteit van de te beheren infrastructuur nodig. De maatregelprogrammering wordt elk jaar geactualiseerd.
- **Uitvoering.** Jaarlijks dient de betreffende jaarschijf van het meerjarige maatregelprogramma efficiënt te worden voorbereid en uitgevoerd.

Het in 2005 vastgestelde plannings- en bekostigingssysteem (Nota Plannings- en bekostigingssysteem onderhoud infrastructuur) sluit aan bij deze aanpak.

De uitvoering van dit gestructureerde proces behoeft optimalisatie. Met deze optimalisatie wil de provincie bereiken dat bestaande knelpunten in het proces worden opgelost en tegelijkertijd beter wordt ingespeeld op het centraal stellen van de mobiliteitsbehoefte van de gebruiker: 'Vlot en veilig van A naar B'.

De komende jaren staan in het teken van deze optimalisatie. Hiervoor is een actieprogramma in ontwikkeling. Daarbij geldt de volgende ordening van de infrastructuur in netwerken en objectsoorten als uitgangspunt:

Netwerk	Objectsoorten
Wegen	<ul style="list-style-type: none"> • Verhardingen • Kunstwerken • Verkeersvoorzieningen (bebording, verkeersregelininstallaties, verlichting etc.) • Landschap en milieu
Vaarwegen	<ul style="list-style-type: none"> • Oevers • Bodems • Kunstwerken • Verkeersvoorzieningen • Landschap en milieu
Fietspaden	<ul style="list-style-type: none"> • Verhardingen • Kunstwerken • Verkeersvoorzieningen (bebording, verkeersregelininstallaties, verlichting etc.) • Landschap en milieu
Openbaar vervoerinfrastructuur	<ul style="list-style-type: none"> • Verhardingen • Kunstwerken • Verkeersvoorzieningen (bebording, verkeersregelininstallaties, verlichting etc.) • Landschap en milieu • Haltevoorzieningen

Het genoemde actieprogramma zet op hoofdlijnen in op de volgende onderdelen:

Het opstellen van beheer- en instandhoudingsplannen

Zoals eerder vermeld vormen deze het beheerkader. In deze plannen wordt onder meer het volgende vastgelegd:

- relevante wet- en regelgeving;
- vigerend beleid;
- maatschappelijke ontwikkelingen;
- vertaling van dit alles in eisen, normen en richtlijnen ten aanzien van de infrastructuur en het beheer daarvan.

Voor alle vier de netwerken wordt een beheerplan gemaakt en voor de verschillende objectsoorten instandhoudingsplannen. Naar verwachting zijn deze plannen in 2010 beschikbaar. Als zodanig wordt voorkomen dat er achterstallig onderhoud optreedt, waardoor extra kosten moeten worden gemaakt om dit in te lopen, of dat er door achterstallig onderhoud schadeclaims binnenkomen.

Het actualiseren en completeren van alle relevante areaalgegevens (aard, omvang en kwaliteit)

De basis van beheer is een volledig en actueel bestand met relevante gegevens over het te beheren areaal. Deze gegevens betreffen onder meer de aard en omvang (hoeveelheden als bijvoorbeeld m² verharding) van het areaal en de actuele kwaliteit van de verschillende netwerken en objecten. Waar gegevens op dit moment ontbreken of onvoldoende actueel zijn worden ze gecompleteerd en geactualiseerd.

Het aanschaffen en implementeren van een integraal geautomatiseerd beheersysteem

Een geautomatiseerd en integraal beheersysteem is onmisbaar om de areaalgegevens actueel te houden, te raadplegen en te gebruiken ten behoeve van onder meer planningen en kostenberekeningen. Daarnaast is een dergelijk systeem van groot belang voor een efficiënte informatievoorziening richting

het bestuur, de gebruikers van de infrastructuur en andere belanghebbenden. Een dergelijk integraal systeem is nog niet beschikbaar.

Hierbij is het belangrijk om goed te borgen dat de gegevens in dit systeem steeds actueel zijn.

Het verbeteren van de maatregelprogrammering

Tot op heden wordt de programmering van grootschalig onderhoud primair gestuurd door de technische noodzaak. Dit leidt elk jaar tot een groot aantal versnipperde onderhoudsprojecten verspreid over het gehele netwerk. Door het centraal stellen van de gebruiker wordt het steeds belangrijker om de verkeershinder door infrastructuurprojecten zo veel mogelijk te beperken. De programmering van de maatregelen wordt de komende jaren geoptimaliseerd door de diverse versnipperde maatregelen te bundelen per infrastructuurtraject en door verder vooruit te kijken.

Het verbeteren van de productie van de voorbereiding en uitvoering van maatregelen

De concrete productie in de vorm van voorbereiding en uitvoering van maatregelen wordt de komende jaren verder geoptimaliseerd. Dit wordt bereikt door het versterken van het projectmatig werken en het zo goed mogelijk inschakelen van de markt.

Om het instandhoudingsproces te optimaliseren en dit actieprogramma te realiseren is een versterking van de beheerorganisatie nodig. Deze versterking bestaat uit het optimaliseren van de relevante werkprocessen, het verbeteren van de personele bezetting en opleiding en training.

Op dit moment is nog onvoldoende zicht op de eventuele extra middelen die nodig zijn voor dit actieprogramma. Mochten extra middelen nodig blijken te zijn dan komt hiervoor een separaat voorstel naar PS.

Wegen

Provinciale Staten hebben in 2003 een onderhoudsnorm voor de provinciale wegen en fietspaden vastgesteld. De keuze is bepaald aan de hand van onderstaande tabel:

Op basis van bovenstaande beleidsprofielen hebben Provinciale Staten in 2003 de kwaliteitsnormen voor de wegen bepaald op de volgende niveaus:

- R voor de stroomwegen; de kwaliteit is conform wat in Nederland gangbaar is.
De weggebruiker zal geen infrastructuur tegenkomen die hem in negatieve zin opvalt.
- R- voor de overige provinciale wegen; het kwaliteitsniveau is zo minimaal mogelijk.
In ieder geval wordt voldaan aan alle wettelijke vereisten en richtlijnen en zijn aansprakelijkheidsstellingen als gevolg van gebrekkig onderhoud niet aan de orde.
- R+ voor de milieuaspecten; de onderhoudsaspecten die een relatie hebben met het milieu worden zodanig uitgeoefend dat voldaan wordt aan de doelstellingen uit het provinciaal milieubeleidsplan.

Ten aanzien van het totale kunstwerkenareaal (dus niet alleen de kunstwerken in wegen, maar ook in de andere infrastructuur) is een programma voor de vervanging van kunstwerken (VIK) in uitvoering. Dit betreft de eerste tranche. In de Begroting 2009 wordt ingezet op extra middelen voor een tweede tranche van kunstwerken, die tot op heden niet stonden geprogrammeerd voor vervanging en de komende jaren vervangen moeten worden. Hiervoor is een bedrag van € 29 miljoen in de begroting opgenomen.

Beleidsthema	Beleidsprofiel R++	Beleidsprofiel R+	Beleidsprofiel R	Beleidsprofiel R'
Veiligheid	Kans op ongevallen geminimaliseerd	Kans op ongevallen klein	Kans op ongevallen klein	Kans op ongevallen klein
Bereikbaarheid	Bereikbaarheid niet in het geding	Bereikbaarheid niet in het geding	Bereikbaarheid niet in het geding	Bereikbaarheid beperkt minder
Comfort	Zeer comfortabel	Comfortabel	Comfortabel	Enigszins oncomfortabel
Aanzien	Zeer verzorgde uitstraling	Verzorgde uitstraling	Redelijk verzorgde uitstraling	Matige uitstraling
Leefbaarheid	Leefbaarheid niet in het geding	Leefbaarheid niet in het geding	Leefbaarheid niet in het geding	Leefbaarheid beperkt minder
Milieu	Belasting op milieu zo beperkt mogelijk	Belasting op milieu lager dan de wettelijke eisen	Belasting op milieu conform wettelijke eisen	Belasting op milieu conform wettelijke eisen

Sinds 1 mei 2006 is de WARVW (Wet Aanvullende Regels Veiligheid Wegverkeerstunnels) van kracht. De provincie Noord-Holland is beheerder van twee operationele tunnels: de Zuidtangentunnel onder de A4 en de tunnel onder de Buitenveldertbaan op Schiphol (hiervan is Schiphol eigenaar). Voor deze tunnels moet aan de geldende veiligheidseisen worden voldaan. Er zullen nog nader te bepalen investeringen nodig zijn om aan de eisen te voldoen. Dit is een risico voor de provinciale begroting omdat hiervoor nog geen financiële dekking aanwezig is.

Fietspaden

Voor de kwaliteitsnormering van de fietspaden wordt gebruik gemaakt van dezelfde tabel als opgenomen bij de wegen. PS hebben R+ als kwaliteitsnorm voor de fietspaden vastgesteld. De nagestreefde kwaliteit ligt daarmee op een hoger niveau dan wat landelijk gangbaar is. Aandachtspunten zijn daarbij vooral milieu, comfort en aanzien.

Openbaar vervoerinfrastructuur

Ook voor de kwaliteitsnormering van de openbaar vervoerinfrastructuur (Zuidtangent) wordt gebruik gemaakt van de tabel als opgenomen bij de wegen. PS hebben in lijn met het hoogwaardig karakter van deze openbaar vervoer verbinding, R+ als kwaliteitsnorm vastgesteld. De nagestreefde kwaliteit ligt daarmee op een hoger niveau dan wat landelijk gangbaar is. Aandachtspunten zijn daarbij vooral milieu, comfort en aanzien.

De Zuidtangent is relatief nieuwe openbaar vervoerinfrastructuur. Grootschalig onderhoud kon niet worden verwacht vóór 2011. De laatste jaren komen echter regelmatig onverwachte en ernstige gebreken aan het licht die leiden tot onvoorzien extra onderhoud. Het gaat om onder meer de daken van deabri's, scheurvorming van de rijbaan, defecte grondspotverlichting en problemen met de wapening van sommige perronvloeren. Herstel van de (nu bekende) gebreken vindt plaats in 2008 en 2009.

Vaarwegen

Ten aanzien van de vaarwegen worden nog geen integrale en eenduidige kwaliteitsnormen gehanteerd. Op de volgende onderdelen zijn echter wél kwaliteitsnormen beschikbaar:

- Het onderhoud aan de oevers van de vaarwegen vindt plaats conform de in 2004 vastgestelde strategie van 'Risico Gestuurd Beheer'. Daarbij worden uitsluitend oevers vervangen die een gevaar voor de functie als vaarweg, waterkering en andere opleveren.
- Het onderhoud aan de bruggen en sluizen wordt uitgevoerd op basis van de beheersstrategie zoals die in 2006 is vastgesteld voor de bruggen en sluizen in het Noordhollandsch Kanaal. De onderhoudsmaatregelen zijn vooral bepaald op basis van algemeen landelijk geldende onderhoudsniveaus voor bruggen en sluizen.

In de beheer- en instandhoudingsplannen, die de komende jaren opgesteld gaan worden, worden deze normen zonodig aangepast aan nieuwe ontwikkelingen.

In december 2003 heeft PS het Baggerprogramma Noord-Hollandse Vaarwegen vastgesteld. Dit programma is volop in uitvoering. Het programma is op onderdelen vertraagd door de vondst van munitie en door het feit dat op sommige plaatsen dieper moet worden gebaggerd dan verwacht. Het programma Vervanging Oevers is in uitvoering. Dit programma is afgestemd op het baggerprogramma omdat beide werkzaamheden elkaar beïnvloeden.

3.3.3 Gebouwen

Door de sector Facilitaire Dienstverlening van de Directie Middelen worden panden beheerd voor de huisvesting van medewerkers, alsmede panden die verhuurd worden (winkels Houtplein).

- Paviljoen Welgelegen.
- Dreef 1, de dokterswoning.
- Dreef 3.
- Houtplein 33 (incl. winkels).
- Zijlweg (incl. Schoonzichtlaan 2 en 8).
- Florapark 5 en 6.
- Frederikspark 10 en 12.
- Paviljoenslaan 3, 5, 7/9.

Het onderhoud van Welgelegenstraat 3 (dienstwoning) en Mercurius (Wormer) wordt uit de directe budgetten betaald.

Meerjarenonderhoudsplan

Het onderhoud kan worden gesplitst in planmatig onderhoud en niet planmatig onderhoud.

Vanaf 2003 wordt er gewerkt met een meerjaren onderhoudsplan voor het exterieur van de gebouwen in beheer bij de sector Facilitaire Dienstverlening. In principe vindt er om de drie jaar een herinspectie plaats, waarna de onderhoudswerkzaamheden en de bedragen worden aangepast. De laatste herinspectie heeft in 2007 plaatsgevonden.

Voor 2009 worden de kosten (op basis van deze herinspectie) voor dit planmatig onderhoud geraamd op € 350.000.

Inhoud van onderhoudsplan

Het meerjaren onderhoudsplan houdt in al het planmatig bouwkundig onderhoud aan de buitenzijde van een gebouw, schilderwerk, daken, goten enz. maar ook terreinvoorzieningen (hekwerk, bestrating, enz). Ook vervanging van CV installaties is opgenomen in het plan.

Hoewel er geen definitief plan is vastgesteld voor het onderhoud van het interieur, is aan de hand van ramingen een overzicht samengesteld van de hiervoor benodigde budgetten voor de panden in beheer bij Directie Middelen.

Overig onderhoud

Het niet planmatig onderhoud bestaat uit een bedrag van € 175.000 voor de kleinere onderhoudscontracten b.v. zonwering, CV's, automatische deuren enz., een bedrag van € 60.000 voor het onderhoud aan de tuinen en een bedrag van € 165.000 voor dagelijks klein onderhoud. De totale kosten voor niet planmatig onderhoud komen daarmee op jaarbasis op ca. € 400.000.

3.4 Financiering

3.4.1 Inleiding

Op grond van de Wet financiering decentrale overheden (Fido) is deze paragraaf een verplicht onderdeel van de provinciale begroting geworden.

Een andere verplichting van genoemde wet is het opstellen van een financieringsstatuut. De provincie heeft dit statuut opgenomen in de Verordening financieel beheer. De herziening van de verordening werd door provinciale staten vastgesteld bij statenbesluit van 3/10 juli 2006, voordracht nummer 59. In 2008 is de voorbereiding gestart voor een volgende herziening van de verordening.

Op grond van genoemde wet en de daarop gebaseerde regelingen zijn normen vastgesteld voor de hoogte van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Voor de provinciale overheden geldt voor 2008 een kasgeldlimiet van 7% over het totaal van de begroting. Voor wat betreft het renterisico geldt voor de provincies een percentage van 20. Het renterisico op de vaste schuld in een jaar wordt als volgt berekend: de som van het bedrag aan herfinanciering en het bedrag aan renteherziening op de vast schuld mag niet meer bedragen dan 20% van het totaal aan uitstaande geldleningen.

Tevens is aangegeven dat het uitzetten van tijdelijk overtollige middelen op prudente wijze dient te geschieden. Daarbij mogen geen overmatige risico's worden gelopen. Voor het beleggen van middelen mogen in het algemeen alleen financiële instellingen als tegenpartij partij optreden. Die instellingen dienen wel ten minste een A-rating te bezitten.

3.4.2 Algemene ontwikkelingen

In 2008 is er sprake van een afzwakkende economie. Maar ook de huidige creditcrisis (van 2007/2008) laat zijn sporen na op de geld- en kapitaalmarkt. Dit zorgt voor een fluctuerende rentevergoeding op de geld- en kapitaalmarkt. De referentiepunten op die markten zijn als volgt: voor de geldmarkt (3-maands deposito) wordt een vergoeding van 4% (vorig jaar 4,5%) verwacht. Voor de kapitaalmarkt (10-jarige staatsobligatie) ligt de verwachting op een rentevergoeding van 4,6% (vorig jaar 4,9%). In 2008 zal de provincie geen meerjarige beleggingen uitzetten.

3.4.3 Risicobeheer

Op grond van de 'Handreiking Treasury', afkomstig van het Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties, dient in de financieringsparagraaf ingegaan te worden op de volgende zaken: de risico's met betrekking tot rente, krediet, liquiditeit, koers, debiteuren en valuta. Tevens op het feit dat de uitvoering van de treasuryfunctie uitsluitend de publieke taak dient, het beheer prudent is, of voldaan wordt aan de kasgeldlimiet en of voldaan wordt aan de renterisiconorm.

De maat voor het renterisico op de vlottende schuld is de kasgeldlimiet. Uit hoofde van de Wet Fido wordt als grondslag genomen de omvang van de jaarbegroting per 1 januari. De grondslag voor 2009 bedraagt € 619,9 miljoen. Vervolgens wordt de toegestane omvang van de kasgeldlimiet bepaald. Uitgaande van het percentage van 7 betekent dit een kasgeldlimiet van € 43.398.000,- voor 2009. Dit betekent dat in enig kwartaal in 2009 deze limiet niet mag worden overschreden. Op basis van de huidige depositopositie zal dit naar onze mening niet aan de orde zijn.

Met de thans (mei 2008) aanwezige middelen ad € 625 miljoen kunnen de geplande investeringen 2009 volgens het PMI 2008-2012, de uitgaven 2009 zoals opgenomen in de plannen voor FINH, UNA en EXIN H en de overige investeringen worden gefinancierd.

De maat voor het renterisico op de vaste schuld (zowel opgenomen als uitgezette) is de renterisiconorm. De renterisiconorm is een bij ministeriële regeling aangegeven percentage van 20% over de stand van de vaste schuld per 1 januari van enig begrotingsjaar. De verkregen renterisiconorm wordt vergeleken met dat deel van de vaste schuld dat in het begrotingsjaar voor renteherziening in aanmerking komt vermeerderd met het bedrag van herfinanciering.

In oktober 2007 is een annuïtaire lening opgenomen van € 50.000.000,- tegen 4,779% met een looptijd van 25 jaar en met een rentevaste periode van 25 jaar. Hier is dus geen sprake van renteherziening. De aflossing in 2009 bedraagt € 1,13 miljoen.

In het kader van de inwerkingtreding van het Besluit Begroting en Verantwoording 2004 (BBV) is volgens artikel 36 een vastgestelde balansindeling van de financiële vaste activa vereist, te weten:

- a kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen;
- b leningen aan woningbouwverenigingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen;
- c overige langlopende leningen
- d overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- e bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Voor onderdeel a. wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

	Begin boekjaar	Aflossing/	Einde boekjaar
b. Leningen verstrekt aan deelnemingen	€ 30 miljoen	€ - 8 miljoen	€ 22 miljoen
c. Overige langlopende leningen	€ 24 miljoen	€ 2 miljoen	€ 26 miljoen
d. Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	€ - miljoen	€ - miljoen	€ - miljoen
Totaal	€ 54 miljoen	€ - 6 miljoen	€ 48 miljoen

De leningen vermeld onder b. betreffen leningen die verstrekt zijn uit hoofde van de publieke taak, te weten: NUON € 7,0 miljoen, PWN € 2,1 miljoen, Polanenpark B.V. (voormalig Rottepolderpark). € 20,1 miljoen en Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord i.o. € 0,8 miljoen Totaal afgrond € 30 miljoen per begin van het boekjaar 2009.

De onder c. vermelde overige langlopende leningen zijn op basis van bestuurlijke besluitvorming verstrekt aan Coöperatieve Visafslag Den Oever € 0,1 miljoen; gemeente Purmerend € 6,8 miljoen; Investeringsmaatschappij Noordzeekanaal gebied C.V. € 7,1 miljoen, St. Fonds BONRoute € 10,0 miljoen en leningen in verband met wonen in het groen € 0,9 miljoen Totaal ruim € 24 miljoen aan het begin van het boekjaar.

Voor de komende vier jaar vallen verstrekte leningen en uitzettingen als volgt vrij: 2009 € 8,4 miljoen, 2010 € 19,2 miljoen, 2011 € 4,3 miljoen, 2012 en € 4,2 miljoen In totaal € 36,1 miljoen Deze bedragen kunnen bij terugontvangst worden aangewend voor de financiering van provinciale investeringen.

3.4.3.1 Garanties

De door de provincie gegarandeerde leningen, welke grotendeels door de gezondheidssector bij institutionele vermogensverschaffers zijn opgenomen, komen uit op € 32,1 miljoen. Als gevolg van aflossingen daalt dit laatste bedrag naar € 28,8 miljoen ultimo 2009. Ten slotte heeft de provincie aan het begin van het begrotingsjaar nog aan andere garantieverplichtingen tegenover derden een bedrag van € 52,6 miljoen uitstaan, t.w. Het Nationaal Groenfonds € 8,1 miljoen, Darwind B.V. € 8,5 miljoen, Seawind Capital Partners B.V. € 1 miljoen, Gem B.V. (ontwikkeling Wieringerrandmeer) € 30 miljoen en Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord € 5 miljoen.

3.4.3.2 Derivaten

Van derivaten (dit zijn afgeleide financiële producten, zoals opties en termijncontracten) maakt de provincie geen gebruik.

Valuta

Daar de provincie geen financiële activa in vreemde valuta bezit, kent de provincie geen valutarisico.

3.4.3.3 Liquiditeiten

Gelet op de huidige omvang van de bij (financiële) instellingen gestalde deposito's en andere kortlopende vorderingen, te weten € 625 miljoen per mei 2008, worden er in 2009 geen liquiditeitsprobleem verwacht. Het bedrag van € 625 miljoen is inclusief een bedrag van € 131 miljoen (ultimo 2007 inclusief rente) welk ontvangen is van derden en bestemd voor de reconstructie van de N201. De rentebaten van laatstgenoemd bedrag worden toegevoegd aan het project N201.

De deposito's voldoen alle aan de ratingseisen die gesteld zijn in de Wet Fido.

In het kader van het relatiebeheer zijn bovengenoemde deposito's bij een negental verschillende instellingen ondergebracht.

3.4.3.4 Prudent beheer

Bij prudent beheer van middelen zijn twee aspecten in het geding, te weten een voldoende kredietwaardigheid van de tegenpartij (debiteurenrisico) en een beperkt marktrisico van de uitzetting. In de ministeriële regeling 'Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden' is ingegaan op het begrip prudent. Gelet op bovengenoemde verdeling van de verstrekte langlopende leningen en uitzettingen alsmede de spreiding van de kortlopend uitgezette middelen is naar onze mening invulling gegeven aan het begrip 'prudent beheer'.

3.4.3.5 Publieke taak

In de wettekst van de Wet Fido is aangegeven dat openbare organen financiële transacties kunnen aangaan uitsluitend ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak. In het kader van de uitoefening van de treasuryfunctie geschieden al de transacties per definitie ten dienste van de publieke taak.

3.5 Bedrijfsvoering

3.5.1 Missie

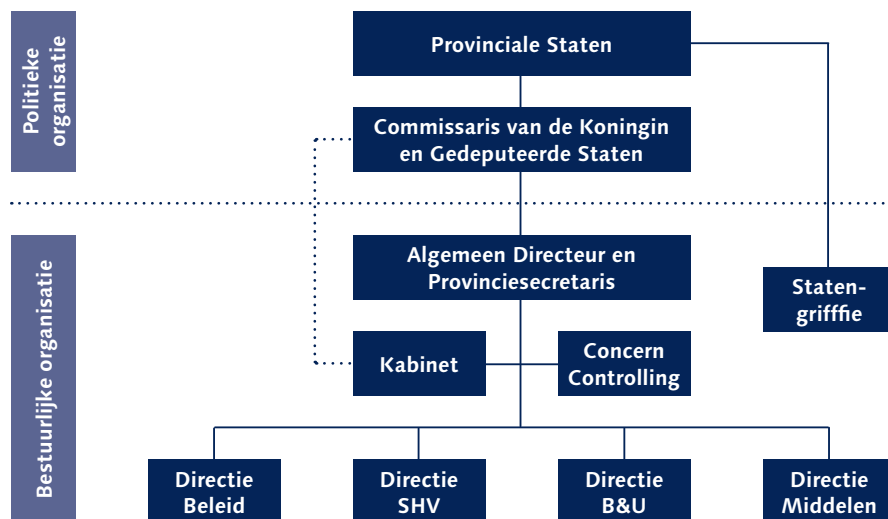
De missie van de provincie Noord-Holland is het leveren van een concrete bijdrage aan de kwaliteit van de Noord-Hollandse samenleving op alle terreinen van de publieke dienstverlening.

3.5.2 Doel van de ambtelijke organisatie

De ambtelijke organisatie ondersteunt het College bij het uitvoeren van het collegeprogramma. De afnemers zijn burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en medeoverheden. De ambtelijke organisatie is hiervoor slagvaardig en professioneel gericht.

3.5.3 Organisatie

Hoofdstructuur van de organisatie

3.5.4 Planning & Control

Voor sturing en beheersing van de primaire en van de ondersteunende processen zijn er in de organisatie specifieke planning- en control instrumenten. Deze instrumenten geven invulling aan de door Provinciale Staten vastgestelde planning en controlcyclus. Daarin neemt de Begroting een centrale plaats in. Op basis hiervan stellen wij een productenraming vast, waarin de planning van producten en activiteiten ter uitvoering van de Begroting zijn opgenomen.

Deze werkwijze waarborgt een consequente koppeling in de lijn van politieke doelstelling tot concrete uitvoering. De werkwijze leidt ertoe dat de voortgangsrapportages voor ons College en uw Staten direct zijn te herleiden tot de door Provinciale Staten zelf vastgestelde Begroting. Via deze lijn wordt ook de inbreng van uw Staten gewaarborgd bij de voortgangsrapportages in het voor- en najaar. In deze collegeperiode werken we aan een betere bestuurlijke informatievoorziening op de onderdelen doeltreffendheid, rechtmatigheid en doelmatigheid realiseren. Tevens werken we aan een kwaliteitsslag in de financiële kaderstelling. In het najaar 2008 en in het voorjaar 2009 zullen we kadernota's rondom reserves en voorzieningen, lokale heffingen, financiering, verbonden partijen en het onderhoud van kapitaalgoederen aan uw Staten voorleggen.

3.5.5 Rechtmatigheid

In ons collegeprogramma 'Krachtig, in balans' is opgenomen dat rechtmatig handelen een regulier onderdeel wordt in alle relevante procedures en dat een rechtmatigheidsverklaring in de toekomst geen bijzonder discussiepunt meer is.

Om dat te realiseren wordt elk jaar een intern controleplan Rechtmatigheid opgesteld.

Uitvoering van dat plan heeft ertoe bijgedragen dat over de jaarstukken 2006 en 2007 door de accoun-

tant een goedkeurende rechtmatigheidsverklaring is afgegeven.

In het rapport van bevindingen van de accountant over 2007 wordt opgemerkt dat de provincie grote inspanningen heeft verricht op het gebied van rechtmatigheid, maar dat een (blijvend) punt van aandacht is de borging van de maatregelen binnen het apparaat.

In het Plan van Aanpak 2008 is met name aan het aspect borging van de maatregelen extra aandacht besteed. De borging heeft m.n. betrekking op de volgende bedrijfsprocessen:

- inkoop en aanbesteden door driemaandelijks de Europese aanbestedingen via checklisten op rechtmatigheidsaspecten te toetsen;
- subsidieverlening door voor elke subsidieverlening gebruik te maken van een checklist die alle aspecten van rechtmatig handelen (waaronder begrepen de dossiervorming) bevat, en die elke keer geheel nageleefd dient te worden;
- zowel voor het subsidieproces, als voor inkoop en aanbesteden wordt driemaandelijks een verbijzonderde controle uitgevoerd op de rechtmatigheidsaspecten van die processen, en worden indien nodig aanvullende besluiten door ons college genomen om alsnog aan de rechtmatigheidsvereisten te voldoen.

De borging geschiedt dus door het hanteren van checklisten en door het stelselmatig controleren op de naleving ervan. Deze werkzaamheden worden ingebed in de normale bedrijfsvoering binnen de organisatie.

Specifiek voor de recente periode (dwz voor de periode 2008 en doorlopend naar 2009) zal extra aandacht besteed worden aan de Treasuryfunctie, alsmede aan de rechtmatigheidsaspecten bij het personeelsproces.

Ondersteunende bedrijfsvoeringprocessen

Wat willen we bereiken

3.5.6 Doelstelling

Wij zorgen ervoor dat de ondersteunende processen in de organisatie bijdragen aan het rechtmatig, doeltreffend en doelmatig realiseren van de concerndoelstellingen. We doen dat aan de hand van interne dienstverleningsovereenkomsten, waarbij niet het aanbod aan ondersteuning centraal staat maar de vraag van de interne klanten. Ons ultieme doel is een tevreden klant die de ondersteunende processen ook daadwerkelijk als ondersteunend ervaart.

Speerpunten 2009

Speerpunt 1: het ontwikkelen en implementeren van een coherent dienstverleningsconcept

We gaan in 2009 verder op de vorig jaar ingeslagen weg om van onze dienstverlening (waar zinvol en waar mogelijk) een samenhangend geheel te maken. Dat betekent dat wij niet uitgaan van ons aanbod, maar van de vraag. Het betekent dat ons dienstenaanbod niet langer louter een optelsom is van de activiteiten van de afzonderlijke sectoren, maar dat we deze in samenhang met elkaar aanbieden. Kwaliteit, bruikbaarheid, gemak, eenvoud, snelheid en een gedeelde dienstverlenende instelling zijn kernbegrippen van het nieuwe dienstverleningsconcept, met als uitgangspunt: gestandaardiseerd waar mogelijk, maatwerk waar nodig.

Speerpunt 2: professionele ICT organisatie

Wij hebben ons tot doel gesteld te komen tot een professionele ICT organisatie die toekomst gericht zorgt voor een goede ondersteuning van de processen van de Provincie Noord-Holland en bijdraagt aan het waarmaken van de provinciale doelstellingen (bijvoorbeeld door ondersteuning van en parti-

cipatie in het programma e-Provincies). In 2008 wordt kwartier gemaakt voor een nieuwe ICT sector; in 2009 zal deze ICT organisatie dan daadwerkelijk aan de slag gaan.

Speerpunt 3: het implementeren van een plan van aanpak voor de huisvesting van het ambtelijk apparaat
In het collegeprogramma 2007-2011 is besloten om het bouwplan van architect Mateo stop te zetten. Inmiddels wordt in samenwerking met AT Osborne een nieuw plan gemaakt. Uitgangspunt is dat de bebouwing aan de Dreef blijft bestaan. Begin 2009 wordt het provinciale bestuur in het gerenoveerde Paviljoen Welgelegen gehuisvest. Het naastliggende gebouw (gebouw A) wordt gerenoveerd en de aan het Frederikspark gesitueerde gebouwen B en C worden gesloopt. In de plaats hiervan staan twee kantoorvilla's gepland en er komt een openbare, ondergrondse parkeergarage. De locatie Houtplein wordt zodanig gerenoveerd dat hier ook de volledige directie B&U (thans op de Zijlweg gehuisvest) in gehuisvest wordt. De locatie Zijlweg wordt verkocht.

3.5.7 Wat gaan we daarvoor (meer) doen?

Prestaties/resultaten

Speerpunt 1: het ontwikkelen en implementeren van een coherent dienstverleningsconcept

Om het bovenstaande te realiseren voeren we vernieuwingen door in onze producten en wijze van dienstverlening:

- 1 Wij stemmen de verschillende deelprocessen binnen de dienstverlening van Middelen op elkaar af.
- 2 Wij standaardiseren diensten met het oogmerk om voor de klant de kosten te verlagen en het gemakkelijker te maken om van de diensten van Middelen gebruik te maken.
- 3 Wij investeren in de toepassingsmogelijkheden en de inzetbaarheid van de dienstverlening in de werkprocessen van de klant.
- 4 Wij versterken de deskundigheid en specialismen waar nodig.
- 5 Wij gebruiken waar mogelijk technisch vernieuwende producten en diensten om klanten meer perspectieven te bieden in hun eigen werkprocessen.
- 6 Wij inventariseren de vraag van de klant, stemmen de vraag en het aanbod op elkaar af en evalueren de geleverde diensten met de klant.

Speerpunt 2: professionele ICT organisatie

- 1 Wij ondersteunen de organisatie bij het opstellen van informatieplannen waarbij we de de organisatie keuze voorleggen over de uit te voeren projecten.
- 2 Wij bewaken de werkwijze in de projecten zodat deze professioneel worden uitgevoerd.
- 3 Wij professionaliseren ons door een gerichte manier van werken waarbij ICT niet alleen faciliteert maar ook mee praat met de organisatie. Wij werken vanuit vastgestelde procedures voor incidenten en wijzigingen.
- 4 Wij werken mee in het provinciebrede programma van e-Provincies.
- 5 Het voorstel voor de nieuwe organisatie geeft duidelijke antwoorden over de verdeling van de verantwoordelijkheden tussen de organisatie en de organisatie.
- 6 Wij zetten vervolgstappen om ICT binnen de provincie naar een hoger plan te brengen.

Speerpunt 3: het implementeren van een plan van aanpak voor de huisvesting van het ambtelijk apparaat

Om de bouwplannen op een goede manier aan te pakken, wordt een nieuw projectbureau Huisvesting Provincie ingesteld. Hierbij wordt een goede afstemming met het Bestuur geborgd. Tevens wordt, om het project goed op de rails te zetten, een ervaren procesmanager aangetrokken.

3.6 Verbonden Partijen

3.6.1 Inleiding

Artikel 9 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten schrijft voor dat de jaarrekening een paragraaf verbonden partijen bevat. Onder een verbonden partij wordt verstaan: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Een financieel belang bestaat uit het door ons ter beschikking gesteld bedrag dat we niet kunnen verhalen indien de verbonden partij failliet gaat of het bedrag waarvoor we aansprakelijk zijn indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Een bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij door vertegenwoordiging in het bestuur hetzij door stemrecht.

De verbonden partijen van de provincie Noord-Holland bestaan uit de provinciale deelnemingen, de gemeenschappelijke regelingen waaraan we deelnemen en een tweetal rechtspersonen waarmee een financieel belang en een bestuurlijk belang is gemoeid. Op onze internetsite staat een overzicht van provinciale verbonden partijen.

3.6.2 Wijzigingen verbonden partijen in 2007 en de eerste maanden van 2008

In het afgelopen jaar heeft een aantal wijzigingen plaatsgevonden op het gebied van de verbonden partijen:

- Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord (NHN) is opgericht op 2 februari 2007. Het doel van de vennootschap is behoud en stimulering van de economie in Noord-Holland Noord. Drie voormalige Regionale Economische Stimuleringsprogramma's zijn opgegaan in NHN. De provincie neemt deel voor 50% van het aandelenkapitaal; de overige aandelen werden geplaatst bij 26 gemeenten (alle gemeenten behalve Heiloo) en de Kamer van Koophandel in de kop van Noord-Holland. Begin 2008 heeft Heiloo besloten alsnog toe te treden. In de aandeelhoudersvergadering van mei 2008 is dit bekrachtigd
- Rottepolderpark: GS hebben ingestemd met toetreding van SADC en RON als aandeelhouders. Zij hebben elk 20% van de aandelen overgenomen van de provincie; het provinciale belang is daardoor verminderd van 80% naar 40%. Belangrijkste doel van hun toetreding is om hun kennis en ervaring in te kunnen zetten voor een succesvolle ontwikkeling van het bedrijventerrein. Ook is besloten tot een naamswijziging naar het beter klinkende 'Polanenpark'.
- Ontwikkelingsfonds Duurzame Energie Noord-Holland (ODENH) is opgericht op 29 juni 2007. Het doel van de vennootschap is het financieren van en deelnemen in ondernemingen op het gebied van duurzame energie. Alle aandelen zijn geplaatst bij de provincie. Het in 2006 door de provincie aangekochte belang in Darwind is ondergebracht bij ODENH.
- Zeestad BV en CV zijn opgericht op 14 augustus 2007. De vennootschappen houden zich bezig met de stadsvernieuwing van Den Helder. In de CV treedt de provincie alleen op als commanditair vennoot, door de inbreng van een kapitaal van € 6,9 miljoen. De gemeente Den Helder brengt eenzelfde bedrag in; het ministerie van VROM draagt, via de provincie, € 3,5 miljoen bij. De BV, waarin de provincie en de gemeente Den Helder elk voor de helft deelnemen, is de beherend vennoot in de CV.
- Business Park Ymond: GS hebben ingestemd met opheffing van de CV omdat de activiteiten zijn afgerond. De opheffing heeft per 31 december 2007 plaats gevonden.
- Samenwerkingsverband Randstad (Regio Randstad) is opgeheven per 1 januari 2008. Randstadsamenwerking tussen de provincies zal in 2008 gestalte moeten krijgen in P4 verband. Verder wordt in het kader van het Urgentieprogramma Randstad nauw samengewerkt.

3.6.3 Opbrengsten en lasten deelnemingen in relatie tot de begroting

In 2007 werd € 47,3 miljoen aan dividend ontvangen. Ten opzichte van 2006 (€ 47,9 miljoen) betekent dit een lichte daling. Dit wordt veroorzaakt door resultaatdaling bij Afvalzorg omdat, in lijn met het algemeen overheidsbeleid, steeds minder afval wordt gestort. De daling werd echter grotendeels ge-

compenseerd door een stijging bij Nuon. In 2006 en 2007 werden eenmalige dividenden ontvangen, bovenop de reguliere winstuitkeringen, van de BNG (beide jaren € 5,5 miljoen) en de Waterschapsbank (in 2007 € 0,5 miljoen). Dit werd mogelijk gemaakt door hun riante vermogenspositie.

Een aanzienlijk deel van de ontvangen dividenden gebruiken we als algemeen dekkingsmiddel. Voor 2008 wordt een vergelijkbaar totaal aan dividendopbrengsten verwacht als in 2006 en 2007. De totale dividendopbrengst is in steeds grotere mate afhankelijk van de resultaten bij Nuon.

Een verantwoording van de deelnemingen in SADC en Zeehaven IJmuiden vindt u in het hoofdstuk Economie en landbouw (programma 8) van de jaarrekening. De rentelasten van beide deelnemingen worden ten laste van dit hoofdstuk gebracht.

De bijdragen van de provincie aan de recreatieschappen zijn opgenomen in programma 7: Recreatie, Toerisme, Natuur en Landschap.

De bijdragen van de provincie aan het Interprovinciaal Overleg en de Regio Randstad zijn opgenomen in programma 2: Bestuur en andere overheden.

3.6.4 Leningen en garantstellingen verstrekt aan provinciale deelnemingen

We hebben aan verschillende deelnemingen een geldlening verstrekt. Aan (de rechts-voorganger van) NUON hebben we een geldlening verstrekt die in 2010 afloopt. Op 31 december 2007 is het restantbedrag € 10.473.000.

Aan PWN hebben we leningen verstrekt met eind 2007 een restschuld van € 3.068.000. PWN zal de laatste leningen in 2012 geheel aflossen.

Aan Recreatie Noord-Holland is een leningfaciliteit verstrekt van € 880.000. Van deze lening heeft RNH tot op heden geen gebruik gemaakt.

Aan Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord (NHN) is een leningfaciliteit verstrekt van € 750.000, bedoeld voor participatie in een Startersfonds. Oprichting van dit Startersfonds is voorzien voor 2008. Tevens is de oprichting, samen met private partijen, van een participatiefonds ten behoeve van het midden- en kleinbedrijf voorzien. Aan de provincie is gevraagd de rol van waarborg op zich te nemen voor de kapitaalsinbreng door NHN. Ook bij de ontwikkeling van bedrijventerreinen wil NHN een actieve rol spelen, waarbij (soms) om provinciale steun gevraagd zal worden. Besluitvorming over beide activiteiten vindt in 2008 plaats.

Met Rottepolderpark is een leningsovereenkomst aangegaan voor een maximum bedrag van € 23.000.000. Eind 2007 bedroeg de schuld van de vennootschap € 16.793.000. Gezien het feit dat de uitgifte van terreinen vermoedelijk in 2008 zal starten, valt te verwachten dat de beschikbare kredietruimte ruimschoots voldoende is, en dat de uitstaande schuld vanaf 2009 zal dalen.

Ten behoeve van de Commanditaire Vennootschap Investeringsmaatschappij Noordzeekanaalgebied (vallende onder de NVO) is de kredietruimte € 13.613.000. De kredieten worden opgenomen door de RON, ten behoeve van investeringen in bedrijventerreinen. Eind 2007 bedroeg de totale schuld € 7.372.000 (vóór rentebijgeschrijving).

3.6.5 Invulling aandeelhouders- en commissarisrol

Ten aanzien van de invloed op de deelnemingen zijn we in 2003 gestart met het nader uitdiepen van de aandeelhoudersrol en het benoemen of voordragen van externe commissarissen. In 2005 hebben Provinciale Staten gesproken over de specifieke verdeling van bevoegdheden binnen de diverse vennootschappen. In 2008 zal een kadernota verbonden partijen worden aangeboden. In deze kadernota zullen de afspraken tussen PS en GS over de rolverdeling bij de deelnemingen worden vastgelegd.

Ons College is op grond van de Provinciewet bevoegd te besluiten tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de provincie dus ook tot het beschikken over de aandelen en het uitoefenen van aandeelhoudersrechten. Daarbij geldt dat wij uw Staten vooraf informatie geven als uw Staten daarom

verzoeken of wanneer de uitoefening van de aandeelhoudersrechten ingrijpende gevolgen voor de provincie kan hebben.

Het stemrecht op grond van de aandeelhoudersrelatie wordt uitgeoefend door een lid van ons College op basis van een plenair collegebesluit. Bij de belangrijke deelnemingen worden de vergaderingen van aandeelhouders bezocht. De informatieverstrekking vanuit de deelneming vindt plaats door verzending van jaarstukken, begrotingen, notulen etc.

Wij hebben er voor gekozen om de belangen van de provincie bij de deelnemingen primair via de aandeelhoudersrol te behartigen. Wij zijn van mening dat dit uit vennootschapsrechtelijk oogpunt de voorkeur verdient. Dat betekent dat in de Raden van Commissarissen van de provinciale deelnemingen in principe geen leden van ons College worden benoemd. De aandeelhoudersrol is geplaatst in de portefeuille van de gedeputeerde, die ook belast is met het beleidsveld. Teneinde het benodigde contact met de belangrijkste deelnemingen (NUON, Afvalzorg, PWN) te hebben, worden door het jaar heen verschillende afstemmingsoverleggen gehouden tussen de portefeuillehouder en bestuurders van de onderneming.

Diverse deelnemingen (NUON, PWN, Afvalzorg) vallen onder het structuurregime. In de nieuwe structuurregeling is de direct door de overheid benoemde commissaris verdwenen. Wel betekent de wijziging uitbreiding van de aandeelhoudersbevoegdheden, bijvoorbeeld door de bepaling dat de algemene vergadering van aandeelhouders de Raad van Commissarissen in zijn geheel naar huis kan sturen. Wij maken ons sterk voor optimale benutting van de verruimde zeggenschap bij de vennootschappen waarin wij deelnemen. Wij streven naar goede afstemming met de andere aandeelhouders in een vennootschap.

Uw Staten worden door ons College geïnformeerd over de ontwikkelingen bij de deelnemingen door middel van de paragraaf verbonden partijen, onderdeel van de jaarstukken en de begroting. Daarnaast informeren wij u actief als daar aanleiding toe is.

3.6.6 Visie op deelnemingen

De provincie Noord-Holland streeft ernaar een financieel en bestuurlijk belang te houden in die organisaties waarmee het publiek belang is gediend.

Ten aanzien van de nieuwe deelnemingen kiest ons college in een tweetal gevallen voor een participatie in een andere rechtspersoon. Ten eerste kan sprake zijn van het bewust plaatsen van activiteiten buiten de provinciale organisatie. Voorbeelden van dergelijke verzelfstandigingen uit het verleden zijn Nuon, PWN, Afvalzorg en Recreatie Noord-Holland.

Ten tweede kan sprake zijn van (ontwikkelings)activiteiten die gezamenlijk met andere publieke of private partijen worden uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn Schiphol Area Development Company, Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord, Zeestad en Rottepolderpark.

In alle gevallen wordt periodiek de beleidsmatige afweging gemaakt om betrokken te blijven of te zijn bij de door de deelneming verrichte activiteiten. In de nieuwe kadernota verbonden partijen zal dit proces verder worden uitgewerkt.

Naast de specifieke beleidsdoelstellingen kunnen als algemene kaders voor de deelnemingen worden genoemd: bescherming consumentenbelangen, goed ondernemingsbestuur, goed werkgeverschap, solide financiële verhoudingen, een verantwoorde dividendopbrengst en een transparante bedrijfsvoering.

De financiële risico's voor de provincie zijn ten aanzien van de deelnemingen in principe beperkt tot het bedrag van het aandelenkapitaal en tot eventueel verstrekte geldleningen. Het aandelenkapitaal is voor 100% afgedekt door middel van de op de balans opgenomen Reserve Eigen Kapitaal.

Naar hun aard kunnen de deelnemingen worden onderscheiden in een categorie (voormalige) nutsbedrijven, regionale ontwikkelingsmaatschappijen, beleggingen en overig.

3.6.7 Ontwikkelingen bij de deelnemingen

De deelnemingen in de (voormalige) nutsbedrijven (NUON, PWN inclusief WRK, Afvalzorg) zijn vanuit historisch oogpunt ontstaan. Regelmatig wordt beoordeeld of aanhouding van de belangen nog een provinciaal belang dient.

Ten aanzien van Nuon hebben zowel wij als uw Staten uitgesproken dat minimaal een controlerend belang in overheidshanden moet blijven. Indien zich de mogelijkheid voordoet, zijn wij bereid om ons belang uit te breiden teneinde de publieke zeggenschap te kunnen blijven waarborgen.

De belangrijkste ontwikkelingen bij Nuon waren het onderzoek van de mogelijke fusie met Essent en de wetgeving rond de splitsing van energiebedrijven.

De splitsingswetgeving heeft in 2007 geleid tot duidelijkheid omtrent de toekomstige juridische structuur van de energiebedrijven. Vanaf 2011 zal Nuon haar huidige activiteiten gesplitst moeten hebben in een netwerkbedrijf en een productie- en leveringsbedrijf. Nuon heeft er voor gekozen om dit proces grotendeels in 2008 af te ronden.

Wij zien de drinkwatervoorziening, net als de rijksoverheid, als een publieke taak en wij hebben geen voornemen onze deelneming in PWN te verminderen. In 2007 is uitgebreid gesproken over een mogelijke voornemen tot fusie van PWN met twee Zuid-Hollandse drinkwaterbedrijven. Uiteindelijk hebben wij besloten daar nu niet aan mee te zullen werken. In 2008 wordt met de Raad van Commissarissen en de bestuurder van PWN verder gesproken over de toekomststrategie. In de tweede helft van 2008 zal PWN haar ondernemingsplan 2009-2011 presenteren.

Ten aanzien van Afvalzorg hebben uw Staten uitgesproken dat de activiteiten van deze vennootschap een publiek belang dienen. Uitbreiding van de activiteiten van Afvalzorg buiten het gebied van Noord-Holland en Flevoland (de huidige aandeelhouders) achten wij niet uitgesloten, mits in principe de decentrale overheden in het betreffende gebied daarvoor tot de vennootschap toetreden. Noord-Holland zal echter altijd een bepalende meerderheid in de vennootschap willen hebben. Vooral nog zijn er geen concrete mogelijkheden tot uitbreiding en richt Afvalzorg zich met name op verdere verbetering van haar eigen bedrijfsprocessen.

Ten aanzien van de ontwikkelingsvennootschappen (SADC, RON, NHN, Rottepolderpark, ODENH, Zeestad) kunnen sociaal-economische motieven worden aangevoerd voor de diverse participaties. Zolang de doelstelling van de betreffende ontwikkelingsmaatschappij actueel is, blijft de provincie vanuit dat oogpunt in principe deelnemen, tenzij nieuwe ontwikkelingen tot andere keuzes leiden.

De deelnemingen met een beleggingskarakter in de Bank Nederlandse Gemeenten en de Nederlandse Waterschapsbank dienen geen direct provinciaal belang, maar worden aangehouden vanwege het geringe risico en het hoge rendement. Beide banken hebben in 2006 forse eenmalige dividenden uitgekeerd vanuit de reserves.

De besluitvorming over de reeds eerder voorgenomen verkoop van het belang in Luchtvaartterrein Texel wordt in 2008 afgerond. Ons belang wordt verkocht aan de gemeente Texel.

De deelnemingen in Landelijke Bouwkunst West Friesland dient geen provinciaal belang en zal worden afgestoten zodra een koper wordt gevonden. Vooral nog is daar geen zicht op.

De aandelen in de Oost-Indiëvaarder 'Amsterdam' zijn ooit verkregen als relatiegeschenk en dienen

geen provinciaal belang. Gezien het te verwaarlozen belang worden ze aangehouden.

Recreatie Noord-Holland heeft als doel het beheren en onderhouden van gebieden van een zestal recreatieschappen waarin de provincie deelneemt, welke taak voorheen werd uitgevoerd door de provinciale onderafdeling Groenbeheer. Alle aandelen zijn bij de provincie geplaatst.

Ten behoeve van het Wieringerrandmeer project zal de provincie gaan participeren in een tweetal vennootschappen.

3.6.8 Overige verbonden partijen

Er is een tweetal gemeenschappelijke regelingen (Samenwerkingsverband Randstad en Schadeschap Luchthaven Schiphol) dat dient ter afstemming van belangen tussen de diverse overheden in de regio. Het Samenwerkingsverband Randstad is per 1 januari 2008 opgeheven.

Ook is de provincie actief in een zestal recreatieschappen in het kader van landschapsbeheer en het creëren van recreatievoorzieningen.

De provincie is lid van de vereniging Interprovinciaal Overleg, het IPO. Hiervan kunnen alleen de Nederlandse provincies lid worden. Met deze samenwerking wordt beoogd de condities waaronder provincies werken te optimaliseren en provinciale vernieuwingsprocessen te stimuleren.

Het fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland is op grond van de Wet milieubeheer tot stand gekomen als publiekrechtelijk rechtspersoon. Doel is het beheren van de gelden in het fonds opdat deze gelden worden gebruikt ter dekking van de kosten van de gesloten stortplaatsen.

Risico's

Onderstaand treft u aan hoe hoog het risicobedrag is dat gemoeid is met verbonden partijen of met de uitvoering van projecten met verbonden partijen. Toelichtingen vindt u in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicomanagement (Hoofdstuk 3.2).

Risico	Bedrag
Dividenduitkering	€ 17,9 miljoen
Garantstelling DarwinD	€ 8,5 miljoen
Reservering investeringsfonds RO Noordzeekanaalgebied	€ 13,6 miljoen
Project Wieringerrandmeer	€ 86,5 miljoen
Totaal	€ 126,5 miljoen

3.7 Grondbeleid

3.7.1 Algemeen

Op 10 juli 2006 is door uw Staten de nota 'Gegronde Ontwikkeling, Naar een actief en versterkt grondbeleid bij de provincie Noord-Holland' vastgesteld. Deze nota is de opvolger van de Nota Grondbeleid uit 1994 en de Tweede Nota Grondbeleid 'Met beide benen op de grond' uit 2001 en is daarmee te beschouwen als de derde nota grondbeleid.

De nota Gegronde Ontwikkeling bouwt voort op de instrumenten die in beide andere nota's zijn ontwikkeld, zoals taakgebonden en anticiperende aankopen. In de nota wordt daarnaast nadrukkelijk ingezet op het verder uitwerken van de actieve rol van de provincie wat betreft grondbeleid en het verder uitwerken en actualiseren van instrumenten en budgetten die daar bij horen. Nieuw zijn vooral strategisch en exploiterend grondbeleid en een duidelijke verruiming van het kunnen aankopen op oteigeningsbasis.

3.7.2 Uitgangspunten voor actief grond beleid

Voor de uitvoering van provinciaal beleid heeft de provincie de keuze om de realisatie over te laten aan andere partijen, zoals gemeenten en marktpartijen, of om de regie zelf ter hand te nemen. Voorop staat dat de provincie de uitvoering zoveel mogelijk over laat aan andere partijen die via de ruimtelijke ordening e.d. in staat zijn om de doelen te kunnen realiseren. De provincie kan ook kiezen voor een actieve rol wat betreft regie en grondbeleid. De nieuwe nota noemt de uitgangspunten wanneer sprake kan zijn van een actief grondbeleid:

- 1 Projecten moeten een hoge prioriteit en een bovenlokale en/of regionale schaal hebben.
- 2 Provinciale regievoering is noodzakelijk om:
 - a samen met de betrokken gemeenten tot oplossingen te komen;
 - b (al dan niet risicodragend) commitment te verkrijgen van andere publieke partijen;
 - c maatschappelijk relevante maar commercieel niet aantrekkelijke doelen veilig te stellen.
- 3 De toegevoegde waarde van de provincie is kwalitatief en kwantitatief meetbaar.
- 4 Het perspectief op haalbaarheid van het in samenhang realiseren van diverse doelen is aanwezig.
- 5 De provincie zet erop in om, waar passend, private partijen te interesseren voor het gezamenlijk met de overheden realiseren van doelen.
- 6 Er is geen sprake van concurrentievervalsing en ongeoorloofde staatssteun.
- 7 Er is sprake van een businesscase en afdekking van financiële risico's in het geval dat de provincie risicodragend participeert.

3.7.3 Taakgebonden aankopen

De taakgebonden verwervingen vinden plaats voor concrete provinciale plannen. Dit betreft de aankopen voor infrastructurele werken uit het Meerjarenprogramma Infrastructuur (PMI) en de aankopen voor natuur en recreatie in het kader van het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG).

Voor alle aankopen voor infrastructuur gelden uitgangspunten ten aanzien van prijsvorming, schadeloosstelling en nadeelcompensatie. Hiertoe is een regeling in verband met nadeelcompensatie voor claims van tracégedupeerden vastgesteld. Met in achtname van de algemene uitgangspunten vraagt iedere transactie maatwerk, rekening houdend met de specifieke feiten en omstandigheden. Zolang er nog geen definitief besluit tot uitvoering van het plan is genomen, maar de taakgebonden verwervingen wel zijn gestart, vormt de vrije verkoopwaarde het uitgangspunt. Daarbij speelt het plaatselijk prijsniveau een belangrijke rol. Naast de vermogensschade kan een vergoeding worden geboden voor verhuis- en herinrichtingskosten en voor aankoopkosten van een vervangende onroerende zaak (taxatie- en makelaarskosten, notariskosten e.d.). Als concreet tot de uitvoering van een plan is besloten vindt de verwerving plaats tegen vergoeding op oteigeningsbasis. Indien op deze basis niet tot

aankoop kan worden gekomen, wordt vervolgens de onteigening in gang gezet. De bekostiging van grondverwerving vindt plaats vanuit de projectbudgetten voor de uit te voeren infrastructuurplannen.

In 2008 zijn voor diverse plannen in het kader van het PMI weer grondaankopen aan de orde. In financiële zin zijn de aankopen voor de omlegging van de N201 nog steeds de belangrijkste. Voor de ontwikkeling van het Wieringerrandmeer gaan de taakgebonden aankopen ten behoeve van de GEM in medio 2008 van start. Dit betreft zowel in omvang als geld een omvangrijk verwervingsproject.

Voor recreatie en natuur dient in het kader van het ILG in totaal nog circa 7.000 ha te worden verworven, waarvan in de periode 2007-2013 bijna 3.700 ha. De prijsstelling, de keuze van het aankoopinstrument en de overige flankerende maatregelen, zoals aankoop en sloop van gebouwen wordt wat betreft natuur en recreatie bepaald in het Aankoopstrategieplan. In dit plan wordt de verwervingsopgave en de tijd waarin deze gerealiseerd moet zijn, afgezet tegen de mogelijkheden die de verschillende aankoopinstrumenten bieden. Belangrijk uitgangspunt daarbij is dat de aankopen geen prijsverstoringe werking hebben op de grondmarkt. Daarom staat verwerving op vrijwillige basis tegen de vigerende bestemming en daarbij behorende verkeerswaarde voorop. In tegenstelling tot de afgelopen jaren zal er meer via onteigening, dan wel volledige schadevergoeding op onteigeningsbasis, gekocht moeten worden om de verwervingsdoelen op tijd te kunnen realiseren. Mede hiertoe is op basis van de nota 'Gegronde Ontwikkeling' een ruimere toepassing van het instrument onteigening mogelijk. Tot nu toe was dat vooral beperkt tot infrastructurele projecten. De bekostiging van grondverwerving vindt plaats vanuit de middelen die provincie van het Rijk heeft verkregen in het kader van het ILG. Indica-tief gaat het daarbij wat betreft grondverwerving om circa € 18,5 miljoen.

3.7.4 Anticiperende aankopen

Kenmerk van anticiperende aankopen is dat deze worden gedaan met het oog op het waarmaken van provinciale doelen en het realiseren van plannen die in ontwikkeling maar nog niet in uitvoering zijn. Gronden worden aangekocht tegen marktwaarde. De risico's van dergelijke aankopen zijn gelegen in een daling van de marktwaarde en de hoogte van de eigenaars- en rentelasten in de periode van eigendom. Nadere afspraken en regels zijn neergelegd in de nota 'Financiële spelregels anticiperende grondaankopen'. Voor anticiperend grondbeleid is inmiddels een krediet van € 60 miljoen gevoteerd, waarvan per 31 december 2007 nog € 12.589.892 beschikbaar was. Het krediet is een 'revolving fund', omdat de gronden bij doorgang van het beoogde plan ten laste komen van het planbudget. Het krediet wordt dan voor hetzelfde bedrag aangezuiverd.

In het kader van de nota Gegronde Ontwikkeling is besloten tot een verruiming van het anticiperende grondbeleid, door de tijdhorizon op te rekken naar 5 tot 10 jaar en in het begin aan te kopen op basis van huidige (agrarische) verkeerswaarde en in een later stadium over te kunnen gaan tot aankopen op basis van onteigening.

3.7.5 Projecten

In maart 2008 is de samenwerkingsovereenkomst bekrachtigd voor het project Wieringerrandmeer. Uw Staten hebben er hun goedkeuring aan gegeven. Provinciale Staten hebben in 2005 voor de anticiperende aankopen Wieringerrandmeer een zelfstandig projectkrediet van € 25 miljoen beschikbaar gesteld. Het saldo per 31 december 2007 van dit projectkrediet bedroeg per 31 december 2007 nog € 9.278.633.

In 2007 is een aankoop geëffectueerd ten behoeve van een motorcrossterrein in de Wieringermeer. In juni en juli 2007 is voor een bedrag van circa € 15,7 miljoen aan onroerend goed verworven ten behoeve van het project Jaagweg. Dit is een toekomstig bedrijventerrein waar ten behoeve van een effectieve realisering van de provinciale doelstellingen de provincie gronden heeft overgenomen van

private partijen. De provincie streeft naar een samenwerkingsverband met die private partijen en met de gemeente Koggenland. Het risico van de inmiddels geëffectueerde aankopen (55,3 ha) is nihil omdat, bij onverhoopt niet doorgaan van de samenwerking, de private partijen de afname van de gronden (inclusief bijkomende kosten) garanderen. De samenwerkingsovereenkomst is in de zomer van 2008 voorzien. Voor het project Crailo te Bussum, Hilversum en Laren is de voormalige Palmkazerne aangekocht van de Dienst der Domeinen voor een bedrag van € 29,5 miljoen. Daarnaast zijn er onderhandelingen gaande voor gronden in de Bloemendalerpolder te Muiden en Weesp. Dat geldt ook voor de verwerving van het Hembrugterrein van de directie der Domeinen. Bij de besluitvorming over dergelijke concrete aankopen, waarmee een substantieel beslag op het beschikbare krediet zal ontstaan, worden per transactie de risico's in beeld gebracht.

3.7.6 Strategische aankopen

Strategische aankopen is een nieuw instrument. Deze kunnen worden gedaan indien het voor de hand ligt (gelet op beleidskaders, algemeen geformuleerde doelen) dat zich in het betreffende gebied op enig moment ontwikkelingen zullen voordoen waarvoor grondbezit erg belangrijk is. De doelen zijn bekend maar er is nog geen sprake van planvorming. De aan te kopen gronden kunnen daarbij ook voor ruiling worden ingezet; ruiling is een hulpmiddel voor een effectieve allocatie van de gronden op de juiste plek.

Vroegtijdig strategisch aankopen heeft als voordelen dat:

- er ruimschoots tijd beschikbaar is om aankopen te doen voordat alle gronden nodig zijn voor de uitvoering;
- er een evenwichtige spreiding over de jaren kan zijn;
- de grondmarkt niet overmatig wordt belast met overheidsaankopen;
- er gekocht kan worden op basis van verkeerswaarde passend bij de huidige bestemming;
- het innemen van strategische grondposities de provinciale regie ondersteunt;
- de financiële lasten over de jaren zijn gespreid;
- kansen voor aankoop op de grondmarkt tijdig kunnen worden benut.

Voorwaarden zijn dat:

- Het risico wordt geschat in relatie tot de verwachtingen van de te behalen doelen op langere termijn dan wel te behalen winst.
- Strategisch aankopen mag niet leiden tot aankopen zonder onderliggend doel.

Een belangrijk verschil tussen strategische en anticiperende aankopen is dat de termijn van strategische aankopen langer kan zijn (meer dan 10 jaar) en dat er bij strategische aankopen wel een doel is maar nog geen plan. In het kader van deze begroting hebben uw Staten een krediet (ook een revolving fund) ter beschikking gesteld van € 15 miljoen voor strategische aankopen.

3.7.7 Exploiterende aankopen

Ook een nieuw instrument is exploiterende aankopen. Exploiterend grondbeleid wordt in uitzonderlijke gevallen opgepakt. Bijvoorbeeld de aankoop, inrichting en uitgifte van gronden van een bedrijventerrein is bij uitstek een taak van de gemeenten en marktpartijen. Als deze er niet uitkomen kan de provincie deze taak op zich nemen. De provincie kan dan gronden aankopen die zijn bedoeld voor het (mede) exploiteren (bouwrijp maken en uitgeven). De provincie is dan (mede) risicodragend in het exploiteren van de aangekochte gronden. Hierbij wordt veelal samengewerkt tussen partijen. Belangrijke drijfveer voor de provincie is het voldoende grip kunnen houden op de ontwikkeling van een gebied om hiermee het voor de provincie te bereiken einddoel beter te kunnen garanderen.

Van exploiterend aankopen is er één in uitvoering, te weten het voormalige Rutteterrein. Het Rutteterrein is in 2006 aangekocht ten behoeve van de ontwikkeling van het bedrijfsterein Rottepolderpark (nu genaamd bedrijventerein PolanenPark) en ingebracht in een door de provincie en de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude opgerichte besloten vennootschap. Deze vennootschap – waartoe inmiddels ook Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Noordzeekanaalgebied N.V. en Schiphol Area Development Company N.V. als aandeelhouders zijn toegetreden – is verantwoordelijk voor de grondexploitatie en uitgifte.

Bij de ontwikkeling van bedrijventerein Jaagweg in de gemeente Koggenland bestaat het voornemen om de aangekochte gronden in te brengen in een grondexploitatie maatschappij.

Voor exploiterend aankopen en het al dan niet risicodragend deelnemen in grondexploitaties wordt nog nader beleid ontwikkeld.

3.7.8 Risico's

De risico's van de anticiperende, strategische en exploiterende grondaankopen zijn met name gelegen in het niet doorgaan van plannen ten behoeve waarvan is aangekocht, de eigenaarslasten, rentebij-schrijvingen en een daling van de marktwaarde van de aangekochte gronden. Als voorgenomen plannen geen doorgang vinden, moeten de onroerende zaken tegen marktwaarde worden verkocht. Voor eventuele verliezen en niet te compenseren rentelasten is hiervoor begin 2006 een bedrag van € 7,2 miljoen gereserveerd in de reserve Grondbeleid. Bij de besluitvorming over deze transacties worden de risico's concreet in beeld gebracht.

Daarbij zullen risico's:

- zoveel mogelijk moeten worden ingeperkt;
- in verhouding moeten zijn met de beoogde beleidsopbrengst;
- moeten passen binnen de risicoreserve.

Risico's kunnen onder meer worden beperkt door te kiezen van samenwerking met andere (overheids- of private) partners. Het uiteindelijke grondexploitatie risico ligt derhalve bij de besloten vennootschap waarin de provincie deelneemt.

3.7.9 Grondbank

In 2005 is besloten tot de instelling van een 'Grondbank Laag Holland'. Voor de realisatie van een ruilgrondbank zijn inmiddels afspraken gemaakt met de 'Dienst Landelijk Gebied' (DLG) voor de aankoop van 50 ha ruilgrond, met als doel het ruilproces van gronden te vergemakkelijken. In het kader van het 'Uitvoeringscontract Landelijk Gebied' heeft het Rijk hiervoor € 0,75 miljoen beschikbaar gesteld. De grond die in bezit is bij de overheid fungeert dan als smeermiddel om de gronden op de juiste plaats te krijgen. Inmiddels is in dit kader ca. 37 hectare gekocht.

Voor de beheergrondbank is de bestuursovereenkomst tussen het ministerie van LNV en de provincie Noord-Holland ondertekend in 2006. De bedoeling hiervan is in de loop van de jaren een aantal honderden hectaren aan te kopen om hiermee bestaande landschappelijke, recreatieve, cultuurhistorische en natuurwaarden te behouden of te vergroten door middel van het onder voorwaarden verpachten van gronden aan bestaande agrarische bedrijven. Vanuit de provincie wordt hiertoe in 2007 en ook in 2008 een bedrag van € 1,25 miljoen beschikbaar gesteld.

Het voordeel voor agrariërs is dat de vergroting van het bedrijfsoppervlak positief bijdraagt aan het bedrijfsrendement. Ook voor de beheergrondbank zijn met DLG afspraken worden gemaakt over de verwerving en exploitatie van de grondbank. Inmiddels is in dit kader reeds ca. 58 hectare grond verworven en verpacht aan agrariërs. De provincie besluit over de toewijzing van de pacht aan agrariërs; de verpachting geldt voor een periode van 11 jaar en 11 maanden.

3.7.10 Provinciaal grondbedrijf

Er zijn aanvullende functionaliteiten nodig (planeconomisch, juridisch, risicobeoordeling, financiële inrichting van de administratie) om de opgaven van de provincies ten aanzien van grondbeleid waar te kunnen maken. In de nota 'Gegronde Ontwikkeling' is vastgesteld dat daarvoor op dat moment de oprichting van een grondbedrijf niet nodig is. In het Collegeprogramma 2007-2010 is hiervoor het volgende opgenomen: 'Wij onderzoeken de invoering van een provinciaal grondbedrijf in relatie tot de nieuwe Wro en de nota 'Gegronde Ontwikkeling'. Het handelen met grond moet geen doel op zichzelf zijn, maar een hulpmiddel. Inmiddels hebben wij besloten (december 2007) om geen Grondbedrijf maar wel een nieuwe 'eenheid' Gebiedsontwikkeling en Grond op te richten. De voordracht is naar uw Staten gestuurd ter bekrachtiging. Het huidige Programmteam Grondbeleid en de huidige unit Grondzaken bij B&U gaan in de nieuwe eenheid op. Momenteel wordt de oprichting van die nieuwe eenheid voorbereid. Het is de bedoeling van die vanaf september 2008 gaat functioneren. In de meeste gevallen zal de provincie bij het ontwikkelen van terreinen samenwerken met andere partijen. Daarvoor is wel de expertise nodig om effectief in de betreffende trajecten te kunnen participeren. In 2007 is aanvullende expertise aangetrokken in de vorm van een planeconoom en een strategisch jurist gebiedsontwikkeling.

3.7.11 Verantwoording van GS aan PS

Over de taakgebonden en andere verwervingen rapporteren wij jaarlijks aan uw Staten. In de jaarverslagen wordt ingegaan over de uitvoering van het grondbeleid, de besteding van de beschikbare kredieten, de geleverde beleidsprestaties, de kosten van grondverwerving en bijkomende kosten zoals aankoop en sloop van gebouwen, als ook de risico's inzake de anticiperende, strategische en exploiterende verwervingen.

3.8 Provinciale heffingen

3.8.1 Inleiding

Belastingheffing is bedoeld ter financiering van collectief tot stand gebrachte voorzieningen. Bij de voortbrenging van overheidsvoorzieningen (allocatie) beschikken lagere overheden over veel mogelijkheden om eigen beleid te kunnen voeren, mede omdat het profijt van veel voorzieningen in ruimtelijke zin beperkt is tot het grondgebied van die lagere overheid.

Een eigen belastinggebied leidt tot het kunnen maken van een scherpere afweging van de baten van overheidsvoorzieningen tegen de aan burgers en bedrijven op te leggen lasten en dient dan ook in het proces van besluitvorming daarover een eigen plaats te hebben.

In het duale stelsel normeren en controleren Provinciale Staten. Doel van deze paragraaf is uw Staten in staat te stellen beleidslijnen op diverse onderdelen vast te stellen en te controleren. In het collegeprogramma 2007-2011 wordt in het financieel kader aangegeven dat het uitgangspunt een structureel sluitende begroting is, waarbij de inkomsten (Provinciefonds, opcenten motorrijtuigenbelasting, dividend, rentebaten) als algemeen dekkingsmiddel het kader vormen voor de uitgaven. In verband met een voorgenomen tweede investeringimpuls (hierna: Impuls 2) hebben Provinciale Staten bij de Lentenota 2008 besloten om het opcententarief per 1 april 2009 met vier opcenten te verhogen.

3.8.2 Wat zijn lokale lasten?

Lokale lasten zijn inkomsten voor de provincie die verkregen worden via publiekrechtelijke regels. Het zijn voornamelijk belastingen en heffingen die de provincie op grond van wettelijke bepalingen heft van haar inwoners en in mindere mate van het bedrijfsleven.

Deze kunnen worden onderscheiden in:

- 1 Belastingen: uitvoering van collectieve vormen van dienstverlening in het algemeen belang, maar ook publiek - individuele vormen van dienstverlening zonder een duidelijke relatie tussen dienstverlening en belasting - algemeen dekkingsmiddel:
Opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting;
- 2 Heffingen: - uitvoering van publiekrechtelijke dienstverlening:
Grondwaterheffing, Ontgrondingenheffing en Nazorgheffing gesloten stortplaatsen;
- 3 Retributies: - individuele dienstverlening van typische overheidsdiensten van publiekrechtelijke aard: Leges (in de Provinciewet rechten genoemd).

3.8.3 Beleidsmatige aspecten van lokale lasten

3.8.3.1 Profijt en belastingdruk

Hoewel het profijtbeginsel zich sterker manifesteert bij heffingen dan bij belastingen dient opgemerkt te worden dat een aanzienlijk deel van de Noord-Hollandse burgers en het bedrijfsleven niet betrokken wordt in de opcentenheffing. Verhoging van het opcententarief draagt bij aan een sterkere financiële druk op de groep wél belastingplichtigen en veroorzaakt een grotere discrepantie tussen betalende en niet-belastingbetalende.

3.8.3.2 Besteedbaar inkomen/lastendruk

Belastingheffing heeft invloed op het besteedbaar inkomen van de burger. Dit betreft de inkomens-technische kant van lokale lasten. Wettelijk is vastgelegd dat het de provincies in fiscale zin niet vrij staat een onderscheid te maken tussen haar inwoners of bedrijven.

Het inkomensbeleid is een primaire verantwoordelijkheid van het rijk. De opcentenheffing heeft, gelet op de geringe financiële invloed en op de groep van belastingplichtigen, nauwelijks tot geen relatie met sociale aspecten en armoedebeleid. Daarom laten zowel de provinciale belasting en de heffingen, mede naar hun aard, geen kwijtschelding toe. Provinciale belastingen zijn in zeer geringe mate bepalend voor de collectieve lastendruk en dus voor de omvang van het besteedbaar inkomen.

3.8.3.3 Legitimering overheid(soptreden)

Wat krijgt de burger terug voor de betaling aan de provincie? Er moet sprake zijn van een zeker evenwicht tussen het ervaren van overheidsopptreden en de hoogte van het te betalen bedrag. In de Provinciewet is vastgelegd dat provinciale opcenten tot een bepaalde limiet geheven mogen worden en dat leges maximaal kostendekkend mogen zijn. Bij de heffing van retributies mag geen winst gemaakt worden ten gunste van de algemene middelen.

Bij overtreding hiervan kan de rechter de legesverordening onverbindend verklaren.

Ook voor de heffingen gelden bij specifieke wetten vastgestelde opbrengstlimieten.

3.8.3.4 Toekomst provinciaal belastinggebied

Het Kabinet en Tweede Kamer hebben besloten tot invoering van een kilometerheffing vanaf 2012. In het op 4 juni 2008 gesloten bestuursakkoord is besloten dat de provincies na het verdwijnen van de motorrijtuigenbelasting een eigen belastinggebied houden. Tussen de Minister van Binnenlandse Zaken en het IPO is afgesproken om uiterlijk in 2010 tot definitieve afspraken te komen over de aard van de nieuwe provinciale belasting.

Het moge duidelijk zijn dat er bij de keuze voor elke andere belastingvorm dan voortzetting van de huidige opcentenheffing sprake kan zijn van een forse verschuiving in individuele lastendruk tussen de huidige groep belastingplichtigen en degenen die thans nog niet in de opcentenheffing worden betrokken. In het kader van het Belastingplan 2008 heeft de Tweede Kamer besloten de halvering van

de motorrijtuigenbelasting voor zeer zuinige auto's ook op de opcenten toe te passen. Dit betekent een (vooralsnog geringe) derving aan belastingcapaciteit voor de provincies waartegen wij bezwaar hebben aangetekend.

Wij zullen, zoals gebruikelijk, uw Staten tijdig informeren indien de raming van de belastingopbrengst in betekenende mate afwijkt van de huidige raming.

3.8.4 Opcenten motorrijtuigenbelasting

3.8.4.1 Bestemming opcenten

De opbrengst van de opcentenheffing is in principe algemeen dekkingsmiddel. De totale opbrengst opcenten wordt voor 2009 geraamd op € 188,0 miljoen. Hiervan is € 141,3 miljoen bestemd als algemeen dekkingsmiddel. Het overige deel van de opbrengst heeft de volgende geoordeelde bestemmingen:

€ 24,6 miljoen voor de Extra Investeringsimpuls Noord-Holland (EXINH);

€ 20,9 miljoen voor de Tweede Investeringsimpuls (Impuls 2);

€ 1,2 miljoen voor het Mobiliteitsfonds (A6-A9).

In het financieel kader van het collegeprogramma 2007-2011 geldt als uitgangspunt een structureel sluitende begroting, waarbij onder andere de opcenten motorrijtuigenbelasting als algemeen dekkingsmiddel het kader vormen voor de uitgaven. Tijdens het beleidsdebat 2006 hebben uw staten vastgesteld dat de EXINH mede gefinancierd wordt uit een opcentenverhoging. In de vergadering van 31 oktober 2005 hebben uw staten voordracht 61 inzake de EXINH aangenomen, met inachtneming van het gestelde in het aanvaarde amendement 9-1. Dit besluit houdt in dat extra investeringen gedaan zullen worden, bovenop de reguliere begroting, bedoeld om grote knelpunten aan te pakken en oplossingen uit te werken in de sectoren mobiliteit, economie en zorg in Noord-Holland. Daarvoor is het tarief van 52,7 provinciale opcenten, gedurende 25 jaar, per 1 april 2007 met 10,7 voor EXINH geoordeelde opcenten verhoogd tot 63,4 opcenten. Deze tariefverhoging had als doel om € 500 miljoen aan benodigde EXINH middelen als volgt te dekken: € 145 miljoen uit vrij beschikbare UNA middelen en € 355 miljoen middels opcentenverhoging. Jaarlijks levert de geoordeelde opcentenverhoging echter beduidend meer op dan benodigd voor EXINH.

Bij Lentenota 2008 hebben uw Staten dan ook besloten niet meer het opcententarief (10,7) te oormerken voor EXINH, maar een zodanig deel van de opcentenopbrengst te oormerken, dat daaruit de benodigde middelen ad € 615 miljoen, benodigd voor afschrijvingskosten ad € 355 miljoen en rentelasten ad € 260 miljoen (5% annuïtair), kunnen worden gedekt.

Uw Staten hebben bij Lentenota 2008 besloten tot reservering van geoordeelde middelen voor een nieuwe Tweede Investeringsimpuls (Impuls 2) waarvan de kosten gedeeltelijk gedekt worden uit de vrijvallende middelen van ca. € 300 miljoen vanwege de beperking van de voeding van EXINH. In verband hiermee hebben uw Staten besloten het opcententarief per 1 april 2009 met vier opcenten te verhogen van 63,9 naar 67,9. Hierdoor komt er in totaal een vrije ruimte beschikbaar van 768,4 miljoen voor Impuls 2, waarvan ca. € 450 miljoen beschikbaar voor investeringen en ca. € 318,4 miljoen ter dekking van de rentelasten.

Verder is bij Lentenota 2008 besloten de benodigde middelen voor het Mobiliteitsfonds A6-A9 ad € 10,1 miljoen te dekken uit de opcentenopbrengsten 2008 en 2009 door voor die jaren respectievelijk € 8,9 miljoen en € 1,2 miljoen voor dat doel te oormerken.

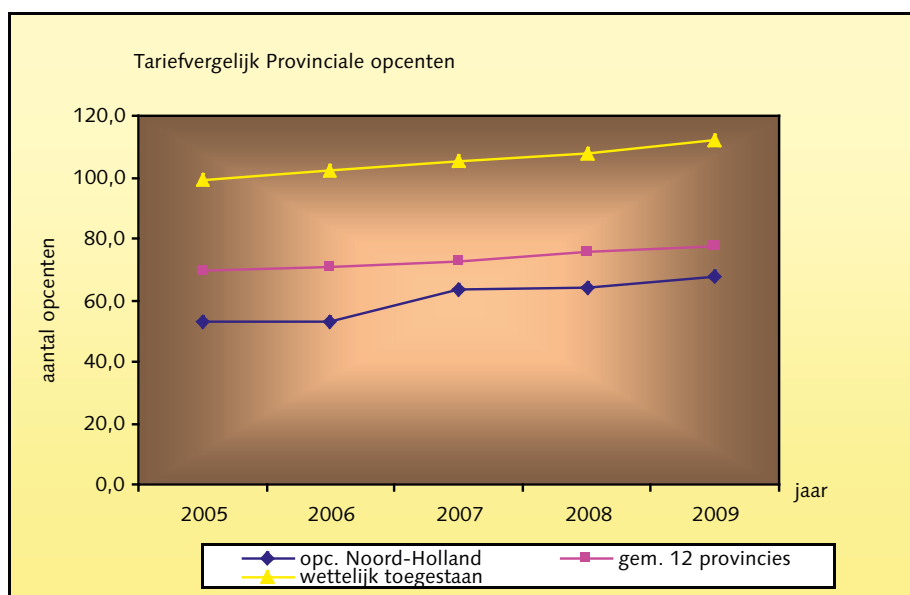
Het thans geldende tarief van 63,9 opcenten is vastgesteld bij besluit van uw Staten van 19 november 2007, nr. 69 (Provinciaal blad 2007/74).

3.8.4.2 Noord-Hollandse opcentenheffing interprovinciaal vergeleken

Door opcententarieven interprovinciaal te vergelijken en het percentage te nemen over het jaarlijks wettelijk vastgesteld maximum aantal opcenten dat provincies mogen heffen, ontstaat inzicht in de onderlinge tariefverschillen en in de (on)benutte belastingcapaciteit.

Het maximum aantal opcenten dat geheven mag worden is 107,9 per 1 april 2008 en 111,9 vanaf 1 april 2009. Hierbij wordt aangetekend dat de provinciale opcententarieven voor 2009 voorlopig zijn en nog vastgesteld dienen te worden door hun besturen.

Naam provincie	Tarief opcenten 2008	Voorlopig tarief 2009	Maximumtarief 2008/2009	% benut 2008/2009
Friesland	78,8	80,4	107,9/111,8	73,0/71,9
Groningen	77,8	79,0	107,9/111,8	72,1/70,7
Drenthe	79,7	81,0	107,9/111,8	73,9/72,5
Overijssel	76,8	78,5	107,9/111,8	71,2/70,2
Flevoland	67,4	71,6	107,9/111,8	62,5/64,0
Gelderland	81,4	82,7	107,9/111,8	75,4/74,0
Utrecht	72,6	74,6	107,9/111,8	67,3/66,7
Noord-Holland	63,9	67,9	107,9/111,8	59,2/60,7
Zuid-Holland	91,8	91,8	107,9/111,8	85,1/82,1
Noord-Brabant	71,6	71,6	107,9/111,8	66,4/64,0
Zeeland	69,3	69,3	107,9/111,8	64,2/62,0
Limburg	79,6	80,4	107,9/111,9	73,8/71,9
Gemiddeld	75,9	77,4	107,9/111,8	70,3/69,2

Noord-Holland blijft de provincie met het laagste opcententarief.

3.8.4.3 Onbenutte belastingcapaciteit

Het maximum aantal opcenten dat provincies mogen heffen is 107,9 per 1 april 2008 en 111,9 vanaf 1 april 2009 tot en met 31 maart 2010. Eén opcent genereert in 2009 ca. € 2,8 miljoen aan opbrengst. De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt, bij een opcententarief van 63,9 tot 1 april 2009 en 67,9 vanaf 1 april 2009, € 123,2 miljoen in 2009 en € 125,4 miljoen vanaf 2010.

3.8.5 Overige heffingen

3.8.5.1 Uitwerking van het provinciale beleid (rechten en heffingen)

Een beleid gericht op kostendekking vergt inzicht in de kostenstructuur en de wijze van kostentoe-rekening. Dit beleid richt zich op de heffingen en rechten waarvoor wettelijk is vastgelegd dat de provincie slechts bepaalde respectievelijk de volledige kosten in de heffingstarieven mogen doorberekenen en daarop geen winst mogen maken.

Dit dient dan ook te beginnen met een adequate kostenbeheersing. Daarnaast dient er een concrete kostentoe-rekening aanwezig te zijn. Als leidraad voor de kostenberekening van rechten geldt de in juli 2007 door het Ministerie van Binnenlandse Zaken opgestelde "Handreiking Kostentoe-rekening leges en tarieven. Met het financiële systeem SAP, het tijdschrijven en het maken van kostenberekeningen zijn de instrumenten daartoe voorhanden. In het vorige collegeprogramma werd aangegeven dat leges in eerste instantie kostendekkend worden door kostenverlaging, ergo door het optimaliseren van efficiency, en in tweede instantie door inkomstenverhoging. Dit houdt in dat nog niet kostendekkende legestarieven daarnaar opgetrokken worden en dat tarieven die meer dan kostendekkend blijken te zijn verlaagd worden tot op maximaal kostendekkend niveau.

3.8.5.2 Legesheffing (begroting, diverse producten onder kostensoort 8110000)

Leges, ook rechten of retributies genoemd, zijn betalingen die de overheid krachtens algemene regels vordert ter zake van een concrete door haar in haar functie als zodanig individueel bewezen dienst. Het zijn werkzaamheden die rechtstreeks en in overheersende mate verband houden met dienstverlening ten behoeve van een individualiseerbaar belang. Daarmee onderscheiden de retributies zich van belastingen. Zuiver publiekrechtelijke handelingen van de overheid, zoals het verlenen van vergunningen of ontheffingen zijn diensten in deze zin.

Verwacht wordt dat per 1 januari 2010 de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking treedt. Vanaf dat moment kunnen provincies omgevingsvergunningen afgeven voor onder andere bouwen, slopen, gebruik en andere aangelegenheden. Invoering van de Wabo verlangt een omvangrijke aanpassing van zowel legesverordening als legestarieventabel. Deze aanpassing zal in de loop van 2009 worden gerealiseerd.

In totaal wordt er voor 2009 vooralsnog een legesopbrengst van € 584.000 geraamd.

De meest recente legesverordening is door provinciale staten vastgesteld bij besluit van 12 december 2005, nummer 76 (Provinciaal blad 2005/103) en de vigerende Tarieventabel 2008 bij statenbesluit van 19 november 2007, nummer 64 (Provinciaal blad 2007/73).

3.8.5.3 Nazorgheffing gesloten stortplaatsen (begroting programma 6, productgroep 525)

In de zogenaamde Leemtewet is op 1 april 1998 een regeling in de Wet milieubeheer opgenomen (artikelen 15.44, 15.45 en 15.47) over de nazorg van operationele stortplaatsen. Dit zijn stortplaatsen waar het storten van afvalstoffen niet vóór 1 september 1996 is beëindigd. In deze wet is bepaald dat de provincies bestuurlijk en financieel ervoor verantwoordelijk zijn dat deze stortplaatsen na sluiting geen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaken. Daartoe dient eeuwigdurende nazorg plaats te vinden. Dit houdt in dat maatregelen genomen dienen te worden om bodembeschermende voorzieningen op gesloten stortplaatsen in stand te houden, te onderhouden, te herstellen en eventueel te vervangen. Voorts dienen de bodembeschermende voorzieningen regelmatig geïnspecteerd en de bodem onder de stortplaats onderzocht te worden.

Ter bestrijding van deze kosten is een nazorgheffing ingesteld die wordt geheven van de exploitanten van de operationele stortplaatsen. De opbrengst van de heffing, berekend via een rekenmodel per stortplaats, wordt in het uitsluitend voor nazorg bestemde Nazorgfonds gestort. Het Nazorgfonds is een bij wet vastgestelde rechtspersoon.

In het Nazorgfonds wordt een zodanig kapitaal opgebouwd, dat uit het rendement daarvan de eeuwigdurende nazorg gefinancierd kan worden. Het Nazorgfonds bevatte per 1 januari 2008 bijna € 32,2 miljoen. In 2008 is € 260.740 aan nazorgheffing opgelegd. Per 1 januari 2009 zal het saldo van de reserve geopende stortplaatsen € 34,4 miljoen bevatten inclusief rentebaten. In 2007 is een deel overgeheveld naar de reserve gesloten stortplaatsen dat op 1 januari 2009 circa € 0,4 miljoen bevat. Per saldo bevat het Nazorgfonds op 1 januari 2009 € 34,8 miljoen. De verordening Nazorgheffing is door provinciale staten vastgesteld bij besluit van 29 maart 1999, nummer 19 (Provinciaal blad 1999/25), de meest recente tarieventabel bij besluit van 19 november 2007, nummer 8 (Provinciaal blad 2008/20).

3.8.5.4 Grondwaterheffing (begroting programma 5, productgroep 442)

Artikel 48 van de Grondwaterwet kent aan Gedeputeerde Staten de bevoegdheid toe om bij wijze van een provinciale belasting een heffing in te stellen wegens het onttrekken van grondwater. De heffing is bestemd ter bestrijding van een groot deel van de ten laste van de provincie komende kosten die zijn verbonden aan het grondwaterbeheer, waaronder het tegengaan van verdroging in bepaalde gebieden. De kosten-batenverhouding wordt bij balansvoorziening geregeld. Heffingsplichtig zijn de onttrekkers van 10.000 m³ of meer grondwater per heffingsjaar. Het tarief bedraagt € 0,00808 per m³ onttrokken grondwater.

Naar verwachting zal in de loop van 2009 de nieuwe Waterwet in werking treden. In hoeverre die wet de huidige taken en daarmee gemoede kosten, die uit de heffing betreden dienen te worden, bij de provincie laat is nog niet geheel duidelijk. In de loop van 2009 zullen zowel de heffingverordening als het heffingstarief worden vernieuwd. Gelet op de aanwezige balansvoorziening ad € 180.212 is er geen aanleiding om het tarief te wijzigen.

Voor 2009 wordt een opbrengst geraamd van € 0,8 miljoen bij een gelijkblijvend tarief. De vigerende Grondwaterheffingverordening is door provinciale staten vastgesteld bij besluit van 8 december 1997, nummer 65 (Provinciaal blad 1997/75). Het huidige tarief bij besluit van 6 november 2000, nummer 78 (Provinciaal blad 2000/63).

3.8.5.5 Ontgrondingenheffing (begroting programma 6, productgroep 561)

In artikel 21f van de Ontgrondingenwet wordt de provincies de mogelijkheid geboden om de kosten van planvorming, coördinatie en informatie voor 50% te verhalen op de houders van ontgrondingenvergunningen. Het tarief is in 2001 verhoogd van f 0,07 naar f 0,16 (€ 0,0726) per m³ te ontgronden stoffen. Het huidige tarief ad € 0,0726 per m³ zal ook in 2008 in stand blijven. Gelet op het karakter van deze bestemmingsheffing wordt de voorziening voor kosten en baten bij balans geregeld. Voor 2009 wordt een opbrengst geraamd van € 109.000.

De thans vigerende heffingverordening Ontgrondingen is door provinciale staten vastgesteld bij besluit van 6 november 2000, nummer 79 (Provinciaal blad 2000/64).

3.9 Extra Investeringsimpuls Noord-Holland

Provinciale Staten hebben in het begrotingsdebat 2005 (15 november 2004) de uitgangspunten voor een Extra Investeringsimpuls Noord-Holland vastgesteld. Provinciale Staten willen een zeer krachtige investeringsimpuls geven op een aantal gebieden, met name mobiliteit, economie in Noord-Holland-Noord en zorg.

Bovenop de reguliere middelen wil Provinciale Staten de komende jaren € 500 miljoen extra investeren. Hierdoor kunnen wij kwesties die dringend een oplossing behoeven, voortvarend oppakken en toekomstgerichte oplossingen uitwerken. Deze extra investering is als volgt verdeeld over een aantal programma's:

- circa € 197,5 miljoen voor een Extra Investeringsimpuls Openbaar Vervoerinfrastructuur;

- circa € 197,5 miljoen voor een Extra Investeringsimpuls Weginfrastructuur;
- circa € 10 miljoen voor een Extra Investeringsimpuls Versterking Economie in Noord-Holland-Noord, via de cluster duurzame energie;
- circa € 95 miljoen voor een Extra Investeringsimpuls Zorginfrastructuur, waarvan: circa € 66 miljoen voor Zorginfrastructuur en circa € 29 miljoen voor Sociaal-culturele Zorg in brede zin.

Hierna hebben we de speerpunten voor 2009 opgenomen. In de bijlage is de financiële stand van zaken weergegeven.

3.9.1 Extra investeringsimpuls Openbaar vervoerinfrastructuur

- Voor het regionetproject zullen in de regio's Haarlem-IJmond en Gooi en Vechtstreek doorstromingsmaatregelen worden genomen, in nauw overleg met de betrokken gemeenten. De voortgang in de project loopt voorspoedig. Het budget is nagenoeg uitgeput.
- Begin 2006 hebben wij een overeenkomst ondertekend waarin onze bijdrage aan de Zuidas is vastgelegd en de voorwaarden waaronder. Daarbij is benadrukt dat de voorwaarden waaronder wij onze bijdrage toezeggen zeer specifiek is gekoppeld aan de kwaliteit van de openbaar vervoerknoop. Inmiddels is het definitieve Prospectus voor de Zuidas-Dok beschikbaar. Wij herkennen ons in het Prospectus, en kunnen onze bijdrage aan de Zuidas Dok-Onderneming ter beschikking stellen, maar wij doen dit pas nadat de staat en de gemeenteraad er mee hebben ingestemd. Dat is op dit moment nog niet het geval.
- Uw staten hebben ten behoeve van het westelijk gedeelte van de Zuidtangent (tot Haarlem Centraal Station) een bedrag gereserveerd in de Extra Investeringsimpuls. De gemeente Haarlem heeft eerder besloten af te zien van bovengrondse oplossingen. Onder onze regie is in nauwe samenwerking met Haarlem een haalbaarheidsonderzoek (technisch en financieel) uitgevoerd naar een ondertunneling van de Zuidtangent. Dit onderzoek liet resultaten zien in vervoerkundige zien (oplossend vermogen) maar toonde tevens de kansen voor een kwaliteitsimpuls voor de economisch-ruimtelijke ontwikkelingen in de stad Haarlem. Samen met de gemeente is een vervolgstudie gestart, inclusief een verkenning ten behoeve van het MIRT. Deze zal naar verwachting eind 2008, mogelijk begin 2009, worden afgerond.

3.9.2 Extra investeringsimpuls Weginfrastructuur

Over driekwart van het programma heeft uw staten al een besluit genomen.

- De projecten N201, Mediapark Hilversum, Zuidelijke randweg Zaanstad en de omlegging A9 te Badhoevedorp lopen volgens (tijd)schema.
- Voor het project Oostweg Haarlem hebben wij een beschikking afgegeven terwijl voor het verkeersmanagement A8/A9 in 2007 de studie is afgerond. Wij verwachten daarover (na overleg met de gemeente) voorstellen aan uw staten te kunnen voorleggen.
- Voor wat betreft de Westfrisiaweg: wij hebben in mei 2008 de zogenaamde MIRT planstudie voorgelegd aan de Minister en gevraagd om de rijksbijdrage. In 2009 zal het Inpassingsplan ook procedureel worden afgerond, inclusief de toegezegde uitwerkingen mbt het MER. Daarna volgt de verdere uitwerking, waar dit jaar al intensief aan wordt gewerkt in overleg met betrokken gemeenten, en kan de uitvoering starten.

3.9.3 Extra Investeringsimpuls Duurzame energie

De provincie heeft zich er door inzet van EXINH budget (€ 10 miljoen) voor beijverd om het onderwijs, het onderzoek en de productie en toepassing van duurzame energie technologieën te clusteren in met name de kop van Noord-Holland.

De 10 miljoen euro is beschikbaar gesteld voor de periode van 2005 tot en met 2008.

Voor 2008 lag de focus op:

- Het tot realisatie brengen van het windpark Wieringermeerdijk, waar ca 100 MW duurzame stroom moet worden opgewekt uit windturbines. De realisatie van dit project ondervindt openthoud, omdat de gemeente Medemblik, die hiervoor een aanpassing in het bestemmingsplan zou moeten aanbrengen, hiertoe voornamelijk niet bereid is gebleken. De gesprekken met deze gemeenten worden voortgezet. Het resterende bedrag uit EXINH wordt doorgesluisd naar 2009.
- Ten behoeve van het ontwikkelen en het stimuleren van innovatieve duurzame energietechnologieën in Noord-Holland hebben wij in 2007 het Ontwikkelingsfonds Duurzame Energie Noord-Holland (ODEN) opgericht. Door middel van provinciale deelneming kan worden geïnvesteerd in veelbelovende duurzame energieproducten, zodat deze van ontwerp tot vermarktbaar product kunnen worden gebracht. Inmiddels is reeds een grote, kansrijke deelneming uit het ODEN fonds gerealiseerd en zijn er nog 4 nieuwe deelnemingen in portfolio voor 2009. Het budget dat voor het fonds uit EXINH beschikbaar was gesteld is in 2008 in totaliteit in het Fonds gestort.
- In 2005 is de eerste fase gebouwd van het Facility Center in Den Helder, een grote bedrijfshal waar ondernemingen hun nulseries en prototypen voor innovatieve duurzame energie producten ontwikkelen. Fase 2 is in 2008 gerealiseerd: de bouw van het ATO Synergie Centre is in januari 2008 afgerond. Er resteert geen budget meer voor 2009 uit EXINH voor deze activiteit
- Eind 2007 liep de EXINH bijdrage aan het CO²-servicepunt en de deelverordening duurzame energiepakketten uit EXINH af. Vanwege het succes van deze activiteit heeft de provincie het verstreken van subsidies uit de deelverordening duurzame energiepakketten in 2008 gecontinueerd. Uit deze deelverordening worden gemeenten gestimuleerd hun eigen klimaatbeleid in samenwerking met hun bewoners tot uitvoering te brengen. De ondersteuning aan gemeenten door het CO²-servicepunt wordt ook in 2008 gecontinueerd. Beide activiteiten zijn in de begroting 2008 en verder opgenomen.

3.9.4 Extra Investeringsimpuls Zorg, Welzijn en Sociaal-culturele infrastructuur

Zorg en welzijn

De focus ligt in 2009 op:

- De uitvoering van 6 Wonen welzijn zorg projecten in het landelijk gebied. Daarnaast zal de focus liggen op de kennisoverdracht vanuit de eerste WWZ-voorbeeldgemeenten naar de rest van de provincie.
- De deelverordeningen op het terrein van de zorg (mantelzorg, kleinschalig wonen voor mensen met dementie) zijn sinds 2005 in uitvoering. In 2008 is gekeken of de deelverordening Kleinschalig Wonen voor mensen met dementie verbreed kan worden naar andere doelgroepen. Naar aanleiding van de conclusies en aanbevelingen uit dit onderzoek wordt in 2009 invulling gegeven aan breder beleid, welke onderdeel zullen vormen van het programma Zorg en Welzijn. Uw Staten zullen zich nog beraden over een eventueel vervolg op het beleid.
- De mogelijkheid wordt onderzocht een nieuwe samenhangende regeling te ontwikkelen voor accommodaties, die gemeenten stimuleert tot visievorming over gewenste accommodaties en uitvoering in overeenstemming met lokale en/of regionale behoefte. Gelet op de ervaringen met de Deelverordening Wijksteunpunten Breed en de Dorpverordeningen Dorpshuizen en Dorpswinkels wordt verwacht dat we in zowel steden als op platteland een impuls van betekenis te kunnen geven aan vitalisering van voorzieningen. In 2009 wordt hier invulling aan gegeven.

Jeugdzorg

In 2009 ligt de focus op:

- De gelden uit de Extra Investeringsimpuls worden in de Jeugdzorg ingezet voor het wegwerken van de wachtlijsten in de Jeugdzorg en voor het verbeteren van de aansluiting van de jeugdzorg en het gemeentelijk jeugdbeleid waaronder de implementatie van een risicosignaleringssysteem. Voor beide onderwerpen zijn projectplannen in uitvoering.
- Het project Transferium (zorgaanbod voor jongeren met ernstige gedragproblematiek) zal volgens planning in 2010 geopend worden. Provinciale Staten nemen in 2008 een besluit over de provinciale bijdrage.
- Voor de realisatie van het project Verbetering spreiding speciaal onderwijs zullen voorstellen aan Provinciale Staten worden voorgelegd.

Sociaal-culturele infrastructuur

In 2009 ligt de focus op:

- Wat betreft de projecten 'Verbetering van museumaanbod' en 'Verbetering en uitbreiding van theaters en podia' kan het zijn dat de gereserveerde bedragen volledig zijn bestemd voor musea en podia en dat er dus in 2009 geen nieuwe projecten meer in aanmerking kunnen komen voor een EXIN-H bijdrage. Dit is echter afhankelijk van de voortgang en besluitvorming in 2008 over het Museaal Centrum voor Kunst en Cultuur Bergen en het Centrum voor Woord, Beeld en Geluid in Alkmaar.
- Op basis van de door GS op 15 januari 2008 vastgestelde nota 'Stelling van Amsterdam - Op weg naar een nieuw gebiedsprogramma 2009-2013' en het door uw staten eind 2008 vast te stellen gebiedsprogramma Stelling van Amsterdam 2009-2013, zullen in 2009 EXINH-middelen worden ingezet voor, de realisatie van de bezoekerscentra, verdere ontwikkeling van wandel- en fietsroutes en het in gang zetten van drie gebiedsprojecten. Ook worden enkele objecten gerestaureerd.
- In januari 2008 hebben uw staten ingestemd met ons voorstel om het EXINH budget van € 3,5 miljoen voor het industrieel erfgoed te verlagen met € 1,75 miljoen ten bate van het religieus erfgoed. In november 2008 zal u een selectie van religieus erfgoed worden voorgelegd op basis waarvan wij de € 1,75 miljoen vanaf 2009 willen inzetten. Tegelijkertijd leggen wij u voor hoe wij de resterende € 1,75 miljoen voor het industrieel erfgoed in 2009 willen inzetten.
- Naar verwachting zal er in het kader van het project Behoud en beheer archeologie in 2009 geen nieuw provinciaal monument worden aangewezen en dus ook geen bedrag worden uitgegeven.
- Sinds april 2006 is de Deelverordening Infrastructuur bibliotheekwerk NH van kracht met een looptijd tot 2010. In dit kader worden ook in 2009 door de verschillende basisbibliotheken in Noord-Holland projecten ingediend.

4.1 Inleiding

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties schrijft voor (artikel 7, lid 3) dat de financiële begroting dient te bestaan uit het overzicht van baten en lasten (inclusief toelichting) en een uiteenzetting van de financiële positie (inclusief toelichting). Het BBV geeft ook een verdere toelichting voor wat betreft nadere voorschriften. Uiteindelijk heeft de provincie Noord-Holland op basis van deze voorschriften een index opgesteld (zie onderstaand) waarin alle elementen zijn verwerkt. Deze index is de inhoudsopgave geworden van de financiële begroting.

- Overzicht van baten en lasten (BBV artikel 17, lid a en b), inclusief overzicht geraamde resultaatbestemming per programma, (BBV artikel 17, lid c t/m e).
- Toelichting op het overzicht van baten en lasten, (BBV artikel 19, lid a).
- Uitgangspunten voor de ramingen (BBV artikel 19, lid b).
- Uiteenzetting van de financiële positie (BBV artikel 20, lid 1).
- Financieel kader en nieuw beleid 2009 (BBV artikel 18).
- Overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten (BBV artikel 19, lid c).
- Overzicht arbeidskosten gerelateerde verplichtingen (BBV artikel 20, lid 2a).
- Investerings- en financiering (BBV artikel 20, lid b en c).
- Stand en het verloop van reserves en voorzieningen (BBV artikel 20, lid d en e).
- Meerjarenraming (BBV artikel 21 en 22).
- EMU saldo (afpraak Ministerie BZK en IPO).

Het beleid heeft in de begroting een centrale plaats. De cijfers zijn een vertaling van het beleid. Zodoende wordt in de begroting zowel de baten en lasten per programma als het beleid dat daar onder ligt, vastgesteld.

4.2 Overzicht van baten en lasten en toelichting

4.2.1 Overzicht baten en lasten

In dit overzicht worden de baten en lasten per programma aangegeven. Nadere informatie over welk gedeelte van deze lasten nieuw beleid betreft, is terug te vinden op de programma's zelf. Deze recapitulatiestaat is voorgeschreven om inzicht te geven in de bedragen die met de beleidsdoelstellingen gemoeid zijn. Inclusief toevoegingen aan voorzieningen en exclusief toevoegingen en onttrekkingen aan reserves, ontstaat inzicht in het resultaat vóór bestemming. Dit is financieel gezien het resultaat-bepalende gedeelte. Hierna dienen de bedragen die worden toegevoegd of onttrokken aan de reserves te worden opgenomen in het overzicht. Dit gebeurt per programma, om zo volledig mogelijk inzicht te bieden in het gebruik van reserves en ten behoeve van welk programma deze onttrekkingen, dan wel toevoegingen geschieden. Dit is financieel gezien het resultaatbestemmende gedeelte. De som van deze twee bedragen is het resultaat na bestemming van reserves. In dit overzicht wordt in één oogopslag duidelijk tot welk bedrag per programma ons College door uw Staten is geautoriseerd uitgaven te doen.

Tabel Overzicht baten en lasten

Programma	Rekening 2007		
	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur en Burger	23,0	0,4	22,7
Bestuur en andere overheden	9,2	1,3	7,9
Wegen, verkeer en mobiliteitsmanagement	202,3	57,7	144,6
Openbaar Vervoer	72,0	57,9	14,0
Water	12,0	2,3	9,8
Milieu	54,4	26,3	28,1
Recreatie, toerisme en natuur en landschap	78,0	43,3	34,7
Economie en Landbouw	18,8	0,6	18,2
Welzijn en (Jeugd)Zorg	111,1	85,3	25,9
Kunst en Cultuur	54,6	5,3	49,3
Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	45,4	20,4	25,0
Staf en Ondersteuning	0,6-	0,9	1,5-
Financiering en Algemene dekkingsmiddelen	8,1	373,7	365,6-
Renteresultaat		45,3	
Provinciefonds		122,0	
Dividenden		47,3	
Opcenten motorrijtuigenbelasting		156,5	
Stelposten			
Overige baten en lasten	8,1	2,6	
Resultaat voor bestemming	688,5	675,3	13,2
Bestuur en Burger	-	0,8	0,8-
Bestuur en andere overheden	6,8	1,0	5,9
Wegen, verkeer en mobiliteitsmanagement	31,1	49,5	18,4-
Openbaar Vervoer	2,3	6,4	4,2-
Water	-	1,8	1,8-
Milieu	0,0	9,0	9,0-
Recreatie, toerisme en natuur en landschap	0,4	13,4	12,9-
Economie en Landbouw	-	6,8	6,8-
Welzijn en (Jeugd)Zorg	-	6,9	6,9-
Kunst en Cultuur	1,1	17,3	16,3-
Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	8,5	13,0	4,4-
Staf en Ondersteuning	-	0,1	0,1-
Financiering en Algemene dekkingsmiddelen	139,6	103,2	36,4
Totaal resultaatbestemming	189,8	229,1	39,4-
Resultaat na bestemming	878,2	904,4	26,2-
Saldo			26,2-

Bedragen x € 1 miljoen

Overzicht van Stelposten

Stelposten lasten	2007	2008	2009
Apparaatskosten de loop van het jaar	-	6,8	-
Prijsstijging	-	1	1,3
Totaal	-	7,8	1,3

Begroting 2008			Begroting 2009		
Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
24,8	0,4	24,4	20,0	0,1	20,0
11,9	0,2	11,7	45,8	0,1	45,7
236,2	17,8	218,4	159,4	23,1	136,4
80,6	56,0	24,6	63,4	47,3	16,0
24,0	1,9	22,1	15,1	1,8	13,3
64,3	26,5	37,8	41,4	11,4	30,0
103,8	45,6	58,2	37,9	1,2	36,6
40,6	1,1	39,6	35,2	0,8	34,4
128,3	87,0	41,3	116,5	80,1	36,4
50,5	4,4	46,1	41,2	2,4	38,8
73,9	19,3	54,7	40,5	20,5	20,0
1,0	0,7	0,3	1,1	0,7	0,3
9,9	364,9	355,1-	2,5	404,1	401,6-
	39,7			39,8	
	125,8			136,5	
	17,9			17,9	
	0,2			188,0	
7,8	4,0		1,3	20,1	
2,1	1,8		1,2	1,8	
849,9	625,8	224,1	620,0	593,5	26,5
0,2	0,2	-	0,2	-	0,2
2,4	4,7	2,4-	2,4	3,5	1,1-
29,1	89,3	60,2-	7,4	30,6	23,2-
1,9	12,6	10,7-	1,9	4,1	2,1-
-	0,8	0,8-	-	0,8	0,8-
-	8,6	8,6-	-	3,8	3,8-
0,1	32,9	32,8-	0,1	11,0	11,0-
-	26,3	26,3-	-	19,8	19,8-
-	18,7	18,7-	-	16,0	16,0-
1,0	12,8	11,8-	1,1	5,7	4,6-
1,2	25,5	24,4-	1,3	7,7	6,4-
-	-	-	-	-	-
79,4	109,7	30,3-	62,7	0,4	62,3
115,2	342,0	226,8-	77,0	103,4	26,5-
965,1	967,8	2,7-	696,9	696,9	0,0
		2,7-			-

Overzicht van Stelposten

Stelposten baten	2007	2008	2009
Afrekeningverschillen	-	1	1
Vitale meerjarenraming	-	3	3
Cultuurnota	-		1
Bijdrage bestuursakkoord 2009-2011	-		15
Totaal	-	4	20
<i>Bedragen x € 1 miljoen</i>			

Overzicht van overige baten en lasten

Overige lasten	2007	2008	2009
Onvoorzien	-	1,2	1,2
Kosten bewaargeving en afschrijvingskosten disagio	1,6	0,9	-
Extra storting voorziening risico's	3,5	-	-
Extra storting voorziening reorganisatie	2,8	-	-
Lasten i.v.m. deelnemingen	0,2	-	-
Totaal	8,1	2,1	1,2

Overzicht van overige baten en lasten

Overige baten	2007	2008	2009
Doorschuijft BTW	1,5	1,8	1,8
Vrijval voorziening risico's	1,1	-	-
Totaal	2,6	1,8	1,8

4.2.2 Uitgangspunten voor de ramingen

Voor een toelichting op de gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd, verwijzen wij naar de toelichting op de uitgangspunten voor de ramingen in paragraaf 4.3.1.

4.2.3 Incidentele baten en lasten

In bijlage 5.8 ziet u een weergave van de incidentele wensen/bijramingen voor de jaren 2009-2012. Het betreft hier ook posten die in vorige jaren als meerjarig incidenteel zijn aangemerkt en waarvan het beleid na uitvoering van de begroting 2009 afloopt. Van het totaal van de incidentele posten ad € 17,4 miljoen valt € 1,8 miljoen vrij na 2009 ten behoeve van opname van incidentele posten in begrotingsjaar 2010.

4.2.4 Verklaring van aanmerkelijke verschillen

In onderstaande tabel zijn de lasten en baten per programma voor Rekening 2007, Begroting 2008 na Lentenota en Begroting 2009 opgenomen. Vervolgens zijn conform de BBV vereisten de aanmerkelijke verschillen tussen Rekening 2007 en Begroting 2009 en tussen Begroting 2008 na Lentenota en Begroting 2009 op hoofdlijnen toegelicht. Omdat het BBV geen aanwijzing geeft wat een 'aanmerkelijk verschil' precies inhoudt, is bij de verklaring van de aanmerkelijke verschillen uitgegaan van een verschil groter dan 5% van het programmatotaal van Begroting 2009. Ook zijn verschillen kleiner dan € 1 mln. niet toegelicht. De verschillen op de dekkingsmiddelen worden ook niet nader toegelicht omdat deze al zijn toegelicht in hoofdstuk 2.13. De toe te lichten onderdelen zijn in de tabel hiernaast in rood gedrukt.

Lasten per programma	Rekening 2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Verschil	
				Rekening 2007 Begroting 2009	Begroting 2008 Begroting 2009
1 Bestuur en Burger	23,0	24,8	20,0	3,0	4,8
2 Bestuur en andere overheden	9,2	11,9	45,8	-36,6	-33,9
3 Wegen, verkeer en mobiliteits- management	202,3	236,2	159,4	42,9	76,8
4 Openbaar Vervoer	72,0	80,6	63,4	8,6	17,2
5 Water	12,0	24,0	15,1	-3,1	8,9
6 Milieu	54,4	64,3	41,4	13,0	23
7 Recreatie, toerisme en natuur en landschap	78,0	103,8	37,9	40,1	65,9
8 Economie en Landbouw	18,8	40,6	35,2	-16,4	5,4
9 Welzijn en (Jeugd)Zorg	111,1	128,3	116,5	-5,4	11,8
10 Kunst en Cultuur	54,6	50,5	41,2	13,4	9,3
11 Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	45,4	73,9	40,5	4,8	33,4
12 Staf en Ondersteuning	-0,6	1,0	1,1	-1,6	0,0
13 Financiering en Algemene dekkingsmiddelen	8,1	9,9	2,5	5,6	7,4
Renteresultaat	-	-	-	-	-
Provinciefonds	-	-	-	-	-
Dividenden	-	-	-	-	-
Opcenten motorrijtuigenbelasting	-	-	-	-	-
Stelposten	-	1,8	1,3	-1,3	6,5
Overige baten en lasten	8,1	2,1	1,2	6,9	0,9
Totaal lasten	688,5	849,9	620,0	68,5	229,9
Baten per programma					
1 Bestuur en Burger	0,4	0,4	0,1	-0,3	0,3
2 Bestuur en andere overheden	1,3	0,2	0,1	-1,2	0,1
3 Wegen, verkeer en mobiliteitsmanagement	57,7	17,8	23,1	-34,6	5,3
4 Openbaar Vervoer	57,9	56,0	47,3	-10,6	8,7
5 Water	2,3	1,9	1,8	-0,5	-0,1
6 Milieu	26,3	26,5	11,4	-14,9	-15,1
7 Recreatie, toerisme en natuur en landschap	43,3	45,6	1,2	-42,0	-44,4
8 Economie en Landbouw	0,6	1,1	0,8	0,2	-0,3
9 Welzijn en (Jeugd)Zorg	85,3	87,0	80,1	-5,2	-6,9
10 Kunst en Cultuur	5,3	4,4	2,4	-3,0	-2,0
11 Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	20,4	19,3	20,5	0,1	1,2
12 Staf en Ondersteuning	0,9	0,7	0,7	-0,2	0,0
13 Financiering en Algemene dekkingsmiddelen	373,7	364,9	404,1	30,4	39,1
Renteresultaat	45,3	39,7	39,8	-5,5	0,1
Provinciefonds	122,0	125,8	136,5	14,6	10,7
Dividenden	47,3	17,9	17,9	-29,4	0,0
Opcenten motorrijtuigenbelasting	156,5	0,2	188,0	31,5	187,8
Stelposten	0,0	4,0	20,1	20,1	16,1
Overige baten en lasten	2,6	1,8	1,8	-0,9	0,0
Totaal baten	675,3	625,8	593,5	-81,8	-32,3
Geraamd resultaat voor bestemming	-13,2	-224,1	-26,5	-13,3	197,6
Bijdrage reserve	229,1	342,0	103,4	-125,7	-238,6
-/- storting reserve	189,8	115,2	77,0	112,8	38,2
Geraamd resultaat na bestemming	26,2	2,7	0,0	-26,2	-2,7

Bedragen x € 1 miljoen

Verklaring verschillen Rekening 2007, Begroting 2008 na Lentenota en Begroting 2009

Algemeen

In het algemeen kan over de aanmerkelijke verschillen tussen de jaarrekening 2007, de begroting 2008 (na Lentenota) en de begroting 2009 worden opgemerkt dat er in veel gevallen sprake is van meerdere oorzaken die uiteindelijk leiden tot een verschil, zoals:

- mutaties in de kasraming van reserves als gevolg van (bijvoorbeeld) het later afrekenen van subsidies/aanvragen van voorschotten door subsidieontvangers, vertraging in projecten;
- mutaties in de raming van begrotingsposten gerelateerd aan de voortgang in projecten/declaratiegedrag van leveranciers;
- mutaties in de financieringslasten gerelateerd aan de voortgang in projecten;
- budgetmutaties (intensiveringen/extensiveringen) met een incidenteel karakter cq. ongelijkmatig verloop tussen de jaren;
- voorstellen voor nieuw beleid;
- (mutaties in) specifieke uitkeringen van het Rijk;
- verschuivingen van budgetten uit administratief technische overwegingen;
- raming van de uitgaven uit voormalige voorzieningen (conform aangepaste eisen van het BBV).

Hieronder wordt per programma op hoofdlijnen benoemd welke oorzaak aan de verschillen ten grondslag ligt. Daarbij zijn de verschillen naar aanleiding van de nieuwe beleidsvoorstellen apart benoemd. In de programma's zelf is een meer uitgebreide toelichting terug te vinden.

Apparaatskosten

De verschillen op de apparaatskosten (ten opzichte van 2007) worden, naast de jaarlijkse indexerings, met name verklaard door een tijdelijke uitbreiding van de formatie voor de periode van het collegeakkoord. Verder worden verschillen verklaard door de wijze waarop de raming tot stand is gekomen en de realisatiecijfers zijn berekend. Bij de ramingen is uitgegaan van gemiddelde middensom/geraamde fte, in de realisatie is uitgegaan van de aan de schaal verbonden middensom van de betreffende fte.

Programma 1

In programma 1 zijn de ramingen opgenomen voor Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten, kabinetszaken, communicatie-uitgaven en juridische dienstverlening.

De daling in de lastenraming tussen 2007 en 2009 hangt met name samen met:

- ontwikkeling en implementatie Huisstijl;
- storting in voorziening voor pensioenen (oud-)GS leden;
- verkiezingen en wisseling GS/PS ;
- de lagere uitgaven die zijn geraamd voor PS in verband met de vermindering van het aantal leden van PS;
- de incidentele middelen(2007-2008) samenhangend met de vervangende huisvesting voor PS en GS vanwege de verbouwing van het Paviljoen Welgelegen.

De daling in de lastenraming tussen 2008 en 2009 hangt met name samen met;

- Ontwikkeling en implementatie Huisstijl
- de incidentele middelen die voor 2008 beschikbaar zijn gesteld bij Lentenota (ca. € 1,6 mln.) voor onder andere het mediaprogramma en promotie en acquisitie.

Programma 2

In programma 2 zijn de ramingen opgenomen voor bestuurlijke samenwerking, financieel toezicht, handhaving openbare orde, rampenbestrijding en Europa.

De stijging in de lastenraming tussen 2007 en 2009 hangt met name samen met:

- de geraamde bijdrage van de Provincie Noord-Holland voortvloeiend uit het bestuursakkoord met het Rijk;
- de verwachte kasuitgaven uit de reserve Europese projecten.

De daling in de lastenraming tussen 2008 en 2009 hangt met name samen met de bij Lentenota voor 2008 geraamde (aanvullende) kasuitgaven uit de reserve Europese projecten.

De daling in de batenraming tussen 2007 en 2009 hangt samen met de in 2007 incidenteel ontvangen bijdrage uit 'Brussel' voor Europese projecten.

Programma 3

In programma 3 zijn de ramingen opgenomen voor het opstellen van verkeer- en vervoerplannen, mobiliteitsmanagement, de kosten van (groot) onderhoud van de provinciale wegen en vaarwegen en de kapitaallasten voortvloeiende uit de wegeinvesteringen.

Voorts zijn daarin diverse FINH, UNA en EXIN-H projecten opgenomen. Het kasritme van die projecten vertoont jaarlijks fluctuaties met als gevolg grote jaarlijkse schommelingen in de omvang van de onttrekkingen van de reserves.

Het verschil in de lastenraming tussen de jaren 2007 en 2009 houdt vooral verband met:

- lasten die in 2007 zijn gemaakt voor de N201;
- beheer en onderhoud van vaarwegen.

Het verschil in de lastenraming tussen de jaren 2008 en 2009 houdt vooral verband met:

- lasten die in 2008 zijn geraamd voor de N201;
- groot onderhoud wegen.

De daling in de batenraming tussen 2007 en 2009 wordt verklaard door:

- Een rijksbijdrage die in 2007 is ontvangen voor de bereikbaarheid van het mediapark Hilversum en een incidentele bijdrage voor de Zuidtangent.

De daling in de batenraming tussen 2008 na Lentenota en 2009 wordt verklaard door:

- Een incidentele Rijksbijdrage BDU die in 2008 wordt ontvangen.

Programma 4

In programma 4 zijn de ramingen opgenomen voor de exploitatie openbaar vervoer.

Een groot deel van de op dit programma geraamde lasten worden gedekt middels rijksbijdragen (ca. € 45 miljoen). Het verschil op de lastenraming na aftrek van het rijksdeel wordt door de provincie bijgelegd om de exploitatie van het openbaar vervoer mogelijk te maken.

De dalende lijn in de lasten en in de baten vanaf 2007 is vooral te verklaren door (voorlopig) lagere kasramingen met betrekking tot een aantal projecten dat uit de BDU/EXIN-H-reserve worden gefinancierd.

Programma 5

In programma 5 zijn de ramingen opgenomen voor kosten samenhangend met activiteiten in het kader van waterkwaliteit, muskusrattenbestrijding, waterkeringen en grondwater.

Het verschil in de lastenraming tussen 2007 en 2009 hangt met name samen met het bij het collegeakkoord voor 2008 en verder beschikbaar gestelde budget voor zwakke schakels (€ 0,5 miljoen).

Het verschil tussen 2008 en 2009 wordt grotendeels verklaard door de door de provincie aan het Hoogheemraadschap te vergoeden kosten ad € 8,3 miljoen van de dijkversterking Medemblik-Andijk (onderdeel Waterkeringen). Daarbij zijn er bij de Lentenota 2008 incidentele middelen beschikbaar gesteld voor het ontwikkelen van een Waterplan muskusrattenbestrijding.

Programma 6

In programma 6 zijn de ramingen opgenomen in verband met de coördinatie van het milieubeleid, de bodembescherming, de bodemsanering, de nazorg van gesloten stortplaatsen, lucht, veiligheid en geluid, duurzame energie, vergunningverlening, handhaving en ontgrondingen.

De daling in de lasten tussen 2007 en 2009 heeft met name betrekking op:

- de storting van de Rijksbijdrage voor luchtmeetnetten in de desbetreffende voorziening (ca. € 12 miljoen). Deze vloeit voor uit de daling in de geraamde baten.
- terugloop in de kasramingen van EXIN-H projecten duurzame energie (ca. 2 miljoen).

De daling in de lasten tussen 2008 en 2009 heeft met name betrekking op:

- aframing van de lasten verband houdende met het programma externe veiligheid;
- verder terugloop in de kasramingen van EXIN-H projecten duurzame energie.

De daling in de baten tussen 2007 en 2009 en tussen 2008 en 2009 wordt verklaard door incidentele Rijksbijdragen die in 2007/2008 zijn ontvangen in het kader van het Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (RSL)

Programma 7

In programma 7 zijn de ramingen opgenomen in verband met de beleidsvoorbereiding en uitvoering gebiedsprogramma's landelijk gebied, de ontwikkeling/beheer van de openluchtrecreatie en het toerisme, de ontwikkeling en beheer van de natuur, landschapsbescherming en -advisering en vanaf 2007 het uitvoeringsprogramma ILG.

Het grote verschil tussen 2007 en de jaren erna is vrijwel volledig te verklaren doordat de rijksbijdrage ILG en de hiermede samenhangende uitgaven (afgerond € 46 miljoen) nog in de ramingen voor 2009 en verder verwerkt moeten worden. Dit gebeurt pas op het moment dat besluitvorming heeft plaatsgevonden over de ingediende (subsidie)voorstellen.

De overige (grote) verschillen tussen de lasten in de jaren 2007 t/m 2009 (en volgende jaren) worden veroorzaakt door kasramingsverschillen van de FINH, UNA en EXIN-H projecten en uitgaven in het kader van de EHS (ontwikkeling natuur).

Programma 8

In programma 8 zijn de ramingen opgenomen die verband houden met de regionale economie, de lucht- en zeehavenregio's, de bedrijventerreinen, de arbeidsmarkt, en landbouw en visserij worden weergegeven in programma 8.

Met uitzondering van het nieuw beleid zijn de mutaties tussen 2007-2008-2009 met name toe te schrijven aan mutaties in de kasraming/uitfinanciering van verplichtingen uit de UNA reserve gerelateerde aan de programma's Water als economische drager en Bedrijventerreinen.

Programma 9

In programma 9 zijn de ramingen opgenomen die verband houden met welzijn en jeugdzorg.

Het verschil tussen de lastenraming 2007 en 2009 wordt verklaard door (per saldo)

- hogere uitgavenramingen ten laste van de EXIN-H reserve (waaronder het Transferium/DV Wijksteunpunten)

- een ten opzichte van 2007 behoudende raming van de uitgaven uit de (voormalige) voorziening Jeugdzorg

Het verschil tussen de lastenraming 2008 en 2009 wordt verklaard door:

- aflopende uitgavenraming ten laste van de EXIN-H reserve;
- een ten opzichte van 2008 behoudende raming van de uitgaven uit de (voormalige) voorziening Jeugdzorg;
- wegvallen van incidentele middelen (zoals gelden voor de motie armoede, anti-discriminatie, maaltijdvoorziening Albert Schweitzer).

Programma 10

In programma 10 zijn de ramingen opgenomen in verband met het RTV Noord-Holland, Cultuur, Cultuur Erfgoed en bibliotheekwerk. Ook is in dit programma een aantal FIN-H-, UNA- en EXIN-H-projecten opgenomen.

De lagere lasten in 2009 ten opzichte van 2007/2008 zijn grotendeels te verklaren door lagere uitgaven ten laste van de EXIN-H reserve ten behoeve van diverse projecten op de onderdelen cultureel erfgoed/bibliotheekwerk.

Programma 11

In programma 11 zijn de ramingen opgenomen in verband met activiteiten rond ruimtelijke ordening. De lagere lasten in 2009 ten opzichte van 2007/2008 hangen met name samen met het verlagen cq. wegvallen van een aantal incidentele ramingen ten behoeve van:

- Waterland overleg (in 2007; € 2 miljoen, in 2008; € 3 miljoen);
- Structuurvisie Noord-Holland;
- diverse projecten (zoals Crailoo, circuit Zandvoort, Haarlemmermeer-Bollenstreek);
- terugloop in de uitgavenraming van de UNA-ISV reserve.

Programma 12

De hogere lasten in 2009 ten opzichte van 2007 in programma 12 hangen samen met voordelige afrekeningsverschillen uit voorgaande jaren die in 2007 incidenteel zijn ontvangen.

Reserves en voorzieningen

Voor een toelichting op (aanmerkelijke) verschillen in de onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves verwijzen wij u naar de toelichting in paragraaf 5.4.

Verschillen tussen de begroting 2008 (na Lentenota) en de begroting 2009 naar aanleiding van nieuw beleid

De belangrijkste verschillen tussen de Begroting 2008 na Lentenota en de Begroting 2009 vanuit beleidsmatige optiek (de voorstellen voor nieuw beleid) zijn opgenomen in de programmahoofdstukken van de programmabegroting. Voor een overzicht van deze voorstellen verwijzen wij naar paragraaf 4.5 of naar de begroting in kort bestek. In de begroting in kort bestek worden de voorstellen nader toegelicht.

4.3 Uiteenzetting financiële positie en toelichting

Hieronder volgt een uiteenzetting financiële positie, aangevuld met een samenvatting van de posten die uiteindelijk leiden tot een sluitende begroting voor het jaar 2009 en hun doorwerking hebben in de meerjarenbegroting 2010-2012.

4.3.1 Uitgangspunten voor de ramingen

Uitgangspunt voor de ramingen in de begroting is de kaderbrief 2009, onderdeel van de Lentenota 2008, door uw Staten vastgesteld op 16 juni 2008. Via deze kaderbrief is de rompbegroting vastgesteld. De (meerjaren)begroting 2009 is samengesteld uit de meerjarenbegroting 2008 zoals deze door de provincie vastgesteld is en waarvan de jaarschijf 2009 is overgenomen. Deze meerjarenbegroting is aangepast met de door uw Staten genomen besluiten in 2008, die een structurele doorwerking naar de opeenvolgende jaren hebben, inclusief de verhoging van de uitkering van het Provinciefonds. In de meerjarenbegroting 2009 die dan heerst, zijn de incidentele prioriteiten uit het jaar 2008 komen te vervallen, evenals het structureel beleid dat loopt tot het eind van het jaar 2008. Op dit begrotingsresultaat voor het jaar 2009 zijn autonome ontwikkelingen op de uitvoering van de programma's van toepassing en zijn tevens compensaties voor prijsstijgingen doorgerekend. Het beeld dat vervolgens ontstaat, is dat er voor de opname van nieuw beleid of intensivering van beleid in de begroting, een bedrag beschikbaar is van € 18,6 miljoen (2009) t/m € 48,2 miljoen (2012). Met dit begrotingsresultaat wordt voorgesteld om in 2009 voor een bedrag van € 5,7 miljoen nieuw beleid te honoreren, € 10 miljoen te gebruiken ter dekking van de bijdrage Bestuursakkoord in 2009 en het restant ad € 2,9 miljoen te storten in de saldireserve en te oormerken voor opkomende initiatieven van Provinciale Staten.

4.3.1.1 Indexeringen

Op basis van het vigerende beleid zijn bij vaststelling van de Lentenota 2008 de volgende jaarlijkse stijgingspercentages vastgesteld voor de opstelling van de begroting 2009 en de meerjarenraming 2010-2012.

In onderstaande tabel is weergegeven welke loonprijscompensaties zijn (materiële apparaatskosten, salariskosten provinciaal personeel, RTV NH) of nog worden verstrekt (materiële directe uitgaven en beheer- en onderhoud provinciale (vaar)wegen. Voor laatstgenoemden is nog een budget van € 1.165.400 op de stelpost prijsstijgingen beschikbaar.

Omschrijving kostensoort	Begroting 2008	Begroting 2009	2010-2012
A Tekort- en budgetsubsidies in exploitatiekosten instellingen	0%	0%	0%
B Beheer- en onderhoud provinciale (vaar)wegen	2,5%	2,5%	2,5%
C Bijdragen recreatieschappen	1,1%	1,9%	1,75%
D Materiële apparaatskosten	2,0%	2,0%	2,0%
E Materiële directe kosten	2,0%	2,0%	2,0%
F Salariskosten provinciaal personeel	3,25%	3,25%	3,25%

In de kaderbrief in de Lentenota 2008 wordt u op pag. 13 en 14 uitgebreid inzicht verschaft hoe de uitgangspunten van de ramingen tot stand zijn gekomen.

4.3.1.2 Rente

De rentelasten in de begroting 2009 zijn gebaseerd op de in meerjarenraming verwerkte ontwikkeling van de financieringsbehoefte en van de eigen financieringsmiddelen. Voor 2009 is rekening gehouden met een rente voor verstrekte langlopende leningen van 4,3%, voor opgenomen langlopende leningen

van 4,8%, voor liquide middelen van 3,5%, voor investeringen en deelnemingen van gemiddeld 4,8%. In de jaren 2010 tot en met 2012 wordt vooralsnog uitgegaan van gelijkblijvende rentetarieven.

4.3.1.3 Salarissen

De structurele salariskosten zijn gebaseerd op een toegestane formatiesterkte na de Lentenota 2008 op basis van een 36-urige werkweek en met 0% onderbezetting. In de jaren 2010 tot en met 2012 wordt vooralsnog uitgegaan van een jaarlijkse stijging 3,25% voor loonsverhogingen en stijging van werkgeverslasten.

4.3.1.4 Uitkering provinciefonds

De raming van de uitkering uit het provinciefonds 2009 tot en met 2012 is gebaseerd op accrescijfers en uitgangspunten opgenomen in de circulaire provinciefonds van 24 juni 2008.

4.3.1.5 Opcenten motorrijtuigenbelasting

In overeenstemming met de actuele beleidslijn is voor de periode 2009 tot en met 2012 rekening gehouden met een verhoging van de inkomsten uit opcenten motorrijtuigenbelasting op basis van 2% volumegroei per jaar.

4.3.1.6 Dividenden

Voor de raming van de dividendopbrengsten is voor 2009 en volgende jaren vooralsnog uitgegaan van de prognose opgenomen in het collegeprogramma. Jaarlijks is de dividendopbrengst geraamd op € 17,9 miljoen.

4.3.1.7 Kapitaallasten

In de ramingen van de kapitaallasten is rekening gehouden met de investeringen op basis van de meerjarige investeringsprogramma's PMI, UNA, FINH en EXIN-H.

4.3.1.8 Activeren, waarden en afschrijvingen

Op grond van de verordening Financieel Beheer (2006) hanteert de provincie Noord-Holland primair de lineaire afschrijvingsmethode. Daar waar de annuïtaire methode de voorkeur geniet wordt dit specifiek bij de beschikbaarheidstelling van het kapitaalkrediet besloten. Dit is met name het geval in het kader van de Extra Investeringsimpuls Noord-Holland (EXIN-H).

4.3.2 Opbouw van het saldo van de begroting

In onderstaande tabel zijn de financiële gevolgen van het bestaande en het nieuwe beleid dat in de programma's is opgenomen, verwerkt in het saldo op de begroting in 2009 en in de meerjarenraming 2010-2012.

Tabel overzicht opbouw saldo meerjarenraming 2009-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Saldo Begroting 2008	0,0	6,2	2,6	11,5	51,2
Actualisering Meerjarenraming i.k.v. Lentenota					
1 Prognose provinciefonds. aanpassing raming VJN2007	5,7	7,1	4,7	3,0	
1 MRB: aanpassing raming opcenten motorrijtuigenbelasting		-0,0	3,2	3,2	0,0
1 Aanpassing raming renteresultaat	-10,1	-16,7	-12,6	-12,4	-14,9
1 Vrijval op peil houden voorzieningen	7,8	7,8	5,2	3,4	3,4
1 Apparaatskosten bijstelling CAO onderhandelingen en indexatie	-0,6				
1 Vrijval reserves structureel m.i.v. 2010			2,5	2,5	2,5
1 Inzet surplus saldireserve (inclusief rekening resultaat 2007)	14,7				
Vrije Ruimte na actualisatie	17,6	4,5	5,5	11,1	42,2
1 Honoreren bij voorjaarswijziging-Lentenota	-14,9	-0,6	-0,9	-0,9	-0,9
Saldo na de Lentenota 2008	2,7	3,9	4,6	10,2	41,3
Actualisatie Meerjarenraming i.k.v. begroting 2009					
2 Actualisering Provinciefonds n.a.v. junicirculaire 2008		6,1	5,7	4,3	4,4
3 Aanpassing prognose renteresultaat		8,6			
4 Verhoging opcenten met 1 door GS 20 mei en storting t.g.v. reserve 2 ^e Investeringsimpuls		-	-	-	-
5 Communicatieadviseur statengriffie		-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
6 Aanpassing meerjarenraming jaarschijf 2012					2,5
Saldo meerjarenbegroting (overschot voor nieuw beleid)	2,7	18,6	10,2	14,5	48,2
7 Nieuw beleid		-5,7	-5,5	-5,5	-2,4
Saldo meerjarenbegroting (overschot na nieuw beleid)	2,7	12,9	4,7	8,9	45,7
8 Vrijval macro economische tegenvallers t.b.v. bestuursakkoord 2009-2011		10,0	10,0	10,0	
8 Stelpost bijdrage bestuursakkoord 2009-2011		15,0	25,0	25,0	
8 Bijdrage Bestuursakkoord 2009-2011		-35,0	-35,0	-35,0	
9 Storting saldireserve		-2,9			
Saldo meerjarenbegroting (na storting/onttrekking saldireserve)	2,7	0,0	4,7	8,9	45,7
<i>Bedragen in miljoenen euro. Positieve bedragen zijn voordelig voor de financiële ruime, negatieve nadelig</i>					

Toelichting opbouw saldo meerjarenraming 2009-2012

4.3.2.1 Ontwikkelingen van Begroting 2008 naar Lentenota

Bij de Lentenota is de prognose voor de uitkering uit het Provinciefonds geactualiseerd naar aanleiding van de maartcirculaire 2008. De raming van de inkomsten uit Motorrijtuigenbelasting (MRB) is

geactualiseerd en aangepast aan een groeiende omvang van het opcentenplichtige voertuigenpark en aan een tariefverhoging van 3 opcenten per 1 april 2009. De tariefverhoging is ingezet voor een tweede investeringsimpuls (TWIN-H) en t.b.v. EXIN-H en het mobiliteitsfonds. De raming van het renteresultaat is aangepast. Als gevolg van een wijziging in het BBV zijn ramingen voor het op peil houden van voorzieningen afgeraamd. Voor bijstelling van apparaatskosten is voor 2008 incidenteel een bedrag opgenomen. Een vrijval als gevolg van herijking van reserves is geoormerkt voor de realisatie van het project A6/A9 en het surplus in de saldireserve inclusief het rekeningresultaat 2007 is toegevoegd aan de ruimte in de jaarschijf 2008. Per saldo leidden voornoemde mutaties tot een vrije ruimte van € 17,6 miljoen in 2008 en € 4,5 miljoen in 2009 tot € 42,2 miljoen in 2012. Deze ruimte is bij de Lentenota benut voor € 14,9 miljoen in 2008, voor € 0,6 miljoen in 2009 en voor € 0,9 miljoen in de jaren daarna.

4.3.2.2 Junicirculaire provinciefonds

De accrescijfers voor de komende jaren laten een gunstig beeld zien. Voor de rijksuitgaven is groei geprognoseerd en het gemeente- en provinciefonds groeien mee. Het ministerie van BZK geeft in overweging dat het verstandig is om enige voorzichtigheid te betrachten. In het verleden is immers gebleken dat de daadwerkelijke ontwikkeling van de rijksuitgaven, en daarmee van het provinciefonds, anders kan verlopen dan de prognoses.

Bij de septembercirculaire zal de bevoorschotting worden bijgesteld naar aanleiding van de actuele accresontwikkeling, zodat in het geval van een achterblijvende ontwikkeling van het accres niet alles aankomt op nacalculatie in maart 2009. Deze bijstelling in september vindt in 2008 voor het eerst plaats.

	2009	2010	2011	2012
Accres volgens junicirculaire 2008	5,41%	2,62%	1,43%	2,41%
Uitkering volgens junicirculaire 2008	136,5	136,5	138,1	141,1
Raming Lentenota	130,4	130,8	133,8	136,7
Vershil	6,1	5,7	4,3	4,4
<i>Bedragen x € 1 miljoen</i>				

4.3.2.3 Aanpassing renteresultaat

Als gevolg van een stijging van het rentepeil, van bijstellingen in de kasritmes in het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur (PMI) en van mutaties in de reserves en in beleggingen, is de verwachting dat het geraamde renteresultaat met € 8,6 miljoen zal toenemen ten opzichte van de raming in de Lentenota 2008.

4.3.2.4 Tariefverhoging met 1 opcent

Door GS is op 20 mei jl. besloten om het tarief motorrijtuigenbelasting met ingang van 1 april 2009 met 1 opcent te verhogen en de opbrengsten daarvan ten gunste te brengen van de reserve TWIN-H. Deze verhoging betekent dat voor de dekking van TWIN-H per 1 april 2009 in totaal 4 opcenten extra worden geheven. Voor een overzicht van de opcenten motorrijtuigenbelasting verwijzen wij naar paragraaf 3.8.4 opcenten motorrijtuigenbelasting.

	2009	2010	2011	2012
Extra opbrengst 1 opcent	-2,1	-2,9	-2,9	-3,0
Storting reserve t.g.v. de 2e Investeringsimpuls	2,1	2,9	2,9	3,0
<i>Bedragen x € 1 miljoen</i>				

4.3.2.5 Communicatieadviseur statengriffie

Voor een communicatieadviseur voor de statengriffie is met ingang van 2009 structureel een bedrag van € 70.000 in de begroting opgenomen.

4.3.2.6 Aanpassing meerjarenraming jaarschijf 2012

Bij de aanpassing van de meerjarenraming naar 2012 is een aantal posten ten onrechte meegenomen. De bijdrage voor het op afstand plaatsen van Stivas is onterecht in de jaarschijf 2012 opgenomen en wordt gecorrigeerd voor een bedrag van € 0,35 miljoen. Daarnaast is ook in 2012 de stelpost cultuurnota als bate opgevoerd voor ruim € 1 miljoen omdat het een structurele taakstelling betreft. Doordat voor EXIN-H twee projecten eerder gerealiseerd zijn dan gepland valt in 2012 een bedrag van € 1,2 miljoen vrij.

4.3.2.7 Nieuw beleid

Zie paragraaf 4.3.3 Nieuw beleid voor een nadere specificatie.

4.3.2.8 Bijdrage bestuursakkoord 2009-2011

- Voor 2009 komt € 10 miljoen ten laste van de algemene middelen. Deze ruimte is beschikbaar als gevolg van een hoger positief saldo naar aanleiding van de herberekening van het renteresultaat en de doorrekening van de junicirculaire 2008.
- Voor 2009-2011 valt de stelpost macro economische tegenvallers vrij (3 x € 10 miljoen) ten gunste van programma 2
- Voor de nog resterende dekking wordt een stelpost 'bijdrage bestuursakkoord' gecreëerd. Voor 2009 ter hoogte van € 15 miljoen en voor 2010 en 2011 ter hoogte van € 25 miljoen per jaar.

4.3.2.9 Storting saldireserve

€ 2,9 miljoen te storten in de saldireserve en te oormerken voor opkomende initiatieven van Provinciale Staten

4.3.2.10 Saldo Meerjarenbegroting

De meerjarenraming is sluitend en toont een positief saldo voor de jaren 2010-2012. Aanmerkelijk is de toename in de vrije ruimte tussen 2011 en 2012 met bijna € 35 miljoen. De extra toename wordt verklaard door de beëindiging van projecten in het kader van het collegeprogramma 2007-2011 (€ 20,5 miljoen) en door de beëindiging van het Bestuursakkoord 2009-2011 (€ 10 miljoen dekking via de voormalige stelpost macro-economische tegenvallers). Het restant wordt verklaard door een positief saldo in de autonome ontwikkelingen van de baten en lasten.

4.3.3 Nieuw beleid

Na actualisatie van het meerjarenkader bedraagt de ruimte voor nieuw beleid € 3,9 miljoen voor 2009. Naast de financiële gevolgen die nieuwe wet- en regelgeving met zich meebrengt, zijn er onder andere extra uitgaven te verwachten voor het waarborgen van continuïteit in bestaand beleid en ontwikkeling en intensivering van beleid, etc. Hieronder volgt een inventarisatie. Omdat het hier geen verplichte uitgaven op grond van wetgeving betreft en er een zekere beleidskeuze aan ten grondslag ligt, worden de uitgaven gerubriceerd onder wensen voor nieuw beleid. Niettemin brengt het niet honoreren van de uitgaven zekere risico's met zich mee. In de begroting in kort bestek worden deze voorstellen nader toegelicht.

Tabel nieuw beleid

Omschrijving	2009	2010	2011	2012
PB09-02-1 Coördinatie van het Europebeleid	75	0	0	0
PB09-04-1 Exploitatie openbaar vervoer (alg)	695	1.176	1.176	1.176
PB09-07-1 ILG-P Recreatieschappen	222	75	77	0
PB09-08-1 Uitvoering Agenda Landbouw en Visserij	1.290	1.000	1.000	0
PB09-08-2 kenniseconomie/cofinanciering pieken in de delta	2.000	2.000	2.000	0
PB09-09-1 Bemoeizorg riscogezinnen (A 8-25)	1.000	1.000	1.000	1.000
PB09-10-1 Advisering en overige cultuur	130	0	0	0
PB09-10-2 Erfgoed educatie	270	270	270	270
Totaal nieuw beleid	5.682	5.521	5.523	2.446

Bedragen x € 1.000,-

4.3.4 Jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen

In dit voorgeschreven onderdeel van de financiële begroting wordt inzicht geboden in de verplichtingen die de provincie heeft ten aanzien van arbeidskosten, die jaarlijks een beslag leggen op de begroting. Voor verplichtingen die geen gelijkmatig verloop kennen dienen er voorzieningen te worden getroffen, waarvan de hoogte is afgestemd op de al dan niet toekomstige verplichting. Onderstaand overzicht laat zien wat voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen binnen de begroting zijn te onderscheiden.

Verplichting	2009	2010	2011	2012
Vakantiedagen	1.400	1.400	1.400	1.400
Wachtgeld en aanvullende uitkeringen invaliditeit	168	108	99	85
Werkloosheidsuitkeringen (peildatum 01-01-2008)				
Als gevolg van de reorganisatie	258	225	200	175
Overige werkloosheidsuitkeringen	90	46	38	30
Vroegpensioen (FPU) bestaande uit;				
FPU+provincies	172	155	146	133
Reorganisatie kosten pensioenopbouw	165	46	7	0
Reorganisatie kosten aanvulling suppletie	1.434	1.354	1.203	907
Outsourcing kosten pensioenopbouw	23	2	0	0
Outsourcing kosten aanvulling suppletie	192	190	175	140
Totaal	3.902	3.526	3.268	2.870

Bedragen x € 1.000,-

Vakantiedagen

Hierbij is uitgegaan van 36 uur per jaar per medewerker voortschrijdend. Uitgaande van een gemiddeld tarief inclusief sociale lasten van € 32 per uur en 1.200 medewerkers moet een voorziening worden getroffen van € 1.400.000.

Wachtgelden en aanvullende uitkeringen invaliditeit

Het betreft hier de voormalige medewerkers die op dit moment nog via de personeels- en salarisadministratie maandelijks een uitkering ontvangen. De statenleden zijn buiten beschouwing gelaten conform artikel 44, lid 3, van het BBV.

Werkloosheidsuitkeringen

Het betreft hier voormalig medewerkers die op dit moment maandelijks een uitkering ontvangen van het UWV en/of Loyalis.

FPU+provincies

Het betreft hier provinciale medewerkers die gebruik maken van deeltijd FPU op basis van de Regeling FPU+provincies.

Reorganisatie kosten pensioenopbouw

Het betreft hier voormalige provinciale medewerkers die na boventalligheid gebruik hebben gemaakt van het FPU-arrangement uit het Sociaal Plan 2003-2007. Deze medewerkers hebben nog een voortzetting van pensioenopbouw. De kosten hiervan worden maandelijks door de Provincie rechtstreeks aan het ABP betaald.

Reorganisatie kosten aanvulling suppletie

Het betreft hier voormalige provinciale medewerkers die na boventalligheid gebruik hebben gemaakt van het FPU-arrangement uit het Sociaal Plan 2003-2007. Deze medewerkers krijgen een suppletie op hun reguliere FPU. De kosten hiervan worden maandelijks door de Provincie rechtstreeks aan het ABP betaald.

Outsourcing kosten pensioenopbouw

Het betreft hier voormalige provinciale medewerkers die als gevolg van Outsourcing gebruik hebben gemaakt van het FPU-arrangement uit het Sociaal Plan 2003-2007. Deze medewerkers hebben nog een voortzetting van pensioenopbouw. De kosten hiervan worden maandelijks door de Provincie rechtstreeks aan het ABP betaald.

Outsourcing kosten aanvulling suppletie

Het betreft hier voormalige provinciale medewerkers die als gevolg van Outsourcing gebruik hebben gemaakt van het FPU-arrangement uit het Sociaal Plan 2003-2007. Deze medewerkers krijgen een suppletie op hun reguliere FPU. De kosten hiervan worden maandelijks door de Provincie rechtstreeks aan het ABP betaald.

4.3.5 Investerings

In dit overzicht is de stand van de investeringen per 1 januari 2009 opgenomen evenals de mutaties in deze boekwaarden die leiden tot de boekwaarde van de investeringen ultimo 2009.

Investeringen	Stand per 1-1-2008	Vermoedelijk stand per 31-12-2008	Vermeerderingen 2009	Verminderen 2009	Verminderen 2009	Vermoedelijk stand per 31-12-2009
Activa						
Immateriële activa	888	-	memorie	memorie	-	-
Materiële activa:						
a. Investerings met economisch nut	94.712	127.801	1.860	1.860	4.095	123.706
b. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	230.387	208.162	177.925	111.450	17.293	257.344
Subtotaal immat.en materiële activa	325.987	335.963	179.785	113.310	21.388	381.050
Financiële vaste activa:		-	-	-	-	-
a. Deelnemingen	92.876	96.865	memorie	memorie	-	96.865
b. Bijdrage aan activa in eigendom van derden	47.488	126.972	12.068	memorie	3.210	135.830
Subtotaal financiële vaste activa	140.364	223.837	12.068	-	3.210	232.695
Verstrekte langlopende leningen	134.052	53.876	2.475	8.405	-	47.946
Totaal activa	600.403	613.677	194.328	121.715	24.598	661.691
<i>Bedragen x € 1.000,-</i>						

De boekwaarde van de activa neemt per saldo toe met ruim € 44 miljoen. Naast enkele kleinere mutaties in de activasfeer wordt deze toename verklaard door het feit dat ook komend jaar weer fors wordt geïnvesteerd in de openbare ruimte. Er zal naar verwachting circa € 162,5 miljoen worden geïnvesteerd in provinciale wegen. Van het Rijk en overige overheden wordt een bijdrage geraamd van circa € 114,5 miljoen. Daarnaast zal naar verwachting circa € 9,9 miljoen worden geïnvesteerd in projecten waarvan de kapitaallasten worden gedekt uit de reserve EXINH. De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut laat ultimo 2009 per saldo een stijging zien van ongeveer € 45 miljoen.

Meer informatie over financiële activa is terug te vinden in de paragrafen 'Financiering' en 'Verbonden partijen' van hoofdstuk 3 en in de bijlagen 5.2, 5.3 en 6.5.

4.3.6 Financiering

In onderstaand overzicht verschaffen wij u inzicht in de financiële positie voor wat betreft de financiering.

Omschrijving	Stand per 1-1-2008	Vermoedelijk stand per 31-12-2008	Vermeerderingen 2009	Verminderen 2009	Afschrijvingen 2009	Vermoedelijk stand per 31-12-2009
Financiering Passiva						
Reserves en voorzieningen	1.168.529	664.967	76.954	106.226	-	635.694
Opgenomen langlopende leningen	50.000	48.920	-	1.132	-	47.789
Totaal passiva	1.218.529	713.887	76.954	107.357	-	683.483
<i>Bedragen x € 1.000,-</i>						

Aan de hand van het financieringsoverzicht concluderen wij dat het bedrag van de financiering in 2009 met bijna € 32 miljoen afneemt. Deze afname wordt met name veroorzaakt door forse investeringen ten laste van de reserve UNA en de reserve EXINH van respectievelijk circa € 29,8 en € 29,4 miljoen. Voorts wordt een onttrekking geraamd van circa € 14,2 miljoen uit de reserve Groot Onderhoud Wegen en Vaarwegen. Daar tegenover staan stortingen van € 24,6 en € 20,9 miljoen in de reserve EXINH en de reserve Impuls 2.

Per saldo leiden voornoemde forse investeringen tot een teruglopend overschot aan financieringsmiddelen met ruim € 78 miljoen tot een overschot van bijna € 22 miljoen.

Omschrijving	Stand per 1-1-2009	mutaties	stand ultimo 2009
Overschot aan financieringsmiddelen	100.210	78.419-	21.791
<i>Bedragen x € 1.000,-</i>			

4.3.7 Stand en verloop van reserves en voorzieningen

In onderstaande tabel treft u een overzicht van de stand en het verloop van de mutaties in de reserves en voorzieningen. Voor detailinformatie over de ontwikkeling van reserves en voorzieningen verwijzen wij kortheidshalve naar bijlagen 5.4 en 6.3

Omschrijving	Stand per 1-1-2008	Vermoedelijk stand per 31-12-2008	Vermeerderingen 2009	Verminderingen 2009	Afschrijvingen 2009	Vermoedelijk stand per 31-12-2009
Reserves en voorzieningen Passiva						
Algemene reserves	188.985	179.437	2.881	434	-	181.885
Bestemmingsreserves	657.358	465.264	74.073	102.992	-	436.344
Voorzieningen	322.186	20.266	-	2.800	-	17.466
Totaal passiva	1.168.529	664.967	76.954	106.226	-	635.694
<i>Bedragen x € 1.000,-</i>						

4.3.8 Onderzoek naar de financiële positie per 31-12-2007

We hebben op basis van de jaarrekening 2007 (balans per 31 december 2007) onderzoek laten uitvoeren naar de financiële positie van de Provincie Noord-Holland. Hier geven we in kort bestek de belangrijkste bevindingen weer.

Algemene reserve

Van de algemene reserve (€ 189 miljoen) wordt conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten [BBV] aangenomen dat deze volledig vrij besteedbaar is. Bij de overwegingen of de algemene reserve aangewend kan worden, dienen echter ook de bestaande financiële risico's betrokken te worden. De algemene reserve bestaat uit de saldireserve en de reserve eigen kapitaal wgens deelnemingen.

De saldireserve bedraagt per 31 december € 100,0 miljoen. Op basis van de Verordening Financieel Beheer Noord-Holland 2006 bedraagt het vereiste niveau van de saldireserve € 92,7 miljoen. Op basis van de in de jaarrekening 2007 opgenomen analyses kan, uitgaande van het gepresenteerde netto-risicobedrag van € 65,7 miljoen, een bedrag van € 34,3 miljoen van de saldireserve (bestaande uit € 7,3 miljoen vrije besteedbare ruimte en € 27,0 miljoen uit geormerkte saldireserve) als vrij besteedbaar aangemerkt worden.

De reserve eigen kapitaal wegens deelnemingen valt vrij bij vervreemden van de (nominaal gewaardeerde) aandelen van deelnemingen. De reserve (€ 89,0 miljoen) kan ingezet worden als dekkingsmiddel voor uitgaven van de provincie Noord-Holland.

Bestemmingsreserves

De middelen in bestemmingsreserves zijn op basis van onderstaande classificatie geanalyseerd en beoordeeld.

Vrij besteedbaar

Middelen die GS en PS (binnen de algemene kaders van het BBV en eventueel aanvullend gestelde algemene kaders) vrij kunnen bestemmen en besteden voor activiteiten van de provincie.

Bestuurlijk geormerkt

Middelen die GS bestemd hebben voor specifieke activiteiten waarvoor geen specifieke aanwending is aangegeven en waarvoor PS nog geen besluit heeft genomen of waarvoor PS heeft ingestemd met de geplande aanwending van middelen (programmadoelen en [contouren van] projecten zijn bekend maar er zijn nog geen gedetailleerde afspraken gemaakt).

Bestuurlijk verplicht

Middelen waarvoor GS en PS bestuurlijke afspraken hebben gemaakt voor het aanwenden van middelen (projecten en bestedingsrichtingen en omvang van door alle betrokken partijen in te zetten middelen zijn hier bekend).

Verplicht

Middelen waarvoor verplichtingen zijn aangegaan op basis van inkopen/aanbestedingen, waarvoor subsidiebeschikkingen zijn afgegeven of middelen die aangewend worden ter dekking van kapitaallasten verbonden aan investeringen door de provincie.

Na analyse worden de middelen in bestemmingsreserves per 31 december 2007 als volgt geclassificeerd.

	bedragen x € 1 miljoen
Vrij besteedbare middelen	26,7
Bestuurlijk geormerkt	77,4
Bestuurlijk verplicht	307,2
Verplicht	246,1
Totaal	657,4

Vrij besteedbare middelen

Het totaal van de vrij besteedbare middelen in de reserves bedraagt per 31 december 2007 € 150 miljoen (€ 34,3 miljoen vrij besteedbaar deel saldireserve, € 89 miljoen reserve eigen kapitaal wegens deelnemingen en € 26,7 miljoen vrij besteedbare bestemmingsreserves).

Activa

Het BBV biedt mogelijkheden om activa niet te activeren. Indien de provincie Noord-Holland gebruik maakt van deze mogelijkheden, komen onderstaande posten (bedragen per 31 december 2007) in aanmerking voor éénmalige afschrijving.

	bedragen x € 1 miljoen
Immateriële vaste activa	0,9
Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	230,4
Financiële vaste activa – bijdragen in activa van derden	47,5
Totaal	278,8

Op basis van het bovenstaande blijkt dat de maximale omvang van de activa die voor éénmalige afschrijvingen in aanmerking komen (€ 278,8 miljoen) het bedrag van de als vrij besteedbare middelen (€ 150,0 miljoen) overstijgt.

Tot slot merken we op dat GS en PS sinds 1 januari 2008 meerdere besluiten hebben genomen die invloed hebben op de hierboven gepresenteerde vrij besteedbare middelen en de omvang van de activa die voor éénmalige afschrijving in aanmerking komen.

4.4 Meerjarenraming

De meerjarenraming bevat een raming van de financiële gevolgen voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar 2009, waaronder de baten en de lasten van het bestaande en het nieuwe beleid dat in de programma's is opgenomen.

Eerder (zie 4.8) hebben we bij de uiteenzetting van de financiële positie aandacht besteed aan de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen in meerjarig perspectief. In hoofdstuk 6 – Meerjarenraming 2009-2012 besteden we aandacht aan de investeringen, de financiering, de stand en het verloop van de reserves en de voorzieningen. In hoofdstuk 6 zijn de volgende overzichten opgenomen:

- Meerjarenraming per programmabegroting;
- Meerjarenraming kapitaallasten;
- Meerjarenraming reserves en voorzieningen;
- Meerjarenoverzicht bestemmingsreserve FINH;
- Meerjarenoverzicht bestemmingsreserve UNA;
- Meerjarenoverzicht bestemmingsreserve EXIN-H;
- Meerjarenoverzicht boekwaarde en financiering vaste activa.

In de meerjarenraming zijn de uitgangspunten de volgende:

- Gelijkblijvende rentetarieven als in 2009;
- Een jaarlijkse stijging 3,25% voor loonsverhogingen en stijging van werkgeverslasten;
- De accrescijfers opgenomen in de circulaire provinciefonds van 24 juni 2008 (2,62% in 2010, 1,43% in 2011, 2,41% in 2012);
- Een stijging van de inkomsten uit opcenten motorrijtuigenbelasting op basis van 2% volumegroei per jaar;
- Een jaarlijkse dividendopbrengst van € 17,9 miljoen;
- In de ramingen van de kapitaallasten is rekening gehouden met de investeringen op basis van de meerjarige investeringsprogramma's PMI, UNA, FINH en EXIN-H.

4.5 EMU saldo

Om zicht te hebben op het EMU-saldo van de lokale overheid, zijn provincies en gemeenten met ingang van de begroting 2006 verplicht om de berekening van het EMU-saldo in de begroting op te nemen. Daarbij moet naast de berekening van het begrotingsjaar, ook de berekening van het voorafgaande jaar en het jaar volgend op het begrotingsjaar worden opgenomen. Hiervoor wordt onderstaand model gebruikt. Verklaringen over aanmerkelijke verschillen met het vorig of voorvorig begrotingsjaar zijn als toelichting bij de tabel gevoegd.

Onderdeel	Omschrijving	2007	2008	2009	2010
+1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	13.160-	224.120-	26.472-	504-
+2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	51.338	77.966	24.598	28.795
+3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	306.836	160	-	-
-4	Uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	163.581-	196.453-	157.770-	189.850-
+5	De in mindering op onder 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bijdragen van het rijk, de provincies, de Europese Unie en overigen	20.942	36.793	111.450	131.750
+6a	Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)	-	-	-	-
-6b	Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	-	-	-	-
-7	Uitgaven aan aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	-	-	-	-
+8a	Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	-	-	-	-
-8b	Boekwinsten op grondverkoop	-	-	-	-
-9	Betalingen ten laste van de voorzieningen	194.696-	9.268-	2.800-	2.800-
-10	Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen e.d.) worden en die nog vallen onder één van de andere genoemde posten	-	-	-	-
-11	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	-	-	-	-
	Berekend EMU-saldo	7.679	314.922-	50.994-	32.609-

Bedragen x € 1.000,-

Het EMU-saldo betreft het (gecorrigeerde) saldo van de baten en lasten van een overheid. De wijze van berekening is voorgeschreven vanuit de Europese Unie. Basis voor de berekening is het exploitatiesaldo vóór onttrekking en toevoeging aan reserves.

Met name door hoge investeringsuitgaven in de sfeer van FINH, UNA en EXIN-H valt in 2008 een hoog negatief exploitatiesaldo te verwachten (aanzienlijk hogere lasten dan baten). Dit moet uiteindelijk door onttrekkingen aan de genoemde reserves worden gecompenseerd.

Afschrijvingen verkleinen het EMU-tekort. Ze vormen wel een last op de exploitatiebegroting, maar verkleinen het EMU-tekort ten opzichte van het exploitatietekort.

De piek in de afschrijvingen in 2008 wordt met name veroorzaakt door hoge incidentele afschrijvingen afschrijvingslasten van tot het project N201 (zowel UNA als EXINH).

Een factor welke een negatief effect op het EMU-saldo heeft betreft de investeringsuitgaven welke op de balans worden geactiveerd. Het betreft met name weginvesteringen. De van derden ontvangen bijdragen hebben een positief effect op de EMU-saldo. De sterk stijgende bijdragen in 2009 en 2010 houden verband met bijdragen in verband met het project N201. Tenslotte speelt de storting en onttrekking aan voorzieningen een rol. De stortingen hebben een positief effect op het EMU-saldo en de onttrekkingen hebben een negatief effect op het EMU-saldo. In de praktijk (zie bijv. 2007) vallen deze grotendeels tegen elkaar weg. Vanaf 2008 worden op grond van aangepaste regelgeving van het Besluit BBV doeluitkeringen van rijk en derden niet meer in een voorziening gestort. De betreffende lasten lopen vanaf 2008 rechtstreeks via de exploitatiebegroting. Alleen de voorzieningen gevoed uit de eigen provinciale middelen blijven in stand.

Resumerend is met name in 2008 sprake van een groot EMU-tekort als gevolg van de combinatie van een groot exploitatietekort en een hoog investeringniveau met weinig bijdragen van derden.

5.1 Staat van geactiveerde investeringen/deelnemingen (activakant)

In onderstaande tabel staat een detailoverzicht van de ontwikkeling van de reserves en voorzieningen

Omschrijving van de investeringen	Oorspronkelijk bedrag van de investeringen begin 2008	Vermeerderingen in 2008	Verminderingen in 2008	Dienstjaar 2008	Dienstjaar 2009		
				Oorspronkelijk bedrag van de investeringen eind 2008	Vermeerderingen in 2009	Verminderingen in 2009	Oorspronkelijk bedrag van de investeringen eind 2009
1 Immateriële activa							
a kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en disagio:							
Subtotaal a. immateriële activa	-	-	-	-	-	-	-
b kosten van onderzoek en ontwikkeling:							
Subtotaal b. immateriële activa	-	-	-	-	-	-	-
Totaal immateriële activa	-	-	-	-	-	-	-
2 Materiële vaste activa							
a investeringen met een economisch nut							
1 Krediet grondbeleid (incl.rentebijbeschrijving)	44.944	15.056		60.000	1.860	1.860	60.000
2 Gronden etc. Wierringerrandmeer	15.723	6.181		21.905		-	21.905
3 Krediet strategisch grondbeleid	-	15.000		15.000	-	-	15.000
4 Wimmenummerduinen	2.943			2.943	-	-	2.943
5 Houtpleincomplex te Haarlem	-			-	-	-	-
* aankoop kantorencomplex en winkelruimten	28.815			28.815	-	-	28.815
6 Optimalisering kantorencomplex Houtplein	7.115	-		7.115	-	-	7.115
7 Voorbereidingskosten vervangende nieuwbouw provinciehuis te Haarlem	6.797	-		6.797	-	-	6.797
Idem, rentebijbeschrijving	1.053	205		1.257	-	-	1.257
8 Renovatie Paviljoen Welgelegen	4.779	12.621		17.400	-	-	18.000
Idem, rentebijbeschrijving	116	484		600	-	-	-
9 Beveiliging bestuurscentrum Dreef 3 en Houtpleingebouw	408	-		408	-	-	408
10 Onderkomens muskusrattenvangers	874	-		874	-	-	874
11 Restauratie en inrichting gebouw Mercurius te Wormer als archeologisch depot	2.950	-		2.950	-	-	2.950
12 Vervanging technische infrastructuur	-	-		-	-	-	-
* telefooncentrale en bekabeling	3.630	-		3.630	-	-	3.630
13 Meubilair CBD	681	-		681	-	-	681
14 Financieel systeem	3.725	-		3.725	-	-	3.725
Subtotaal a. investeringen met economisch nut	124.553	49.547	-	174.099	1.860	1.860	174.099
	-	-	-	-	-	-	-

Bedragen x € 1.000

Percentage afschrijving	Rente-percentage	Totaal van de afschrijvingen aan het begin van 2009	Afschrijvingen 2009	Boekwaarde per 1-1-2009	Boekwaarde per 31-12-2009	Gemiddelde boekwaarde	Toegerekende rentelasten	Totaal van de kapitaal-lasten	Toelichting
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	3,10	-	-	60.000	60.000	60.000	1.860	1.860	activering rentekosten
		21.905	-	-	-	-	-	-	product 603 22 afschrijving t.l.v Reserve UNA
	4,00	-	-	15.000	15.000	15.000	600	600	product 913 04
4	7,50	1.766	118	1.177	1.059	1.118	84	202	product 624 21
		-	-	-	-	-	-	-	-
40jr/ann	4,50	2.908	400	25.907	25.507	25.707	1.166	1.566	apparaatskosten
13jr/ann	4,25	2.653	561	4.462	3.901	4.182	190	750	idem
	4,67	6.797	-	-	-	-	-	-	activering rentekosten
	4,67	1.257	-	-	-	-	-	-	activering rentekosten
	4,00	-	1.800	18.000	16.200	17.100	684	2.484	apparaatskosten
		-	-	-	-	-	-	-	-
15jr/ann	7,00	291	37	118	81	99	8	45	apparaatskosten
3 1/3	7,50	470	29	404	374	389	29	58	product 423 20
4	7,50	1.317	118	1.633	1.515	1.574	118	236	product 832 81
		-	-	-	-	-	-	-	-
10jr/ann	4,25	3.194	436	436	-	218	19	454	apparaatskosten
15jr/ann	6,50	549	64	132	68	100	9	72	idem
7jr/ann	4,75	3.192	533	533	-	266	25	558	idem
		46.299	4.095	127.801	123.706	125.753	4.791	8.886	
		-	-	-	-	-	-	-	-

Omschrijving van de investeringen	Oorspronkelijk bedrag van de investeringen begin 2008	Vermeerderingen in 2008	Verminderingen in 2008	Dienstjaar 2008	Dienstjaar 2009		
				Oorspronkelijk bedrag van de investeringen eind 2008	Vermeerderingen in 2009	Verminderingen in 2009	Oorspronkelijk bedrag van de investeringen eind 2009
<i>b Investeringen in openbare ruimte met een maatschappelijk nut</i>							
1 Provinciale wegen	475.438	146.000	109.810	511.628	162.500	111.450	562.678
	-	-	-	-	-	-	-
2 Achterstallig onderhoud vaarwegen	7.669		-	7.669		-	7.669
	-	-	-	-	-	-	-
3 Baggerkrediet	-	6.345	-	6.345	9.900	-	16.245
4 Krediet 1e fase kunstwerken	269	-	-	269	-	-	269
5 Aquaduct N201	-	-	-	-	-	-	-
6 Projecten waarvan de kapitaallasten ten laste worden gebracht van de reserve EXINH:	1.408	1.800	-	3.208	5.525	-	8.733
<i>Subtotaal b. investeringen in openbare ruimte met een maatschappelijk nut</i>							
	484.785	154.145	109.810	529.120	177.925	111.450	595.595
Totaal materiële vaste activa	609.338	203.691	109.810	703.219	179.785	113.310	769.694
3 Financiële vaste activa							
a Deelnemingen	-	-	-	-	-	-	-
1 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	1.526	-	-	1.526	-	-	1.526
2 N.V. Luchtvaartterrein Texel	12	-	12	-	-	-	-
3 Nederlandse Waterschapsbank N.V.	12	-	-	12	-	-	12
4 N.V. Ontwikkelingsmaatschappij Noord-Holland	45	-	-	45	-	-	45
5 N.V. PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland	6.807	-	-	6.807	-	-	6.807
6 N.V. NUON	61.962	-	-	61.962	-	-	61.962
N.V. NUON, uitbr.aandelen ivm.conversie lening	3.907	-	-	3.907	-	-	3.907
7 N.V. Afvalzorg Noord-Holland	14.294	-	-	14.294	-	-	14.294
8 FIRON B.V.:	19	-	-	19	-	-	19
9 Schiphol Area Development Company N.V.:		-	-	-	-	-	-
* deelname aandelenkapitaal	2.287	-	-	2.287	-	-	2.287
idem,uitbreiding aandelenkapitaal	797	-	-	797	-	-	797
10 Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Noordzeekanaalgebied N.V. (RON)	318	-	-	318	-	-	318
11 Zeehaven IJmuiden N.V.	408	-	-	408	-	-	408
12 N.V. Landelijke Bouwkunst West-Friesland	45	-	-	45	-	-	45
13 N.V. Oostindiëvaarder "Amsterdam"	0	-	-	0	-	-	0
14 N.V. Groenbeheer	370	-	-	370	-	-	370
15 Polanenpark B.V.	14	-	-	14	-	-	14
<i>Bedragen x € 1.000</i>							

Percentage afschrijving	Rente-percentage	Totaal van de afschrijvingen aan het begin van 2009	Afschrijvingen 2009	Boekwaarde per 1-1-2009	Boekwaarde per 31-12-2009	Gemiddelde boekwaarde	Toegerekende rentelasten	Totaal van de kapitaal-lasten	Toelichting
4	div	318.585	15.837	193.043	228.256	210.650	12.586	28.423	producten 308 01, 21 en 29
		-	-	-	-	-	1.191	1.191	activering rentekosten
4	div	2.036	686	5.633	4.948	5.291	375	1.061	product 338 20
		-	-	-	-	-	-	-	activering rentekosten
10	4,37	-	628	6.345	15.617	10.981	435	1.063	product 338 26
4		269	-	-	-	-	-	-	product 311 27 tlv.Res. Gr.onderh.
4	5,00	-	-	-	-	-	-	-	
4	5,00	67	142	3.141	8.523	5.832	295	438	product 308 05 (t.l.v. EXINH)
		320.958	17.293	208.162	257.344	232.753	14.882	32.176	
		367.256	21.388	335.963	381.050	358.507	19.673	41.061	
		-	-	-	-	-	-	-	
-		-	-	1.526	1.526	1.526	-	-	
-		-	-	-	-	-	-	-	
-		-	-	12	12	12	-	-	
-		-	-	45	45	45	-	-	
-		-	-	6.807	6.807	6.807	-	-	
-		-	-	61.962	61.962	61.962	-	-	
-		-	-	3.907	3.907	3.907	-	-	
-		-	-	14.294	14.294	14.294	-	-	
-		-	-	19	19	19	-	-	
-		-	-	-	-	-	-	-	
-	6,20	-	-	2.287	2.287	2.287	142	142	product 714 02
-	6,20	-	-	797	797	797	50	50	product 714 02
-		-	-	318	318	318	-	-	
-	7,50	-	-	408	408	408	31	31	product 714 01
-		-	-	45	45	45	-	-	
-		-	-	0	0	0	-	-	
-	5,00	-	-	370	370	370	19	19	product 614 20
-		-	-	14	14	14	-	-	

Omschrijving van de investeringen	Oorspronkelijk bedrag van de investeringen begin 2008	Vermeerderingen in 2008	Verminderingen in 2008	Dienstjaar 2008	Dienstjaar 2009		
				Oorspronkelijk bedrag van de investeringen eind 2008	Vermeerderingen in 2009	Verminderingen in 2009	Oorspronkelijk bedrag van de investeringen eind 2009
16 Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V.	26	1	-	27	-	-	27
17 Ontwikkelingsfonds Duurzame Energie B.V. (Oden)	18	-	-	18	-	-	18
18 Zeestad Beheer B.V.	9	-	-	9	-	-	9
19 B.V. Kapitaaldeeln. Wierringrandmeer i.o. _	-	4.000	-	4.000	-	-	4.000
B.V. Zeggenschap Wierringrandmeer i.o. _	-	-	-	-	-	-	-
<i>Subtotaal a. deelnemingen</i>	<i>92.876</i>	<i>4.001</i>	<i>12</i>	<i>96.865</i>	-	-	<i>96.865</i>
b Bijdragen aan activa in eigendom van derden:	-	-	-	-	-	-	-
1 Bijdrage in het project Diemervijfhoek	821	822	822	821	-	-	821
2 Projecten waarvan de kapitaallasten ten laste worden gebracht van de reserve EXINH:	48.179	81.467	-	129.646	12.068	-	141.714
<i>Subtotaal b. bijdragen aan activa in eigendom van derden</i>	<i>49.000</i>	<i>82.289</i>	<i>822</i>	<i>130.467</i>	<i>12.068</i>	-	<i>142.535</i>
Totaal financiële vaste activa	141.876	86.290	835	227.332	12.068	-	239.400
Totaal geactiveerde investeringen	751.215	289.981	110.645	930.551	191.853	113.310	1.009.094

Bedragen x € 1.000

Percentage afschrijving	Rente-percentage	Totaal van de afschrijvingen aan het begin van 2009	Afschrijvingen 2009	Boekwaarde per 1-1-2009	Boekwaarde per 31-12-2009	Gemiddelde boekwaarde	Toegerekende rentelasten	Totaal van de kapitaal-lasten	Toelichting
-		-	-	27	27	27	-	-	
-		-	-	18	18	18	-	-	
-		-	-	9	9	9	-	-	
-		-	-	4.000	4.000	4.000	-	-	
		-	-	-	-	-	-	-	
		-	-	96.865	96.865	96.865	241	241	
		-	-	-	-	-	-	-	
		821	-	-	-	-	-	-	product 604 (t.l.v. FINH)
4	5,00	2.673	3.210	126.972	135.830	131.401	6.650	9.861	product 308 05 (t.l.v. EXINH)
		3.495	3.210	126.972	135.830	131.401	6.650	9.861	
		3.495	3.210	223.837	232.695	228.266	6.891	10.102	
		370.751	24.598	559.800	613.745	586.773	26.565	51.163	

5.2 Staat van verstrekte langlopende geldleningen en overige uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jaar dienstjaar 2009

Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening (evt. maximum)	Datum en nummer besluit van Provinciale c.q. Gedeput. Staten	Rente percentage
Leningen aan deelnemingen			
N.V. NUON	45.378	21-12-1995; 83	div.
N.V. PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland	22.235	div.	div.
Recreatie Noord-Holland N.V.	880	29-06-2004;2749	
Polanenpark B.V.	23.000	17-01-2006;502	div.
Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V.	750	begroting 2007	4,000
<i>Subtotaal</i>	92.243		
Overige langlopende leningen			
Coöperatieve Visafslag Den Oever	227	21-12-1993; 21	4,25
Stadsverwarming Gemeente Purmerend	6.807	13-01-1997; 6	4,000
Investeringsmaatschappij Noordzeekanaalgebied C.V.	13.607	17-02-03;22/27-11-06;111	var.
Stichting Fonds BONRoute	10.000	26-06-2007;31268	4,744
Leningen i.v.m. wonen in 't groen Heiloo/Limmen	1.350	begroting 2007	4,000
<i>Subtotaal</i>	31.990		
	-		
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar en langer			
memorie	-		
<i>Subtotaal</i>	-		
Totaal	124.234		
<i>Bedragen x € 1.000</i>			

Restant bedrag van de lening per 1 januari 2009	Bedrag van de in de loop van 2009 te verstrekken leningen	Bedrag van de rente of het rentebestanddeel	Bedrag van de aflossing of het aflossingsbestanddeel	Restantbedrag van de lening of voorschot per 31 december 2009
6.983	-	373	3.491	3.492
2.087	-	148	889	1.198
-	-	memorie	-	-
20.082	870	866	4.000	16.951
750	-	30	-	750
29.902	870	1.417	8.380	22.391
57	-	2	25	32
6.807	-	-	-	6.807
7.111	256	271	p.m.	7.367
10.000	-	474	-	10.000
-	1.350	54	-	1.350
23.975	1.606	802	25	25.555
-	-	-	-	-
-	memorie	-	-	-
-	-	-	-	-
53.876	2.475	2.219	8.405	47.946

5.3 Investeringskredieten

In onderstaande tabel ziet u een overzicht van het verloop van de investeringskredieten

Categorie-nummer	Omschrijving van de investeringsuitgaven	Besluit van provinciale staten (begrotingswijziging)	Totaal krediet
	1 Immateriele activa		
	2 Materiele vaste activa		
	a investeringen met een economisch nut		
4201	Krediet voor anticiperende grondaankopen	1e/1994/10.12.2001 nr. 66	27.200
	idem, aanvullend krediet	25-06-2007;50	32.800
4600	idem, rentebijbeschrijving	25-06-2007;50	-
8201	idem, verkoop gronden		-
	<i>Subtotaal anticiperende grondaankopen</i>		60.000
4201	Gronden etc. Wieringerrandmeer	30-05-2005;35	25.000
4201	Krediet strategisch grondbeleid	begroting 2007	15.000
4210	Optimalisering Houtpleincomplex (besluit over restant krediet volgt bij NJN 2008)	voorjaarsbericht 2001	14.508
			-
4210	Renovatie Paviljoen Welgelegen	3-07-2006;56	16.000
	rentebijbeschrijving tijdens renovatie	3-07-2006;56	500
	idem (aanvulling)	voorjaarsbericht 2007	1.500
	<i>Subtotaal renovatie Paviljoen Welgelegen</i>		18.000
	Vervangende nieuwbouw Provinciehuis		-
	* voorbereidingskrediet; oorspronkelijk krediet	najaarsbericht 2000	681
	* aanvullend krediet	voorjaarsbericht 2002	1.600
	* aanvullend krediet	najaarsbericht 2002	2.500
4600	* aanvullend krediet (incl.rentebijshr.)	voorjaarsbericht 2004	3.219
	<i>Subtotaal Vervangende nieuwbouw Provinciehuis</i>		8.000
			-
4210	* gunning bouw parkeergarage	voorjaarsbericht 2004	1.200
	<i>Subtotaal Vervangende nieuwbouw Provinciehuis incl. parkeergarage</i>		9.200
	<i>Subtotaal investeringen met een economisch nut</i>		141.708
			-
	b investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut		
	Aanleg en reconstructie van provinciale wegen:		-
4201	Grondaankopen	diverse	61.320
4210	Overige investeringkosten	diverse	823.350
4411	Bijdragen aan derden	diverse	2.349
4600	Rentebijbeschrijving	diverse	2.765
			889.784
8412	Bijdragen van derden, reserves, BDU e.a.	diverse	713.214-
	<i>Subtotaal aanleg en reconstructie van provinciale wegen</i>		176.571

Bedragen x € 1.000

Te besteden vanaf 2008	Vermoedelijke uitgaven in de begrotingsjaren		Nog te besteden in de volgende dienstjaren
	2008	2009	
-	-	-	-
15.056	13.623	-	1.432
-	1.432	1.860	3.292-
-	-	1.860-	1.860
15.056	15.056	-	-
9.277	6.181	memorie	3.095
15.000	15.000	-	-
7.393	-	-	7.393
-	-	-	-
9.721	9.721	-	-
384	523	-	138-
1.500	1.362	-	138
11.605	11.605	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
151	205	-	54-
151	205	-	54-
-	-	-	-
1.200	memorie	memorie	1.200
1.351	205	-	-1.146
59.680	48.047	-	11.634
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
4.597	pm	pm	4.597
640.537	146.000	141.345	353.192
1.875	pm	pm	1.875
2.765	1.575	1.191	-
649.774	147.575	142.536	359.664
553.310-	109.810-	111.450-	332.050-
96.464	37.765	31.086	27.614

Categorie-nummer	Omschrijving van de investeringsuitgaven	Besluit van provinciale staten (begrotingswijziging)	Totaal krediet
	Provinciale vaarwegen		
4210	Uitbesteed onderhoud	diverse	7.327
4600	Rentebijbeschrijving	diverse	72
	<i>Subtotaal provinciale vaarwegen</i>		7.399
4210	Baggerkrediet	begroting 2007	30.283
4600	idem, rentebijbeschrijving	begroting 2007	78
4210	Aquaduct N201	begroting 2007	8.150
4600	idem, rentebijbeschrijving	begroting 2007	102
4210	Div. kredieten waarvan de kapitaallasten ten laste worden gebracht van de reserve EXINH	diverse	11.054
	<i>Subtotaal investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut</i>		233.636
	3 Financiële vaste activa		
	a kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen:		
4770	B.V. Kapitaaldeeln. Wierringrandmeer i.o. e. Bijdragen aan activa in eigendom van derden	voorjaarsbericht 2008	4.000
4210	Uitvoering deelproject Diemervijfhoek	vjb 2000/njb 2005	1.955
4600	Afschrijving ten laste van Fonds investeringen N-H	vjb 2000/njb 2005	821-
8401	Bijdrage andere participanten	vjb 2000/njb 2005	1.134-
4412	Div. projecten waarvan de kapitaallasten ten laste worden gebracht van de reserve EXINH	diverse	97.061
	<i>Subtotaal financiële vaste activa</i>		101.061
	Investeringsuitgaven		1.191.573
	Inkomsten t.z.v. investeringsuitgaven		715.169-
	Netto investeringsuitgaven		476.405
	<i>Bedragen x € 1.000</i>		

Te besteden vanaf 2008	Vermoedelijke uitgaven in de begrotingsjaren		Nog te besteden in de volgende dienstjaren
	2008	2009	
949	memorie	memorie	949
72	72	memorie	-
1.021	72	-	949
30.283	6.200	9.900	14.183
78	145	-	67-
8.150	-	-	8.150
102	-	-	102
10.243	1.800	5.525	2.918
146.341	45.982	46.511	53.849
4.000	4.000	-	-
-	-	-	-
822	822	-	-
-	-	-	-
822-	822-	-	-
93.882	81.467	12.068	347
97.882	85.467	12.068	347
858.035	290.127	170.029	397.879
554.132-	110.632-	111.450-	332.050-
303.903	179.495	58.579	65.830

5.4 Staat van reserves en voorzieningen

In onderstaande tabel ziet u een detailoverzicht over de ontwikkeling van reserves en voorzieningen

Nummer	Naam van de reserve of voorziening	Saldo bij de aanvang van het dienstjaar (op kasbasis)	Storting
Algemene reserves			
1.	Saldireserve	99.971	58.897
2.	Eigen kapitaal wegens deelnemingen	89.014	4.001
	Totaal algemene reserves	188.985	62.898
Bestemmingsreserves			
		-	-
1.	Reserve Investerings Noord-Holland	28.221	-
2.	Reserve voor BTW-afrachten	17.308	-
3.	Reserve Ontwikkelingssamenwerking	568	-
4.	Reserve revolving fund acquisitie	-	5.150
5.	Reserve Kleine infrastructuurprojecten	5.915	1.184
6.	Reserve Groot onderhoud wegen en vaarwegen	118.545	memorie
7.	Reserve Openbaar vervoerprojecten	29.523	1.945
8.	Reserve Mobiliteitsfonds	18.000	22.900
9.	Reserve kapitaalbijdragen baggeren	5.000	5.000
10.	Reserve Grondverwerving en inrichting natuurgebieden	5.604	50
11.	Reserve Ontwikkeling openluchtrecreatie	6.478	-
12.	Reserve ILG	51.672	8.134
13.	Reserve Herstructurering bedrijfsterreinen	2.788	-
14.	Reserve Cofinanciering Europese projecten	7.684	2.363
15.	Reserve Monumenten (Mr. F.J. Kranenburg monumentenfonds)	1.638	1.010
16.	Reserve Stedelijke vernieuwing	9.193	1.180
17.	Reserve UNA	172.572	6.000
18.	Reserve EXINH	133.851	28.600
19.	Reserve Impuls 2	-	-
20.	Reserve Uitgestelde intenties	29.211	memorie
21.	Reserve Grondbeleid	7.065	-
22a	Reserve opgeheven fondsen (Provinciaal Afvalstoffenfonds)	5.353	-
22b	Reserve opgeheven fondsen (Fonds verbetering agrarische structuur)	168	-
22c	Reserve opgeheven fondsen (Fonds economische ontwikkeling)	833	-
22d	Reserve opgeheven fondsen (Reserve ouderenvoorzieningen)	171	-
	Totaal bestemmingsreserves	657.358	83.514
	Totaal reserves	846.343	146.412
Voorzieningen			
		-	-
1.	Voorziening Verlofsparen en arbeidsmarkttoelagen	113	memorie
2.	Voorziening financiële risico's	800	memorie
3.	Voorziening Kosten reorganisatie	14.989	memorie
4.	Voorziening Pensioenen leden GS	7.548	160
5.	Voorziening Groot onderhoud wegen en vaarwegen	4.427	memorie
6.	Voorziening Bijdrage diffuse bronnen	41	memorie
7.	Voorziening Grondwaterheffing	180	memorie
8.	Voorziening Outsourcing personeel voormalige afdeling Onderzoek	1.275	memorie
	Totaal voorzieningen	29.373	160
	Totaal generaal	875.717	146.572

Bedragen x € 1.000

Dienstjaar 2008

Onttrekking

Saldo op het eind
van het dienstjaar
(op kasbasis)

Storting

Dienstjaar 2009

Onttrekking
einde van het
dienstjaar 2009Saldo op het eind
van het dienstjaar
(op kasbasis)

72.434	86.434	2.881	434	88.882
12	93.003	memorie	memorie	93.003
72.446	179.437	2.881	434	181.885
-	-	-	-	-
13.251	14.970	-	5.287	9.682
14.080	3.228	-	memorie	3.228
248	320	-	239	81
150	5.000	150	memorie	5.150
2.000	5.098	1.184	2.000	4.282
18.840	99.705	memorie	14.158	85.546
19.026	12.442	1.945	6.000	8.387
memorie	40.900	1.200	memorie	42.100
78	9.923	5.000	1.063	13.860
2.593	3.061	50	memorie	3.111
2.142	4.336	-	2.142	2.194
10.300	49.505	5.818	1.250	54.073
238	2.550	-	200	2.350
4.500	5.547	2.363	3.250	4.660
1.003	1.645	1.060	1.052	1.653
1.315	9.058	1.304	2.315	8.046
83.229	95.342	8.500	32.113	71.729
70.468	91.983	24.600	29.420	87.163
-	-	20.900	memorie	20.900
29.211	-	memorie	memorie	-
memorie	7.065	memorie	memorie	7.065
2.275	3.078	-	2.275	803
45	123	-	45	78
500	333	-	128	205
116	54	-	54	-
275.609	465.264	74.073	102.992	436.344
348.055	644.701	76.954	103.426	618.229
-	-	-	-	-
memorie	113	memorie	memorie	113
800	-	memorie	memorie	-
3.200	11.789	memorie	2.000	9.789
500	7.208	memorie	500	6.708
4.427	-	memorie	memorie	-
41	-	memorie	memorie	-
memorie	180	memorie	memorie	180
300	975	memorie	300	675
9.268	20.266	-	2.800	17.466
357.322	664.967	76.954	106.226	635.694

Verloop van specifieke bestemmingsreserves of delen daarvan, die zijn gevormd ter dekking van kapitaallasten		Saldo bij de aanvang van het dienstjaar	Storting
6	Reserve Groot onderhoud wegen en vaarwegen (1e fase kunstw.)	20.000	-
9	Reserve Kapitaalbijdragen baggerwerken	5.000	5.000
17	Reserve UNA (N201 en Wierringrandmeer)	27.601	-
18	Reserve Extra Investeringsimpuls Noord-Holland (EXIN-H)	49.389	28.600
19	Reserve Impuls 2	-	-
	Totaal	101.990	33.600

Toelichting op de staat Reserves en voorzieningen

In de Saldireserve is voor 2009 een storting van € 2.881.000 geraamd. Na aanpassing van ondermeer de raming van de uitkering Provinciefonds met ca € 6,1 miljoen en van het renteresultaat met € 8,6 miljoen resteerde voor 2009 een positief saldo van € 12.881.000. Hiervan is € 10 miljoen gereserveerd voor dekking van het Bestuursakkoord 2009-2011. Het resterende bedrag van € 2.881.000 wordt aan de Saldireserve toegevoegd. Als onttrekking aan de Saldireserve is voor 2009 een bedrag geraamd van € 433.700 voor het baggeren van de kopsloten Aalsmeer (€ 370.000) en een kleinere onttrekking (€ 63.700).

De jaarlijkse stortingen van € 150.000 in de Reserve revolving fund acquisitie vloeit voort uit het collegeprogramma 2007-2011.

De storting in het Mobiliteitsfonds hangt samen de besluitvorming bij de Voorjaarsnota 2007 waarbij werd besloten een (nieuwe) Reserve Mobiliteitsfonds te vormen. Met inbegrip van de storting 2009 van € 1,2 miljoen wordt de omvang van de reserve € 42,1 miljoen. De bedoeling is de reserve t.z.t. aan te wenden voor de provinciale bijdrage (van vermoedelijk ca € 50 miljoen) in de kosten van reconstructie van de A6-A9.

In de Reserve kapitaalbijdragen baggeren wordt jaarlijks € 5 miljoen gestort voor de dekking van de kapitaallasten voortvloeiend uit toekomstige baggerinvesteringen. Vanaf 2010 wordt de storting verlaagd tot € 2,5 miljoen met het oog op lagere investeringsbedragen dan waarmee oorspronkelijk rekening was gehouden.

De stortingen in de Reserve EXINH vloeien voort uit de extra opcentenheffing sinds 1 april 2007 met 10,7 opcenten. Daaruit worden de kapitaallasten voortvloeiend uit de investeringen op grond van de Extra investerings-impuls Noord-Holland gedekt. De stortingen worden vanaf 2009 gefixeerd op € 24,6 miljoen per jaar. Het restant van de opbrengst alsmede de opbrengst in verband met de verhoging van de opcentenheffing per 1 april 2009 (met 4 opcenten) wordt in de Reserve Impuls 2 gestort. De stortingen in die reserve lopen op van ca € 20,9 miljoen in 2009 tot ca € 25,5 miljoen in 2012. Ook uit deze reserve zullen de kapitaallasten voortvloeiend uit nog nader te bepalen investeringen worden gedekt. Verwezen wordt voor wat betreft de mutaties m.b.t. de reserves FINH, UNA en EXINH in de komende jaren naar de elders in de programmabegroting opgenomen gedetailleerde overzichten. Uit de reserve opgeheven fondsen wordt in 2009 € 2.502.300 onttrokken. In die reserve zijn indertijd de restant bedragen van de opgeheven fondsen PAF, Fonds verbetering agrarische structuur, Fonds economische ontwikkeling en de Reserve ouderenvoorzieningen opgenomen. Naar verwachting zal

Onttrekking	Dienstjaar 2008		Dienstjaar 2009		
	Saldo op het eind van het dienstjaar		Storting	Onttrekking einde van het	Saldo op het eind van het dienstjaar
5.000	15.000		-	5.000	10.000
78	9.923		5.000	1.063	13.860
24.213	3.389		-	memorie	3.389
37.860	40.129		24.600	10.298	54.431
-	-		20.900	-	20.900
67.150	68.441		50.500	16.361	102.580

de reserve opgeheven fondsen eind 2011 geheel uitgeput zijn. Verder worden in de Reserve ontwikkelingssamenwerking geen stortingen meer gedaan.

Voorts zullen de reserve Grondverwerving en inrichting natuurgebieden alsmede de Reserve openluchtrecreatie op termijn verdwijnen en opgaan in de reserve ILG.

Met ingang van 2010 wordt jaarlijks € 500.000 gestort in de Reserve Jeugdsport.

Voor het overige vertonen de reserves een betrekkelijk regelmatig verloop qua stortingen en onttrekkingen.

Het aantal voorzieningen is met ingang van 2008 op grond van de nieuwe bepalingen van het Besluit Begroting en Verantwoording drastisch beperkt. Alleen de voorzieningen gevoed uit provinciale middelen blijven bestaan. Uit de voorziening reorganisatie zal naar verwachting jaarlijks ca € 2 miljoen worden onttrokken.

Onderaan overzicht 5.4 is nog aangegeven voor de jaren 2008 en 2009 het verloop van de specifieke bestemmingsreserves of delen daarvan die zijn gevormd ter dekking van kapitaallasten.

5.5 Staat van opgenomen langlopende leningen

In onderstaande tabel wordt inzicht verleend over de langlopende leningen.

Lening nummer	Oorspronkelijk bedrag	Datum en nummer besluit gedeputeerde staten	Rente %	Vervaldagen Rente	aflossing	Restantschuld per 1 januari 2009
2007.01	50.000	15-08-2007;46830	4,7790	1/10	1/10	48.920
Totaal	50.000	0				48.920

Bedragen x € 1.000

Bedrag van de in de loop van 2009 opgenomen leningen	Totaal rente 2009	Aflossingsbedrag	Restantschuld per 31 december 2009	Laatste jaar afloss.	Lopende rente 2009
0,00	2.324	1.132	47.788	2032	571
0	2.324	1.132	47.788		571

5.6 Staat van andere garantieverplichtingen dienstjaar 2009

In onderstaande tabel wordt inzicht verleend over de gewaarborgde leningen en andere garantieverplichtingen

Naam rechtspersoon	Inhoud garantieverplichting	Looptijd	Provinciaal aandeel in procenten	Provinciaal aandeel in euro's
Het Nationaal Groenfonds	Uitvoering van het natuurbeleid	Divers	6,20	8.060 ¹⁾
Darwind B.V.	nakoming verplichting jegens bank i.v.m. geldlening voor ontwikkeling, bouw en plaatsing testturbines	4 jaar t/m 2010	100	8.500
Seawind Capital Partners BV.	kredietfaciliteit t.b.v.Meerwind Paraplufonds	2 jaar	80	1.000
GEM B.V.	kredietfaciliteit tbv.uitvoering SOK (Samenwerkingsovereenkomst) Wierringrandmeer	t/m 2032	100	30.000
Ontwikkelingsbedrijf Noord- Holland Noord	kapitaalbreng voor participatie- bedrijf	t/m 2020	80	max. 5.000
Totaal				52.560

¹⁾ Rente en aflossing komen t.l.v. van de van het rijk te ontvangen zgn. convenantsgelden.

Bedragen x € 1.000

5.7 Overzicht van het renteresultaat en de kapitaalslasten

Categorie	Omschrijving	Uitgaven c.q. lasten	Inkomsten c.q. baten
A Renteresultaat			
4500	Rente van opgenomen kasgeld en van andere kortlopende schulden		
8500	Rente van verstrekt kasgeld, van in rekening-courant uitstaande gelden en van andere kortlopende verplichtingen		12.985
4500	Rente van opgenomen langlopende geldleningen	2.324	
8600	Rentederving op verstrekte achtergestelde lening aan de gemeente Purmerend (tbv.stadsverwarming)		
	Purmerend t.b.v.Stadsverwarming		272
8600	Rentederving op te verwachten verstrekte renteloze leningen en voorfinancieringen:		84
	- Leningen i.v.m. Wonen in 't groen	54.000	
	- Ontwikkelingsmij N-H Noord inz. MKB	30.000	
8500	Rente van verstrekte langlopende geldleningen (zie Bijlage 5.2)		2.219
	<i>Subtotaal</i>	<i>2.324</i>	<i>15.560</i>
8600	Doorberekende rente aan kostenplaatsen, functies en activa (zie specificatie onder B.) specificatie onder B1)		26.565
4600	Bijdrage aan HFO productgroep 011 wegens voordelig renteresultaat over het totaal financieringsmiddelen	39.800	
	Totaal	42.124	42.124
B Kapitaallasten			
<i>B1 Rente</i>			
4600	Op kostenplaatsen (apparaatskosten)	2.100	
4600	Op producten	21.414	
4600	Geactiveerde rentekosten	3.051	
	Totaal rentelasten	26.565	
<i>B2 Afschrijvingen</i>			
4600	Op kostenplaatsen (apparaatskosten)	3.830	
4600	Op producten	20.769	
	Totaal afschrijvingen	24.598	
	Totaal te verdelen kapitaallasten	51.163	
<i>Bedragen x € 1.000</i>			

5.8 Overzicht specificatie incidentele lasten en baten (exclusief FINH/UNA/EXINH)-artikel 28 Bbv

In onderstaande tabel ziet u een weergave van de incidentele wensen/ bijramingen voor het jaar 2009. Het betreft hier ook posten die in vorige jaren als meerjarig incidenteel zijn aangemerkt en waarvan het beleid na uitvoering van begroting 2009 afloopt.

Nr. begroting	Programma	Omschrijving
111 02	1. Bestuur en burger	Evenementenbeleid en doelgroepprojecten
160 86	1. Bestuur en burger	Sponsorbeleid
160 88	1. Bestuur en burger	Mediaprogramma
131 01	2. Bestuur en andere overheden	Samenwerking in Randstadverband
131 11	2. Bestuur en andere overheden	Bijdrage bestuursakkoord 2009-2001
302 52	3. Wegen, verkeer en mob. Man.	Ambitie fietspaden en wegwerken knelpunten
303 02	3. Wegen, verkeer en mob. Man.	Bereikbaarheid kust
401 01	5. Water	Zwakke schakels
520 03	6. Milieu	Kopsloten Aalsmeer
532 04	6. Milieu	Programma uitvoering externe veiligheid
554 51	6. Milieu	Regie handhaving samenwerking
603 11	7. Recr. En toer, Natuur en landsch.	ILG-R Gebiedsprogr. Mid NH
604 02	7. Recr. En toer, Natuur en landsch.	Noordboog West
613 06	7. Recr. En toer, Natuur en landsch.	Vaarrecreatie Waddenzee
614 22	7. Recr. En toer, Natuur en landsch.	Recreatieve verbindingen
623 03	7. Recr. En toer, Natuur en landsch.	Uitvoeringskosten Realisatie Ecologische Hoofdstructuur
625 03	7. Recr. En toer, Natuur en landsch.	Landschapsprijs
625 09	7. Recr. En toer, Natuur en landsch.	Coördinatie iepziektebestrijding
710 51	8. Economie en landbouw	Uitvoering RES programma's
714 08	8. Economie en landbouw	Werkstad A4
717 52	8. Economie en landbouw	Voortijdig schoolverlaten
733 07	8. Economie en landbouw	Promotiecampagne biologische landbouw
733 79	8. Economie en landbouw	Uitvoeren subsidies landbouw/visserij
861 51	9. Welzijn en jeugdzorg	Deelverordening WWZ
831 63	10. Kunst en cultuur	Uit in Noord-Holland
913 04	11. RO en volkshuisvesting	Strategisch grondbeleid
913 10	11. RO en volkshuisvesting	Proov. Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit
934 03	11. RO en volkshuisvesting	Locatie subsidies kleine stadsgewesten
943 03	11. RO en volkshuisvesting	Locatie subsidies kleine stadsgewesten (rijksbijdragen)
050 82	13. Fin. En dekkingsmiddelen	Stelpost vitale meerjarenraming
050 85	13. Fin. En dekkingsmiddelen	Stelpost bijdrage bestuursakkoord 2009-2011
080 01	13. Fin. En dekkingsmiddelen	Onttrekking Saldireserve
080 01	13. Fin. En dekkingsmiddelen	Storting Saldireserve
083 02	13. Fin. En dekkingsmiddelen	Storting in Reserve Mobiliteitsfonds
088 01	13. Fin. En dekkingsmiddelen	Storting in reserve jeugd sportfondsen
		Saldo incidentele lasten/baten
<i>Bedragen x € 1.000</i>		

Begroot 2009	Begroot 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
26			
88			
275			
50	50	65	
35.000	35.000	35.000	
1.500	1.500		
2.000	2.000		
500	500	500	
370			
277	277		
150	150		
250	250		
		1.000	
50			
300	300	300	
150	150		
	30	30	
590	-590		
1.658	1.658	1.658	
125	125		
100			
750	750	750	
1.290	1.000	1.000	
444			
225			
85			
150			
4.732			
4.732			
3.000-	-3.000	-3.000	
15.000-	-25.000	-25.000	
2.881			
434-			
1.200			
	500	500	
32.050	15.650	12.803	

5.9 Overzicht lasten en baten gespecificeerd naar soorten

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten in de begroting gespecificeerd naar soorten.
(bedragen x 1.000 €)

Lasten/uitgaven	Rekening 2007 Begroting 2008	oorspronkelijke incl. Lentenota	Begroting 2008	Begroting 2009	in %
Apparaatskosten	105.045	108.587	115.391	113.077	16
Goederen en diensten	114.173	86.696	203.449	97.380	14
Overdrachten (wo. subsidies)	153.459	326.973	425.812	353.850	51
Kapitaallasten	61.199	55.908	91.614	42.182	6
Toevoegingen aan reserves	189.776	57.275	117.923	76.954	11
Toevoegingen aan voorzieningen	251.033	(*)		(*)	
Overige lasten (incl.stelposten)	3.554	23.308	13.614	13.489	2
Totaal lasten/uitgaven	878.239	658.747	967.804	696.932	100

Baten/inkomsten	Rekening 2007 Begroting 2008	oorspronkelijke incl. Lentenota	Begroting 2008	Begroting 2009	in %
Beschikking over reserves	229.147	132.207	342.042	103.426	15
Uitkering provinciefonds	121.955	120.124	125.842	136.522	20
Specifieke uitkeringen	292.365	170.620	255.777	185.082	27
Belastingopbrengsten (opc.MRB)	156.506	165.700	175.700	188.000	27
Overige leges en heffingen	2.576	3.250	3.318	3.281	0
Goederen en diensten	6.642	2.932	3.184	2.825	0
Dividenden/winstuitkeringen	47.324	17.940	17.940	17.940	3
Overige baten (incl.stelposten)	47.935	45.974	44.000	59.857	9
Totaal baten/inkomsten	904.450	658.747	967.804	696.932	100

(* in 2008 zijn als gevolg van wijzigingen in het Bbv een flink aantal voorzieningen opgeheven en zijn de bestedingen ten laste van de vooruitontvangen rijksbijdragen verantwoord onder de overdrachten.

6.1 Meerjarenraming per programma

	Begroot 2009	Begroot 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
1 Burger en Bestuur				
Lasten	8.896	8.870	8.870	7.070
Baten	54-	54-	54-	54-
Apparaatskosten	11.204	11.505	11.998	11.983
Resultaat voor bestemming	20.046	20.321	20.814	18.999
Storting reserves	150	150	150	-
Onttrekking reserves	-	-	-	-
Resultaat na bestemming	20.196	20.471	20.964	18.999
2 Bestuur en andere overheden				
Lasten	40.891	39.444	39.390	1.920
Baten	100-	150-	150-	150-
Apparaatskosten	4.848	4.979	5.194	5.187
Resultaat voor bestemming	45.639	44.273	44.434	6.958
Storting reserves	2.363	2.363	2.363	363
Onttrekking reserves	3.489-	2.069-	2.000-	-
Resultaat na bestemming	44.513	44.567	44.797	7.321
3 Vaar (wegen, verkeer en mobiliteitsmanagement)				
Lasten	127.930	129.591	120.793	112.182
Baten	23.073-	23.122-	23.126-	23.130-
Apparaatskosten	31.494	32.346	33.741	33.697
Resultaat voor bestemming	136.352	138.815	131.407	122.750
Storting reserves	7.384	3.684	3.684	3.684
Onttrekking reserves	30.587-	26.732-	23.254-	17.582-
Resultaat na bestemming	113.149	115.766	111.837	108.851
4 Openbaar vervoer				
Lasten	61.567	59.672	58.031	58.591
Baten	47.305-	45.708-	46.622-	48.405-
Apparaatskosten	1.786	1.834	1.913	1.911
Resultaat voor bestemming	16.048	15.798	13.322	12.098
Storting reserves	1.945	1.945	1.945	1.945
Onttrekking reserves	4.076-	3.777-	1.222-	-
Resultaat na bestemming	13.917	13.966	14.045	14.042
5 Water				
Lasten	2.900	2.822	2.820	1.567
Baten	1.816-	1.837-	1.858-	1.880-
Apparaatskosten	12.247	12.579	13.121	13.104
Resultaat voor bestemming	13.332	13.564	14.083	12.791
Storting reserves	-	-	-	-
Onttrekking reserves	750-	750-	750-	-
Resultaat na bestemming	12.582	12.814	13.333	12.791

	Begroot 2009	Begroot 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
6 Milieu				
Lasten	20.171	16.991	16.185	13.714
Baten	11.425-	11.685-	11.425-	11.685-
Apparaatskosten	21.209	21.783	22.722	22.693
Resultaat voor bestemming	29.956	27.089	27.483	24.722
Storting reserves	-	-	-	-
Onttrekking reserves	3.844-	1.303-	750-	-
Resultaat na bestemming	26.112	25.786	26.733	24.722
7 Recreatie, natuur en landschap				
Lasten	29.300	23.978	15.607	13.376
Baten	1.224-	684-	461-	461-
Apparaatskosten	8.635	8.868	9.250	9.238
Resultaat voor bestemming	36.711	32.162	24.396	22.153
Storting reserves	50	50	50	50
Onttrekking reserves	11.035-	7.113-	456-	-
Resultaat na bestemming	25.726	25.099	23.990	22.203
8 Economie en landbouw				
Lasten	31.188	25.123	17.330	8.019
Baten	784-	784-	34-	34-
Apparaatskosten	4.043	4.153	4.332	4.326
Resultaat voor bestemming	34.447	28.492	21.628	12.311
Storting reserves	-	-	-	-
Onttrekking reserves	19.806-	14.031-	7.313-	5.560-
Resultaat na bestemming	14.642	14.461	14.315	6.751
9 Welzijn en (jeugd)zorg				
Lasten	111.730	104.103	95.964	95.393
Baten	80.084-	80.084-	80.084-	80.084-
Apparaatskosten	4.792	4.922	5.134	5.128
Resultaat voor bestemming	36.438	28.941	21.014	20.436
Storting reserves	-	500	500	-
Onttrekking reserves	16.026-	8.714-	570-	-
Resultaat na bestemming	20.412	20.726	20.943	20.436
10 Kunst, cultuur en educatie				
Lasten	36.934	33.754	33.327	32.330
Baten	2.359-	2.361-	2.361-	2.361-
Apparaatskosten	4.237	4.352	4.540	4.534
Resultaat voor bestemming	38.812	35.744	35.506	34.503
Storting reserves	1.060	990	990	990
Onttrekking reserves	5.686-	2.388-	1.971-	983-
Resultaat na bestemming	34.186	34.346	34.525	34.510

	Begroot 2009	Begroot 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
11 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting				
Lasten	31.857	14.446	10.186	6.678
Baten	20.509-	3.502-	3.502-	3.502-
Apparaatskosten	8.580	8.813	9.193	9.181
Resultaat voor bestemming	19.928	19.757	15.877	12.357
Storting reserves	1.304	947	786	786
Onttrekking reserves	7.695-	7.807-	3.508-	-
Resultaat na bestemming	13.537	12.897	13.154	13.142
12 Staf en ondersteuning				
Lasten	1.054	1.054	1.054	1.054
Baten	706-	729-	751-	775-
Apparaatskosten	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	348	325	303	279
Storting reserves	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-	-	-	-
Resultaat na bestemming	348	325	303	279
13 Financiering en algemene dekkingsmiddelen				
Lasten	2.485	3.913	5.313	6.822
Baten	404.069-	409.698-	413.555-	389.849-
Apparaatskosten	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	401.584-	405.785-	408.242-	383.027-
Storting reserves	62.699	59.868	60.368	52.468
Onttrekking reserves	434-	-	-	-
Resultaat na bestemming	339.319-	345.917-	347.874-	330.559-
14 Mutaties reserves				
Lasten	506.902	463.795	424.870	358.717
Baten	593.506-	580.432-	583.983-	562.371-
Apparaatskosten	113.077	116.133	121.137	120.982
Resultaat voor bestemming	26.472	504-	37.977-	82.672-
Storting reserves	76.954	70.496	70.835	60.285
Onttrekking reserves	103.426-	74.651-	41.794-	23.325-
Resultaat na bestemming	-	4.659-	8.936-	45.712-
<i>bedragen x € 1.000,-</i>				

6.2 Overzicht van de in de meerjarenraming verwerkte kapitaallasten 2009-2011

Nr product	Omschrijving	2009	2010	2011	2012
A Apparaatskosten					
	Aankoop Houtpleincomplex en winkelruimten	1.565,9	1.565,9	1.565,9	1.565,9
	Achterstallig groot onderhoud Houtpleincomplex	750,3	750,3	750,3	750,3
	Renovatie Paviljoen Welgelegen	2.484,0	2.412,0	2.340,0	2.268,0
	Vervangende nieuwbouw provinciehuis	pm	pm	pm	pm
	Aankoop meubilair kantoorgebouw Dreef 3	72,4	72,4		
	Beveiliging Dreef 3 en Houtpleincomplex	44,8	44,8	44,8	
	Vervanging technische infrastructuur	454,2			
	Financieel systeem	558,2			
	Totaal A	5.929,8	4.845,4	4.701,0	4.584,2
B Directe kosten					
308.01	Aanleg van provinciale wegen	26.090,0	33.120,0	31.555,1	25.181,4
308.05	EXINH-projecten welke geactiveerd zijn	10.298,3	11.014,4	11.063,3	11.063,3
308.21	Reconstructie N242 (afschrijving ineens)	2.333,3	2.333,3	2.333,3	2.333,3
308.25	EXINH realisatie N201+ (afschrijving ineens)	pm			
308.27	Aquaduct N201			(*	731,9
311.27	Krediet 1e fase kunstwerken	(#			
338.20	Achterstallig onderhoud vaarwegen	1.061,1	1.142,4	1.142,4	545,2
338.28	Baggerkrediet	1.062,8	2.503,1	3.869,3	4.518,5
423.20	Onderkomens muskusrattenvangers	58,3	56,1	53,9	51,7
614.20	Deelneming in het aandelenkapitaal van de N.V.Groenbeheer	18,5	18,5	18,5	18,5
624.21	De Wimmenummerduinen	201,6	192,7	183,9	175,0
714.01	Deelneming in het aandelenkapitaal van de Zeehaven IJmuiden N.V.	30,9	30,9	30,9	30,9
714.02	Deelneming in het aandelenkapitaal van de N.V. Schipholontwikkelingsmaatschappij (SADC)	191,5	191,5	191,5	191,5
832.81	Provinciaal archeologisch centrum Mercurius	236,1	227,2	218,4	209,5
913.04	Krediet strategisch grondbeleid	600,0	600,0	600,0	600,0
	Totaal B	42.182,4	51.430,1	51.260,5	45.650,7
	C: Te activeren rentekosten	Totaal C	3.050,7	memorie	memorie
	Totaal A + B + C	51.162,9	56.275,5	55.961,5	50.234,9

(* rentekosten worden geactiveerd

(# m.i.v. 2008 komen uitgaven rechtstreeks tlv. Reserve Groot onderhoud wegen bedragen x € 1.000,-

6.3 Ontwikkeling van de stand van de reserves en voorzieningen 2009 en volgende jaren

Nr.	Naam van de reserve of voorziening	Dienstjaar 2009			Dienstjaar 2010	
		Stand per 1-1-2009	Storting	Onttrekking	Stand per 1-1-2010	Storting
Algemene reserves						
1	Saldireserve	86.434	2.881	434	88.881	memorie
2	Eigen kapitaal wegens deelnemingen	93.002	memorie	memorie	93.002	memorie
	Totaal algemene reserves	179.436	2.881	434	181.883	-
Bestemmingsreserves						
1	Reserve Investerings Noord-Holland	14.970	-	5.287	9.682	-
2	Reserve voor BTW-afdrachten	3.228	-	memorie	3.228	-
3	Reserve Ontwikkelingssamenwerking	320	-	239	81	-
4	Reserve revolving fund acquisitie	5.000	150	memorie	5.150	150
5	Reserve Kleine infrastructuurprojecten	5.098	1.184	2.000	4.282	1.184
6	Reserve Groot onderhoud wegen en vaarwegen	99.705	memorie	14.158	85.546	memorie
7	Reserve Openbaar vervoerprojecten	12.442	1.945	6.000	8.387	1.945
8	Reserve Mobiliteitsfonds	40.900	1.200	memorie	42.100	memorie
9	Reserve kapitaalbijdragen baggeren	9.923	5.000	1.063	13.860	2.500
10	Reserve Grondverwerving en inrichting natuurgebieden	3.061	50	memorie	3.111	50
11	Reserve Ontwikkeling openluchtrecreatie	4.336	-	2.142	2.194	-
12	Reserve ILG	49.505	5.818	1.250	54.073	7.068
13.	Reserve Herstructurering bedrijfsterreinen	2.550	-	200	2.350	-
14.	Reserve Cofinanciering Europese projecten	5.547	2.363	3.250	4.660	2.363
15.	Reserve Monumenten (Mr. F.J. Kranenburg monumentenfonds)	1.645	1.060	1.052	1.653	990
16.	Reserve Stedelijke vernieuwing	9.058	1.304	2.315	8.046	947
17.	Reserve UNA	95.342	8.500	32.113	71.729	5.500
18	Reserve EXINH	91.983	24.600	29.420	87.163	24.600
19	Reserve Impuls 2	-	20.900	memorie	20.900	22.700
20	Reserve Uitgestelde intenties	-	memorie	memorie	-	memorie
21	Reserve Grondbeleid	7.065	memorie	memorie	7.065	memorie
22a	Reserve opgeheven fondsen (Provinciaal Afvalstoffenfonds)	3.078	-	2.275	803	-
22b	Reserve opgeheven fondsen (Fonds verbetering agrarische structuur)	123	-	45	78	-
22c	Reserve opgeheven fondsen (Fonds economische ontwikkeling)	333	-	128	205	-
22d	Reserve opgeheven fondsen (Reserve ouderenvoorzieningen)	54	-	54	-	-
23	Reserve Jeugdsport	-	-	-	-	500
	Totaal bestemmingsreserves	465.264	74.073	102.992	436.345	70.496
Voorzieningen						
1	Voorziening Verlofsparen en arbeidsmarkttoelagen	113	memorie	memorie	113	memorie
2	Voorziening risico's	-	memorie	memorie	-	memorie
3	Voorziening Kosten reorganisatie	11.789	memorie	2.000	9.789	memorie
4	Voorziening Pensioenen leden GS	7.208	memorie	500	6.708	memorie
5	Voorziening Groot onderhoud wegen en vaarwegen	-	memorie	memorie	-	memorie
6	Voorziening Bijdrage diffuse bronnen	-	memorie	-	-	memorie
7	Voorziening Grondwaterheffing	180	memorie	memorie	180	memorie
8	Voorziening Outsourcing personeel voormalige afdeling Onderzoek	975	memorie	300	675	memorie
	Totaal voorzieningen	20.266	-	2.800	17.466	-
	Totaal algemeen	664.965	76.954	106.226	635.694	70.496

Onttrekking	Dienstjaar 2011			Dienstjaar 2012			Stand per 1-1-2013
	Stand per 1-1-2011	Storting	Onttrekking	Stand per 1-1-2012	Storting	Onttrekking	
memorie	88.881	memorie	memorie	88.881	memorie	memorie	88.881
memorie	93.002	memorie	memorie	93.002	memorie	memorie	93.002
-	181.883	-	-	181.883	-	-	181.883
2.184	7.498	-	637	6.861	-	memorie	6.861
memorie	3.228	-	memorie	3.228	-	memorie	3.228
69	12	-	memorie	12	-	memorie	12
memorie	5.300	150	memorie	5.450	-	memorie	5.450
2.000	3.466	1.184	2.000	2.649	1.184	2.000	1.833
11.215	74.332	memorie	6.321	68.011	memorie	1.000-	69.011
3.000	7.331	1.945	1.222	8.054	1.945	memorie	9.999
memorie	42.100	memorie	memorie	42.100	memorie	memorie	42.100
2.503	13.857	2.500	3.869	12.487	2.500	4.519	10.469
memorie	3.161	50	memorie	3.211	50	memorie	3.261
2.142	52	-	52	-	-	-	-
1.250	59.891	4.068	1.500	62.459	3.368	memorie	65.827
200	2.150	-	200	1.950	-	200	1.750
2.000	5.023	2.363	2.000	5.386	363	memorie	5.749
983	1.660	990	983	1.667	990	983	1.674
7.115	1.878	786	2.664	-	786	memorie	786
18.219	59.010	8.000	7.615	59.395	memorie	5.560	53.835
20.795	90.968	24.600	12.622	102.946	24.600	11.063	116.483
memorie	43.600	23.700	memorie	67.300	24.500	memorie	91.800
memorie	-	memorie	memorie	-	memorie	memorie	-
memorie	7.065	memorie	memorie	7.065	memorie	memorie	7.065
803	-	-	-	-	-	-	-
45	33	-	33	-	-	-	-
128	77	-	77	0	-	-	0
-	-	-	-	-	-	-	-
memorie	500	500	memorie	1.000	-	memorie	1.000
74.651	432.191	70.835	41.794	461.231	60.285	23.325	498.191
memorie	113	memorie	memorie	113	memorie	memorie	113
memorie	-	memorie	memorie	-	memorie	memorie	-
2.000	7.789	memorie	2.000	5.789	memorie	memorie	5.789
500	6.208	memorie	500	5.708	memorie	500	5.208
memorie	-	memorie	memorie	-	memorie	memorie	-
memorie	-	memorie	memorie	-	memorie	memorie	-
memorie	180	memorie	memorie	180	memorie	memorie	180
300	375	memorie	300	75	memorie	memorie	75
2.800	14.666	-	2.800	11.866	-	500	11.366
77.451	628.739	70.835	44.594	654.980	60.285	23.825	691.440

die zijn gevormd ter dekking van kapitaallasten	Dienstjaar 2009			Dienstjaar 2010	
	Stand per 1-1-2009	Storting	Onttrekkingen	Stand per 1-1-2010	Storting
6 Reserve Groot onderhoud wegen en vaarwegen (1e fase kunstw.)	15.000	0	5.000	10.000	0
9 Reserve Kapitaal bijdragen baggerwerken	9.923	5.000	1.063	13.860	2.500
17 Reserve UNA	3.389	0	memorie	3.389	0
18 Reserve Extra Investeringsimpuls Noord-Holland (EXIN-H)	40.129	24.600	10.298	54.431	24.600
19 Reserve impuls 2	0	20.900	memorie	20.900	22.700
Totaal	68.441	50.500	16.361	102.580	49.800
<i>bedragen x € 1.000,-</i>					

Onttrekking	Dienstjaar 2011			Dienstjaar 2012			Stand per 1-1-2013
	Stand per 1-1-2011	Storting	Onttrekking	Stand per 1-1-2012	Storting	Onttrekking	
5.000	5.000	0	5.000	0	0	0	0
2.503	13.857	2.500	3.869	12.488	2.500	4.519	10.469
memorie	3.389	0	memorie	3.389	0	memorie	3.389
11.014	68.017	24.600	11.063	81.554	24.600	11.063	95.091
memorie	43.600	23.700	memorie	67.300	24.500	memorie	91.800
18.517	133.863	50.800	19.932	164.731	51.600	15.582	200.749

6.4.1 Meerjarenoverzicht bestemmingsreserve FINH

Project nr.	Omschrijving van de investeringen	Ontvanger	Voordracht nummer
Projecten waartoe Provinciale Staten reeds besloten hebben			
Projecten Eerste investeringsprogramma			
4	Groene AS Verplichte middelen	Deelverordening -	1997-58 -
7	Zaans Museum b. Thematentoonstellingen	Stichting Zaans Museum -	1997-03 -
11	Hollands Bloementuin (Uitbreiding Bollenareaal) b. Realiseren infrastructuur Holl. Bloementuin c. Plaatsing uit binnenduinrand (Hollandse. Bloementuin)	- Deelverordening -	1998-09 - -
14	Herstructurering glastuinbouw: c. voorbereidings- en procesmanagement Glastuinbouw d. Ambitieuw inrichtingsplan Glastuinbouwgebied Het Grootslag	- Stivas De Meerlanden Amstelland Gemeenten Wervershoof en Andijk	- 1998-20 2002-39
	<i>Subtotaal 1 t/m 14</i>		-
Projecten Overgangsprogramma 1998			
26	HAL Openbaar Vervoer-corridor, deel a Subtotaal 15 t/m 32	gemeente Alkmaar	1998-84
Projecten investeringsprogramma 1999			
35	Blauwe loper: Groenontwikkelingsplan HAL-gebied Verplichte middelen	deelverordening -	2000-15 -
40	Gedeeltelijke herbouw en restauratie molens: b. De Twuyver	- J. Kriek	1999-58 -
43	Buitendijksterrein de Pieterman (Edam-Voldendam)	gemeente Edam/Volendam	2000-62
44	Duurzaam bedrijfsterrein de Trompet (Heemskerk)	gemeente Heemskerk	1999-84
45	Verbetering Haven Huizen Subtotaal 33 t/m 46	gemeente Huizen	1999-50
Projecten begroting 2000			
57	Landschapspark Assumburg/Oud Haarlem Subtaal 47 t/m 58	gemeente Heemskerk	2000-35
Projecten begroting 2001			
63	Industrieel Erfgoedpark De Hoop - Uitgeest	Stichting Industrieel Erfgoedpark De Hoop	2000-55
67	Zeehaven IJmuiden Diverse locaties	Zeehaven IJmuiden N.V.	2000-55
68	Ecologische verbindingzones Amstelmeergebied Verplichte middelen	Hooghschap Hollands Noorderkwartier/DLG -	2001-34 -
	Restant te verplichte middelen	-	-
70	Restwarmteproject HVC	Huisvuilcentrale Alkmaar	2001-34

Besluit van Provinciale Staten	Motie 55-33	Maximaal krediet	Restant Krediet per 1-1-2009	Uitgaven 2009	Uitgaven 2010	Uitgaven 2011	Uitgaven 2012	Uitgaven volgende dienstjaren	Product nummer
03-11-1997	-	-	-	-	-	-	-	-	603.51
-	-	638	179	-	-	-	-	179	603.51
19-01-1998	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10-01-2002	-	794	21	16	5	-	-	0	831.58
09-03-1998	-	-	-	-	-	-	-	-	733.55
-	-	4.230	2.409	700	700	451	-	558	733.55
-	-	681	681	-	-	-	-	681	733.55
-	-	-	-	-	-	-	-	-	733.55
06-04-1998	-	794	6	-	-	-	-	6	733.08
13-05-2002	-	1.472	910	224	112	22	-	552	733.55
-	-	8.608	4.205	940	817	474	-	1.975	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14-12-1998	-	4.878	1.210	433	777	-	-	-	343.51
-	-	4.878	1.210	433	777	-	-	-	-
21-12-1999	-	-	-	-	-	-	-	-	603.51
-	-	91	72	-	-	-	-	72	603.51
11-10-1999	-	-	-	-	-	-	-	-	832.55
-	-	196	39	-	-	-	-	39	832.55
25-09-2000	-	1.974	178	-	-	-	-	178	613.53
13-12-1999	-	1.134	162	-	-	-	-	162	715.50
13-09-1999	-	2.269	454	-	-	-	-	454	302.51
-	-	5.664	905	-	-	-	-	905	-
15-05-2000	-	2.745	676	-	-	-	-	676	623.52
-	-	2.745	676	-	-	-	-	676	-
13-11-2000	RES	730	96	96	-	-	-	-	613.53
13-11-2000	RES	2.948	741	-	590	-	-	152	714.52
21-05-2001	GI	-	-	-	-	-	-	-	603.51
-	-	1.280	258	-	-	-	-	258	603.51
-	-	40	40	-	-	-	-	40	603.51
21-05-2001	DE	627	125	-	-	-	-	125	533.51

Project nr.	Omschrijving van de investeringen	Ontvanger	Voordracht nummer
74	Wijksteunpunten Plus	Deelverordening	2001-34
	Verplichte middelen	-	-
80	Subsidies duurzame-energiepakket N-H 2001-2005 (2.)	Deelverordening	2001-45
	b. Uitvoering deelverordening 2006	-	-
	c. Uitvoering deelverordening 2007	-	-
80	Stad van de Zon (incidentele subsidie buiten verordening DE-pakketten)	gemeente Heerhugowaard	-
	<i>Subtotaal 59 t/m 80</i>		
Projecten Begroting 2002			
88	a. ICT en Zorg	via begroting	2002-30
	<i>Subtotaal 81 t/m 89</i>		
Begrotingsjaar 2003			
90	Groen- en waterplan IJmondgemeenten:(deelverordening)	Deelverordening	2002-70a
0	Verplichte middelen	-	-
97	Fort Uitermeer	eigendom provincie	02-70a/03-44
99	Deelsanering IJperveld Integraal	Stichting Noord-Hollands Landschap	2002-70a
100	Herstructurering Bedrijventerrein Zandhorst I Heerhugowaard	-	2002-70a
	Deelproject Waterschap Geestmerambacht	Waterschap Geestmerambacht	-
	<i>Subtotaal 90 t/m 100</i>		
Begrotingsjaar 2004			
101	Reconstructie Stadshaven Schagen	gemeentge Schagen	2004-46
	<i>Subtotaal 75, 101 t/m 102</i>		
Begroting 2005			
103	Therapiebad Bussum	gemeente Bussum	2004-70
75	b. WRV Geestmerambacht: overige deelprojecten	Recreatieschap Geestmerambacht	2005-33
104	Kleinschalig woonvormen voor mensen met dementie	Deelverordening	2005-33
0	Verplichte middelen	-	-
105	Duurzame Energieprojecten Amsterdam: HR-AVI Amsterdam	gemeente Amsterdam	2005-54
106	Duurzame Energieprojecten Amsterdam: Parkstad Amsterdam	gemeente Amsterdam	2005-54
	<i>Subtotaal 103 t/m 106</i>		
Begroting 2006			
107	a. Voorbereiding Uitvoeringprogram warmte/koude opslag NH 2007	opdracht aan DWA	2006-81
	Restant budget warmte koude opslag	-	-
	<i>Subtotaal 107a</i>		
Begroting 2007			
107	b. Projecten Uitvoeringprogram warmte/koude opslag NH 2007	-	2006-127
0	Verplichte middelen	-	-
	<i>Subtotaal 107b</i>		
TOTAAL FINH			
<i>bedragen x € 1.000,-</i>			

Besluit van Provinciale Staten	Motie 55-33	Maximaal krediet	Restant Krediet per 1-1-2009	Uitgaven 2009	Uitgaven 2010	Uitgaven 2011	Uitgaven 2012	Uitgaven volgende dienstjaren	Product nummer
21-05-2001	SI	-	-	-	-	-	-	-	861.55
-	-	3.102	179	179	-	-	-	-	861.55
22-05-2001	DE	-	-	-	-	-	-	-	533.51
-	-	1.595	593	-	-	-	-	593	533.51
-	-	247	153	-	-	-	-	153	533.51
-	DE	750	150	-	-	-	-	150	533.51
		11.320	2.337	275	590	-	-	1.472	
13-05-2002	SI	520	49	-	-	-	-	49	861.08
		520	49	-	-	-	-	49	
18-11-2002	-	-	-	-	-	-	-	-	603.51
-	-	4.487	2.281	2.281	-	-	-	-	603.51
18-11-2002	-	799	43	-	-	-	-	43	613.20
18-11-2002	GI	1.600	1.356	-	-	-	-	1.356	603.51
18-11-2002	-	-	-	-	-	-	-	-	715.50
-	RES	483	175	211	-	-	-	36-	715.50
		7.369	3.855	2.492	-	-	-	1.363	
18-5-2004		592	80	-	-	-	-	80	710.53
		592	80	-	-	-	-	80	
15-11-2004	-	1.450	291	-	-	-	-	291	803.55
4-7-2005	GI	815	163	-	-	163	-	-	614.53
4-7-2005	SI	-	-	-	-	-	-	-	861.55
-	-	680	256	200	-	-	-	56	861.55
21-9-2005	DE	2.750	550	550	-	-	-	-	533.51
21-9-2005	DE	1.750	350	350	-	-	-	-	533.51
		7.445	1.610	1.100	-	163	-	347	
30-10-2006	DE	14	14	-	-	-	-	14	533.04
-	-	1	1	-	-	-	-	1	533.51
		15	15	-	-	-	-	15	
29-1-2007	DE	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	485	79	48	-	-	-	32	533.51
		485	79	48	-	-	-	32	
		-	-	-	-	-	-	-	
		49.641	15.023	5.287	2.184	637	-	6.914	

6.4.2 Meerjarenoverzicht bestemmingsreserve UNA

Project nr.	Omschrijving van de investeringen	Ontvanger	Voordracht nummer
Projecten waartoe Provinciale Staten reeds besloten hebben			
Begroting 2001			
1	Algemeen voorbereidingskrediet UNA (AVK UNA)		2001-34
1	d. Voorbereidingskrediet Vernieuwingsimpuls Openluchrecreatie	-	-
1	e. Voorbereidingskrediet Sociaal Culturele Infrastructuur	-	-
-	1. Museum Broekerveiling: fondswerving	Museum Broekerveiling	-
-	2. Pampus: fondswerving	Stichting Pampus	-
1	f. Voorbereidingskrediet Ilperveld Integraal	Bodemzorg	-
1	g. Voorbereidingskrediet Zeepoort IJmond	Gemeente Amsterdam	-
1	h. Voorbereidingskrediet UNA-ISV 2005-2009		
-	- voorbereidingskrediet	De te selecteren projectgemeenten	-
-	i. Voorbereidingskrediet Realisatie PEHS - 2e tranche	-	-
1	j. Voorbereidingskrediet Bagerprogramma 2004-2005	-	-
1	Restant algemeen voorbereidingskrediet UNA	-	-
	<i>Subtotaal Begroting 2001</i>		
Begroting 2002			
-	2. Proceskosten (inzet extra menskracht DLG)	-	-
	<i>Subtotaal Begroting 2002</i>		
Begroting 2003			
5	Realisatie Wieringerrandmeer	-	2003-8
-	- Kapitaalbijdrage grondaankopen Wieringerrandmeer	-	2005-35
6	ISV-programma Noord-Holland 2002-2004	-	2003-8
-	Productiehallen Hilversum	Gemeente Hilversum	-
-	Productiehallen Beverwijk	Gemeente Beverwijk	-
-	Productiehallen Den Helder	Gemeente Den Helder	-
-	Productiehallen Zaanstad Inverdan	Gemeente Zaanstad	-
7	Voorbereidingskrediet Realisatie Wieringerrandmeer	Intern krediet	2003-8
	<i>Subtotaal Begroting 2003</i>		
Begroting 2004			
11	Herstructurering en innovatief ruimtegebruik bedrijventerr. (HIRB)	Deelverordening	2003-70
-	Verplichte middelen t/m 2006	-	-
-	Uitvoering deelverordening HIRB 2007	-	-
-	Restant nog te verplichte middelen	-	-
12	Vernieuwingsimpuls Openluchrecreatie	Deelverordening	2003-91
-	Verplichte middelen 1e en 2e tranche	-	-
-	Verplichte middelen 3e tranche	-	-

Besluit van Provinciale Staten	Maximaal krediet	Restant Krediet per 1-1-2009	Uitgaven 2009	Uitgaven 2010	Uitgaven 2011	Uitgaven 2012	Uitgaven volgende dienstjaren	Product nummer
21-5-2001	200	101	-	-	-	-	101	613.03
	-	-	-	-	-	-	-	832.54
	60	12	-	-	-	-	12	832.54
	45	11	-	-	-	-	11	832.54
	78	21	-	-	-	-	21	603.52
	340	60	-	-	-	-	60	714.04
	0	-	0	0	0	0	0	
	304	9	-	-	-	-	9	934.02
	125	2	-	-	-	-	2	623.06
	100	100	-	-	-	-	100	338.25
	53	53	-	-	-	-	53	175.01
	1.304	368	-	-	-	-	368	
	340	18	18	-	-	-	-	623.06
	340	18	18	-	-	-	-	
13-01-2003	-	-	-	-	-	-	-	603.22
30-05-2005	25.000	3.095	-	-	-	-	3.095	603.22
13-01-2003	-	-	-	-	-	-	-	934.51
-	6.300	1.260	-	-	-	-	1.260	934.51
-	4.100	820	820	-	-	-	-	934.51
-	4.800	3.520	980	-	-	-	2.540	934.51
-	6.500	650	650	-	-	-	-	934.51
13-01-2003	7.026	1.421	1.732	-	-	-	311-	916.05
	53.726	10.766	4.182	-	-	-	6.584	
10-11-2003	-	-	-	-	-	-	-	715.51
	16.638	5.332	5.901	-	-	-	569-	715.51
	6.024	5.940	1.018	3.341	75	-	1.506	715.51
	301	301	-	-	-	-	301	715.51
8-12-2003	-	-	-	-	-	-	-	613.54
	3.409	183	183	-	-	-	-	
	4.584	979	979	-	-	-	-	

Project nr.	Omschrijving van de investeringen	Ontvanger	Voordracht nummer
-	Verplichte middelen 2007	-	-
-	Reststant nog te verplichte middelen	-	-
10	c. Deelproject Soc. Cult. Infrastructuur: EBH-project Haarlem	Gemeente Haarlem	2003-95
10	e. Deelproject Soc. Cult. Infrastructuur: Proj.plan Sportinfrastr. NH	Sportservice Noord-Holland	2003-95
	<i>Subtotaal Begroting 2004</i>		
	Begroting 2005		
12	b. Baggerprogramma Noord-Holland 2e tranche 2005	-	2004-70
14	a. Water als Ec. Drager: deelproject Ansjoviskade te Niedorp	Gemeente Niedorp	2004-108
2	b. Realisatie PEHS-tweede tranche	-	-
-	2. Oplossen knelpunten in beheer/inrichting natuurgebieden	Diverse rechtspersonen	2005-33
-	a. Verbraking polder Westzaan	-	-
-	b. Inhaalslag Iepziektebestrijding	-	-
-	3. Uitvoeringskosten DLG en Particulier Natuurbeheer	DLG en andere partijen	2005-33
-	a. Vernelling Provinciale ecologische Hoofdstructuur	-	-
-	b. Coördinatie Particulieren	-	-
-	c. Verbindingszone Natte AS Haskoning) - voorfinanciering	-	-
-	d. Onderzoek agr. Structuur omgeving Heiloo, Castricum en Uitgeest	-	-
15	ISV-programma Noord-Holland 2005-2010	-	-
-	a. Task Force Ruimtelijke winst (inclusief prijzengeld ad € 100.000)	-	2005-33
10	g. Deelproject Soc. Cult. Infrastructuur: Stadschouwburg Haarlem	Gemeente Haarlem	2005-41
14	b. Water als Ec. Drager: deelproject Aanleg Haven Schelphoek Hoorn	Gemeente Hoorn	2005-65
	<i>Subtotaal Begroting 2005</i>		
	Begroting 2006		
2	2c. Natuurbrug 't Gooi / Ecoduct Laren (Realisatie PEHS)	Goois Natuurreservaat	2006-6
14	c. Water als Ec. Drager: deelproject bedrijventerrein Medemblik	Gemeente Medemblik	2006-21
10	j. Deelproject Soc. Cult. Infrastructuur: restauratie dak Pampus	Stichting Pampus	2006-22
2	2d. Ecoduct N417	eigen activa	2006-49
-	2e. Ecoduct Zandvoortselaan	Gemeente Zandvoort	2006-49
-	2f Bezoekerscentrum Duinen Noordkop	Gemeente Den Helder	2006-49
15	ISV-programma Noord-Holland 2005-2009	-	-
-	b. Projectsubsidies aan gemeenten - 2006 (1e tranche UNA ISV 2)	-	2006-45
10	m. Deelproject Soc. Cult. Infrastructuur: kasteelterrein 'de Nuwendoom'	Eigen activa	2006-69
14	f. Water als Ec. Drager: deelproject bedrijventerrein Lagedijk	Gemeente Schagen	2006-87
3	Hermitage a/d Amstel	-	2006-95
-	b. Grote Hermitage	Stichting Hermitage a/d Amstel	-
14	g. Water als Ec. Drager: deelproject Haven Den Helder	gemeente Den Helder	2006-103
14	h. Water als Ec. Drager: deelproject Steiger riviercruisevaart Zaanse Schans	gemeente Zaanstad	2006-104
14	i. Water als Ec. Drager: deelproject Bedrijventerrein De Grote Hout	gemeente Velsen	2006-116
14	j. Water als Ec. Drager: deelproject Toeristen over water Enkhuizen	gemeente Enkhuizen	2006-88
	<i>Subtotaal Begroting 2006</i>		

Besluit van Provinciale Staten	Maximaal krediet	Restant Krediet per 1-1-2009	Uitgaven 2009	Uitgaven 2010	Uitgaven 2011	Uitgaven 2012	Uitgaven volgende dienstjaren	Product nummer
	5.135	3.635	1.500	2.135	-	-	-	
	1.683	1.683	-	1.683	-	-	-	080.08
12-1-2004	1.400	983	983	-	-	-	-	832.54
12-01-2004	1.500	620	160	300	-	-	160	803.56
	40.673	19.655	10.723	7.459	75	-	1.398	
	5.000	335	-	-	-	-	335	338.25
31-1-2005	815	215	215	-	-	-	-	710.54
	-	-	-	-	-	-	-	623.06
4-7-2005	-	-	-	-	-	-	-	623.06
	1.300	1.300	1.000	300	-	-	-	623.06
	150	17	17	-	-	-	-	623.06
4-7-2005	-	-	-	-	-	-	-	623.06
	426	171	90	40	41	-	-	623.06
	120	25	12	13	-	-	-	623.06
	67	17	17	-	-	-	-	623.06
	44	19	19	-	-	-	-	623.06
	-	-	-	-	-	-	-	914.05
4-7-2005	723	244	150	-	-	-	94	914.05
4-7-2005	2.000	116	-	-	-	-	116	831.59
31-10-2005	1.750	750	750	-	-	-	-	710.54
	12.396	3.210	2.271	353	41	-	545	
27-02-2006	2.500	1.000	1.000	-	-	-	-	623.53
24-04-2006	1.052	210	210	-	-	-	-	710.54
24-04-2006	878	365	-	-	-	-	365	832.54
03-07-2006	1.500	1.500	1.500	-	-	-	-	623.21
03-07-2006	1.000	1.000	-	800	200	-	-	623.53
03-07-2006	900	180	180	-	-	-	-	623.53
	-	-	-	-	-	-	-	934.52
10-07-2006	26.039	2.088	1.047	692	505	-	157-	934.52
25-09-2006	500	79	70	-	-	-	9	832.21
	1.700	340	340	-	-	-	-	710.54
27-11-2006	-	-	-	-	-	-	-	831.59
	7.076	708	708	-	-	-	-	831.59
17-11-2006	6.675	668	668	-	-	-	-	710.54
17-11-2006	164	33	33	-	-	-	-	710.54
18-12-2006	1.161	696	464	232	-	-	-	710.54
03-10-2006	1.962	1.185	792	392	-	-	-	710.54
	53.107	10.051	7.012	2.116	705	-	217	

Project nr.	Omschrijving van de investeringen	Ontvanger	Voordracht nummer
Begroting 2007			
15	ISV-programma Noord-Holland 2005-2009	-	-
-	c Projectsubsidies aan gemeenten - 2007 (2e tranche UNA ISV 2)	-	2006-45
10	n. Deelproject Soc. Cult. Infrastructuur: Rijk van 1000 eilanden	Stichting Veldpost Oosterdel	2007-12
10	o. Deelproject Soc. Cult. Infrastructuur: Broekerveiling	Stichting Museum Broeker Veiling	2007-12
14	l. Water als Ec. Drager: deelproject Westerdokseiland Amsterdam	gemeente Amsterdam	2007-60
14	m. Water als Ec. Drager: deelproject Tweede Vaarheul Wijdmeren	gemeente Wijdmeren	2007-107
14	Restantbudget Uitvoeringsprogramma 2007 Water als Economische Drager	-	2007-18
	<i>Subtotaal Begroting 2007</i>		
Begroting 2008			
14	Uitvoeringsprogramma Water als Economische Drager 2008-2011		2008-48
	1. UNA WED Projecten 2008-2011 (incl storting 20010-2011)	deelverordening	-
-	2. Voorbereidingskosten UNA WED 2008-2011 (incl storting 20010-2011)	Intern krediet	-
11	Uitvoeringsprogramma HIRB 2008-2011 (incl storting 20010-2011)	Deelverordening	2008-48
	<i>Subtotaal Begroting 2008</i>		
TOTAAL UNA			
	<i>bedragen x € 1.000,-</i>		

Besluit van Provinciale Staten	Maximaal krediet	Restant Krediet per 1-1-2009	Uitgaven 2009	Uitgaven 2010	Uitgaven 2011	Uitgaven 2012	Uitgaven volgende dienstjaren	Product nummer
-	-	-	-	-	-	-	-	934.52
10-07-2006	2.197	339	-	-	339	-	0-	934.52
	449	134	-	-	-	-	134	832.54
19-02-2007	1.400	1.120	-	-	-	-	1.120	832.54
01-10-2007	1.975	1.463	697	766	-	-	-	710.54
17-12-2007	548	219	110	110	-	-	-	710.54
19-02-2007	2.478	1.800	1.200	600	-	-	-	710.54
	9.046	5.076	2.007	1.475	339	-	1.254	
16-06-2008	11.680	11.680	2.920	2.336	2.774	2.044	1.022	710.54
	320	256	80	80	80	16	-	710.04
16-06-2008	16.000	15.400	2.900	4.400	3.600	3.500	1.000	715.51
	28.000	27.336	5.900	6.816	6.454	5.560	2.022	
	198.592	76.480	32.113	18.219	7.615	5.560	12.389	

6.4.3 Meerjarenoverzicht bestemmingsreserve EXIN-H

Project nr.	Omschrijving van de investeringen	Ontvanger	Voordracht nummer
Projecten waartoe Provinciale Staten reeds besloten hebben			
Begroting 2005			
2	Aanvalsplan Wachtlijsten Jeugdzorg	-	2005-33
3	Aansluiting gemeentelijk jeugdbeleid 2005	-	2005-33
	Verplichte middelen	-	-
	Restant middelen Motie	-	-
4	a. Wijksteunpunten Breed 2005-2008 - 1e tranche	Deelverordening	2005-33
5	A. Mantelzorg - 1e tranche	Deelverordening	2005-33
	1. Mantelzorg Algemeen	-	-
	2. Deelverordening Mantelzorg 2005-2008	-	-
	a/b. Deelverordening Mantelorg 2005/2006	-	-
	c. Deelverordening Mantelorg 2007	-	-
	Restantbudget Mantelzorg	Deelverordening	-
6	Breedtesport (Sportinfrastructuur)	Sportservice Noord-Holland	2005-33
7	Dorpswinkels (voorheen Hart winkels)	-	2005-33
	a. Deelverordening Dorpswinkels 2007-2009	-	-
	b. Projecten buiten verordening	-	-
8	Zorgaanbod voor jongeren met ernstige gedragsproblematiek (Het Transferium)	-	2005-33
9	Aansluiting met gemeentelijk jeugdbeleid 2006-2010	-	2005-33
10	Verbetering museumaanbod 2005	-	2005-73
	a. Geologisch Museum Hofland	Stichting Geologisch Museum Hofland	-
12	Behoud en beheer archeologie	-	2005-33
	<i>Subtotaal Begroting 2005 exclusief voorbereidingskrediet EXINH</i>		
13	Voorbereidingskrediet Extra Investeringsimpuls Noord-Holland		2005-33
	A. VK EXINH ALG: Algemene Communicatie en Proceskosten		
	A1. Proces- en programmakosten	-	-
	A2. Communicatiekosten	-	-
	B. VK EXINH WI: Weginfrastructuur	-	-
3	B1. VK EXINH WI Mediapark Hilversum	Gemeente Laren	-
	VK EXINH: Restantkrediet Weginfrastructuur	-	-
	C. VK EXINH OV: Openbaar Vervoer infrastructuur	-	-
	Beschikbaar gestelde kredieten	-	-
	C4. VK OV Regionet Korte Termijn Bus 2 e tranche:	-	2006-108
	b. Voorbereidingskosten gemeentenRegionet Korte termijn Bus 2e tranche	-	-
	C5. VK OV Regionet Korte Termijn Bus 3 e tranche:	-	-
	a. RegioNet: Opdrachtverlening provincie	-	-
	3. doorstromingsmaatregelen station Uitgeest	Eigen activa Provincie	-
	C6. VK OV Regionet Korte Termijn Bus 4 e tranche:		
	b. 1. Voorbereidingskosten gemeente Hilversum Regionet		

Besluit van Provinciale Staten	Maximaal krediet	Restant Krediet per 1-1-2009	Uitgaven 2009	Uitgaven 2010	Uitgaven 2011	Uitgaven 2012	Uitgaven volgende dienstjaren	Product nummer
4-7-2005	10.300	2.142	2.142	-	-	-	-	881.06
4-7-2005	-	-	-	-	-	-	-	881.53
	95	1	-	-	-	-	1	881.53
	5	5	-	-	-	-	5	881.53
4-7-2005	11.000	7.000	4.000	3.000	-	-	-	861.56
	-	-	-	-	-	-	-	861.05
	40	5	-	-	-	-	5	861.05
	-	-	-	-	-	-	-	861.56
	735	88	88	-	-	-	-	861.56
	500	120	120	-	-	-	-	861.56
	174	48	48	-	-	-	-	861.56
4-7-2005	1.000	560	120	120	120	-	200	803.57
4-7-2005	-	-	-	-	-	-	-	803.57
	1.375	1.005	330	385	290	-	-	803.57
	125	19	19	-	-	-	-	803.57
4-7-2005	9.000	7.000	5.000	2.000	-	-	-	88153
4-7-2005	2.974	1.476	749	726	-	-	-	88153
31-10-2005	-	-	-	-	-	-	-	831.57
	322	64	-	-	-	-	64	831.57
4-7-2005	1.200	591	250	250	91	-	-	832.09
	38.844	20.124	12.866	6.481	502	0	274	
4-7-2005								
	100	85	-	-	-	-	85	175.02
	200	200	-	-	-	-	200	175.02
	-	-	-	-	-	-	-	308.04
	615	68	68	-	-	-	-	308.04
	717	717	-	-	-	-	717	308.04
	-	-	-	-	-	-	-	343.05
	-	-	-	-	-	-	-	343.05
	-	-	-	-	-	-	-	343.05
	399	60	60	-	-	-	-	343.52
	-	-	-	-	-	-	-	343.52
	-	-	-	-	-	-	-	343.05
	84	84	-	-	-	-	84	343.05

Project nr.	Omschrijving van de investeringen	Ontvanger	Voordracht nummer
	Korte termijn Bus 4e tranche	Gemeente Hilversum	-
	b. 2 Voorbereidingskosten 2e fase busbaan		
	Velsertraverse - Stationsgebied Beverwijk	Gemeente Velsen	-
	C7. VK OV Regionet Korte Termijn Bus 5 e tranche:		
	a. RegioNet: Opdrachtverlening provincie	eigen activa provincie	-
	b. Voorbereidingskosten gemeentenRegionet Korte termijn Bus 5e tranche		
	1. Haltevoorzieningen RegioNet lijn 100 Huizen	gemeente Huizen	-
	VK EXINH: Restantkrediet OV-infrastructuur	-	-
	D. VK EXINH DE: Duurzame Energie	-	-
	Beschikbaar gestelde kredieten	-	-
	1. VK EXINH DE: Energy Valley	Stichting . Energy Valley	2005-33
	VK EXINH: Restantkrediet Duurzame Energie	-	-
	E. VK EXINH WJZ-SCI: Zorg en Welzijn, Jeugdzoeg en		
	Sociale-culturele Infrastructuur	-	-
11	1. VK EXINH WJZ-SCI: Kwartiermaker Erfgoedhuis en projectleider	-	-
28	3. VK EXINH WJZ-SCI: Stelling van Amsterdam:		
	voorbereidingskosten (VK EXINH)	-	-
	a. Opdrachtverlening Stelling van Amsterdam (VK-EXINH)	-	2007-39
	b. Subsidieverlening Stelling van Amsterdam (VK-EXINH)	-	-
	c. Stelling maand 2007-2010	-	-
26	4. VK EXINH WJZ-SCI: WMO-project Noord-Holland Noord:		
	subsidie aan 29 gemeenten (ZW1)	gemeente Alkmaar	-
	5. VK EXINH WJZ-SCI: WMO-folder voor gemeenten	-	-
33	6. VK EXINH WJZ-SCI: Stimulering EXIN-H sportaccommodaties		
	met een nationale- en mogelijk internationale uitstraling	-	-
	VK EXINH: Restantkrediet Zorg, Welzijn, Jeugdzorg en SCI	-	-
	Totaal Voorbereidingskrediet EXINH		
	<i>Subtotaal Begroting 2005</i>		
	Begroting 2006		
10	Verbetering museumaanbod	-	2005-73
	c. Stedelijk Museum te Amsterdam		
	(inclusief € 1,6 miljoen budget Voorjaarsnota 2005)	Gemeente Amsterdam	-
15	dvo Groot onderhoud dorps huizen Noord-Holland 2006-2009	-	2005-87
16	Investeren in basisbibliotheken	-	2005-86
	a. dvo Investeren in basisbibliotheken	-	-
17	WonenPlus Noord-Holland 2006-2007	-	2005-84
	b. dvo Wonen Plus	deelverordening	-
18	Windenergiepark Wieringermeerdijk (DE-01)	-	2005-89
19	dvo Duurzame Energiepakketten / CO2-Servicepunt (DE-02)	deelverordening	2005-88
0	a. Uitvoering dvo Duurzame Energiepakketten	deelverordening	-
20	Stichting Duurzaam Texel (DE-03)	Stichting DuurzaamTexel	2005-90
23	Investeringsfonds DE-technieken ODEN (DE-06)	-	2006-8

Besluit van Provinciale Staten	Maximaal krediet	Restant Krediet per 1-1-2009	Uitgaven 2009	Uitgaven 2010	Uitgaven 2011	Uitgaven 2012	Uitgaven volgende dienstjaren	Product nummer
	24	5	5	-	-	-	-	343.52
	94	19	19	-	-	-	-	343.52
	750	375	375	-	-	-	-	343.05
	160	32	32	-	-	-	-	343.52
	152	152	152	-	-	-	-	343.05
	-	-	-	-	-	-	-	533.03
	-	-	-	-	-	-	-	533.03
4-7-2005	150	30	-	-	-	-	30	533.03
-	6	6	-	-	-	-	6	533.03
	-	-	-	-	-	-	-	832.04
	83	2	-	-	-	-	2	832.04
	-	-	-	-	-	-	-	-
25-06-2007	450	124	100	24	-	-	-	832.04
	680	531	170	170	191	-	-	832.59
	120	66	30	30	6	-	-	832.59
	94	10	-	-	-	-	10	861.56
	6	3	-	-	-	-	3	861.05
	25	15	15	-	-	-	-	803.03
	360	360	-	-	-	-	360	861.05
	5.268	2.943	1.025	224	197	0	1.496	
	44.112	23.066	13.892	6.706	699	0	1.771	
31-10-2005	-	-	-	-	-	-	-	831.57
	3.000	600	600	-	-	-	-	831.57
12-12-2005	2.500	1.120	625	390	-	-	104	803.57
12-12-2005	-	-	-	-	-	-	-	841.54
	3.378	564	484	80	-	-	-	841.54
12-12-2005	-	-	-	-	-	-	-	861.56
	550	53	-	-	-	-	53	861.56
12-12-2005	400	112	-	-	-	-	112	533.03
12-12-2005	-	-	-	-	-	-	-	533.52
	2.150	523	-	-	-	-	523	533.52
12-12-2005	348	121	121	-	-	-	-	533.52
27-2-2006	3.332	36	-	-	-	-	36	533.03

Project nr.	Omschrijving van de investeringen	Ontvanger	Voordracht nummer
25	Kleinschalige woonvormen voor mensen met dementie	-	2005-33
	b. Voorbereiding- en proceskosten Beleid	-	-
	Restantbudget Kleinschalig wonen voor mensen met dementie	-	-
26	Voorbeeldprojecten WWZ in kleine kernen	-	2005-61
	a. Zes projecten WWZ in landelijk gebied	gemeenten	2005-61
	b. Voorbeeldprojecten WWZ LG Kenniscentrum, monitoring en evaluatie	opdrachtverlening	-
28	Opvang zwerfjongeren en dak- en thuislozen	-	-
	a. Opvang zwerfjongeren Schiphol	Gemeente Haarlemmermeer	2005-61
	b. Uitvoering projectplan Zwerfjongeren 2007-2010	-	2006-117
10	Verbetering museumaanbod - projecten 2006	-	2006-46
	f. Verkadepaviljoen Zaan Museum te Zaanstad	Stichting Zaan Museum	-
11	Vergroting bekendheid en publieksbereik erfgoed oprichting Erfgoedhuis (CC1)	-	2006-84
	a. Activiteiten 2006 Stichting Kunst en Cultuur Noord-Holland	Stichting Kunst en Cultuur Noord-Holland	-
	b. Activiteiten 2006 Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland	Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland	-
27	Ondersteuningsprogramma Wmo Noord-Holland 2007 – 2008	-	2006-120
	a. wmo-verordening	gemeenten	-
	b. wmo-databank	PRIMO NH	-
	c. wmo-communicatieplan	-	-
	d. wmo-masterclass	-	-
	<i>Subtotaal Begroting 2006</i>		
	Begroting 2007		
	Kapitaalsaten Te activeren WEG - OV projecten	-	-
30	Olympisch Gebied Amsterdam	Gemeente Amsterdam	2006-128
31	Theaters en Podia 2007	-	2007-4
	a. Renovatie publieke ruimten Concertgebouw	Concertgebouw NV	-
	b. Cultuurgebouw Haarlemmermeer	gemeente Haarlemmermeer	-
10	Verbetering museumaanbod - projecten 2007	-	2007-10
	k. Museaal Centrum voor Kunst en Cultuur Bergen	gemeente Bergen	-
	l. Museum De Nollen R.W. van de Wint	Stichting De Nollen	-
33	Vergroting bekendheid en publieksbereik erfgoed : archieven (CC1)	-	2007-34
	b. Nieuw archief Zaanstad	Gemeente Zaanstad	-
29	Stelling van Amsterdam: co-financiering rijksbudget ILG	-	2007-39
5	B. Mantelzorg - 2008-2010 (2e tranche)	Deelverordening	2007-
	<i>Subtotaal Begroting 2007</i>		
	Begroting 2008		
34	Programma Jaar van het Religieus Erfgoed (CC9)	-	2008-3
35	Verbetering spreiding Speciaal Onderwijs	-	-
	a. bouw speciaal onderwijsvoorziening Hilversum	gemeente Hilversum	-
	b. bouw speciaal onderwijsvoorziening Den Helder	gemeente Den Helder	-
	<i>Subtotaal Begroting 2008</i>		
	TOTAAL EXIN-H		
	<i>bedragen x € 1.000,-</i>		

Besluit van Provinciale Staten	Maximaal krediet	Restant Krediet per 1-1-2009	Uitgaven 2009	Uitgaven 2010	Uitgaven 2011	Uitgaven 2012	Uitgaven volgende dienstjaren	Product nummer
4-7-2005	-	-	-	-	-	-	-	-
	229	184	184	-	-	-	-	861.05
	2.160	2.062	122	125	60	-	1.755	861.05
	-	-	-	-	-	-	-	861.56
31-10-2005	3.200	1.236	968	267	-	-	-	861.56
-	500	303	100	103	-	-	100	861.05
-	-	-	-	-	-	-	-	861.56
31-10-2005	125	25	-	-	-	-	25	861.56
18-12-2006	750	494	200	200	-	-	94	861.56
3-7-2006	-	-	-	-	-	-	-	831.57
-	500	288	-	-	-	-	288	831.57
30-10-2006	-	-	-	-	-	-	-	832.59
	58	0	-	-	-	-	0	832.59
	1.050	146	-	146	-	-	-	832.59
18-12-2006	-	-	-	-	-	-	-	-
	978	170	98	71	-	-	1	861.56
	110	55	-	-	-	-	55	861.05
	40	15	-	-	-	-	15	861.05
	70	5	4	-	-	-	1	861.56
	25.426	8.112	3.507	1.383	60	0	3.162	
	49.205	40.040	10.298	11.014	11.063	11.063	3.399-	308.05
29-1-2007	500	100	-	-	-	-	100	803.57
19-2-2007	-	-	-	-	-	-	-	831.57
-	2.000	995	-	-	-	-	995	831.57
-	1.500	300	300	-	-	-	-	831.57
19-2-2007	-	-	-	-	-	-	-	831.57
-	1.800	360	360	-	-	-	-	831.57
-	400	80	80	-	-	-	-	831.57
29-5-2007	-	-	-	-	-	-	-	831.57
	164	33	33	-	-	-	0-	831.57
25-06-2007	3.200	100	100	-	-	-	-	832.53
nov 2007	1.500	1.100	500	500	100	-	-	861.56
	60.268	43.108	11.671	11.514	11.163	11.063	-2.304	
11-02-2008	1.750	1.750	350	700	700	-	-	832.59
	1.790	358	-	358	-	-	-	88153
	669	134	-	134	-	-	-	88153
	4.209	2.242	350	1.192	700	0	0	
	134.016	76.528	29.420	20.795	12.622	11.063	2.628	

6.4.4 Meerjarenoverzicht EXIN-H totaal per programma

Omschrijving van de investeringen	Ontvanger	Voordracht nummer	Besluit van Provinciale Staten
A. Projecten waartoe Provinciale Staten reeds hebben besloten			
WEGINFRASTRUCTUUR (WI)			
- Bereikbaarheid Mediapark en Hilversum e.o.	Gemeente Hilversum	2005-92	12-12-2005
- Verkeersmanagement A8-A9: optimalisering van de VRI's	Eigen activa provincie	2007-32	29-05-2007
- a. Westfriisiaweg - 1e aanvullend voorbereidingskrediet 2007	Eigen activa provincie	2007-38	25-06-2007
- Nationale Databank Wegverkeergegevens	Eigen activa provincie	2008-7	11-02-2008
- b. Westfriisiaweg - 2e aanvullend voorbereidingskrediet 2008	Eigen activa provincie	-	
- c. Westfriisiaweg - krediet grondaankopen 2008	Eigen activa provincie	-	
- Voorbereidingskrediet EXINH			
B1. VK EXINH WI Mediapark Hilversum	Gemeente Laren	-	
VK EXINH: Restantkrediet Weginfrastructuur	-	-	
<i>Subtotaal programma Weginfrastructuur</i>			
OPENBAARBAAR VERVOER (OV)			
- Te activeren	-	-	
Regionet			
- Regionet Korte Termijn Bus 1e tranche:	-	2006-15	27-03-2006
- c. Subsidie gemeentelijke uitvoering	-	-	
- 1. Verbreding Jan Gijzenbrug Haarlem	Gemeente Haarlem	-	
- 2. Doorstroming Schotersingel-Kennemerplein en Kenaupark-Magdalenahof	Gemeente Haarlem	-	
- 3. Busbaan Velsertaverse-station Beverwijk (extra € 500.000 bij VJN 2008)	Gemeente Velsen	-	
- Regionet Korte Termijn Bus 2 e tranche:		2006-108	27-11-2007
- Te activeren			
Uitvoeringskosten gemeenten:			
- 4. Naarden: vervanging VRI Amersfoortsestraatweg-Brediusweg	gemeente Naarden	-	
- 5. Naarden: busmaatregelen afrit A1	gemeente Naarden	-	
- 6. Naarden: kruispunt Meerstraat-Rijksweg	gemeente Naarden	-	
- 7. Bussum: kruising Brinklaan-Brediusweg	Gemeente Bussum	-	
- 9. Heemskerk: Tolweg-Baandert	gemeente Heemskerk	-	
- 11. Heerhugowaard: haltes HAL-OV corridor	gemeenten Heerhugowaard	-	
- Regionet Korte Termijn Bus 3 e tranche:		2007-46	25-06-2007
- Te activeren			
- 1. Tolweg Prinsesseweg Zandvoort	gemeente Zandvoort	-	
- 2. Doorstromingsmaatregelen station Uitgeest	eigen activa	-	
- 3. Dreef/Paviljoenslaan Haarlem	gemeente Haarlem	-	
		2007-	19-11-2007

Activeren ja/nee	Maximaal krediet	Restant krediet per 1-1-2009	Uitgaven 2009	Uitgaven 2009	Uitgaven 2010	Uitgaven 2011	Uitgaven volgende dienstjaren	product nummer
Ja	11.885	7.347	7.347	-	-	-	-	-
Ja	536	536	-	-	-	-	536	-
Ja	1.500	690	-	-	-	-	690	-
Ja	693	693	-	-	-	-	693	-
Ja	2.500	2.000	2.000	-	-	-	-	-
Ja	5.000	4.000	3.000	1.000	-	-	-	-
Nee	615	68	68	-	-	-	-	308.04
Nee	717	717	-	-	-	-	717	308.04
	23.445	16.049	12.414	1.000	-	-	2.635	
-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ja	1.282	1.282	1.025	256	-	-	-	-
Ja	140	107	107	-	-	-	-	-
Ja	1.400	305	305	-	-	-	-	-
Ja	190	38	38	-	-	-	-	-
Ja	285	57	57	-	-	-	-	-
Ja	451	451	451	-	-	-	-	-
Ja	380	285	285	-	-	-	-	-
Ja	175	175	175	-	-	-	-	-
Ja	2.720	1.777	1.777	-	-	-	-	-
Ja	1.400	280	280	-	-	-	-	-
Ja	525	525	525	-	-	-	-	-
Ja	106	21	21	-	-	-	-	-

Omschrijving van de investeringen	Ontvanger	Voordracht nummer	Besluit van Provinciale Staten
- Regionet Korte Termijn Bus 4 e tranche:	-	2007-79	19-11-2007
- Haltevoorziening station Hilversum	gemeente Hilversum	-	
- Regionet Korte Termijn Bus 5 e tranche:			
- Te activeren			
- 1. Haltevoorzieningen RegioNet lijn 100 Huizen	Gemeente Huizen	-	
- Voorbereidingskrediet EXINH			
C4. VK OV Regionet Korte Termijn Bus 2 e tranche:	-	2006-108	
b. Voorbereidingskosten gemeentenRegionet Korte termijn Bus 2e tranche	-	-	
C5. VK OV Regionet Korte Termijn Bus 3 e tranche:	-	-	
a. RegioNet: Opdrachtverlening provincie	-	-	
3. doorstromingsmaatregelen station Uitgeest	eigen activa	-	
- C6. VK OV Regionet Korte Termijn Bus 4 e tranche:	-	-	
b. 1. Voorbereidingskosten gemeente Hilversum Regionet Korte termijn Bus 4e tranche	Gemeente Hilversum	-	
b. 2 Voorbereidingskosten 2e fase busbaan Velsertaverse - Stationsgebied Beverwijk	Gemeente Velsen	-	
- C7. VK OV Regionet Korte Termijn Bus 5 e tranche:	-	-	
a. RegioNet: Opdrachtverlening provincie	eigen activa provincie	-	
b. Voorbereidingskosten gemeentenRegionet Korte termijn Bus 5e tranche	-	-	
- 1. Haltevoorzieningen RegioNet lijn 100 Huizen	gemeente Huizen	-	
VK EXINH: Restantkrediet OV-infrastructuur	-	-	
<i>Subtotaal programma Openbaar Vervoer</i>			
ZORG EN WELZIJN, JEUGDZORG EN SOCIAAL- EN CULTURELE INFRASTRUCTUUR			
A. ALGEMENE KOSTEN			
VK EXINH: Restantkrediet Zorg, Welzijn, Jeugdzorg en SCI	-	-	
<i>Subtotaal Algemene kosten</i>			
B. ZORG EN WELZIJN			
Breedtesport (Sportinfrastructuur)	Sportservice Noord-Holland	2005-33	4-7-2005
Dorpswinkels (voorheen Hart winkels)	-	2005-33	4-7-2005
a. Deelverordening Dorpswinkes 2007-2009	-	-	
b. Projecten buiten verordening	-	-	
dvo Groot onderhoud dorpshuizen Noord-Holland 2006-2009	-	2005-87	12-12-2005
Olympisch Gebied Amsterdam	Gemeente Amsterdam	2006-128	29-1-2007
a. Wijksteunpunten Breed 2005-2008 - 1e tranche	Deelverordening	2005-33	4-7-2005
1. Mantelzorg Algemeen	-	-	
2. Deelverordening Mantelzorg 2005-2008	-	-	
a/b. Deelverordening Mantelorg 2005/2006	-	-	
c. Deelverordening Mantelorg 2007	-	-	

Activeren ja/nee	Maximaal krediet	Restant krediet per 1-1-2009	Uitgaven 2009	Uitgaven 2009	Uitgaven 2010	Uitgaven 2011	Uitgaven volgende dienstjaren	product nummer
-								
Ja	91	91	-	-	-	-	91	
Ja	1.000	200	200	-	-	-	-	
	-	-	-	-	-	-	-	343.05
Nee	399	60	60	-	-	-	-	343.52
Nee	-	-	-	-	-	-	-	343.52
Nee	-	-	-	-	-	-	-	343.05
Nee	84	84	-	-	-	-	84	343.05
Nee	-	-	-	-	-	-	-	-
Nee	24	5	5	-	-	-	-	343.52
Nee	94	19	19	-	-	-	-	343.52
Nee	-	-	-	-	-	-	-	-
Nee	750	375	375	-	-	-	-	343.05
Nee	-	-	-	-	-	-	-	-
Nee	160	32	32	-	-	-	-	343.52
Nee	152	152	152	-	-	-	-	343.05
	11.806	6.320	5.889	256	-	-	175	
Nee	360	360	-	-	-	-	360	861.05
	360	360	-	-	-	-	360	
Nee	1.000	560	120	120	120	-	200	803.57
Nee	-	-	-	-	-	-	-	803.57
Nee	1.375	1.005	330	385	290	-	-	803.57
Nee	125	19	19	-	-	-	-	803.57
Nee	2.500	1.120	625	390	-	-	104	803.57
Nee	500	100	-	-	-	-	100	803.57
Nee	11.000	7.000	4.000	3.000	-	-	-	861.56
Nee	40	5	-	-	-	-	5	861.05
Nee	-	-	-	-	-	-	-	861.56
Nee	735	88	88	-	-	-	-	861.56
Nee	500	120	120	-	-	-	-	861.56

Omschrijving van de investeringen	Ontvanger	Voordracht nummer	Besluit van Provinciale Staten
Restantbudget Mantelzorg	Deelverordening	-	
B. Mantelzorg - 2008-2010 (2e tranche)	Deelverordening	2007-	nov 2007
WonenPlus Noord-Holland 2006-2007	-	2005-84	12-12-2005
b. dvo Wonen Plus	deelverordening	-	
- Kleinschalige woonvormen voor mensen met dementie	-	2005-33	4-7-2005
b. Voorbereiding- en proceskosten Beleid	-	-	
Restantbudget Kleinschalig wonen voor mensen met dementie	-	-	
Voorbeeldprojecten WWZ in kleine kernen	-	2005-61	
a. Zes projecten WWZ in landelijk gebied	gemeenten	2005-61	31-10-2005
b. Voorbeeldprojecten WWZ LG Kenniscentrum, monitoring en evaluatie	opdrachtverlening	-	
Opvang zwerfjongeren en dak- en thuislozen	-	-	
a. Opvang zwerfjongeren Schiphol	Gemeente Haarlemmermeer	2005-61	31-10-2005
b. Uitvoering projectplan Zwerfjongeren 2007-2010	-	2006-117	18-12-2006
4. VK EXINH WJZ-SCI: WMO-project Noord-Holland Noord: subsidie aan 29 gemeenten (ZW1)	gemeente Alkmaar	-	
5. VK EXINH WJZ-SCI: WMO-folder voor gemeenten	-	-	
a. wmo-verordening	gemeenten	-	
b. wmo-databank	PRIMO NH	-	
c. wmo-communicatieplan	-	-	
d. wmo-masterclass	-	-	
6. VK EXINH WJZ-SCI: Stimulering EXIN-H sportaccommodaties met een nationale- en mogelijk internationale uitstraling	-	-	
<i>Subtotaal deelprogramma Welzijn</i>			
C. JEUGDZORG			
Aanvalsplan Wachtlijsten Jeugdzorg	-	2005-33	4-7-2005
Aansluiting gemeentelijk jeugdbeleid 2005	-	2005-33	4-7-2005
Verplichte middelen	-	-	
Zorgaanbod voor jongeren met ernstige gedragsproblematiek (Het Transferium)	-	2005-33	4-7-2005
Restant middelen Motie	-	-	
Aansluiting met gemeentelijk jeugdbeleid 2006-2010	-	2005-33	4-7-2005
- Verbetering spreiding Speciaal Onderwijs	-	-	
a. bouw speciaal onderwijsvoorziening Hilversum	gemeente Hilversum		
b. bouw speciaal onderwijsvoorziening Den Helder	gemeente Den Helder		
<i>Subtotaal deelprogramma Jeugdzorg</i>			
D. SOCIAAL- EN CULTURELE INFRASTRUCTUUR			
- Verbetering museumaanbod 2005	-	2005-73	31-10-2005
a. Geologisch Museum Hofland	Stichting Geologisch Museum Hofland	-	
c. Stedelijk Museum te Amsterdam (inclusief € 1,6 miljoen budget Voorjaarsnota 2005)	Gemeente Amsterdam	-	
Verbetering museumaanbod - projecten 2006	-	2006-46	3-7-2006

Activeren ja/nee	Maximaal krediet	Restant krediet per 1-1-2009	Uitgaven 2009	Uitgaven 2009	Uitgaven 2010	Uitgaven 2011	Uitgaven volgende dienstjaren	product nummer
Nee	174	48	48	-	-	-	-	861.56
Nee	1.500	1.100	500	500	100	-	-	861.56
Nee	-	-	-	-	-	-	-	861.56
Nee	550	53	-	-	-	-	53	861.56
Nee	-	-	-	-	-	-	-	-
Nee	229	184	184	-	-	-	-	861.05
Nee	2.160	2.062	122	125	60	-	1.755	861.05
Nee	-	-	-	-	-	-	-	861.56
Nee	3.200	1.236	968	267	-	-	-	861.56
Nee	500	303	100	103	-	-	100	861.05
Nee	-	-	-	-	-	-	-	861.56
	125	25	-	-	-	-	25	861.56
	750	494	200	200	-	-	94	861.56
	94	10	-	-	-	-	10	861.05
Nee	6	3	-	-	-	-	3	861.05
Nee	978	170	98	71	-	-	1	861.56
Nee	110	55	-	-	-	-	55	861.05
Nee	40	15	-	-	-	-	15	861.05
	70	5	4	-	-	-	1	861.56
Nee	25	15	15	-	-	-	-	803.03
	28.285	15.795	7.542	5.162	570	-	2.521	
	10.300	2.142	2.142	-	-	-	-	881.06
Nee	-	-	-	-	-	-	-	881.53
Nee	95	1	-	-	-	-	1	881.53
Nee	9.000	7.000	5.000	2.000	-	-	-	881.53
Nee	5	5	-	-	-	-	5	881.53
Nee	2.974	1.476	749	726	-	-	-	881.53
	-	-	-	-	-	-	-	-
Nee	1.790	358	-	358	-	-	-	881.53
Nee	669	134	-	134	-	-	-	881.53
	24.833	11.114	7.891	3.218	-	-	5	
	-	-	-	-	-	-	-	-
Nee	322	64	-	-	-	-	64	831.57
Nee	3.000	600	600	-	-	-	-	831.57
	-	-	-	-	-	-	-	831.57

Omschrijving van de investeringen	Ontvanger	Voordracht nummer	Besluit van Provinciale Staten
f. Verkadepaviljoen Zaan Museum te Zaanstad Theaters en Podia 2007	Stichting Zaan Museum	-	19-2-2007
a. Renovatie publieke ruimten Concertgebouw	Concertgebouw NV	2007-4	
b. Cultuurgebouw Haarlemmermeer	gemeente Haarlemmermeer	-	
Verbetering museumaanbod - projecten 2007	-	2007-10	19-2-2007
k. Museaal Centrum voor Kunst en Cultuur Bergen	gemeente Bergen	-	
l. Museum De Nollen R.W. van de Wint	Stichting De Nollen	-	
Vergroting bekendheid en publieksbereik erfgoed : archieven (CC1)	-	2007-34	29-5-2007
b. Nieuw archief Zaanstad	Gemeente Zaanstad	-	
Behoud en beheer archeologie	-	2005-33	4-7-2005
Vergroting bekendheid en publieksbereik erfgoed oprichting Erfgoedhuis (CC1)	-	2006-84	30-10-2006
a. Activiteiten 2006 Stichting Kunst en Cultuur Noord-Holland	Stichting Kunst en Cultuur Noord-Holland	-	
b. Activiteiten 2006 Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland	Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland	-	
1. VK EXINH WJZ-SCI: Kwartiermaker Erfgoedhuis en projectleider	-	-	
- 3. VK EXINH WJZ-SCI: Stelling van Amsterdam: voorbereidingskosten (VK EXINH)	-	-	
a. Opdractverlening Stelling van Amsterdam (VK-EXINH)	-	2007-39	25-06-2007
b. Subsidieverlening Stelling van Amsterdam (VK-EXINH)	-	-	
c. Stelling maand 2007-2010	-	-	
Stelling van Amsterdam: co-financiering rijksbudget ILG	-	2007-39	25-06-2007
Programma Jaar van het Religieus Erfgoed (CC9)	-	2008-3	11-02-2008
Investeren in basisbibliotheken	-	2005-86	12-12-2005
a. dvo Investeren in basisbibliotheken	-	-	
<i>Subtotaal deelprogramma Sociaal- en culturele infrastructuur</i>			
Totaal programma Zorg en Welzijn, Jeugdzorg en Sociaal- en culturele infrastructuur			
VERSTERKING ECONOMIE NOORD-HOLLAND NOORD, CLUSTER DUURZAME ENERGIE			
Windenergiepark Wieringermeerdijk (DE-01)	-	2005-89	12-12-2005
dvo Duurzame Energiepakketten / CO2-Servicepunt (DE-02)	deelverordening	2005-88	12-12-2005
a. Uitvoering dvo Duurzame Energiepakketten	deelverordening	-	
Stichting Duurzaam Texel (DE-03)	Stichting DuurzaamTexel	2005-90	12-12-2005
Investeringsfonds DE-technieken ODEN (DE-06)	-	2006-8	27-2-2006
Vorbereidingskrediet EXINH Duurzame Energie			
1. VK EXINH DE: Energy Valley	Stichting . Energy Valley	2005-33	4-7-2005
VK EXINH: Restantkrediet Duurzame Energie	-	-	
<i>Subtotaal Programma Duurzame Energie Noordkop</i>			
ALGEMENE KOSTEN EXINH			
- Voorbereidingskrediet EXINH	-	-	
A1. Proces- en programmakosten	-	-	

Activeren ja/nee	Maximaal krediet	Restant krediet per 1-1-2009	Uitgaven 2009	Uitgaven 2009	Uitgaven 2010	Uitgaven 2011	Uitgaven volgende dienstjaren	product nummer
Nee	500	288	-	-	-	-	288	831.57
	-	-	-	-	-	-	-	831.57
Nee	2.000	995	-	-	-	-	995	831.57
Nee	1.500	300	300	-	-	-	-	831.57
	-	-	-	-	-	-	-	831.57
Nee	1.800	360	360	-	-	-	-	831.57
Nee	400	80	80	-	-	-	-	831.57
Nee	-	-	-	-	-	-	-	831.57
Nee	164	33	33	-	-	-	0-	831.57
Nee	1.200	591	250	250	91	-	-	832.09
Nee	-	-	-	-	-	-	-	832.59
Nee	58	0	-	-	-	-	0	832.59
Nee	1.050	146	-	146	-	-	-	832.59
Nee	83	2	-	-	-	-	2	832.04
Nee	-	-	-	-	-	-	-	-
Nee	450	124	100	24	-	-	-	832.04
Nee	680	531	170	170	191	-	-	832.59
Nee	120	66	30	30	6	-	-	832.59
Nee	3.200	100	100	-	-	-	-	832.53
Nee	1.750	1.750	350	700	700	-	-	832.59
	-	-	-	-	-	-	-	841.54
Nee	3.378	564	484	80	-	-	-	841.54
	21.653	6.596	2.857	1.400	988	-	1.350	
		75.131	33.865	18.290	9.781	1.559	-	4.236
	400	112	-	-	-	-	112	533.03
	-	-	-	-	-	-	-	533.52
Nee	2.150	523	-	-	-	-	523	533.52
Nee	348	121	121	-	-	-	-	533.52
Nee	3.332	36	-	-	-	-	36	533.03
Nee	-	-	-	-	-	-	-	
Nee	150	30	-	-	-	-	30	533.03
Nee	6	6	-	-	-	-	6	533.03
	6.386	827	121	-	-	-	706	
Nee	-	-	-	-	-	-	-	
Nee	100	85	-	-	-	-	85	175.02

Omschrijving van de investeringen	Ontvanger	Voordracht nummer	Besluit van Provinciale Staten
A2. Communicatiekosten	-	-	
<i>Subtotaal Algemene kosten EXINH</i>			
TOTAAL EXINH DOOR PS GEACCORDEERD			
Kapitaalsaten Te activeren WEG - OV projecten			
TOTAAL EXIN-H			
waarvan:			
<i>Niet te activeren EXIN-H projecten (bestemmingsreserve)</i>			
<i>Te activeren EXIN-H projecten</i>			
B. EXIN-H project waartoe Provinciale Staten via besluit middelen hebben gereserveerd			
Centrum voor Woord, Beeld en Geluid (Lucebert/Provadja) te Alkmaar;	Gemeente Alkmaar	2007-4	19-2-2007
C. EXIN-H projecten waartoe Provinciale Staten nog moeten besluiten			
ZORG EN WELZIJN, JEUGDZORG EN SOCIAAL- EN CULTURELE INFRASTRUCTUUR			
Wijksteunpunten Breed 2e tranche			
Dak- en thuislozen restantbudget			
Stimulering sportaccommodaties met (inter)nationale uitstraling			
Restantbudget Verbetering spreiding Speciaal Onderwijs - 2e deelproject			
Stelling van Amsterdam			
Industrieel Erfgoed Noordzeekanaalgebied			
Inzichtscentrum			
<i>Subtotaal</i>			
WEG- EN OV INFRASTRUCTUUR			
Natuurverbinding Naardermeer			
Regionet Overige deelprojectem			
Westfriasiaweg			
Zuidtangent			
Restanmiddelen Verkeersmanagement A8-A9			
<i>Subtotaal</i>			
TOTAAL NOG TE ACCORDEREN EXIN-H PROJECTEN			
<i>bedragen x € 1.000,-</i>			

Activeren ja/nee	Maximaal krediet	Restant krediet per 1-1-2009	Uitgaven 2009	Uitgaven 2009	Uitgaven 2010	Uitgaven 2011	Uitgaven volgende dienstjaren	product nummer
Nee	200	200	-	-	-	-	200	175.02
	300	285	-	-	-	-	285	
	117.068	57.346	36.714	11.037	1.559	-	8.036	
Nee	49.205	40.040	10.298	11.014	11.063	11.063	3.399-	308.05
	166.273	97.386	47.013	22.051	12.622	11.063	4.637	-
	134.016	76.528	29.420	20.795	12.622	11.063	2.628	
	32.256	20.858	17.593	1.256	0	0	2.009	
Nrr	1.250	-	-	-	-	-	-	
Nee	9.000							
Nee	125							
Nee	1.475							
Nee	541							
Nee	1.550							
Nee	1.750							
Nee	82							
	14.523							
Js	3.000							
Js	1.242							
Js	88.500							
Js	111.876							
Js	3.772							
	208.389							
	222.912							

6.5.1 Staat van investeringen en financiering dienstjaar 2009

Omschrijving	Vermoedelijk stand per 31-12-2008	Vermeerderingen 2009	Verminderingen 2009	Af-schrijvingen 2009	Vermoedelijk stand per 31-12-2009	Zie specificatie in bijlage
Activa						
1. Immateriële activa	-	memorie	memorie	-	-	5.1
2. Materiële activa:	-	-	-	-	-	
a. Investerings met economisch nut	127.801	1.860	1.860	4.095	123.706	5.1
b. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	208.162	177.925	111.450	17.293	257.344	5.1
<i>Subtotaal materiële activa</i>	<i>335.963</i>	<i>179.785</i>	<i>113.310</i>	<i>21.388</i>	<i>381.050</i>	
3. Financiële vaste activa:	-	-	-	-	-	
a. Deelnemingen	96.865	memorie	memorie	-	96.865	5.1
b. Bijdrage aan activa in eigendom van derden	126.972	12.068	memorie	3.210	135.830	5.1
<i>Subtotaal financiële vaste activa</i>	<i>223.837</i>	<i>12.068</i>	<i>-</i>	<i>3.210</i>	<i>232.695</i>	
4. Verstrekte langlopende leningen	53.876	2.475	8.405	-	47.946	5.2
Totaal activa	613.677	194.328	121.715	24.598	661.691	
Financiering Passiva						
5. Algemene reserves	179.437	2.881	434	-	181.885	5.4
6. Bestemmingsreserves	465.264	74.073	102.992	-	436.344	5.4
7. Voorzieningen	20.266	-	2.800	-	17.466	5.4
8. Opgenomen langlopende leningen	48.920	-	1.132	-	47.789	5.5
Totaal passiva	713.887	76.954	107.357	-	683.483	
Overschot aan financieringsmiddelen	100.210		mutatie -78.419		21.791	
<i>bedragen x € 1.000,-</i>						

6.5.2 Staat van investeringen en financiering dienstjaar 2010

Omschrijving	Vermoedelijk stand per 31-12-2009	Vermeerderingen 2010	Verminderingen 2010	Afschrijvingen 2010	Vermoedelijk stand per 31-12-2010	Zie specificatie in bijlage
Activa						
1. Immateriële activa	-	memorie	memorie	memorie	-	
2. Materiële activa:	-	-	-	-	-	
a. Investeringen met economisch nut	123.706	memorie	memorie	3.175	120.531	
b. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	257.344	189.850	131.750	22.089	293.355	
<i>Subtotaal materiële activa</i>	<i>381.050</i>	<i>189.850</i>	<i>131.750</i>	<i>25.264</i>	<i>413.886</i>	
3. Financiële vaste activa:	-	-	-	-	-	
a. Deelnemingen	96.865	memorie	memorie	-	96.865	
b. Bijdrage aan activa in eigendom van derden	135.830	256	memorie	3.531	132.556	
<i>Subtotaal financiële vaste activa</i>	<i>232.695</i>	<i>256</i>	<i>-</i>	<i>3.531</i>	<i>229.420</i>	
4. Verstrekte langlopende leningen	47.946	271	19.158	-	29.060	
Totaal activa	661.691	190.378	150.908	28.795	672.366	
Financiering Passiva						
5. Algemene reserves	181.885	memorie	memorie	-	181.885	6.3
6. Bestemmingsreserves	436.344	70.496	74.651	-	432.189	6.3
7. Voorzieningen	17.466	-	2.800	-	14.666	6.3
8. Opgenomen langlopende leningen	47.789	-	1.186	-	46.603	
Totaal passiva	683.483	70.496	78.637	-	675.342	
			mutatie			
Overschot/tekort aan financieringsmiddelen	21.791		-18.815		2.976	
<i>bedragen x € 1.000,-</i>						

6.5.3 Staat van investeringen en financiering dienstjaar 2011

Omschrijving	Vermoedelijk stand per 31-12-2010	Vermeerderingen 2011	Verminderingen 2011	Afschrijvingen 2011	Vermoedelijk stand per 31-12-2011	Zie specificatie in bijlage
Activa						
1. Immateriële activa	-	memorie	memorie	memorie	-	
2. Materiële activa:	-	-	-	-	-	
a. Investeringen met economisch nut	120.531	memorie	memorie	3.153	117.379	
b. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	293.355	221.235	179.300	22.760	312.530	
<i>Subtotaal materiële activa</i>	<i>413.886</i>	<i>221.235</i>	<i>179.300</i>	<i>25.913</i>	<i>429.908</i>	
3. Financiële vaste activa:	-	-	-	-	-	
a. Deelnemingen	96.865	memorie	memorie	-	96.865	
b. Bijdrage aan activa in eigendom van derden	132.556	memorie	memorie	3.711	128.845	
<i>Subtotaal financiële vaste activa</i>	<i>229.420</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>3.711</i>	<i>225.709</i>	
4. Verstrekte langlopende leningen	29.060	280	4.333	-	25.007	
Totaal activa	672.366	221.515	183.633	29.624	680.624	
Financiering Passiva						
5. Algemene reserves	181.885	memorie	memorie	-	181.885	6.3
6. Bestemmingsreserves	432.189	70.835	41.794	-	461.230	6.3
7. Voorzieningen	14.666	memorie	2.800	-	11.866	6.3
8. Opgenomen langlopende leningen	46.603	-	1.242	-	45.361	
Totaal passiva	675.342	70.835	45.836	-	700.341	
			mutatie			
Tekort aan financieringsmiddelen	2.976		16.741		19.717	
<i>bedragen x € 1.000,-</i>						

6.5.4 Staat van investeringen en financiering dienstjaar 2012

Omschrijving	Vermoedelijk stand per 31-12-2011	Vermeerderingen 2012	Verminderingen 2012	Afschrijvingen 2012	Vermoedelijk stand per 31-12-2012	Zie specificatie in bijlage
Activa						
1. Immateriële activa	-	memorie	memorie	-	-	
2. Materiële activa:	-	-	-	-	-	
a. Investerings met economisch nut	117.379	memorie	memorie	3.157	114.222	
b. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	312.530	72.450	69.850	20.456	294.673	
<i>Subtotaal materiële activa</i>	<i>429.908</i>	<i>72.450</i>	<i>69.850</i>	<i>23.613</i>	<i>408.895</i>	
3. Financiële vaste activa:	-	-	-	-	-	
a. Deelnemingen	96.865	memorie	memorie	-	96.865	
b. Bijdrage aan activa in eigendom van derden	128.845	memorie	memorie	3.897	124.948	
<i>Subtotaal financiële vaste activa</i>	<i>225.709</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>3.897</i>	<i>221.813</i>	
4. Verstrekte langlopende leningen	25.007	280	4.182	-	21.105	
Totaal activa	680.624	72.730	74.032	27.510	651.813	
Financiering Passiva						
5. Algemene reserves	181.885	memorie	memorie	-	181.885	6.3
6. Bestemmingsreserves	461.230	60.285	23.325	-	498.190	6.3
7. Voorzieningen	11.866	memorie	500	-	11.366	6.3
8. Opgenomen langlopende leningen	45.361	-	1.302	-	44.059	
Totaal passiva	700.341	60.285	25.127	-	735.499	
Tekort aan financieringsmiddelen	19.717		mutatie 63.969		83.686	
<i>bedragen x € 1.000,-</i>						

Provinciale Staten

Provinciale Staten tellen 55 leden, verdeeld over 10 fracties. De zetelverdeling voor de periode 2007-2011 is als volgt:

VVD	13
PvdA	11
CDA	10
SP	9
Groenlinks	4
D66	2
Partij voor de Dieren	2
Christen Unie-SGP	2
Ouderenpartij N-H/VSP	1
Fractie Braam	1

Provinciale Statenleden per juli 2007

De met * aangegeven leden zijn fractievoorzitter

De met # aangegeven leden zijn fractiesecretaris

PvdA	Ajouaau, N. (Naima)	
PvdA	Akkaya, S. (Songul)	
CU-SGP	Bezemer, J. (Jan)	*
VVD	Bijl-Baerselman de, I.S. (Ingrid)	
GroenLinks	Binnema, H.A. (Harmen)	*
PvdA	Blokker, G. (Greet)	
SP	Boelhouwer, C. (Carlien)	
SP	Bos, H.K. (Harald)	
Braam	Braam, C.J. (Cheryl)	*
GroenLinks	Breunissen, K.W.C. (Klaas)	
CDA	Broekhoven, C (Cees)	
CDA	Bruggeman, A.(Ton)	
CDA	Bruins Slot, J.P.H. (Johan)	*
ONH/VSP	Bruystens P.J. (Piet)	*
VVD	Butter, D.J. (Dick)	
CDA	Diest van, C.P.J. (Cornelis)	
VVD	Driessen-Jansen, L.M. (Laila)	
CDA	Eelman - van 't Veer, N.D.K. (Nel)	
D66	Geldhof, ing. J. (Joke)	*
SP	Gersteling, F.J. (Fred)	
VVD	Gör, K. (Koksal)	
SP	Graaf de, R.J. (Richard)	
VVD	Grave-Verkerk de, D.G.M. (Dorienke)	#
SP	Gunster, K.F. (Klaas)	
VVD	Harteveld, N. (Nico)	
GroenLinks	Heijst van, A.P. (Anna)	#
CDA	Herbeck, C.M. (Claudia)	
VVD	Humalda-Blok, A.C.J. (Arietta)	
GroenLinks	Jonge de, P. (Nel)	
CU/SGP	Kardol, J.A. (Johan)	
VVD	Kirch-Voors, P.E. (Petra)	
PvdA	Klomp, L.S.(Liesje)	
PvdA	Knook, M.T.J.(Maud)	
VVD	Kraak, A.F., (Dré)	*
VVD	Loggen, C.J. (Cees)	
PvdA	Massom, G. (Gohdar)	
PvdA	Meché van der, A.P. (Ton)	
PvdA	Meerhof, R. (Rob)	#
CDA	Nagel, A.M. (Maaike)	
PvdD	Oeveren van, R.E. (Rob)	*
PvdA	Oortgiesen, A. (Alwin)	
PvdD	Poelgeest van, P. (Peter)	
VVD	Post, E. (Elisabeth)	

De directie

SP	Putters, H. (Bert)		Haro Oppenhuis de Jong
CU/SGP	Roetman, A. (Ab)		Algemeen directeur
VVD	Run van, J.J.W (Jan)		
CDA	Schraal, drs. M. (Meino)	#	Nico Bot
SP	Smits, L.A. (Louise)	#	Directeur Subsidies, Handhaving, Vergunningen
CDA	Stevens, mr. C.C.L.M. (Casper)		
PvdA	Talsma, T.P.J. (Tjeerd)	*	Annemieke van Dam
VVD	Vis, R.E. (Ruben)		Directeur Middelen
SP	Vries de, A. A. (Ake)		
PvdA	Wagemaker, E.P. (Ed)		Chris de Vries
SP	Wellink, D.C.J.M. (Dago)	*	Directeur Beheer en Uitvoering
D66	Yurkadul, Z. (Zafer)		
CDA	Zeeman, A.(Aagje)		Tjeerd Kampstra
			Directeur Beleid

Gedeputeerde Staten

Commissaris van de Koningin

Mr. H.C.J.L. Borghouts

Gedeputeerden

A.M.C.A. Hooijmaijers

J.H.M. Bond

Drs. C. Mooij

Drs. R. Kruisinga

Drs. B. Heller

Drs. P.S. Visser

Drs. S. Baggerman

Inwoners en oppervlakte

Aantal inwoners: 2.626.375 (1 jan. 2008)

Aantal woningen: 1.193.229 (1 jan. 2008)

Oppervlakte land in vierkante kilometers: 2.671 (2007)

Aantal inwoners per vierkante kilometers: 983 (2008)

Lengte van de kustlijn (in kilometers): 260 (2007)

Gemeenten en waterschappen

Aantal gemeenten: 61 (2008)

Aantal waterschappen: 3 (2008)

Bedrijfsleven

Bedrijventerreinen (Bruto opp. in hectares): 12.071 (2007)

Bruto binnenlands product (in mln. euro's): 94.702 (2005)

Aantal (bedrijfs-)vestigingen: 193.176 (2007)

- waaronder in landbouw en visserij: 7.032 (2007)
- waaronder in industrie en bouwnijverheid: 28.599 (2007)
- waaronder in commerciële dienstverlening: 120.103 (2007)
- waaronder in niet-commerciële diensverlening: 37.442 (2007)

Aantal actieve buitenlandse ondernemingen: 1.334 (2005)

Wegen en Verkeer

Wegennetwerk (kilometers): 13.052 (2007)

Aantal geregistreerde personenauto's: 1.084.120 (2008)

Aantal geregistreerde bedrijfsvoertuigen: 266.736 (2008)

Aantal geregistreerde motorfietsen: 89.124 (2008)

Aantal opcenten op de motorrijtuigenbelasting: 63,9 (2008)

Arbeidsmarkt

Aantal werkenden: 1.332.211 (2007)

- waaronder in landbouw en visserij: 25.173 (2007)
- waaronder in industrie en bouwnijverheid: 175.959 (2007)
- waaronder in commerciële dienstverlening: 726.964 (2007)
- waaronder in niet-commerciële diensverlening: 404.115 (2007)

Aantal werkzoekenden: 90.458 (2007)

Toerisme

Aantal musea: 217 (2008)

Aantal buitenlandse bezoekers aan Amsterdam (per jaar): 4.698.000 (2006)

Risicimatrix

			D2. WARVV	F3. Darwind F2. RON	
	A.11 Flexibiliseren subs.relat A.12. Claims kabels/leid. C2. Beveiliging gebouw.	A6. Land. Faunafonds A7. Steunfunc Welzijn&Sport A8. Bestuursdwang A9. Herstructurering steunfunctie	A3. Gemeentelijke plannen A4. Koepelbesluit A5. Inkoop en aanbest. B1. BDU E1. Bloemendalerpolder	A1. Overstromingsschade kustplaatsen	D1 Wieringerrandmeer
	A.13 Monumentenwacht	B2. Real. Zuidtangent D3. Garantiebeleid	A2. Wm-procedures	F1. Dividenden	
	A10. Rechtmatigheid subsidies C3. Uitval P-view B3. Optimum 2	C1. Beveiliging Autom.			
	100.000-400.000	400.000-1.600.000	1.600.000-6.400.000	6.400.000-25.600.000	>=25.600.000
Potentieel Schadebedrag (bruto)					

Legenda

9, 10	Hoog-Zeer Hoog
7, 8	Redelijk Hoog- Aanzienlijk
5, 6	Gemiddeld-Boven gemiddeld
3, 4	Redelijk Laag-Beneden gemiddeld
1, 2	Laag-Gering
0	Nihil

Bezoekadres

Dreef 3 in Haarlem

Postadres

Postbus 123, 2000 MD Haarlem

Algemeen telefoonnummer

023 5143143

www.noord-holland.nl

post@noord-holland.nl

10 LIJST MET GEMEENTEN

A

Aalsmeer
Alkmaar
Amstelveen
Amsterdam
Andijk
Anna Paulowna

B

Beemster
Bennebroek
Bergen
Beverwijk
Blaricum
Bloemendaal
Bussum

C

Castricum

D

Den Helder
Diemen
Drechterland

E

Edam-Volendam
Enkhuizen

G

Graft-De Rijk

H

Haarlem
Haarlemmerliede en Spaarn-
woude
Haarlemmermeer
Harenkarspel
Heemskerk
Heemstede
Heerhugowaard
Heiloo
Hilversum
Hoorn
Huizen

K

Koggenland

L

Landsmeer
Langedijk
Laren

M

Medemblik
Muiden

N

Naarden
Niedorp

O

Oostzaan
Opmeer
Ouder-Amstel

P

Purmerend

S

Schagen
Schermer
Stede Broec

T

Texel

U

Uitgeest
Uithoorn

V

Velsen

W

Waterland
Weesp
Wervershoof
Wieringen
Wieringermeer
Wijdmeren
Wormerland

Z

Zaanstad
Zandvoort
Zeevang
Zijpe

Colofon

Uitgave: provincie Noord-Holland

Eindredactie: Directie Middelen, Sector AFD

Foto's: Nationale Beeldbank, Annoesjka Brohm

Vormgeving: FUNCCKE communications & design, Haarlem

Drukwerk: Thieme Grafimedia Groep

Oplage: 400

Wilt u reageren op de Begroting, dan kunt u ons bereiken via het algemene telefoonnummer 023 5143143 of via ons e-mailadres post@noordholland.nl.

U kunt ook een brief schrijven. Ons postadres is:
Postbus 123, 2000 MD Haarlem.

